

યોગનિષ્ઠ પૂજ્ય જૈનસાધુ શ્રીમદ્ બુદ્ધિસા- ગરજી અને તેમનો કાવ્ય સંગ્રહ.

હરકોઈ મનુષ્યને સુખ પ્રાપ્ત કરવાની અભિલાષા હોય છે. અને એ સુખ મોટેજ પ્રત્યેક પ્રાણીઓ વિવિધ પ્રકારની પ્રવૃત્તિમાં પ્રવૃત્ત થતા જણાય છે, તેમાં તે માર્ગના પદંતરે આવી કોઈ વિજય-વંત નિકળતા નથી તો એક વાજુએ વિરલ વિરલ પુરુષો સત્સુ-ખમાં નિમગ્ન થયેલા હોય છે. વિશેષ સ્તુતિપાત્ર એનેજ માની શકાય કે, જાતે સત્સુખાનન્દી હોઈ વીજાનું દુઃખ ટાલવા પ્રવૃત્તિ કરે છે.

હું ધીજાને સુખ આપીશ એમ ધારી યજ્ઞ માણસો પોતાને પ્રાપ્ત થયેલ સાધનો પોતાથી અધઃ સ્થિતિવાળાને પુરાં પાઢવા જાય છે. રાજાઓ, શેઠીઆઓ, અને ધનવંત જનો, ધનલક્ષ્મી એજ સુખનું સાધન માને છે અને એથીજ વીજા સુખી થશે એમ વિચારી ધનાદિકથી અનેક પ્રકારે સાધ આપે છે પણ આ માર્ગ મધ્યમ છે. કારણ કે ધનાદિક પદાર્થ માત્ર આજન્મપર્યંતને માટે પણ અનિ-શ્ચયાત્મક સુખસ્વરૂપ હોય છે. એ કરતાં મહાત્મા પુરુષો ઉપદે-શાદિથી હૃદયપૂર્વકનું શુદ્ધ અધ્યાત્મજ્ઞાનથી વિધૂપિત્ જ્ઞાન આપે છે. એ જ્ઞાનથી ઉત્તન્ન થયેલ નિજાનંદ સ્વરૂપ સુખ કદી પટલે જન્માંતરમાં પણ નષ્ટ થતું નથી. એ સર્વ કોઈ માર્ગવાળા માને છે.

ઉપદેશ ઉપયોગ પ્રકારે આપી શકાય છે પ્રત્યક્ષપણે, અને અપ્રત્યક્ષપણે, જ્યાં સુધી શરીર આત્મકપર વિચરી શકે છે. ત્યાં સુધીના મોટેજ પ્રત્યક્ષપણે ઉપદેશ આપી શકાય છે. પણ ગ્રંથા-દિક વનારી અવિચર અક્ષર દેદથી આપવામાં આવતો અપ્રત્ય-ક્ષપણે ઉપદેશ ત્યાં સુધી ત્યાંથી કાઢી શકે એ કહેવું માનવની

સુદ્ધિની બહાર છે છતાં પટલું તો માનવું પડશે કે લાંબો કાલ
સુધી એ અક્ષરદેહ પરોપરાકાર્ય ટકી શકે છે.

મત્યસ અને અમત્યસોપદેશ પણ ઉભય પ્રકારનો હોય છે.
એક ગદ્યમાં અને બીજો પદ્યમાં અક્ષરોને અમુક પ્રકારની ગોઠ-
વણી શિવાય માત્ર રસપૂરિત ભાવાર્થવાલું જે લેખાણ તે ગદ્ય કહે-
વાય છે. અને વર્ણમાત્રાને અમુક પ્રકારની ગણમાત્રાએ વદ્ધકૃતિમાં
લેલેલ છેલ્લે પદ્ય કહેવાય છે આ બેય અક્ષરદેહ સ્વરૂપ છે. પણ
સુદ્ધિની લાલિત્યતા ભાષા ગૌરવ ને હૃદય પટપર છાપ પાડનાર
ભાવ પદ્યમાં, ગદ્ય કરતાં આધિક અંશે સમાયેલ છે. સાધારણ
વાર્તાઓ કરતાં કવિ લોકોએ લેલેલા કવિતાઓના ગ્રંથો કેવી
અસ્તિત્વતા મજબી ઉન્નતતા ભોગવે છે એ કોની જાણ બહાર છે.

પદ્યમાં પણ બે ભેદ છે. પિંગલ પદ્ય, શાર્દુલચિક્રીદિત, સ્તગ-
ધરા, શિલ્પરિણી આદિ વર્ણ મેળના છંદો. એ પ્રથમ પ્રકાર છે. અને
રાગરાગણીમાં મજન કીર્તનો, પદ રૂપાલ, ટુમરીઓ, ગજલો એ
પદ્યનો બીજો પ્રકાર છે. પહેલા પ્રકાર કરતાં પણ કાલ્પલ, દેશ-
ની સ્થિતિ રીતિ માનવની મનોવિચારણાઓને અવલોકી, આ
પદ્યના બીજા પ્રકારને અમો પ્રાધાન્ય માનીયું કારણ જે મળેલ
વર્ગ હોય છે. અને તેમાં પણ જેમણે પિંગલ વર્ગોનો અભ્યાસ કરેલો
હોય છે ઉપરાંત રમ અલંકારના જેઓ જ્ઞાતા હોય છે તેમને પ્રથમ
માર્ગ મરમ માતૃપ પડશે પણ હિંદની દાલની પ્રજા અધમથી
તે ઉત્તમ વર્ગ સુધી મંગિતપર જેટલી મમ્ત છે તેટલી પ્રથમ પ્રકાર-
માં ગાળ અંગ છે.

માનવ તો શુ પણ નવ. દર્શિન. શાદિ વશુ જાનિમાં મંગીત
માપ્રાગ્ય મંગર છે. મુંદર ચંદ્રમાની પવિત્ર શ્વેત છાયા અને પવ-
નની સુષ્પટ સ્પર્શોમાં વાળાનાટ આરંભેન્દ ગગધ્વનિ હરિણનાં

માન્ય ભાષાઓ છે તો તે ભાષા મિય કેમ નહીં ?

તેમને પણ અમો ગુણા હૃદયથી કહિયું કે, ગુજરાતમાં અત્યારે ગુજરાતી ભાષા જાણનાર જેટલાં માણસો છે તેથી કેટલાક ઓછા અંશે અંગ્રેજી અગર સંસ્કૃત મળેલામો છે. માટે સંસ્કૃત જાણનાર માટે સંસ્કૃત ભાષા ઉત્તમ અને અંગ્રેજીવાળાને ઇંગ્રેજી ટીક. સંસ્કૃત મળેલાને ઇંગ્રેજી નકામી, ને ઇંગ્રેજીવાળાને સંસ્કૃત નકામી છતાં ગુજરાતી તો ઘેડને ઉપયોગી છે માટે ગુજરાતી ભાષાનું પ્રાધાન્ય કરીશ અને ટીક જણાય છે ગુર્જર દેશવાળા મનુષ્યોને ગુર્જર ભાષા માતૃ ભાષા ગણાય છે માતૃ ભાષામાં જે હૃદયના ઉદ્ગાર નીકળે છે તે અન્ય ભાષામાં નીકળતા નથી.

જે વ્યવસ્થામાં સંસ્કૃત ભાષા આર્યવર્ષમાં ચાલતી તે વ્યવસ્થામાં સંસ્કૃત ગ્રંથો રચાયા છે. પણ કાલ વહે જોય જોય ભાષામાં ફેરફાર પડી પ્રાકૃત ભાષાઓ થયા માંથી ત્યારે તે તે ભાષાઓનું સંસ્કૃત કરતાં પ્રાધાન્ય થયું. હાલે તો સંસ્કૃત અને ઇંગ્રેજી ભાષાઓનાં ગુજરાતીમાં ભાષાન્તર થનારોં પડે છે. અમો એમ નથી કહેતા કે સંસ્કૃત ભાષા કરતાં ગુજરાતી અને બીજી પ્રાકૃત ભાષાઓ સ્વદાયકી છે. સંસ્કૃત ભાષા ધની ગૌરવતાવાળી છે એ નહીં છે પણ હાલ આપણા દેશ, ધર્મ અને વ્યવહારના ઉદય માટે ગુજરાતી ભાષામાં જ જનસેવા થનારવાની છે તેમ બીજા દેશવાળાં પોત પોતાની ભાષામાં મેલા થનારા જાય છે.

જેમ સંસ્કૃતમાં એક અટક કર્યું હોય અને હિન્દુઓ તરીકે તેને જન મમાત્રમાં મોકલ્યું હોય તેને જનામાં જે ચાર જગત આદ્ય પૂર્વક સ્વીકાર્યો પણ જો ગુજરાતીમાં મજન, વ્યાજ કે કુમરી કે દુરા વાંપાટ-યા ઉટમાં સ્ત્રી કોટ મોકલવામાં આવે તો જનામાં સ્ત્રીના ઉપર સ્વીકારનાર પડશે એવો અવ-

પ પણ ભણેલાના મુલ્યથી સાંપભીં તેને સમજી આલ્હાદશે. આગ-
 ઢના સંસ્કૃતભાષાના જમાનાના સંગિતપર અત્યારના લોકોનું
 હૃદય પ્રેમ તત્ત્વવાહું તેટલું હોય એમ પરિપૂર્ણ લાગતું નથી. કારણ
 સંસ્કૃતના તમામ ગ્રંથો ઇંદોમાં છે. કોઈ પણ સંગિતમાં કંઈ નાલુપ
 પડે છે. શોભન સ્તુતિના કર્તા શોભન મુનિ, વિનયવિજયજી, યશોવિ-
 જયજી, જપદેવ જેવાઓએ એક વસ્તુ આ માર્ગે પ્રકાશ કર્યો જણાય
 છે પણ તેના પછી તે માર્ગે કોઈ પંદિત પરવર્યો હોય એમ જણાતું નથી.

એરે અત્યારે અનેક જાતના લોકો પણ એકતારો, મંત્રી-
 રાની ધૂનમાં વે ઘઘી સાંગિતમયમાર્ગી ભજનમાં મસ્ત જણાય છે.
 તથા કેટલાક દુનરી અને સાધારણ પદોમાં ईश्वर स्तव-
 નાદિ પોતાના હૃદયને પ્રીય લાગે તેવા રાગોમાં ગાય છે. કેટલાક
 લોકો મૈરવી, માલકોશ, ધનાશ્રી, સારંગ, કલ્યાણ, વગેરે રાગો-
 માં સતાર, હારમોનીયમ વગેરે વાદ્યોમાં, છાયા જમાવી ઘઘીમર
 દુઃખની વિસ્મૃતિ કરાવે છે. નાટકોમાં પણ ગાયન, ગાયન ને
 ગાયન જ. અર્થાત્ આજે દેશોના દેશોમાં સંગીતની લગની
 નાગી રહી છે.

તો આવે સમયે સંગીતદ્વારા લોકોનાં હૃદયને ઝલત કરવાં.
 એ એક મુલ્ય કર્તવ્ય છે.

જૈન સાધુ યોગનિદ્ર પૂજ્ય શ્રી બુદ્ધિનાગરજી.

એઓના કરેલા ભજનપદ મંદ્રહના ચારે ભાગ મ્હેં વાંચ્યા છે.
 અને એ અવલોકનથી મ્હારું હૃદય શાંત થાય છે. કારણ વ્યવહાર
 પરમાર્થ અને સ્વદેશ પૂરવની ઉદ્ધતિના માર્ગે ગયેલાં. પથમાં,
 ગ્રંથો વાંધી પથને અન્ધ મમયના મૂર્છા રંગેનું દિવ નાકવ્યું છે.
 પદના મજનોના ગીતવતા પદો છે કે જેમ જેમ વાંચતા જઈએ
 એવે જેમ જેમ પુનઃ પુનઃ વાંચતા એ કંઈ ના જિદામાં થાય છે.

અમના માટે કવીશ્વર માયનું વાન્ય સફળ છે,
 સળે સળે યજ્ઞવતા મુપૈતિ,
 સ્તદેવરૂપં રમણિયતાયાઃ

જે એ પદાર્થ જોતાં છતાં પણ ફરી' જોવા આકર્ષણ કરે તે
 જ રમણીયતા.

પહેલા ભાગમાં ભાષા મસ્ત છે. છટકે પોતાના એક અધ્યાત્મ
 નિશાનને ભેદ સદૃશ સ્ફુરણાથી એ ભાગ રચ્યો છે તેમાં આનંદચન
 અને ચિદાનંદર્જાની ભાષાનું સાત અનુકરણ કર્યું છે. તેથી તે
 અમામંગિક નદિ ગણાય. આજ રીતને અનુસરી સરસ્વતિચંદ્રમાં
 દિમાવિક જે હોરી લખી છે.

મેંતાં નહિરે રહુંગી એ નગરમે,
 ઘોળે દશાદે કીશનજી હુંટે છે અમને,

એ ગોપીઓનાં શુદ્ધ પ્રેમને આકર્ષાદ પ્રેમ વારણો અને આગ-
 ઘ્ના મહાન્ કવીશ્વરોએ બિરહાવસ્થામાં કે મસ્તાવસ્થામાં જ્ઞાત પહાડ
 નદ સરોવરોને મનુષ્યો વાસે પ્રશ્નો પુછાવણ દોષ એ છે એમ કહે-
 વાયત કેમ? નજ કહેવાય.

તદ્વન્ આ સાગરજી કૃત કવિતાનો પ્રેમ તથા સ્વાત્મમસ્તા
 વસ્થાને ભેદ આનંદચન તથા યજ્ઞોદિગમજી વગેરેની રીતિને અનુ-
 સરતાં કોઈ આત્મેષ મૂકે તો મનો કડ઼ી નાતીયે છીએ,

મજન કરહે મજન કરહે,
 મજન કાઢે માફે,
 દનિઆંદારી દુઃખનો વયારી,
 જુટી જગતની સગારે,

એ મજન કરતી વસતનો કર્તાનો ટપંગ એમ વૈરાગ્યાવસ્થા
 અને મજનનો રાગ, ઠાના, સરેસર અસરકારક છે, અને એની

માન્યતા થોડા સમયમાં ઇટલી થઈ છે કે હરકોઈ ધર્મવાળા પળ કલ્પમાં, ભજનમાં, અને એકાંતમાં, ઉત્સાહમાં અને ઉચ્ચરતા જણાય છે. વિજાપુર વગેરેમાં વગડાઓમાં પણ લોકો હરતાં ફરતાં વેરાગ્યથી ગાય છે. એ શિવાય ચિદાનંદજી તથા આનંદધનજીનાં પ્રેમની મૂર્તિસ્વરૂપ થોડાં ભજનો પણ એ ભાગમાં કર્તાએ સ્નેહે આકર્ષાઈ દાસ્ય કરેલાં છે.

કીન ગુન મયોરે ઉદાસી

મમરા કીન ગુન મયોરે ઉદાસી.

આનંદધનજી.

તથા

મત કોઈ પ્રેમકે મન્દપરે

પરત સો નિકસત નાહી. મત૦

પ્રેમકે કારન પપૈઆ પુકારત

દીપક પતંગ જરે મત૦

✽

✽

✽

આનંદધન પ્રભુ આય મીલો તવ

તુમ વિરહકી પીરઠરે મત૦

આનંદધનજી.

આનંદધનજી જૈનોમાં એક યોગી મહાત્મા થઈ ગયા છે,

શ્રીમાન્ બુદ્ધિમાગરજીને અમો જૈનોમાં તો આનંદધન અને ચિદાનંદની જોડમાં મેલવી એ ત્રણની ત્રીપુટી કરી આલ્હાદીએ છીર. કારણ કે ઉપરોક્ત વચ્ચે મહાન્માઓના વિચારો સ્વાત્મ-નિષ્ઠતાનો કવિતાઓમાં ક્વચિત્ ભિન્ન જણાતા નથી

વીજો ભાગ દાલની ગુજ્જર ભાષામાં રચ્યો છે ને ઘણીતરી

કાવિતા પિંગલમાં થતાવેલ છંદોમાં છે. તે શુદ્ધ વ્યવહારને અતિ
ઉપયોગી છે. કારણ દયા, વિવેક, ન્યાય, સત્ય આદિ લક્ષણો
આશાઝઘૃદ્ધ સર્વ દર્શનવાઝાને ઉપયોગી છે એ સંબંધીનાજ લેણો
છે. માપા સરલ છે, રસહૃદયભેદક છે ઉપરોક્ત વૈરાગ્ય. સુલ
દુલમાં સમભાવ, નિદ્રા ત્યાગ, સ્વાર્થ સ્વરૂપ, પરમાર્થ સ્વરૂપ, દાન
સ્વરૂપ, કપટ સ્વરૂપ, ઉપકાર મહિમા, આદિ અનેક ઉપદેશો
સમાયા છે. વલી યોગ માર્ગમાં પોતે નિષ્પક્ષપાતી હોવાથી, યોગ મહિ-
માના વિષયોનાં તેમનાં મનનો બહુજ આનંદ આપે છે. ૪૪ મા
પદે યોગ માટે થોડા શૂળના છંદ છે. તેમાંથી અવકાશ સ્થલ
સંકોચને છેડે એક વે ટાંકી જતાવું છું.

યોગ વિદ્યાતર્ણુ ધામ ચેતન પ્રમુ,
શક્તિ સિદ્ધો સમી રહી પ્રકાશી
યોગવિદ્ માનવી ચિત્તમાં ધ્યાનથી,
પિન્દ બ્રહ્માન્દ ભાવો બિલાસી.

૧

ચક્ર પર ભેદવાં વાયુનાં પિન્દમાં,
ગગનગદ ચાલવું વંક નાણે;
જ્યોતિ જલ્લ દલ્લ અનિ શોક ચિન્તા નથી,
હંમલો શાન્તિ મુલ્ય માદિ મ્હાણે
પિન્દ બ્રહ્માન્દની પ્રેક્ષના આત્મમાં,
શુદ્ધ ઉપયોગથી જેદ જાગે;
અષ્ટ મિદિ મદા હસ્ત જોડી રહે,
ચિત્ત રંગાપ નહિ વાગ્ય રાગે,
અભ્યર્ચના ધૂનમાં મામતા ટિન મળિ,
મન્દિ ઉત્માદથી યન્ન ધાગે;
વૃદ્ધિમાગર મદા ગ્યોતિમા જાગજે,

શુદ્ધચેતન પ્રભુ ચિત્ત પ્યારો,

આ હંદોમાં કર્તાનું વિદ્વાનપણું ચચાર્થ જણાય છે. યોગવિદ્યાનું ધામ પરમાત્મા છે. સિદ્ધ સમાન શક્તિ યોગમાં છે. અર્થાત્ સિદ્ધ થયું હોય તો પણ યોગ શક્તિથી થઈ શકાય છે. પિન્ડ તથા બ્રહ્માન્ડની અંકચતા યોગથી થઈ શકે છે. ઉચક્ર ભેદીને ગગનગદ્ગર પ્રત્યક્ષરંધ્રમાં જવું. ત્યાં જવા ચંકનાલ કહેતાં મેરુ દંડ માર્ગ છે. ગયા વાદ અનંતતેજોમય અંશ્વર્યમય આત્માનો ભાસ થાય છે. ચિંતા અને શોક ત્યાં જણાતાં નથી. પિન્ડ બ્રહ્માન્ડની અંકચતા આત્મામાં થાય છે. ત્યારે અદ્ભુત મિદ્ધિ હાથ જોડી વરવા રવડી થઈ જાય છે પણ તે ચાલ રાગવાળી સિદ્ધિઓમાં તે યોગીનું મન રંગાતું નથી. આમક્ત થતું નથી અલક્ષ્યનું સ્વરૂપ વંચરીના શબ્દોથી વર્ણી શકાતું નથી. આત્મા વર્ણોથી પરિપૂર્ણ રીતે લખાતો નથી. તેમ અજ્ઞાનીના પરિપૂર્ણ લક્ષ્યમાં આવતો નથી, દટલો અંશ્વર્યવંત છે. તે ભક્તિના ઉત્સાહથી તેને મેઝવવા ચત્ત કરો.

આ વાતને યોગીઓ કમુલ કરે છે.

ચથા સિંહો ગજો વ્યાગ્રો,

મહેનૂ વચ્ચે શનૈઃ શનૈઃ

સિંહ ગજ વ્યાગ્ર વગેરે પ્રાણીઓ દબ્બે દબ્બે સુક્તિથી વચ્ચે થાય છે. તેમજ પ્રાણને વચ્ચે કરવો અન્યથા સાધકનો પ્રાણ નાશ થાય છે.

માત્ર એક ભજનમાં ભક્તિયોગ વૈરાગ્યાદિક સંપૂર્ણ સમાયા છે, માટે કર્તાનું જ્ઞાન. ભક્તિ. ક્રિયા એ ત્રણ વદાર્પણ વચ્ચે સહજ ત્યાગ છે. જે જે ભજનો ગાઈએ છીએ. તેનાં નિબંધ થઈએ છીએ માટે અહીં તે પોરી પોરી રીતે કર્તાનો નિર્દેશ મત્ર વદાર્પણ છીએ કારણ દરેક ભજનોનું અરજોક્ત કરનાં નો એ હંદો કર્તા

ધીજા નવા કોણ જાણે કેટલા ઘણા ગ્રંથ યાય એમ છે.

ત્રીજા તથા ચોથામાં તો માત્ર અલ્પ સુમારીત છે. એક વિદ્યુત્ સ્પર્શકારમાં જેમ મોતિદાર પરીવર જાડલી એકાગ્રતા અને શાસ્ત્રચિત્તિની નિષ્ઠા જોડે તેડલીજ નિષ્ઠા લેઈ સ્વાત્મલક્ષ્યમાં કર્તા ચાલ્યા જાય છે જાણે એક મુક્ત મહદ્ પુરુષ હોય નહિ ? ઉપરના બે કરતાં આ બે માગ વધારે હૃદયાકર્ષનાર છે માપા ઉચ્ચ છે.

દેહ તંબુર વિષે એક બે શાક્યો.

દેહ તંબુરો સાત યાતુનો

રચના તેની બેશ બની

ફા પિંગળા અને સુપુષ્પા

નાદિની શોભા અગ્ર ઘણી.

દેહ તંબુરો અલ્પ ધૂનમાં, પરા પદ્યંતિથી યાગે;

જાગ્રત્ તુર્યાવસ્થામાંહિ, ચેતન યથાક્રમે જાગે.

દેહ તંબુરો ચગાદનારો, ચિદાનન્દ ઘટમાં જાગે;

મુદ્ધિસાગર અલ્પ ધૂનમાં, અનંત મુલ્ય છે વૈરાગ્યે.

આ આત્મભાવની સ્વચ્છદશાની પરાકાષ્ટા કહીએ તો ચાલે. આત્મસુમારી, યોગવિષય, તત્ત્વજ્ઞાન, યોગેનાં હૈદીંગવાલી કવિ-તાઓ અતિ ઉત્કૃષ્ટ છે.

અમો હૃદ બહાર જઈ વસાળતા નથી. પણ હૃદય પૂર્વકની ભાગળી સાથે કહીએછીએક આત્મજ્ઞાન સ્વદેશોદય, સ્વવહારોદય માટે સર્વે જળને એ માગ વધુ ઉપયોગી છે. જનનોના તીર્થકરોની સ્તુતિઓ એમાં સમાવેલી છે તે જનને અતિ ઉપયોગી છે. પણ દયા, દાન તપસ્યા, જ્ઞાન મક્તિ, વૈરાગ્ય, યોગ આદિના વિષયો સ્વયં નિર્લોપતાજ જનકલ્યાણમાટે જ એ વિરક્તપુરુષે જે પ્રયત્ન કર્યો છે તેને અન્યથાટ પ્રાપીણીજ પ્રમુક્તકોનું મૃત્યુ એટલું

સરલ શબ્દ છે કે એ સુશોભિત પુસ્તકોના મૂલ્ય કરતાં છપાવનારને સર્વ વધારે છે. એમ કરવાનું કારણ તેમની પરોપકાર દષ્ટિ છે.

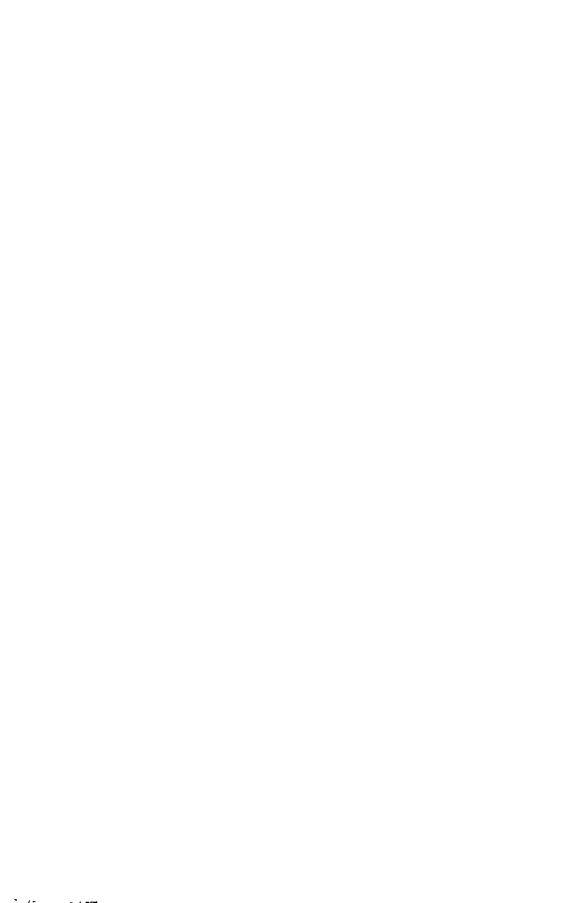
હવે અમો એટલું કહીને વિરમીશું કે શ્રી બુદ્ધિસાગરજી જેવા સત્યગ્રાહી, જ્ઞાની, યોગી આત્મનિષ્ઠ અને પરોપકાર પરાયણ પુરુષ ધર્મ માર્ગનો હૃદયાર કરો એટલું જ નહીં પણ વ્યવહાર તથા દેશનું પણ હૃદય કરો તે માટે જ તેમનું જીવન પરમાત્મા દીર્ઘ કરે. તથાસ્તુ સં. ૧૯૬૫ વિજયા દશમી.

વરસોડા નિવાસી પંડિત મોહનાથ શર્મા.

મજનસંગ્રહમાગચતુર્થ સંવંધી લેખ્ય.

નવરસ રંગિત કાવ્યના આસ્વાદથી જે સુખ થાય છે તે સુખ સ્વરેશ્વર અધ્યાત્મ રસની આગળ એક વિંદુ માત્ર પણ નથી. અધ્યાત્મરસમાં રંગિત થતાં પરાભાષા સ્વયમેવ સ્ત્રીલે છે, અને જે વસ્તુનો અનુભવ થાય છે, તે વૈશ્વરીવાળી દ્વારા અક્ષર રૂપે બહિર્ પ્રકાશે છે. આ મજન સંગ્રહ ચતુર્થ માગમાં પણ વિશેષતઃ તેવી જ સ્થિતિ થયેલી છે. સંવત ૧૯૬૫ ના માહ શુદી ત્રીજના દીવસે અમદાવાદથી હમોઈ તરફ જવા વિહાર કર્યો. ત્યારે વિહારમાં જે જે ગામો આવતાં તેમાં અનુપાધિદશાયોગે જેવા જેવા સંયોગો પામી જેવા જેવા આધ્યાત્મિક વિચારો હૃદયવતા હતા. તે કાવ્યરૂપે ગોટવવામાં આવ્યા છે. અમદાવાદથી માતર અને માતરથી કાવી-ટા અને કાવીઠાથી ચોરમદ થઈ પાદગ જવાનું થયું. પાદરામાં

वकीलजी शा. मोहनलालभाइ हीमचंदभाइ सत्तम आत्मार्थी श्रा-
वक व्रत धारी छे. त्यां माम कल्प करतां. प्रथम चो-
वीसी रचवामां आबी. चोवीसीमांनां केटलांक स्तवन पादरामां
पूर्ण कर्या. त्यार वाद त्यांथी डभोइ जवानुं थयुं. सं. १९६५
फागण सुदी ११ ना दीवसे डभोई जइ श्री यशोविजयजी उपा-
ध्यायनी पादुकानां दर्शन कर्या. परमानंद थयो. त्यां श्री यशो-
विजयजीनी देरी पासे येभी चोवीसी संपूर्ण रची. अने श्री यशो-
विजयजी महाराजनी गुंढली स्तुति भजन वगेरे काव्य बनाव्यां.
डभोईमां फागण शुदी १४ ना रोज संघ समक्ष होळी करवी नहि
एवो ठराव उपदेशथी थयो. डभोइथी बडोदरा आववानुं थयुं बडोद-
रा शहरमां फंदीयाळांनी धर्मशाळांमां उतरी त्यां केटलांक भजन र-
च्यां. त्यांथी मामानी पोळना उपाश्रये आबी सांकेटलांक भजनरच्यां.
मामानी पोळमां शा. कैशवलाल लालचंद, तथा अमृतलाल तथा
माणेफलाळ भाविक श्रावको छे. चैत्र सुदी ४ ना रोज श्रीमत्
सयाजीराव गायकवाडनी इच्छाना आग्रहथी लक्ष्मी विलास पेळे-
समां आत्मोन्नति विषयनुं भाषण आप्युं. त्यांथी विहार करी
पादरामां आववानुं थयुं वकीलजी मोहनलाल हीमचंदनो पुत्र
सवाइ मरण वामशथी तेमने शोक थयो हतो तेथी उपदेश आपी
शान्त कर्या. त्यांथी विहार करी संभात चैत्रशुदी चारसना रोज
आवनुं थयुं. त्यांना पुस्तकोना भंडार जोया. त्यां सात दीवस
व्याख्यान आप्यां त्यां परब्रह्मनिराकरणग्रंथ रचवामां आप्यो
त्यांथी नार गाममां आववानुं थयुं सां चार जाहेर व्याख्यान
आप्यां. त्यांथी पेटआद, मुणाव थइ वसो आववानुं थयुं. वसोमां
जाहेर चार भाषणो आप्यां लोकोने सारी असर थइ. त्यांथी
तेदा आबी त्यां एक जाहेर भाषण आप्युं. त्यांथी वैशाल सुदी

તમારૂં પ્રસિદ્ધ અને વહી લક્ષ્મીની પધરામણી થઈ તેથી કીર્તિમાં વૃદ્ધિ થઈ. ધર્મનાં કાર્ય વિશેષતઃ કરવા લાગ્યા. શ્રી નેમસાગરજી તથા શ્રી મુદેરાવજી વગેરે પવિત્ર સાધુઓની ભક્તિ કરવા લાગ્યા. સાધુઓની ધર્મ દેશના સાંમજીવા લાગ્યા, શેઠાણી ગંગાવેનનાં મગલાંથી સર્વ પ્રકારે શ્રાવકધર્મની શોભા વધવા લાગી, શેઠ દલપતભાઈ ૧૯૨૨ ની સાલમાં શ્રીસિદ્ધાચલજીનો સંઘ કહાડવો અને તેમાં સારી રીતે ધનનો વ્યય કર્યો, એક હજારમણું કર્યું તેમાં સારી રીતે રૂપિયા વાપર્યા. શેઠ દલપતભાઈ સિદ્ધાચલ તીર્થનાં ધર્મ કાર્ય કરવામાં તન મન ધનથી મયસ્ન કર્યો છે. શેઠ. દલપતભાઈ મગુ-ભાઈ ધર્મનાં શ્રાવક યોગ્ય ધર્મનાં કાર્ય કર્યા છે. તેમનો દેહોત્સર્ગ થયો છે તેમના ઘણાં પુત્ર હાલ વિદ્યમાન છે. જૈન સ્વેત્તર કોન્ફરન્સના જનરલ સેક્રેટરી. શેઠ લાલભાઈ દલપતભાઈ શેઠ. મણિ-ભાઈ દલપતભાઈ તથા શેઠ. જગાભાઈ દલપતભાઈ બી. એ.

શેઠ લાલભાઈ દલપતભાઈ કોન્ફરન્સના જનરલ સેક્રેટરી તરીકે થયા છે. તથા આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢીનો વહીવટ સારી રીતે કરે છે. સ્વામી તીર્થની રક્ષામાં અગ્રગણ્ય ભાગ છે છે શેઠ મણિભાઈ તથા શેઠ જગાભાઈ પણ ધર્મનાં કૃત્યો સારી રીતે કરાઓ એમ ઇચ્છાય છે. શેઠાણીનું નામ પ્રસિદ્ધ શ્રવર રાજવા માટે ઘણાં પુત્રોએ મહી પ્રીત દર્જાર રૂપિયા કર્યાં. એક સ્ત્રીની વાટાના નાકે શ્રાવિકાનાલા વાપવાનું નક્કી કર્યું છે તેનો લાભ શ્રાવિકા મોને પ્રાપ્તવાની મગવટના કરવામાં હાલ પ્રયત્ન શરૂ છે શ્રી રવિસાગરજી મહારાજને ગંગા વેન શેઠાણી ઉપર શ્રી રવિસાગરજીની પામે ઉપવાસનો ફિરકા પ્રથમ નેમમેકરી હી નેમસાગરજી મહારાજનાં વહીરાજ્યા શ્રાવિકા ઉપર ગાંધી સ્વર્ણી તથા માર્તિદેવર થઈ ગયા તે સમાજે ગંગા વેન શેઠાણીનો શ્રી રવિમાગરજી મહારાજ

ઉપર ભક્તિ રાગ છે. રવિતાગરજી મહારાજના સંઘાદામાં અગ્રગણ્ય શ્રાવિકા દાલ તે વર્તે છે. શેઠાળીએ અનેક તીર્થની ઘણીવાર યાત્રાઓ કરી છે. જંગમ તીર્થ સાધુઓની પણ અનેક યાત્રાઓ કરી કર્મ દેશના સાંભળી છે. શેઠાળી સાધુ સાધ્વીઓને પૂર્ણ ભક્તિપી ઘોરાવીને સ્વાય છે. તપશ્ચર્યા કરવામાં હત્તસાહી છે. દેવ ગુરુનું આરાધન પયામતિ શક્તિથી સારી રીતે કરે છે. આવી ઉત્તમ શેઠાળીના આગ્રહથી અમદાવાદમાં સં. ૧૯૬૫ નું ચોમાનું કરી ભવ્ય જીવોના દિત માટે ભજનસંગ્રહ ચોથો ભાગ તૈયાર કર્યો છે. આધ્યાત્મિક ભજનો અંતરની સ્ફુરણા સહેજે ઉદ્ભવવાથી વન્યાં છે. અને ભીતિ આદિ પદો તેથી ઔપદેશિક સ્ફુરણા લાવી બનાવ્યાં છે.

નિષ્કામ ભાવનાથી આ પ્રવૃત્તિ થઈ છે અન્ય દર્શનવાળાઓ પણ આ ભજનને વાંચી સન્માર્ગમાં મવર્તે છે. નિશ્ચયનયની પ્રાધાન્ય તાણ કેટલાક આત્માના આધ્યાત્મિક ઉદ્ધાર નીકળ્યા છે. કેટલાક વ્યવહાર નયના પ્રાધાન્યતાણ ઉદ્ધાર નીકળ્યા છે. જ્યાં ત્યાં નયો વહે સાપેક્ષબોધ સમજવો. રાગ વા કોઈ વિષય ન વેસે તો પંડિતો પાસેથી છુટ્ટાસો મેઝવી નિઃશંક થવું. ભજનસંગ્રહ-ચતુર્થભાગમાં શ્રી યશોવિજયવડપાધ્યાયકૃતસીમંધરજિનસ્તવન, તથા વે તેમનાં સ્તવન તથા પરમેષ્ઠીગીતા, તથા સમુદ્રવહાણસંવાદ તથા બ્રહ્મગીતા, સિદ્ધાચલ સ્તવન તથા સંવત. ૧૩૨૭ ની સાલનો સાત હજારનો રાસ યયામતિ યુદ્ધ કરી તથા ફુટનોટ કરી છપાવ્યો છે. સંભાતના મંદારમાંથી સાત ક્ષેત્રનો રાસ શોધતાં નીકળ્યો છે. આગલ ઉપર આ છપાયેલો રાસ તથા ને જૂનો એમ વે વરાવર તપાસી પૂર્ણ યુદ્ધ કરી રાસ છપાવવા વિચાર થશે ગુર્જર ભાષાના અભ્યાસક્રોને આ રાસ અત્યંત ઉપયોગી થશે વિશેષ કંડ મૂલ-ચક્ર રહી હોય તો પંડિત પુરુષો નુશાન્શો

ધન્ય જીવાના હિત માટે આ પુસ્તક અમદાવાદના શા. મોહનલાલ હીપચંદના પુત્રોણ પોતાની માતા જાસુદના સ્મરણ માટે લક્ષ્મીનો વ્યય કરી છપાવ્યું છે તેથી તેમને તથા વાંચકોને સદા-કાલ લાભ થશે. જ્ઞાન માર્ગમાં આવી તેમની પ્રશ્નને દેહી અન્ય પણ જ્ઞાનમાં લક્ષ્મીનો વ્યય કરશે આથી પુસ્તકો છપાવવા માટે તેમને ધન્યવાદ પટે છે. શ્રવેરી ચમનમાં મોહનલાલના આગ્રહથી ગ્રંથ છપાવ્યો છે. અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંદલના સદ્ગ્રંથો તન મન ધનથી આથી ઉત્તમ ગ્રંથો છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી પરોપકાર કરે છે તેથી તે મંદલના ગૃહસ્થોને ધન્યવાદ પટે છે

લેખક મુનિવુદ્ધિસાગર-અમદાવાદ.

વે વોલ.

મંદલે શરુ કરેલ ગ્રન્થમાઝા પૈકીનો આ સાતમો ગ્રન્થ છે. જે ગ્રન્થમાં મુનિવર્ય શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરજી મહારાજ રચિત સ્તવનો પદો હરાંત શ્રીમદ્ યશોવિજયજીની કૃતિનાં પદો પણ છે. હાલમાં પુસ્તકો ઘણી પ્રકારનાં ઘણી સંસ્થાઓ તરફથી પ્રગટ થાય છે પણ આ શૈલીવાઝા ગ્રન્થો છેછા કેટલાક સંસ્થાઓમાં કોઈક જ તરફથી લેવાયા હશે. આવા પ્રકારના ગ્રન્થનો આ ચોથો ભાગ પ્રગટ થયો છે અને તેજ ઉપરથી જોઈ શકાશે કે જનસમાજની તે તરફ રુચિ વૃદ્ધિ પામતી જાય છે; કેમકે વિવિધ વિષયોથી ભરપૂર સાથે વાંચક, અને રસિક છે. જેમ જેમ આવા ગ્રન્થોનું વાંચન, મનન, વધતું જશે તેમ તેમ તત્ત્વ સ્વરૂપનો પ્રકાશ વૃદ્ધિ પામશે.

આવા ગ્રન્થો પ્રગટ કરવાને સમાજ; તરફથી મંદલને જુદા જુદા ગ્રહસ્થો તરફથી મદદ મળે છે અને તેથી મંદલ પોતાના કાર્યમાં આગલ વધે છે. મંદલ ઇચ્છે કે આ ગ્રન્થમાઝાના ૧૦૮ મળતા અનેક ગ્રહસ્થોની સહાયતાથી સત્તર પ્રગટ થાઓ.

આ ગ્રન્થ અમદાવાદવાઝા શા. મોહનલાલ દેમચંદ મુપુત્રો તરફની સંપૂર્ણ મદદ કરી પ્રગટ કરવાનાં આવ્તો છે જે માટે મંદલ તેઓને તેઓના દ્રવ્યનો આ રીતે કરેલા સહયોગ માટે ધન્યવાદ આપે છે

અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રમારક મંદલ.

शजनपदसंग्रह चौथा भागनी अनुक्रमणिका.

विषय.	पत्र.
ऋषभदेव स्तवनम्	१
अजितनाथ स्तवन	१
संपन्ननाथ स्तवन	१
अभिनन्दन स्तवन	४
सुमतिनाथ स्तवन	५
पद्मप्रभु स्तवन	६
सुषार्थनाथ स्तवन	७-८
चंद्रप्रभु स्तवन	९
गुविधिनाथ स्तवन	१०
शीतलनाथ स्तवन	११-१२
श्रेयामिनाथ स्तवन	१३
वासुदेव स्तवन	१४
विमलनाथ स्तवन	१५
अनन्तनाथ स्तवन	१६
धर्मनाथ स्तवन	१७
शान्तिनाथ स्तवन	१८
कृष्णनाथ स्तवन	१९
आनन्द स्तवन	२०
महिनाथ स्तवन	२१
मुनिमूक स्तवन	२२
नमिनाथ स्तवन	२३
नमिर्जन स्तवन	२४

[The page contains faint, illegible markings and symbols.]

विषय.			पृष्ठ.
सुष्ठु भक्ति	...	...	५७
स्नानुपव निश्चय	...	...	५८
सर्वनी उन्नति याओ	...	...	५८
समवाय	...	...	५९
मर्य शोषी खीपुं	...	...	५९
नात जान रिमारी	...	...	६०
इष्टदेव निमंत्रण .	...	...	६०
यशोविजय उपाध्याय आमंत्रण	...	...	६१
परोपकार	...	...	६२
परश्रमनिगूढरण	...	...	६३
उपदेश रत्न	...	...	७५
देहस्य आत्मानि परमात्मास्यानु स्मरण	...	...	७३
पद्मा मारामां साह	...	...	७७
करुं तो न दारुं	...	...	७८
कर्मा कर्म भोगवर्मा	...	...	७८
गरी बग्न भावी	...	...	७९
चैनन हुनिपारी घर	...	...	८०
अद्वैत चैन	...	..	८१
बाध धर्म क्रियाद्वैत	...	...	८२
पावद्वैत धर्म	...	.	८२
सुष्ठु परमान्म स्वरूप स्मरण	...	...	८३
विनम्रान्ति माधव्य	...	...	८३
परमद्वैतान्ति सुष्ठु	...	...	८४
आश्रय सुष्ठु	...	..	८५

जाग्रति सदुपदेश	...	...	८५
सोऽहं	...	...	८६
उच्चभाव	...	...	८७
जुओ तपासी	...	...	८७
मैत्रीभावना धारो	....	....	८८
निन्दा त्याग	....	....	८८
एक स्वप्न	....	....	८९
परिग्रहममता	....	....	९०
शा माटे वाद करवो	....	....	९०
कपट क्रियामां पाप	....	....	९१
हे आत्मा तूं वस्तुतः सिद्ध छे...	...	...	९२
गाढरीया प्रवाहनी अंधाधुंधी...	...	...	९३
आप बढाइ	...	...	९३
शा माट चिंता करवी	...	...	९३
कलेश साज्य छे	...	...	९४
ज्ञानी	...	...	९५
कहेणी रहेणी	...	...	९६
विद्या	...	...	९८
हांसी	...	...	९९
दया	...	...	१००
वेश्या संग	...	...	१०२
परनारी संग	...	...	१०३
समाधिलय	...	...	१०५
मदाचार	...	.	

विषय.		पृष्ठ.
नगरशेठ पुत्रो	...	१०७
आत्मशक्ति श्रीछववी	...	१०९
दुःख समययो समयो	...	१०९
सुखनी चाप	...	११०
परापकार	...	१११
पीर मयंसा	...	११२
सत् पुत्र मयंसा	...	११४
पितृ छतण	...	११५
जननी छतण	...	११७
पुत्री मयंसा	...	११८
मित्र मयंसा	...	१२०
हितवचन	...	१२१
पर्य मेद	...	१२२
दशमाव	...	१२३
भर्तु करनार	...	१२५
उत्तम ज्ञानि	...	१२६
गुरु निन्दा	...	१२७
कष्टक पाप	...	१२८
महुंनुं माय इच्छो	...	१२९
कष्टक न कष्टो	...	१३०
काट्यग्न	...	१३०
मदनमदनमा माय नयी.	...	१३३
शनिदाह मंशाभेनो त्याग कष्टो	...	१३४
ममादि	...	१३५

વિષય.			પૃષ્ઠ.
શુરતા	...	...	૧૩૬
શ્રદ્ધાસ્થ ધ્યાન	...	...	૧૩૬
નર્મ શ્વાત્મવશં સુખં	...	...	૧૩૭
આત્મશક્તિ	...	...	૧૩૮
ચિદાનન્દ સ્વરૂપ	...	...	૧૩૮
સત્પટ ગ્યોત્રી	...	...	૧૩૯
માયા	...	...	૧૪૦
મમતા	...	...	૧૪૦
સંતો ચેત્વા	...	...	૧૪૧
મધુ મીતિ	...	...	૧૪૨
શુભ સ્તુતિ	...	...	૧૪૨
સમજ સારું	...	...	૧૪૪
નિશ્ચય રહસ્ય	...	...	૧૪૫
મધુ સ્તુતિ	...	...	૧૪૫
આત્મ સાધન	...	...	૧૪૬
આત્મવિવેક	...	...	૧૪૭
પરમમધુતા	...	...	૧૪૮
વિચિત્ર શિક્ષા	...	...	૧૪૯
સત્ય જાણે છું દુનિયા દિવાની	...	...	૧૪૯
પત્ર સંદેશો	...	...	૧૫૦
સંસારની આનલતા	...	...	૧૫૧
જગત્તું મહું ઇચ્છું	...	...	૧૫૩
સિદ્ધાન્ત વાંચ	...	...	૧૫૪
મંમાગમા સુધર્મો	...	...	૧૫૭

शुद्ध स्वरूप प्राप्त्य छे ...	१५८
मातः स्मरणीय हितशिक्षा ...	१५९
हितशिक्षारत्न ...	१६०
उद्यबोध ...	१६१
अन्तरमां सुरता प्रवेशना उद्गार ...	१६२
योगी ...	१६३
चेतन हंसीनो चेतन हंसने उपालंभ ...	१६४
जोपा बाद सार नधी ...	१६५
समापना ...	१६६
निधय व्यवहार गर्भित सीमंभर स्तवन ...	१६७
आनंदघनजी कृते योगपद ...	१७२
यशोविजय कृत पंचपरमेष्ठी गीता ...	१७३
यशोविजय कृत पार्श्वनाथ भावस्तवन ...	१९५
यशोविजय कृत ऋषभ स्तवन ...	१९७
यशोविजय कृत श्रीतिलनाथ स्तवन ...	१९९
यशोविजय कृत समुद्रपहाण संवाद ...	२०१
श्री ज्ञानसार भाव पदत्रिशिका ...	२३३
गुह्यी ...	२३४
मूर्ति पूजन महिमा ...	२३७
गुर्जर भाषामां पट्टक ...	२३९
श्री मात सेवनो रास ...	२४१
मं १३०७ नी सालनो	
श्री यशोविजय वाचरुत ब्रह्मगीता ...	२४०
श्री यशोविजयकृत आदिजिन संस्कृत स्तवन	२४५

विषय.

पत्र.

मनोभ्रमर	...	...	२६७
श्री सद्गुरुसचरी	...	...	२६८
सांवत्सारकक्षमापना	...	...	२७१
वाणी	...	...	२७२
अवर्तीवाणी	...	...	२७३
अन्त्यमंगलम्	...	...	२७४

1

2

3

अथ श्री

योगनिष्ठ मुनिवर्य बुद्धिसागरमहाराज कृत स्तवनपद (भजन) संग्रह.

चतुर्थ भाग आरम्भते.

ऋषभदेव स्तवनम्.

प्रथम जिनेश्वर प्रणमीए-ए राग.

ऋषभ जिनेश्वर वंदना, होशो वारंवार:

पुरुषोत्तम भगवान निराकार संत छो, गुणपर्याय आधार. ए टेक.

उत्पत्ति व्यय ध्रौव्यता, एक समयमां हि जोय:

पर्यायार्थिकनयथा व्यय उत्पत्ति छे, द्रव्ययकी भुव होय. ऋ. १

वत्स करतां सामर्थ्यना. होय पर्याय अनन्त:

अगुरु लघुनी शक्ति ते तेहमां जाणीए, अनन्त शक्ति सतंत ऋ. २

परमभाव ग्राहक प्रभु, तेम सामान्य विशेष:

ज्ञेय अनन्तनुं तोल करे प्रभु ताहरो, क्षायिक एक मदेश. ऋ. ३

स्थिरता क्षायिक भावयी, सुखयी कही नहि जाय;

अनन्त गुण निज कार्य करे लही शक्तिने, उत्पत्ति व्यय पाय. ऋ. ४

गुण अनन्तनी ध्रौव्यता, द्रव्यपणे छे अनादि:

गुणनी शुद्धि अपेसी पर्याये करी, भंगनी स्थिति छे सादि. ऋ. ५

सादि अनन्ति मुक्तिमां, सुख विलमो छो अनंत:

सुख ज्ञेयादिक ज्ञानमां ज्ञाता जगगुरु. ज्ञान अनंत वढ़न. ऋ. ६

रागद्वेष मुगल हणी, यइया जग महादेव:

बुद्धिसागर अवसर पासी भक्तियी, पाये अमृतमेव.

ऋ. ७

अजितनाथ स्तवनम्.

श्री संयवजिन ताहरो, अलख अगोवर रूप-ए राग.

अजित जिनेश्वर सेवनोरे, करता पाप पलाय; जिनवरसेवो
सेवो सेवोरे भविकजन सेवो, मभु शिव सुख दायक मेवो.

मभु सेवे सिद्धि मुहाय.—जिनवर.—एटेक.

मिथ्या मोह निवारीनेरे, सायिक रत्न ग्रहाय.	जिनवर.
चारित्र्य मोह हठावशारे, स्थिरता सायिक पाय;	जिनवर. १
सपक श्रेणि आरोहीनेरे, शुक्ल ध्यान मयोग.	जिनवर.
ज्ञानावरणीयादिक इणीरे, सायिक नव गुण भोग.	जिनवर. २
अष्टकर्मना नाशधीरे, गुण अष्टक प्रगटाय;	जिनवर.
एक समय सम श्रेणिपरे, मुक्तिस्थान मुहाय.	जिनवर. ३
नास्त्यंताभाव मुक्तिनोरे, जडिममयी नहि खास.	जिनवर.
ज्योमपरे नहि व्यापिनीरे, नहि व्यावृत्ति विलास;	जिनवर. ४
सादि अनंति स्थितिधीरे, सिद्धबुद्ध भगवंत	जिनवर.
झलझल ज्योति ज्यां जगमगेरे, ज्ञेयतणो नहि अंत	जिनवर. ५
परज्ञेय ध्रुवता त्रिकालमरि, उत्पत्ति व्यय साथ;	जिनवर.
निजज्ञेय ध्रुवता अनन्तनोरे, पर्यायसह शिवनाथ.	जिनवर. ६
परजाणे परमां न परिणमेरे, अशुद्धभाव व्यतीत;	जिनवर.
सुद्धिमागर ध्यानधामे, थावे ध्यानी अजिन	जिनवर. ७

श्री संभवनाथ स्तवनम्.

देखो गति दैवनीरे-ए राग.

संभवजिन तारशोरे, तारशो त्रिभुवननाथ संभव जिन तारशोरे.

निमित्त पुष्टालंघनेरे, साध्यनी सिद्धि कराय;

उपादाननी श्रद्धतारे, निमित्त बिना नहि पाय. संभव. १

द्रव्य क्षेत्र काल भावर्यारे, निमित्तना बहु भेद;

ज्ञान दर्शन चारित्रनारे, निमित्त टाट्टे खेद. संभव. २

श्रद्धदेव गुरु हेतुछेरे, उपादान करे श्रद्धि;

उपादान अभिलछेरे, कार्ययी जाणो सुद. संभव. ३

कार्य द्रव्ययी भिन्नछेरे, निमित्त हेतु व्यवहार;

श्रद्धादिक पद भेदछेरे, व्यवहार नयना धार. संभव. ४

भिन्न निमित्त पण कार्यमारे, उपादान करे पुष्टि;

निमित्त वण उपादानयीरे, थाय न साध्यनी छष्टि. संभव. ५

पुष्टालंवन जिनविमुरे, आदर्यो मन धरी भाव,

उपादाननी श्रद्धिमां रे, वनशे श्रद्ध वनाव. संभव. ६

त्रिकरण योगयी आदर्यो रे, मन धरी साध्यनी दृष्टि;

बुद्धिसागर सुख लहेरे, पामी अनुभव छष्टि. संभव. ७

अभिनन्दन स्तवनम्.

एवमथ भुज मुन आतिह-ए राग.

- अभिनन्दन निरूपणे, ध्यानमा स्मरणधी क्वाचुं रे।
 ध्यानमा धीनता योगधी, सुख वनन्त घट पाधुं रे. अभि. १
- मन वच कायना योगनी, स्थिरता जेह प्रमाणरे;
 तदनुगत धीर्यता उल्लसते, भाव दायोपशम मुख स्वाणरे. अभि. २
- अमल्यनदेनमधी ध्यक्तिमां, ध्यानधी ऐक्यता धायरे।
 पंडित बीर्य त्यां संपजे, उज्ज्वल अध्यवसायरे. अभि. ३
- ज्ञान ज्ञान उज्ज्वल ध्यानमां, प्रगटनो महान आनन्दरे।
 वाच जह विषयना सुखनो, वेगधी नासनो फन्दरे. अभि. ४
- अन्तरभृदपरिणति घटो, भावधी होय निज मुक्तिरे;
 भृद नय स्थापना महनधी, प्रगटनी ए तत्त्वनी मुक्तिरे० अभि. ५
- तत्त्वोपशम ज्ञान धीर्यधी, सायिक धर्म प्रदायरे।
 निर्विहन्त उपयोगमां, धुनज्ञान एक स्थिर धायरे. अभि. ६
- भावभृदज्ञान भाटवने, तीर ने निरन्तर धायरे,
 वृद्धिमागर दिव मयदा एतदर्थेन तमयरे अभिनन्दन ७

सुमतिनाथ स्तवनम्.

विराति ए सुमति धरो आदरो, ए राग.

- सुमति जिनेश्वर शुद्धता, शुद्धता परम स्वभावे
अस्तित्वा नास्तित्वा एकता, ज्ञानृता नहि परभावे. सुमति १
- भिन्न अभिरुता नित्यता, तेम अनित्य पर्यायरे;
एकसमयमांहि संपजे, पर्याय उपजे विलायरे. सुमति. २
- अगुरु लघु पर्यायनी, शक्ति अनन्ति सदायरे;
परिणमे असंख्य प्रदेशमां, कारक पद उपजायरे. सुमति ३
- आदि अनादि पदकारको, व्यक्तिपणे एकेक प्रदेशरे;
अनादि अनन्त स्थिति शक्तिधी, कारक पद लहो वेशरे. सुमति. ४.
- एक अनेकता वस्तुमां, नित्य अनित्यता धाररे;
समय सापेक्ष विचारतां, होय अनेकान्त विस्ताररे. सुमति. ५
- सदसत् कथ्य अकथ्य छे. जिनवर धर्म अनन्तरे;
ज्ञानमां हेयनी भानना. जाले एक समय भदन्तरे. सुमति. ६
- मम्यग ज्ञान प्रभावधी, प्रभु तुज रूप जलायरे;
पारममाणने भंगीधी, धर्म अनेक परायायरे. सुमति ७
- मन वच काय अतीत तुं. आद्यो योगधी माररे
तुजतुज ऐक्यना संपजे. वृद्धिमागन निर्धाररे. सुमति ८

પદ્મપ્રભુ સ્તવન.

વિરતિ એ સુમતિ ધરી આદરો, એ રાગ.

- પદ્મ પ્રભુ અલર નિરંજન, સિદ્ધના આઠ ગુણધારીરે
સાકાર વપયોગે ચેતના, નિરાકાર જયકારીરે. પદ્મ. ૧
- અમર અમર અગોચર વિષુ, નામ ન રૂપ ન જાતિરે;
જગગુરુ જય શ્રી ચિંતામણિ, પ્રણ મુવનમાંદિ રૂપાતિરે. પદ્મ. ૨
- વપમાતીત પરમાત્મા, અનુમવ વિણ ન જણાયરે
દિશી દેસાહી આગમ રહે, અનુમવે પ્રભુ પરચાયરે. પદ્મ. ૩
- મદ્ગુરુ તીર્થ વપાસના, સ્વાદ્વાદ સૂચનો ચોપરે;
પરંપર ગુરુગમ જોડતાં, કરે મઠી જિનચર ચોપરે. પદ્મ. ૪
- જ્ઞાનના માનમાં ધ્યાન છે, ધ્યાનથી હોય સમાધિરે;
પામ પ્રભુ એક જ્ઞાનમાં, મેટનાં જાય વપાધિરે. પદ્મ. ૫
- અનુમવ અમૃત સ્વાદતાં, ચિત્ત અન્યથ ન જાયરે
ચક્રોર જેમ ચંદ્ર તેમ રાષ્ટર્તું. પરમ પ્રભુરૂપ માંચરે. પદ્મ. ૬
- સુખ અનંતની રાશિમાં, જીવનમુક્તપદ વાપરે;
શાહનાં સુખ રૂપે નહિ, નિશ્ચય સુલ નિજ માંચરે. પદ્મ. ૭
- પરપરિણતિ રંગ વર્ણરી, શુદ્ધ પરિણામમાંદિ રંગરે;
શુદ્ધિમાગર જિનદર્શન, દેખવા મેમ અર્ધગરે. પદ્મ. ૮

સુપાર્શ્વનાથ સ્તવનમ્.

નદી ચમુનાકે તીર એ-રાગ.

સુપાર્શ્વ મધુ જિનરાજ કૃપાહુ વારણો,
 વીનવદી મુજ મેમ ધરીને સ્વીકારણો;
 રાગ દ્વેષ અન્યાય નૃપતિ જોર ઘાલણો,
 શુદ્ધરમણતા સન્હુત દૃષ્ટિ વાલણો.

વિષય વાસના પાસથી મધુમી છોટાવજો,
 પરમ દયાલુ દેવ દયા દીલ લાવજો;
 અનુમત અન્તરદૃષ્ટિની દૃષ્ટિ જગાવજો,
 પરમાનન્દનું પાત્ર ચેલન મુજ યાવજો.

કેવલજ્ઞાનની વ્યોદિમાં ફેપ અધિક છે.
 પરદમ્પતાદિક ફેપ મરી વલી મિત છે;
 ફેપાકારે જ્ઞાન પરિણમે જાણજો,
 મિત્તાધિક સ્વરૂપ અનેકાંત આગજો.

ફેપાંતે જ્ઞાન અનન્તું જિન રહે.
 ફેપની પાંતે જ્ઞાન મદા વન મહુ લો:
 દર્પણ વર્ણ ન જાય દર્પણનાં મદાય છે
 ફેપાવાળીવાલો દ દૃષ્ટાંત ન્યાય છે.

દુરવર્તી જે ફેપ જ્ઞાનગીર માનશે.
 જ્ઞાન અવિન્યાસનાં દુરવર્તી આવશે:

જેય વિના સદ્ જ્ઞાનની શૂન્યતા જાણીએ,
પદ્ દ્રવ્યો પર્યાય અનન્ત મન આણીએ.

૫

અસ્તિ વિના ન નિષેધ ઘટે કોઈ દ્રવ્યનો,
દ્વિ ઘણ નહિ અદ્વૈત નિષેધ કેમ સર્વનો;
દ્વૈતનું જ્ઞાન થયા ઘણ અદ્વૈત શું કરો,
ભાસે જ્ઞાનમાં દ્વૈત સસમાવ સદહો.

૬

દ્રવ્ય અને પર્યાયથી જોય અનન્તતા,
વસ્તુધર્મ સ્વાદ્વાદ ત્યાં એકાનેકતા;
ધ્રુવતા જોયના દ્રવ્યપણે નિત્યતા સ્થિરી,
ઉત્પત્તિ ધ્યય જોય અનિત્યતા અનુસરી.

૭

જીવદ્રવ્ય એક વ્યક્તિ અનાદિ અનંત છે,
ગુણ પર્યેવ આધાર ચેતનજી સન્ત છે.
પુદ્ગિસાગર જિનવર વાળી સદ્દે,
રૂમકિત શ્રદ્ધાયોગે અપેક્ષા સદ્દુ લહે.

૮

चंद्रमधु स्तवनम् ।

ए अब शोभा सारी हो मल्लिजिन. ए राग.

- चंद्र मधु पद राचुं हो, चिद्वदन, चंद्रमधु पद राचुं;
 मन मान्युं ए साचुं हो चिद्वदन, चंद्रमधु पद राचुं.
 यद् अखंड अनन्त गुण लक्ष्मी, तेना मधु तमे दरिया;
 सत्ताए ज्ञानादिक लक्ष्मी, व्यक्तिपणे तमे भरिया हो. चि. १
- अनापनन्तने आदि अनन्त, सत्ता व्यक्ति मुहाया;
 अस्तिनास्तिमय धर्म अनन्ता, समय समयमां पाया हो. चि. २
- तपक श्रेणिए उज्ज्वल ध्याने, यातक कर्म स्वपाव्या;
 दग्ध रज्जुबत् कर्म अपाति, तेरमे चउदमे नसाव्या हो. चि. ३
- केवल ज्ञाने ज्ञेय अनन्ता, समय समय मधु जाणो;
 अप्याबाध अनन्तु धीर्य, समय समय मधु माणो हो. चि. ४
- फुदि तमारी तेबीज मारी, कदीय न मुजयी न्यारी;
 चंद्र मधु आदर्श निहाळी, आत्मिक रुद्धि संभारी हो. चि. ५
- निज स्वमाति सिंह निहाळी, अजहन्दगत हरि चेत्यो;
 निज स्वजातीय सिद्ध संभारी, जीव स्वपदमां बरेतो हो. चि. ६
- अन्तर दृष्टि अनुभव योगे, जानी निजपद रहियो;
 श्रुतिसागर परम मरोदय, शाश्वत लक्ष्मी लहियो हो. चि. ७

सुविधिनाथ स्तवन.

नदी यमुनाके तीर-ए गग.

सुविधि जिनेश्वर देव दया दीनपर करो,
करुणावंत महंत विनति ए दील धरो;
भवसागरनी पार उतारो कर ग्रही,
शक्ति अनन्तना स्वामी कहाबोछो मही. १

तमनो शो छे भार कहो रवि आगले,
कीडीनो शो भार के कुंजरने गले;
कर्मतणो शो भार मधुजी तुम छते,
सिंहतणो शो भार अष्टापद त्यां जते २

शुं लघोतनुं तेज रवि ज्यां सलहले,
तेम शुं मोहनं जोर के उपयोग नीकले;
ससलानुं शुं जोर सिंह आगल अहो,
अनेकांत ज्यां ज्योति एकांतनुं शुं कहो ३

परम मधु बीतराग राग त्यां शुं करे,
देखी इन्द्रनी शक्ति के सुरसहु करगरे;
माणजीवन बीतराग हृदयमां मुज बरपा,
ते देखी मोह योधके सहु दूरे खस्था. ४

गुण पर्यायापार स्मरण त्हाक सरु,
ध्यान समाधि योगे अलख निज पद वरु;
परम ब्रह्म जगदीश्वर जय जिनराजजी,
नरणे आव्यो सेवक राखो लाजजी. ५

बार बार श्री वीनवि जाणो सहु कहुं,
बार लगावो न लेख दुःख में बहु सहुं;
बुद्धिसागर सत्य भक्तियी उद्धारजो,
बन्धन बार हजार विनवि ए स्वीकारजो.

६

श्री शीतलनाथ स्तवनम्.

मीनछरी बंधापीरे शीतल निपंदहुं,
मनु बिना सन मात्र नहि सोहायजो;
मेरी बिना नहि बीजो ते जापी सके,
रुन मनुहुं देखी मन हरपायजो.

मीनछरी. १

अन्तरना उपयोगे मनुजी दिन बढा,
भक्ति आधीन मनुजी मान मतायजो;
अनुभवयोगे रंग महीनो लागीयो,
बनभुवनना स्वामी आप्ना हायजो.

मीनछरी. २

हेव मनुजी दरसनं स्थिरता पदी,
मेव मनुजी आनन्द आनि बैसजो;
आनन्द दाता मोहनाही एव देखता,
परी सुनानी पारी आनि हरेसजो.

मीनछरी. ३

आनन्दमोहना बहेते मीनछरी पदी,
अनन्द दोली मगगरे सुन बढाजे

औदधिक भाव निवारी उपशम आदिधी;
टाळे सपञ्चा मोहतणा महार्कंदजो.

प्रीतलही. ४

गुणस्थानक निःसरणि घटतो आतमा,
वज्रवज्र योगे पावे शिवपुर म्हेलजो;
शापिक भावे सुख अनंतु भोगवे,
निजपद ध्रुवना घारी करतो स्हेलजो.

प्रीतलही. ५

बाण भावनी सर्व उपाधि नासतां,
मद्य विरहने नाद्य यशे निर्यारजो;
अनुभव योगे रंगायो त्रिनरूपमां,
पार्थ प्रभु नमा अग्ने जयकारजो.

प्रीतलही. ६

निजगुण स्थिरनामां रंगारुं सहजधी,
वस्तु धर्म ज्ञानादिक तुं आधारजो;
बुद्धिमागद अनुभव वाजां वागीपां,
येदया जनिष्ठ जिनवर जग जयकारजो.

प्रीतलही. ७

श्रेयांसनाथ स्तवन.

श्री वीर मधु चरम ए राग.

- श्रेयांस मधु अन्तर्यामी, क्षायिक नवलब्धि धणी;
 प्राता भ्राता परोपकारी, निर्भय योगी दिनमणि.
 मधु शुद्धस्वरूप तहार जेवुं, मधु शुद्ध स्वरूप गहार तेवुं;
 उज्ज्वल ध्याने खेची लेवुं, श्रेयांस. १
- मधु नाम रुपयी भित्त खरो, मधु अनन्त सुखनो भव्य शरो;
 में स्थिर उपयोग दील धरौं, श्रेयांस. २
- उत्पति प्यय भुवता भोगी, योगावीतपण निर्मल योगी;
 फर्मातीतपी तुं नीरोगी, श्रेयांस. ३
- ध्याने मधुनी पासे जावुं, साधनयी साध्यपणुं पावुं;
 शानादर्श मधु पट्टावुं, श्रेयांस. ४
- मधु दर्शन देनो दिव राक्षिया, मधु मेमे गारा दिल बसिया;
 स्थिर उपयोगे जिन उल्लसिया, श्रेयांस. ५
- मधु परममरोदय पद आगो, मधु जिन पदसां सुजने पारो;
 कर्मा कर्म अनादि सहु पारो. श्रेयांस. ६
- मधु उपादान पोगे आवो. भक्तियी निज गुण बिचारां;
 बुद्धिनागर दर्शयो तारां, श्रेयांस. ७

વાસુપૂજ્ય સ્તવનમ્.

ગિરુઆરે ગુણ તુમ તળા. ૫ રાગ.

- વાસુપૂજ્ય ત્રિભુવન ઘણી, પરમાનન્દ વિલાસીરે;
અકલકલા નિર્ભય પ્રભુ, ધ્યાને નાસે ત્તાસીરે. વાસુપૂજ્ય. ૧
- જગજીવન જગનાથ છો, પરમબ્રહ્મ મહાદેવારે;
ઘ્યાપક જ્ઞાનથી વિષ્ણુ છો, સુરપતિ કરે પદ સેવારે. વાસુપૂજ્ય. ૨
- આદિ અનન્ત તું વ્યક્તિથી, એવંભૂતથી યોગીરે;
અનાઘનન્ત સત્તાપણે, ગુણપર્યવનો મોગીરે. વાસુપૂજ્ય. ૩
- ઘ્યાપ્ય ઘ્યાપકતા અમેદતા, જ્ઞાતાજ્ઞેય અમેદીરે;
ભિક્ષાભિક્ષ સ્વભાવ છે, બેદરહિત પણ બેદીરે. વાસુપૂજ્ય. ૪
- પરમ મહોદય ચિન્મણિ, અજરામર અવિનાશીરે;
નિત્ય નિરજન સુરમયી, વ્યક્તિહૃદ મફાશીરે. વાસુપૂજ્ય. ૫
- નિરક્ષર અક્ષર વિભુ, જગ વંપવ જગ વ્રાતારે;
જ્ઞાપિક નવલલ્પિ ઘણી, જ્ઞેય અનન્તના જ્ઞાતારે. વાસુપૂજ્ય. ૬
- પુરુષોત્તમ પુરાણ તું, તુમ ધ્યાને મુલ્લ લહીશુંરે;
પ્રુદ્ધિસાગર શુદ્ધતા, પામી જિનપદ રહીશુંરે. વાસુપૂજ્ય. ૭

विमलनाथ स्तवनम्.

ज्यां लगे आतम तत्त्वनुं-ए राग.

विमल जिन वरणनी सेवना, शुद्ध भावे करगुं;

अन्तर ज्योति स्रजहजे, शिव स्थानक ठरगुं

विमल. १

पुद्गल भावना खेळयी, चित्त वृत्ति हठावुं;

परमानन्दनी मोजमां, निर्मल पद पावुं.

विमल. २

अन्तर रमणता आदरी, ध्रुवता निजवरगुं;

मनमोहन जग नायना, उपयोगयी तरगुं.

विमल. ३

असंख्यप्रदेशी आतमा, नित्यानित्य विलासी;

स्याद्वादसत्तामयी सदा, जोतां टळती उदासी.

विमल. ४

पुद्गल ममता त्यागीने, अन्तरमां रहीगुं;

अनुभवभ्रमृत स्वादयी, असय सुख लहीगुं.

विमल. ५

काया वाणी मनयकी, विमलेश्वर न्यारो;

शुद्ध परिणति भक्तियी, भेटीगुं प्रभु प्यारो.

विमल. ६

स्थिर उपयोग प्रभावयी, एकघातयी मळगुं;

बुद्धिसागर भक्तियी, ज्योति ज्योतमां मळगुं.

विमल. ७

अनंतनाथ स्तवन.

शान्ति जिन एक भुज. ए राग.

अनन्त जिनेश्वर नाथने, वन्दतां पाप पलायरे;
 राबि आगळ तम भुं रहे, मभु भजे मोह विलायरे अनन्तः १
 अनन्त गुणपर्यायपात्रं तुं, व्यक्ति एवंभूत साररे;
 संग्रह नय परिपूर्णता, ध्याता ते व्यक्तिधी धाररे. अनन्त. २
 उपशमभाव क्षयोपशमधी, साध्यनी सिद्धि करायरे;
 धर्म निज वस्तु स्वभावमां, स्थिर उपयोग सुहायरे. अनन्त. ३
 ज्ञानदर्शन चरणगुण विना, व्यवहार कूल आचाररे;
 साध्यलक्ष्ये शुद्ध चेतना, जाणवो शुद्ध व्यवहाररे. अनन्त. ४
 द्रव्य क्षेत्र काल भावधी, पर्याय द्रव्य अनन्तरे;
 शुद्ध आलम्बन आदरी, व्यक्तिधी थाप मदंतरे. अनन्त. ५
 स्वकीय द्रव्यादिक भावधी, अनंतता अस्तिपणे साररे;
 पर द्रव्यादिक अस्तिनी. नास्तिता अनन्त विचाररे अन. ६
 वीर्य अनन्त सामर्थ्यधी, उत्पाद व्यय प्रति द्रव्यरे;
 छति पर्यायधी ध्रुवता, समय समयमांदि भव्यरे. अनन्त. ७
 धर्म अनन्तनो स्वाधी तुं, ध्यानमां ध्येय स्वरूपरे;
 बुद्धिसागर निज द्रव्यनी, शुद्धि ते जय जिन भूपरे अनन्त. ८

ધર્મનાથ સ્તવનમ્.

ધર્મ જિનેશ્વર ગાઢ રંગશ્યું-૯ રાગ.

ધર્મ જિનેશ્વર ચંદ્રુ ભાવયી, વસ્તુ ધર્મ દાતાર જગત્માં;
 વસ્તુ સ્વભાવ તે ધર્મ જણાવતા, ષડ્ દ્રવ્યોમાંહિ સાર. જગત્માં
 જ્ઞેય જ્ઞેય આદેય જણાવતા, સુકલ દ્રવ્યછેરે જ્ઞેય; જગત્માં
 ઉપાદેય ચેતનનો ધર્મ છે, પુદ્ગલ આદિરે જ્ઞેય. જગત્માં.
 ભાવકર્મ તે રાગને દ્રેષ છે, કાલ અનાદિયી જાણ, જગત્માં.
 દ્રવ્યકર્મનું કારણ તેહ છે, નોકર્મ નિમિત્ત આણ, જગત્માં.
 અશુદ્ધપરિણતિ યોગે વંચ છે, શુદ્ધ પરિણતિયી છે મુક્તિ, જગત્માં
 અન્તરચેતનસન્મુક્ત યોગયી, શુદ્ધ હપયોગની યુક્તિ, જગત્માં
 કર્ત્તા હર્તા ચેતન કર્મનો, બાહિર અન્તર યોગ, જગત્માં
 આત્મસ્વભાવે રમણતા આદરે, પ્રગટે શિવ સુત્ર મોગ, જગત્માં
 સુત્ર અનન્તની લીલા ધ્યાનમાં, ચેતન અનુભવ પાય, જગત્માં;
 ધ્રુવયોગતણી સ્થિરતા હોવે, વીર્ય અનન્ત પ્રગટાય, જગત્માં.
 સવિકલ્પસમાધિ શુભહપયોગમાં. ધ્યાતા ધ્યેયનો ભેદ, જગત્માં;
 શુદ્ધહપયોગે શુદ્ધ સમાધિમાં. ટક્કો વિકલ્પનો સ્તેદ, જગત્માં.
 અન્તરમાં ઉત્તરીને પારસ્તો, નિર્મલ સુત્રનોરે નાય, જગત્માં;
 શુદ્ધિતાગર સમતા એકતા, લીનતા યોગે સનાય. જગત્માં

शान्तिनाथ स्तवनम्.

साहिब सांमब्बोरे संभव. ए राग.

शान्तिनाथजीरे, शान्ति साची आपो;	
उपाधि हरीरे, निज पदमां निज यापो.	शान्ति. १
शान्ति केम छहुरे, तेनो मार्ग बतावो;	
विनति माहरीरे, स्वामी दीलमां लावो.	शान्ति. १
शान्ति म्मु कहेरे, घन्य हुं जगमां प्राणी;	
शान्ति पामवारे, मनमां उलट आणी.	शान्ति. १
जड ते जडपणेरे, चेतन ज्ञान स्वभावे;	
भेदज्ञानना योगयीरे, समकित श्रद्धा थावे.	शान्ति. ४
सद्गुरु परंपरारे, आगमना आधारे;	
उपशम भावयीरे, शान्ति घटमां पारे.	शान्ति. ५
साधु संगतरे, पापी ज्ञाननी शक्ति;	
समता योगयीरे, मगटे शान्ति व्यक्ति.	शान्ति. ६
चेतन द्रव्यतुरे, करखुं ध्यान ज भावे;	
खंखलता हरे रे, साची शान्ति आवे.	शान्ति. ७
सस समाधिभारे, शान्ति सिद्धि बतावे;	
रसीया योगियेरे, शान्ति साची पावे.	शान्ति ८
सिद्ध समा यईरे, शान्ति रूप मुहावे;	
स्विर उपयोगयीरे, शुद्धिसागर पावे.	शान्ति. ९

कुंधुनाथ स्तवनम्

सांभल्लो मुनि-ए राग.

- कुंधु जिनेश्वर जगज्यकारी, चोत्रीस अतिशय धारीरेः
पात्रीस बाणी गुणयी शोमे, समवसरण सुखकारीरे. कुंधु. १
- वस्तुधर्म त्याहाद प्ररूपे, केवलज्ञानयी जाणीरे;
धर्म द्रष्टी पाळी शिव लेवे, जगमांहि बहु मार्गारे. कुंधु. २
- सप्त भंगीने सात नयोयी, पह द्रव्योने जणावेरेः
व्यादेय चेतनना धर्मो. बोधी शिव परस्वावेरे. कुंधु. ३
- गुंधुं आत्म स्वरूप बतावी, भिध्या भर्म हावेरेः
अस्तिनास्तिमयधर्म अनन्ता, द्रव्य द्रव्यमां भावेरे. कुंधु. ४
- चार निक्षेपे चार भ्रमाणे, वस्तु स्वरूपने दाखेरेः
द्रव्य क्षेत्रने काल भावयी, वस्तु स्वरूपने माखेरे. कुंधु. ५
- भानन्दकारी जगहितकारी, गुणपर्यायाशरीरेः
उत्तमि व्यय धुवतामयी प्रभु, शाश्वत पद सुखकारीरे, कुंधु. ६
- जिन स्वरूप यह जिनवर सेवी, लोरीए अनुभव मेवारे
शुद्धिगार शान दिवाकर. सहाय योग पद सेवारे. कुंधु. ७

अरप्रभु स्तवनम्.

तुम बहु धंधीरे साहिवा. ए राग.

अरजिनर प्रभु वन्दना, होजो वारंवार;	
सायिक रत्नरूपी बरों, शुद्ध बुद्धावतार.	अर. १
अहकर्मना नाशयी, अष्ट गुण धरंत;	
गुण एककीशने ते धर्या, साध्य सिद्धि वरंत.	अर. २
सायकधेनि शनज्ञेयमां, इण्यो मोह मर्षद;	
विभुरनमां साध्याग्यनी, चछवी आण अखण्ड.	अर. ३
घानि कर्म प्रकृति हरी, पाय्या केवळज्ञान;	
दुखोत्तम अरिहानप्र. दीपुं देशना दान.	अर. ४
योगविकार समानिनं, शेष कर्म ते चार;	
हर्गाने त्रिपुर पामीया, धन्य धन्य अवतार.	अर. ५
मृत पदले अये चाटगुं. पामीने परमार्थ;	
अनुपम रंगे भेरीने. प्रभु घडतुं मनाथ.	अर. ६
मेम मन्दि उरमादमां, श्रुतज्ञाने त्रिज ल्याव;	
बुद्धिमागर व्यानमां, प्रभुना घटमाहि पाय.	अर. ७

મુનિસુવ્રત સ્તવનમ્.

તાર હો તાર મધુ મુજ સેવક મળી-૫ રાગ.

તાર હો તાર મધુ શુદ્ધ દિનકર વિભુ, શરણતું એક છે મુલ સ્વામી
જ્ઞાન દર્શન ધર્મી મુલ ક્રદ્ધિ ધર્મી, નામી પણ વસ્તુતઃ તું અનામી તાર૧
મોમી પણ મોગના ફંદથી વેગલો, યોમી પણ યોગથી તું નિરાલો;
જાણતો અપરને અપરથી ભિન્ન તું, વિગત મોહી મધુ શિવચ્છાલો. તાર૨
દ્રવ્ય સેષ અને કાલને માવથી, આત્મ દ્રવ્યે મધુ તું સુહાવો;
લ્લગુણની અસ્તિતા નાસ્તિતા પરતળી, શુદ્ધકારકમથી વ્યક્તિ પાવો ૩
શુદ્ધ પરબ્રહ્મની પૂર્ણતા પામીને, વિષ્ણુ જગમાં મધુ તું ગવાવો
હર્મ દોષો હરી હર મધુ તું ધવો, સત્ય મહાદેવ તું છે સવાવો. તાર તાર૪
શુદ્ધરૂપે રમી રામ તું જગ ધવો, શુદ્ધ આનન્દતાનો વિલાસી;
હૈમ કરતાં ધવો શુદ્ધ રહેમાન તું, શુદ્ધ ચૈતન્યતા ધર્મ કાશી. તાર.૫
તામને રૂપથી ભિન્ન તું છે મધુ, જાણ તો તત્ત્વ સ્વાદ્વાદ જ્ઞાની;
શરણ તારૂં પ્રણં ચરણ તારૂં છણું, રહી નહીં વાત હે નાથ છાની. તાર૬
મક્તિના તોરના જોરમાં મધુ મળ્યા, સહજ આનંદના ઓઘ મળટ્યા;
જાણું પણ કહી શકું કેમ નિર્વાચ્યને, સફલ વિપયોતના ફંદ વિચર્યા. તાર૭
એકતા લીનતા મક્તિના તાનમાં, ધેન આનંદની દીલ છવાઈ;
મુદ્ધિસાગર મધુ મેટીયા માવથી, મુક્તિની ઘેર આવી વધાઈ. તાર.૮

नमिनाथ स्तवनम्.

ए गुण वीर तणो न विसारु. ए राग.

- नमि जिनवर प्रभु चरणमां लागुं, शुद्ध रमणता मागुंरे;
 बाह्य परिणति टेव निवारी, शुद्धोपयोगे जागुंरे. नमि. १
- अन्तरदृष्टि अमृतदृष्टि, सहजानन्द स्वरूपरे;
 तन्मयता प्रभु साथे करती, शुद्ध समाधि अनुपरे. नमि. २
- असंख्यप्रदेशी चेतनक्षेत्र, गुण अनंत आधाररे;
 उत्पत्ति व्यय ध्रुवता समये, द्रव्यपणुं जयकाररे. नमि. ३
- ज्ञानचरण पर्यायनी शुद्धि, मुक्ति प्रभु मुख भाखेरे;
 अस्तिनास्तिनी सप्त भंगीयी, पद द्रव्येने दाखेरे. नमि. ४
- शुद्धादिक नयशुद्ध परिणति, उत्तर उत्तर साररे;
 कारणे कार्यपणुं नीपजावे, द्रव्यभावे निर्धाररे. नमि. ५
- निमित्त पुष्टालंबन सेवी, उपादान गुण शुद्धिरे;
 शुद्धरमणता योगे करतो, पामे क्षायिक ऋद्धिरे. नमि. ६
- सुखसागर कल्लोले चढीयो, लही सामर्थ्य पर्यायरे;
 शुद्ध परिणति चंद्र प्रकाशे, आनन्द क्यांय न मायरे. नाम. ७
- शुद्ध परिणति चरण शरणमां, शुद्धोपयोगे रहीशुं रे;
 बुद्धिसागर ज्ञान दिवाकर, स्वपरप्रकाशी थडशुंरे. नमि. ८

नेमिजिन स्तवनम्.

तुम बहु मंत्री रे साहिवा-ए राग.

नेमि जिनेश्वर वन्दना, होशो चार हजार,	नेमि. १
त्रिकरण योगेरे सेवना, प्रीति भक्ति उदार.	
सालंबन ध्याने प्रभु, दीलमां आवो सनाथ;	नेमि. २
उपयोगे तुज धारणा, आवागमन ते नाथ.	
नामादिक निक्षेपथी, आलंबन जयकार;	नेमि. ३
निरालंबन कारणे, तुज व्यक्ति सुखकार.	
सविकल्प समाधिमां, भासो हृदय मझार;	नेमि. ४
अन्तर अनुभव उद्योतमां, निर्विकल्प विचार.	
भेदाभेद स्वभावमां, अनन्त गुण पर्याय;	नेमि. ५
छति सामर्थ्य पर्यायनी, शक्ति व्यक्ति सुहाय.	
झळझळयेति ज्यां जागती, भासे सर्व पदार्थ;	नेमि. ६
शुद्धिसागर ज्ञानमां, सिद्ध बुद्ध परमार्थ.	

पार्श्वनाथ स्तवनम्.

साहिब सांभळोरे संभव-ए राग.

पूर्णानन्दमारे, पार्श्व प्रभु जयकारी;	
ध्रुवता छद्मतारे. शाश्वत सुख भंडारी.	१
केवलज्ञानपीरे, लोकालोक प्रकाशो;	
ध्याता ध्यानमारे, साहिब निज घर वासो.	२
सहजानन्दनारे, समये समये भोगी;	
रत्नत्रयी प्रभुरे, स्तायिक गुणगण योगी.	३
व्यक्ति तुज समीरे, भक्ति तुज मुज करशे;	
तुज आलंबनेरे, चेतन शिवपुर ठरशे.	४
साचा भावपीरे, जिनवर सेवा करयुं;	
शुद्ध स्वभावमां रे, स्तायिक सद्गुण वरयुं.	५
झटपट त्यागीने रे, खटपट मननी काची;	
मळगुं भावपी रे, अनुभव यक्ति ए साची.	६
हळीयो देवयुरे, ते जन शिव सुख पावे;	
साची भक्तियी रे, आविर्भाव मुहावे.	७

२६

महावीर स्तवन.

साहिब सांभळोरे संभव अरज हमारी. ए राग.

श्री महावीर प्रभुरे, लळी लळी पाये लायुं;	
श्री महावीरपणुरे, प्रभु तुज पासे मायुं.	श्री. १
द्रव्यभाव बे भेदधीरे, निक्षेपे तेम जाणो;	
सातनयोबढेरे, महावीर मनमां आणो.	श्री. २
नवधा भक्तिधीरे, महावीर प्रभुची इच्छुं;	
स्वजाति ध्यानधीरे, आविर्भावे मळथुं.	श्री. ३
श्रुत उपयोगधीरे, प्रगटे धीर्य स्वभावे;	
ध्रुवता योगनीरे, महावीर घटमां आवे.	श्री. ४
घातोधातधीरे, इच्छतां मळतां शान्ति;	
शुद्ध स्वभावमारे, रमतां केश न भ्रान्ति.	श्री. ५
सत्ताप रहोरे, धीरता ध्याने प्रगटे;	
शस्त्रादिकनपेरे, कर्म मलिनता विघटे.	श्री. ६
अनुभव योगमारे, महावीर भवणे देखे;	
मिथ्यामोहनेरे, आपस्वभावे उवेखे.	श्री. ७
शुद्ध स्वभावमारे, महावीर प्रभु घर आवे;	
वीर्य अनन्ततारे, बुद्धिसागर पावे.	श्री. ८

ગાઈ ગાઈરે એ જિનવર ચોરીછી ગાઈ.

અન્તર અનુભવ યોગે રચના, જિનઆગાપી બનાઈરે. એ જિનવર

જિન મલ્લિયો શક્તિ મળે, મળે શુદ્ધ સનાધિ;

નિષ્પા મોહક્ષયે સનકિવ શુભ, નાસે વિચ્છની આધિરે. એ જિ. ૧

જિન ગુણના લપ્તોગે નિજગુણ, મળે અનુભવ સાચો:

વિરોભાવનો આવિર્ભાવ છે. મેનશરી ત્યાં રાચોરે. એ જિ. ૨

અનેકાન્તનપદ્ધાન મરોપે, પંચાચારની શુદ્ધિ:

લપ્તન ક્ષયોપશમને સાપિક. માવે મળે શુદ્ધિરે. એ જિ. ૩

મહુ ગુણ ગાવે માવના માવે. નાગકેટુ પરે શુદ્ધિ;

શુદ્ધ રમણના માવ પૂજા છે. સાલંબનની શુદ્ધિરે. એ જિ. ૪

સાલંબન યોગી જિન ધ્યાને. નિરાલંબન યાવે:

કારણ કાર્પનનું ત્યાં જાણો. જાની હૃદયમાં માવેરે. એ જિ. ૫

જિન મલ્લિ નિજ શક્તિ વધોરે. શુભ લપ્તોગના દાવે;

શુદ્ધોપયોગે સહેજે આવે. સ્પાદાદી મન માવેરે. એ જિ. ૬

ગાન હમોઈ યશોવિજય શુભ. ચરણની પાત્રા કીધી;

લનાધ્યાપની દેરીમાં રચના. પૂર્ણ ચોરીછીની સિદ્ધિરે. એ જિ. ૭

લનાધ્યાપ શુભ ચરણ પસાપે. મલ્લિ રંગ હર ધારી:

માવપૂજા જિનવરની કરતાં. જયજય મંગલકારીરે. એ જિ. ૮

સન્નિવ ઓગપિય પાંતડ સાલે. ફાલ્ગુન પૂર્ણિમા સારી;

રવિવાર દિન ચઢવે પહેરે. પૂર્ણ રચી જયકારીરે. એ જિ. ૯

લોદન પાર્શ્વ જિનેશ્વર મેને. જે મળશે નગ્નારી:

બુદ્ધિસાગર પગ પગ મંગલ. પામે સય નિર્ધારીરે એ જિ. ૧૦

स्थिरउपयोगेधीरे, जयलक्ष्मी झट-वरसुं.	घन्य. ८
शानी संगतेरे, अनुभव वातो करसुं;	
प्रभुता आत्मनीरे, सहज दशामां वरसुं.	घन्य. ९
ऋद्धि आत्मनीरे, तेमां क्षण क्षण रासुं;	
चढताभावधीरे, शुद्धिसागर यासुं.	घन्य. १०

सहज स्वरूपवन्दन.

जय सहज स्वरूपी, रूपारूपी, जगगुरु स्वामी, निर्नामी.	१
जयजय मुखकारी जग बलिहारी, बहु उपकारी, जय स्वामी.	२
हुं शरण प्रहृष्टं पाय पडुंछुं. विनति करुंछुं, शिरनामी.	३
अमयपद चहुंछुं करगरी कहुंछुं, शरणे रहुंछुं, बहुनामी.	४
मने मार्ग बतावो, करुणा लावो, दिलमां आवो, विभामी.	५
विनती उर धारो, सेवक तारो, शरण तमारो, हे स्वामी.	६
आपो मुख शान्ति, टाळी भ्रान्ति, अर्पा कान्ति, गुणरामी.	७
जय सद्गुरु देवा, करुंछुं सेवा, मीठा मेवा, शिवरामी.	८

शुद्धदृष्टि. दुहा.

शुद्धदृष्टि उपयोगमां, अनुभव सुख पमाय। टले विकल्पनी श्रेणियो, परम मष्ट परस्वाय.	१.
शुद्धतमापि स्वप्नमां, निर्विकल्प उपयोग। परमज्योति शल्लके भली, आनन्दअनुभव भोग	२
अन्तर्दृष्टि शुद्धिधी, जीवन जग जयकार; चिदानन्द मेळो मळे, नासे दुःख विकार.	३
चेतन्यमृष्टिच्यक्तिनी, लीळा अपरंपार; खयं देखतो जाणतो, अनुभव निधयधार.	४
विवेकदृष्टिजागृति, निद्रा नदीं लगार; ज्ञानदृष्टिरविनी मभा, त्यां नदि तमः प्रचार.	५
जट चेतननी भिन्नता, इष्टानिष्ट न दृष्टि; निर्मलज्ञाननी ज्योतिमां, समतामेघ सुदृष्टि.	६
प्रतिप्रदेशे प्रगटतुं, सुख अनन्त अपार; भोगवतां निज सुखने, नासे मिथ्याचार.	७
विषयवृत्तिवेगो टले, गुणस्थानक सोपान; चढतां निर्मलता घणी, अनुक्रमे भगवान्.	८
वैराग्ये मन निर्मलुं, ज्ञाने निज उपयोग; वीर्ये स्थिरता संपजे, होवे शिखसुख भोग.	९
परम मष्ट ध्याने मळ्या, आच्यो अनुभव वेश; शुद्धिसागर भक्तिधी, सहजानंद हमेश.	१०

ढभोइ लोढणपार्श्वनाथ स्तवन.

सुमतिनाथ गुण तुं मलीजी-ए राग.

छोढण पार्श्व जिनेश्वर वंदु, भाव धरी सुखकारी;

परणेन्द्र पद्मावती सेवे, पार्श्व वस गुणकारी.

मभुजी म्हारा जगमां तुज बलिहारी. १

धन वचन कायायी भक्ति, करतां मंगलकारी;

रुद्धि सिद्धि तुष्टि पुष्टि, अनुभव सुख निर्धारी. मभुजी. २

हरिहर ब्रह्मा अछख निरंजन, वर्तो जग जयकारी;

पुरिसादानी पुरुषोत्तम तुं, जग जन आनंदकारी. मभुजी. ३

तुज सेवार्थी शिव सुख मेवा, चिंतामणि हितकारी;

कामकुंभ श्री कल्पवृक्ष तुं, परमानंद पदधारी. मभुजी. ४

तुज सेवामां निशदिन रहीशुं, माणजीवन जर धारी;

बुद्धिसागर प्रेमे गावे, लेशो आ दिनति स्वीकारी. मभुजी. ५

अथ पुद्गल छत्रीशी ॥ दुहा ॥

नित्यानित्यानेक एक, भिन्नाभिन्न स्वरूप:

तेने प्रणमो भविनना, लोकाग्रे चिद्रूप. १

आत्मस्वरूप विचारणा, आत्मध्यानमां छीन;

वेतन उपयोगी यह, करे कर्मने छिन्न २

धर्म धर्म जग सहू करे. करता पर उपदेश;

आत्मधर्म विचार वण. समजे नहि ते छेन्न. ३

धर्म नाम सामान्यमां, मूर्खजनो भरमाय; आपआपनी ताणमां, राग द्वेष नंदि जाय.	४
नदी प्रवाहे काष्ठ जेम, सरितामांदि तणाय; मनप्रवाहे मोहयी, भव्यजनो भटकाय.	५
अनेकमत जगमां अहो, भिन्न भिन्न कहे तत्त्व; सत्यतत्त्व सापेक्ष वण, समजे नहि जग सत्त्व.	६
फेर फुंदडी खावतां, स्थावर फरतुं जणाय; मिथ्याज्ञाने जीवने, ए उखाणो न्याय.	७
दुःख पंचम काळपां, यथामति अनुसार; एकांते उपदेश दे, मतिया जन निर्धार.	८
पद् दर्शनना चक्रमां, युक्ति वृन्द विस्तार; काल अनादिं अनंतयी, सामान्ये ते धार.	९
भेद तेहना बहु कथा, पुण्यवंत लहे पार; शुद्ध धर्मेने आदरी, तरशे आ संसार.	१०
यावत् चेतन धर्मनो, मर्म न समजे लोक; तावत् कष्ट क्रिया सह, धाशे जाणो फोक.	११
रत्नत्रयिना स्वामी जे, तीर्थंकर भगवंत; समवसरणमां वेसीने, दिले देशना संत.	१२
देव मनुष्य तिर्यंचने, उपदेशे जिन धर्म; जिनवर वाणी सुणतां, भागे मिथ्या भर्म.	१३
कर्मरूप पुद्गलतणो, काल अनादि योग; चतुर्गतिमां भटकतां, सुख दुःख घरे वियोग.	१४
पुद्गल संगे राचियो, नाच्यो माच्यो छेक निगोद दुःख श्रुं विसर्युं, भूल्यो सत्य विवेक.	१५

બહિરાત્મભાવના ત્યાગીને, શુદ્ધ સ્વરૂપ નિહાલ;	
પરપુદ્ગલસંયોગ સદ્, જાણો માયા જાલ.	૧૬
આત્મ તે પરમાત્મા, વ્યાપી રહ્યો શરીર;	
આપોઆપ વિચારતાં, ચેતે ચેતન ધીર.	૧૭
રૂપાનો ભ્રમ સીપમાં, દેહે ચેતન ભ્રમ;	
મોઢે મુંઝો આત્મા, બધે છે સદ્ કર્મ.	૧૮
ઘાનીગર ઘાની રચે, જૂઠી રચના જેમ;	
મ્હારુ ત્હારુ જૂઠ છે, ચેતન મુંઝે કેમ.	૧૯
ચતુર્ગતિના ચોકમાં, વેચાયો વડુ ઘાર;	
ત્હારુ માન થું સ્વાં રયું, ચેતન ચિષ્ટ વિચાર.	૨૦
એકેન્દ્રિમાં હું ભમ્યો, વનસ્પતિ નિર્ધાર;	
લથુન આદુમાં વપન્યો, ઘૂલી માન વિચાર.	૨૧
શંભ કોઠા જન્મ લેઈ, પામ્યો દુઃસ્વ અપાર;	
જુ માંકળ અવતારમાં, માન નહિ મન ધાર.	૨૨
દૃઢિક ભ્રમરા સીંઢ ધઈ, મટવયો વારંવાર;	
આત્મતત્ત્વધદ્દા વિના, થઈ ન શાન્તિ લગાર.	૨૩
જલધર સ્વેચર મૂચરે, મમિયો વાર અનેક;	
દુઃસ્વ અનંતાં સ્વાં સગ્રાં, જાગ જાગ ધરી ટેક.	૨૪
પરમાધામી વશ પડ્યો, ઝ્યાં નહિ સુલ જગાર;	
છેદન મેદન તાડના, શેત્ર વેદના ધાર.	૨૫
હાય હાય સ્વાં તેં કરી, રોતો સ્વમે પ્રહાર;	
અપુના યું તું મૂલિયો, જૈનર્થવ નિર્ધાર.	૨૬
નરકમાંહિર્ષી નીકલું, કરુ કર્મનો અન્ત;	
ધર્મ મારના વયાં ગઈ, ચેત ચેત શુણવન્ત.	૨૭

જૈનધર્મથી સંપજે, સકલ શર્મ નિર્ધાર;	
વારંવાર નહિ મેઢે, સામગ્રી સુખકાર.	૨૮
જન્મ્યો ત્યારે લેશ ન, સાથે લાવ્યો જાળ;	
કુટુંબ લક્ષ્મી કામિની, દુઃખ ઉપાશિં સ્થાળ.	૨૯
રત્નદ્રીપમાં જાડને, રત્ન ન લેવે જેહ;	
મૂઢ તુલ્ય થું તું થયો, ચેત ચેત સુત્રગેહ.	૩૦
ચાર દીવસની છાંયડી, વાય રુદ્ધિની હોય;	
પાંખી તેનો મદ કરે, મૂલ્યો મૂઢ તે જોય.	૩૧
સંગત તુજને જેહવી, તેવો તું યદ્ જાય;	
મૃત્યુ શિરપર ગાજતું, આયુ નઠજ યાય.	૩૨
લાલવાતની વાત એક, સંક્ષેપે મુણ મન્ય;	
જૈનધર્મ આરાધના. જગમાં એ કર્તવ્ય.	૩૩
આત્મભાવમાં રમણતા, સત્ય શર્મ દાતાર;	
પુદ્ગલ મમતા પરિહરી, ચેતો ચિત્ત મક્ષાર.	૩૪
શુદ્ધચેતના યોગથી, હોશે સુખ અનન્ત;	
શુદ્ધચરણના યોગથી, ભાસે છે મગવન્ત.	૩૫
શ્વાસોશ્વાસો જાય છે, અનંત મૂલ્ય સમાન;	
શુદ્ધિસાગર ધ્યાનથી; પ્રગટ થશે મગવાન.	૩૬
પુદ્ગલ છત્રીસી કહી, ચેતનને દિતકાર;	
ગામ પાદરા શોભતા, શાન્તિનાય જયકાર.	૩૭
વકીલ મોહનલાલના, હેતે કીધી સાર;	
આત્મભાવનાં જે રમે, તે પામે મવપાર.	૩૮
ઓગણિસ અઠાવનની, ફાલ્ગુન કૃષ્ણ રસાલ.	
તૃતિયા તીથી ચાંચતાં. યામે મંગલમાલ.	૩૯

શ્રી યશોવિજય ઉપાધ્યાયગુણસ્તવન. (ગુંહલી.)

અલી સાહેલી. ૫ રાગ.

વાજકવરજી યશોવિજયજી, મુનિવર વન્દન કીર્તીએ;
 ધન્યધન્યસ્વરે, ઉપાધ્યાય દર્શન કરતાં મન રીતીએ. ૧
 સમ્બતસત્તરશત જયકારી, જિન શાસનખેતાંવરમારી;
 વાચક મગટયા જગ મુલકારી, વાચક ૧
 વૈરાગી, ત્યાગી, સૌભાગી, અન્તરદ્રષ્ટિ ઘટમાં જાગી;
 જિનશાસન શોયાના રાગી, વાચક ૨
 જંગમ તીરથ જ્ઞાની ધ્યાની, પરમાવતણા નહિ અભિમાની;
 શ્રુતજ્ઞાને વાત ન કો છાની, વાચક ૩
 ભાષા પુસ્તક રચના સારી, સંસ્કૃત ભાષામાં હુંશિયારી;
 શતગ્રંથ રચ્યા જ્ઞાને મારી, વાચક. ૪
 જિનસૂત્ર હાર્દ અનુભવ જાણે, જે મઠ પોતાનો નહિતાણે;
 જે થતે ષડતે ગુણઠાણે, વાચક. ૫
 જિનશાસન જેણે અજવાલ્યું, શ્રુતતીરથ ઝીર્ણ થતું વાલ્યું;
 નાસ્તિક પન્થોત્રું થી વાલ્યું. વાચક. ૬
 અનુભવમમૃતરસના મોગી, જે સદૃજવળે અન્તરયોગી;
 મિધ્યાસ્વભાવથી નહિ રોગી, વાચક. ૭
 મહાપર્મ પ્રમાવક જે શૂરા, શાસ્ત્રિકતાર્કિક પંડિત પૂરા;
 સ્વર્ધાજ્ઞાને જે મરપૂરા. વાચક. ૮
 સદુ દેશોદેશ વિહાર કર્યા, ઉપદેશે જીવ અનેક તર્યા;
 ગુર્જર દેશે જે સદુ વિચર્યા વાચક. ૯
 સ્વર્ગમન ગામ ટમોર્હ ચર્ચું, અવિચલ જેતું જગ નામ રચું;
 જીવંતાં શિવ મુલ દીલ લયું, વાચક. ૧૦

फागण एकादशी अजवाळी, ओगणीस पांसठनी लटकाळी;
 गाम ढभोई आव्या गुणभाळी, वाचक. ११
 श्रीवाचकपद वंदन कीधुं, अनुभवअमृत प्रेमे पीधुं;
 बुद्धिसागर फारज सिध्धुं, वाचक. १२

श्री यशोविजयजी उपाध्याय गुंहली.

वेनी रविसागर गुरु वंदीए-ए राग.

प्रेमे यशोविजय गुरु वंदीए, जे पंचमहाव्रतधारीरे;
 साल सत्तरशतमां जे घया, उपाध्याय पदवी जयकारीरे. प्रेमे. १
 चारवर्ष काशीमां जे भण्या, वैद्याकरण नैयायिक मोटारे;
 तार्किक शिरोमणि पद लघुं, काढी नाखे मिथ्यात्वना गोटारे. २
 देशोदेश विहार कर्या घणा, गुर्जर मालव हिंदुस्थानरे;
 मरुधरमांदि विचर्या घणा, टाळे परवादि अभिमानरे. प्रेमे. ३
 विजयप्रभमूरीश्वर राज्यमां, भिनशासन उन्नति कीधीरे;
 अष्टोत्तरशत धुम ग्रंथने, रची कीवी धर्म प्रसिद्धिरे. प्रेमे. ४
 आनन्दघन मुनिवरने मळपा, अष्टपदी त्यारे वनाइरे;
 तेम आनन्दघनजीए रची, जुओ ज्ञानतणी अधिकाइरे. प्रेमे. ५
 अध्यात्मस्वरूपमां झीलता, निश्चय व्यवहारमां पूरारे;
 वैरागी त्यागीशिरोमणि, ज्ञान ध्यान समाधिमां शूरारे. प्रेमे. ६
 सत्तरशतीपस्तालीशमां, मौन एकादशी सुखकारीरे;
 स्वर्गगमन ढभोइमां कर्युं, एवा गुरुनी जाड बलिहारीरे. प्रेमे. ७

भोगणीस पांसडनी सालमां, एकादशी फागण अजुवाळीरे;
 भेटी यशोविजय गुरु पादुका, मारा मनतो आज दीवाळीरे. मेमे. ८
 एवा सद्गुरुना गुग गावतां, याउ अनुभव अमृत भोगीरे;
 बुद्धिमागर संपम श्रेणिपर, वडे सप्तता सप्ताधिष्ठ भोगीरे. मेमे. ९

उपाध्याय गुंढळी.

सजनी भोगी पाम त्रिनेश्वर-ए राग.

गुरु म्हाग यशोविजय जयकारीरे,
 गुरु म्हाग दनननी बळिहारीरे;
 गुरु म्हाग मनिबोध्यां नर नारीरे,
 गुरु म्हाग जगमाहि उपकारीरे. १

गुरु म्हाग उपाध्याय पद धारीरे,
 गुरु म्हाग जगमां महा अवकारीरे;
 गुरु म्हाग अनुभव अमृत वकारीरे,
 गुरु म्हाग बाणी जग विवहारीरे. २

गुरु म्हाग श्रंख रप्या सुमकारीरे,
 गुरु म्हाग धर्मनी देवना मारीरे;
 गुरु म्हाग ध्यान मदावि प्यारीरे,
 गुरु म्हाग विष्यानम हरे मारीरे. ३

गुरु म्हाग बाणी दुःख हनारीरे,
 गुरु म्हाग विवद प्रवनापारीरे;

गुरु म्हारा त्यागी दुनियादारीरे,	
गुरु म्हारा परिणति त्यागी नटारीरे.	४
गुरु म्हारा दर्शन घो निरधारीरे,	
गुरु म्हारा स्थाय करो अणधारीरे;	
गुरु म्हारा तुज आणा शिव चारीरे,	
गुरु म्हारा मळजो भक्ति विचारीरे.	५
गुरु म्हारा उत्कृष्ट अनगारीरे,	
गुरु म्हारा वर्ते पाद विहारीरे;	
गुरु म्हारा अरजी लेजो स्वीकारीरे,	
गुरु म्हारा भक्ति एक तमारीरे.	६
गुरु म्हारा आख्या हभोई वित्तधारीरे,	
गुरु म्हारा मळीया मंगलकारीरे;	
गुरु म्हारा बुद्धितागर अनगारीरे,	
गुरु म्हारा वंदन वार हजारारीरे.	७

श्री यशोविजय पादुका-दर्शन वंदन.

लावणी.

धन्य धन्य दीवसने धन्य वही छ आज.
 भेट्या यशोविजयजी भवजल तग्वा काजे;
 गुरु भेटीने हरखित थयुं मन मारु अपार,
 जिनशासन वर्ते मटाय जगजगत्पार.

ગુરુ અષ્ટોત્તર શત ગ્રંથ રચ્યા જયકારી,
 તાર્કિક શિરોમણિ પદવી જગમાં ધારી;
 ગુરુ ઉપાધ્યાય પદવીના ધારક પ્યારા,
 શ્વેતાંવર સંપે પ્રગટ્યા જયજયકારા. ૨
 સંવત સત્તર પિસ્તાલીશ માગશિર માસ,
 ઠંજવલ અગિયારસ ગુરુનો સ્વર્ગે વાસ;
 દર્શાવતી નગરી ગુરુજી જગ હિતકારી,
 શુદ્ધિસાગર વન્દે છે વાર હજારી. ૩
 ગુરુ મઝીયા પ્રેમે ધીનતિ હર સ્વીકારી,
 દીઠા ચક્ષુષી કરુણાના મંદારી;
 ગુરુ ભક્તિ વશમાં અનુભવ યો નિર્ધારી,
 જ્ઞાનજ્ઞાનમાં વંદન હોશે વાર હજારી. ૪
 જય મંગલકારી ધૃતિ તવ મનોહારી,
 દેશો દર્શનને પુનઃ પુનઃ ઉપકારી;
 જે પ્રેમ ધરી આ ગાથે નરને નારી,
 શુદ્ધિસાગર સુલ પામે મંગલકારી. ૫

શ્રી યશોવિજયજી આવાહન મંત્ર સ્તવનમ્.

દ્વારકાના વાસીરે અવસરીયે વહેલા આવજોમી—૫ રાગ.
 મન મંદિરના વાસીરે, સદ્ગુરુજી વહેલા આવજોમી;
 આવો આવો ભક્તિવન્દે ભગવાન્. મન.
 શાસ્ત્રક પદના અધિકારીરે, યશોવિજયજી આવજોરે;
 નહિ આવો તો યાગે સેવકના વેદાલ. મન. ૧

कामने दटावीरे, स्थिरता शुद्ध अपिजोनी;	मन. २.
टाळो टाळो मन चंचलताना वेग.	
लोभने दटावीरे, संतोष गुण आपीनेजी;	मन. ३
आपो आपो मुख समाधि अपार.	
शान्ति तुष्टि दातारे, वृद्धि करो बुद्धिनीजी;	मन. ४
टाळो टाळो विषय वासनाना दोष.	
भक्तिना मेर्यारे, ज्हेला प्रभु आवशोजी;	मन. ५
फरो लीला ल्हेर गुरुजी अपार.	
साची भक्ति जाणीरे, चार न लगादशोनी;	मन. ६
देशो दर्शन कृपा करी साक्षात्.	
बुद्धिसागर मेमेरे, दीटा गुरु देवताजी;	मन. ७
फळी फळी मननी सघळीरे आश.	

उपाध्याय स्तवनम्.

धनघटा भुवन रंग छाया—ए राग.

नमुं पशोविजय गुरुराया, जिनशासन जय वर्ताया;	
सचर पिस्वालीन आया, मौन एकादशी मुखदाया.	
समे स्वर्ग गमन सिधाच्या.	नमुं-जिन. १
वाचकनी पदवी पाया, संवेगी मुख्य कदाया;	
शुभ नार्किंक ग्रंथ रचाया.	नमुं-जिन. २

શ્વેતાંબર સંપ સુહાયા, દર્શાવતી નગરી આયા;

ધન્ય ધન્ય ગુરુ મહારાયા,

નમું-જિન. ૩

કીર્તિથી ત્રિભુવન છાયા, કરો સહાય ગુરુ મન ધાવ્યા;

બુદ્ધિસાગર ગુંગ ગાયા.

નમું-જિન. ૪

શુદ્ધ મહાજ્ઞાન.

મન મોહા અંગલ કેરી હરણીને-૯ રાગ.

શુદ્ધ ચિદ્રૂપનરૂપને ધ્યાવુંરે, શુદ્ધ ચિદ્રૂપન રંગને ધ્યાવુંરે; શુદ્ધ.
કામને મારી મોહને હઠાવી, ઘમ્મરૂપ હોઈ જાવુંરે. શુદ્ધ. ૧

અલખની અવધૂત દશામાં, વશાઈ ન જાવું આવુંરે; શુદ્ધ.
અનહદ હુર વધાવી ધ્યાને, મોહનું જોર હઠાવુંરે. શુદ્ધ. ૨

અન્તરનો અલવેલો ખેટી, પરમાનંદમય ધ્યાવુંરે; શુદ્ધ.
શ્વાસોશ્વાસે અજપાજાપે, ચિદાનંદયન ગાવુંરે. શુદ્ધ. ૩

સુરતા છાગી કવુ ન છૂટે, પ્રભુ મઠે હરખાવુંરે; શુદ્ધ.
હંદા પિંગલા મુપુષ્ણા માધી. પ્રાપ્તરન્ધમાં જાવુંરે. શુદ્ધ. ૪

ધ્યાન સમાપિ શુદ્ધ જગાવી. પરમગ્રન્થ થઈ જાવુંરે. શુદ્ધ.
બુદ્ધિમાગર અગ્રધ નિરંજન, શક્તિ અનંત જગાવુંરે. શુદ્ધ. ૫

उपाध्याय स्तवन.

सुमतिनाथ गुणधुं मलीजी. ए राग.

ज्ञान दाता दाता गुरुजी, वाचकवर जयकार;
 यशोविजयजी भेटीयाजी, गाम डभोइ मजार.
 मनमोहन स्वाधी, धन्य धन्य तुम अवतार. १
 चार अनुयोगे करीमी, देशना अमृतपार;
 अन्तर अनुभव दाखवोमी, श्रुतवाणीनुं सार. मन० २
 चड निक्षेप ममाणधीजी, सातनयोधी विचार;
 पद्मव्यो दर्शावताजी, गुणपर्यायाधार; मन० ३
 उपादेय चेतन खरोमी, पुद्गल वस्तुयी भिन्न;
 असंख्यमदेशी आत्मजाजी, ज्ञान आनन्द छे चिन्ह. मन ४
 भूत चतुष्के ते नहिजी, ज्ञान आनन्द स्वभाव;
 ज्ञानानन्द स्वभावधीनी, चेतन निजगुणदात्र. मन. ५
 अन्तरदृष्टि घोषतांजी, स्थिरतायोगे जणाय;
 परम मधुना परस्वतांजी, आनन्द चित्त न माय. मन ६
 अन्तर दुःखने बाहिर दुःखडां, योगारंभे जणाय;
 बाहिर दुःखने अन्तर सुखडां, स्थिरता योगे सुहाय. मन. ७
 अन्तर सुखनी श्रद्धा बण तो, बाहिर सुख न त्यजाय;
 यदि खजे पण ज्ञान विना जीव, पाछो तिहां भटकाय. मन. ८
 अनुभव रंग मजीठ समो ज्यां, लाग्यो त्यां बहु मुख;
 अन्तरमां रंगातां ज्ञाने, नासि अनादिनां दुःख. मन. ९
 शुद्ध चेतना ध्यानधीजी, अनुभव अमृत स्वाद,
 बुद्धिसागर योगधीजी, मण्टे अनहद नाद मन. १०

अध्यात्म वचनमृत ग्रन्थ.

दृष्टा.

- ऐन्द्रवृन्दनतवीर निन, नमतां आत्मपकाश; १
 अध्यात्म सुखमां मप्रता. शाश्वत निरपुरवास. २
 आत्माने उद्देशीने, पंचाचार प्रधान; ३
 शब्द अर्थ योगे सदा. लक्ष्मी आत्मज्ञान. ४
 मैत्रादि वासित चित्त. निर्मल बाढावार; ५
 अध्यात्म तत्त्व निर्मल कणुं, रुढवर्था जयकार ६
 एवंभूतनये भलो, प्रथम अर्थ सुखकार; ७
 यथायोग्य बीजो कणो; अर्थ ऋजु व्यवहार ८
 विगतनय भ्रांति जना, स्वरूप सन्मुख चित्त; ९
 स्थाद्वाद दृष्टि दृश्य तत्त्व. आत्मपात्र गुणवित्त १०
 युक्ति धेनुने अनुसरे, मनोवत्स धरी प्रेम. ११
 तुच्छाग्रह मन वांदरुं. खेचे पुच्छने तेम. १२
 अनर्थ माटे युक्तियो, हठ कदाग्रह जोर; १३
 बुद्धि अवली परिणमे, हस्ति हणे मत तोर. १४
 पापी हणे नहीं पापीने. करे विकल्पो मूढ; १५
 हस्ती हणे ए न्यायमां. समजो साचुं गूढ. १६
 हेतुवादयी जाणीण. अनीन्द्रिय सहृ ज्ञेय; १७
 फालि निश्चय तत्त्वमां. हेय ज्ञेय आदेय १८
 आगमवादे आप्तनी. करो परीक्षा मत्य; १९
 परीक्ष वस्तु सद्वहो. चेतन आदि मुकुन्ध २०
 उग्रस्थ केवलज्ञान वग. चक्षु रहित कहेवाय; २१
 हस्तस्पर्श सम शास्त्र ज्ञान, युक्ति मन-पर न्याय २२

- ગાથાજ્ઞા નિરુપેક્ષને, શુદ્ધ નાદે દિત્તકાર;
 જેમ મીઠાદહન નારને, નહિ પદસ્પર્શ વિચાર. ૧૨
- વચન પ્રસો વીતરાગનાં, થઈ છે મયકાર;
 કમું મયોનન માનિને, વદે જૂઠ દુઃખકાર. ૧૩
- મગદેવાભાવથી, માત્ર કેવલી મત્ત્ય;
 મત્ત્ય વચન થદા યનાં, મગદે ઉત્તમ કૃત્ય. ૧૪
- જિનરાત્રી આગઝ કરે, કર્યા અગ્ર જિનરાત્ર;
 શ્રી જિનરા આગઝ કરે, મર્વે મિદ્ધિ સામ્રાજ્ય ૧૫
- મર્વે વશુરાત્રી મદુ, અરધિ વશુ છે દેવ;
 મર્વે વશુ મિદ્ધે કયા, જામ્ય વશુ મુનિ સેવ. ૧૬
- કવ છેદને તાવથી, યથા ઘર્ષણ પરભાવ;
 મૂવ તથા વદભાવ છે, ધંદિત ગવર્જો મ્યાવ. ૧૭
- વિરિ અને પ્રતિવેરની, કવ શુદ્ધિ કરતાવ;
 પ્રતિવેર ત્યાં વર્ણવ્યા, જામ્ય મદા મુલદાવ ૧૮
- રગનાદ્યવન વિરિઃ વ્રત, દિગાદિકના મ્યાવ;
 નિવેર માર્ગો માર્ગીય, મગદે મદુગુણ રાગ ૧૯
- મર્થ કાર વિવિધને, કવ્યુ કથા મરત્ત;
 અનૂર્ણગિદ્ધ મોગનાં, કવ શુદ્ધિ દુઃખ દુર. ૨૦
- વિરિ મર્થ નિવેરની, દિગા સેવકર મોગ;
 વર્ગન વચ ને કાવ છે, ઉદ શુદ્ધિવન મોગ. ૨૧
- મર્તવદ માર્તવ્યો, વાને વ્રત વદમર્થ;
 વાવ શુદ્ધિ ને મર્તવ્ય, વ્રત ને દોષનો માર્ય. ૨૨
- વદવર્તવ વિવારણ, કવ્યો દોષ વિવાર;
 વદવર્તવ મર્થે રતે, વદ્યવર્તવ વદ વાવ. ૨૩

આત્મતત્ત્વ ઉદ્દેશાને. કરે ક્રિયાઓ સર્વ;	
પણ હું તું નહિ ચાહમાં, ટાલે સમજા ગર્વ.	૨૪
હું તું વૃત્તિ ચાહમાં. વર્તે તો અજ્ઞાન;	
આત્મતત્ત્વના જ્ઞાનથી. નામે મિથ્યા માન.	૨૫
છહુ ધક્કી દેશ્વાય જે. પાંડુગલિક પર્યાય;	
જદતા તેમાં વ્યાપી છે. સમજૂને સમજાય.	૨૬
જદ વસ્તુ ચેતન નહિ, જદથી ચેતન ભિન્ન;	
આત્મરૂપને ધ્યાવનાં, શુદ્ધ સમાધિ લીન.	૨૭
જદમાં સુખ ન હોય છે. સુખ નહિ જદનો ધર્મ;	
જદના મોદે પ્રાણિયા. વાંચે નિઝાદિન કર્મ.	૨૮
સાનિક જદ વસ્તુ અહો. ને પર જાનો રાગ;	
જ્ઞાનદૃષ્ટિથી દેશ્વતાં, પ્રગટે છે વૈરાગ્ય	૨૯
ભેદજ્ઞાન પ્રગટ્યા ધક્કી, પ્રગટે અન્નરદૃષ્ટિ;	
ગુણપર્યાય વિચારણા. પ્રગટે નિઝગુણ શ્રદ્ધિ.	૩૦
અન્નરદૃષ્ટિ ધારણા. અન્નરદૃષ્ટિ ધ્યાન;	
અન્નરદૃષ્ટિ સમાધિમાં, પ્રગટે છે ભગવાન.	૩૧
અન્નરદૃષ્ટિ યોગથી. પ્રગટે વીર્ય અનંત;	
ચિદાનન્દની પૂર્ણતા, પરમબ્રહ્મ ભગવંત.	૩૨
શોષકદૃષ્ટિ જો જગે; તો તું અન્નરશોષ;	
સ્થિરોપયોગો શોષતાં, પ્રગટે સાચો શોષ.	૩૩
હું તુંનો અધ્યામ જે, જદમાં ને મદૂ ફોક;	
જદ ધર્મો નહિ આત્મના, મૂંઝે દુનિયા ફોક-	૩૪
દેહાદિકનાં કૃત્યને, માને આત્મિક કૃત્ય;	
આત્મ ધર્મ નહિ જાણતો, શું પામે તે મત્ય.	૩૫

ધામધૂમ પુદ્ગલતણી, તેમાં માને ધર્મ;	
વાણદટ્ટિજન મૂલતા, ઘાંધે ચલટાં કર્મ.	૧૨
કર્મયોગથી ભોગવે, પુદ્ગલના પર્યાય;	
અન્તરથી ન્યારો રહે, જ્ઞાની નહિ લેપાય.	૧૭
જ્ઞાની અને અજ્ઞાનિનાં, વાહિર કૃત્ય સમાન;	
ભોજન આદિ જાણીણ, અન્તરથી અસમાન.	૧૮
સ્વાધે પીવે જ્ઞાની પણ, રહે અન્તરથી ભિન્ન;	
પણ અજ્ઞાની મોહથી, ઘાણ માલ લયલીન.	૨૨
દયાસમા આચારથી. જ્ઞાનીજન વ્યવહાર;	
જગમાં સાચો જાણીણ, પરોપકૃતિ કરનાર.	૪૦
વિવેકદટ્ટિ રસ્તવળ, અન્તર વાણાચાર;	
અજ્ઞાનિના ફોક છે, માપેસાણે ધાર.	૪૧
અહંભાવ જડમાં જગે, અન્તરમાં અંધેર;	
અહંભાવ જડનો ટલે, ચિદાનંદની સ્ફેર.	૪૨
પુદ્ગલના પર્યાયને, સુંઘ્યાથી શું સુખ;	
સુખબુદ્ધિ ભ્રાંતિ થકી, અન્ને દુઃખનું દુઃખ.	૪૩
કરો વપાયો કોટિપણ, જડમાં સુખ ને લેશ;	
અહંભાવ જડમાં ઘટાં, મોહાદિકનો ભેદ.	૪૪
અહંભાવ જડમાં જગે, રાગ દોષનું જોર;	
અહંભાવમાં મગ્નતા. ત્યાં અંધારું ધોર.	૪૫
જે જે અંતે નાસતો, અહંભાવ ત્યાં ધર્મ;	
સમન્તુ રાત્ર વિકારીને, ટાલે સપટાં કર્મ.	૪૬
જડ વસ્તુમાંહિ વસ્યો, જડ વસ્તુનો મોગ;	
અન્તરથી ન્યારો રહે, ધરી સુદ્ધ ઉપયોગ.	૪૭

रागदोष परिणाम वण, कर्मनो होय न वंध;	
विवेक दृष्टि देखतां, लागे पुद्गल धंध.	४८
अन्तरदृष्टि योगयी, रागदोष नहि होय;	
हुं हुं शुद्ध स्वभावमां, नडे न कोने कोय.	४९
शुद्धरूपमां हुं सदा, परमां नहि तलभार;	
अहंभाव जडमां ग्रही, भूल्यो हुं संसार.	५०
पण पुद्गल ते हुं नहि, जाणुं निश्चय सर्व;	
कर्त्ता भोक्ता भावनो, दृष्ट्यो अनादि गर्व.	५१
हुं कर्त्ता भोक्ता खरो, शुद्ध गुणपर्याय;	
परमां म्हारु कंड नहि, निश्चय ए मुखदाय.	५२
अन्तरदृष्टि योगयी, चिदानंदनी मोज,	
भोगवता ते जन अहो, जेणे कीधी खोज.	५३
खंडन मंडन शुं करुं, चिद्यन नहि खंडाय;	
वाकी जे खंडाय ते, पुद्गलना पर्याय.	५४
आत्मधर्म जिन धर्म छे, वाकी जडना धर्म;	
आत्मधर्म समज्या विना, होय न शाश्वत शर्म.	५५
आत्मधर्ममां जिनपणुं, वाकी जड जंजाळ;	
जडमां धर्म नहि कदा, करणे ज्ञानी ग्याळ.	५६
जड लक्ष्मीनी लालचे, मूर्खजनो ललचाय;	
मायाना कीटा बनी, चतुर्गणि भटकाय	५७
चिदानन्द चेतन प्रभु, निर्भय नित्य महान;	
परमज्योति मुखमय सदा. दृष्टेव नगवान	५८
सचाए अरिहंत तुं, वसियो षडमहाग;	
मिद्धमुरि वाचक मुनि. परमेश्वर निशान.	५९
अतीन्द्रिय असर नुं दि, निरक्षर गुणवान;	

વચનાગોચર તું પ્રભુ, ઘરુ હું મનમાં ધ્યાન.	૬૦
ધ્યાતા ધ્યેયાભિન્નતું, કર્યંચિત્ તું બિન્ન;	
શુદ્ધસ્વરૂપાધારમાં, અન્તરયોગે લીન.	૬૧
મ્હારુ ત્હારુ સહુ મેટું, ટઢ્યા વિષયના સેદ;	
સ્થિરોપયોગે આત્મમાં, નિજ ધર્મોંથી અમેદ.	૬૨
શુદ્ધ રમણતા આત્મમાં, ચિદાનન્દ મંદાર;	
વાણ રમણતા ત્યાં ટઢે, નિશ્ચય મનમાં ધાર.	૬૩
નિશ્ચયનય નિજ રૂપમાં, જન્મજરાનો નાશ;	
અનુભવ અન્તર ધારીય, છોડી ભવની આશ.	૬૪
અનુભવાવૃત્ત સ્વાદતાં, ધન્ય સફલ અવતાર;	
પરમ પ્રભુતા સંપન્ને, નિશ્ચય ધર્મ વિચાર.	૬૫
અનન્ત ધર્મ છે આત્મમાં, જહમાં ન રહે લેશ;	
ધામધૂમનો ધર્મ નહિ, યાજ વિષયમાં વલેશ.	૬૬
વાણ વિષયની મોજમાં, માને ધર્મ ગમાર;	
ઉપાદાન નિજધર્મ છે, ચેતનમાં જયકાર.	૬૭
ઉપાદાનની શુદ્ધિની, પરિપૂર્ણતા સિદ્ધ;	
સ્પાદાદી મન જાણશે, પ્રગટ અક્ષય શુદ્ધિ.	૬૮
જહની તાણાતાણમાં, વાદાવિવાદે કર્મ;	
સમજુ સમજે જ્ઞાનથી, સાધે શાશ્વત ધર્મ.	૬૯
સ્પાદાદદાદિ થકી, નાસે વાદવિવાદ.	
અનુભવીને ધ્યાનમાં, પ્રગટે અનહદનાદ.	૭૦
બહુલ જનો વ્યવહારમાં, રાખે માથે નિત્ય;	
અત્પ્રજનો સાધું થશે, અનેકાંતનપરીત.	૭૧
અનેકાન્તનય પારસે, તે પામે પરમાર્થ;	
દ્રમ્પાનુષોગે કરી, પામે શિવપુર સાર્ય.	૭૨

आत्मद्रव्य आदेयछे, शृद्ध समय पण तेह;	
अनन्तगुण पर्यायमय, आत्मद्रव्य सूत्रगेह.	७३
आत्म द्रव्यमां लीनता, सहजयोग निर्धार;	
परमपण्य जिनवर कष्टो, अन्तरंग सुत्तकार.	७४
अनन्त ज्योति इच्छादे, भासे लोकालोक:	
आत्मद्रव्य जाण्या विना, पामे जगजन शोक.	७५
आत्मद्रव्यना ज्ञानपी, आनन्द हर्ष अपार;	
आत्म धर्म अन्तर रसो. जगमां जयजयकार.	७६
यम नियम आसन अने, प्राणायाम विचार:	
प्रत्याहारने धारणा, ध्यान समाधि सार.	७७
योगाष्टकनी साधना, निर्मल आत्म प्रकाश;	
जैनागम गुरुगम थकी, परम प्रभुता वास.	७८
षड्द्रव्योमां आत्मद्रव्य. स्वपर प्रकाशक जाण;	
प्रति शरीरे भिन्न भिन्न, अनंत चेतन आण.	७९
केवलज्ञान प्रत्यक्षपी, लोकालोक जणाय:	
देखे तेवुं जिन कहे, श्रद्धा मोसोपाय.	८०
जडनी शक्ति अनन्त पण, जडमां रही ममाय:	
चेतनशक्ति अनन्त पण. जडमां कदी न जाय.	८१
अनाद्यनन्ति भंगीयी. षड्द्रव्यो वर्णाय:	
आत्मद्रव्य चिन्तशक्तिपी, प्रगटपणे पम्ब्याय.	८२
दर्शन ज्ञानानन्दगुण, चेतन तेनु पाव;	
सर्वनीय शिरोमणि. चेतन द्रव्य सुखात्र.	८३
नवधा भक्ति आत्मनी. पदकारकर्ता यादि:	
सम्पन् ज्ञान चारित्र्यी. प्रगटे भाषिक यादि.	८४
भाषिक शृद्ध स्वभावमां. परमेश्वर कहवाय:	

વ્યાપે જ્ઞાને વિષ્ણુ તે, સાપેક્ષે મુક્તિદાય.	૮૫
રાગદ્વેષ પ્રણાશથી, મહાદેવ જયકાર;	
અનંત કેવલજ્ઞાનથી, ગ્રહા જગ મનોહાર.	૮૬
સાધિક માથે સેવતો, અનંત ગુણ તેહેત;	
કૃષ્ણરૂપ પળ આત્મા, અભિધેય સંકેત.	૮૭
કર્મ દુષ્ટાથી જીવતે, શિવરૂપ સોહાય;	
આત્મ તે પરમાત્મા, વ્યક્તિ અનંત ગ્રહાય.	૮૮
નામ રૂપથી ભિન્ન છે, નિશ્ચયથી નિર્ધાર;	
અહં મમત્ત્વ વિનાશથી, સિદ્ધિ શુદ્ધ જયકાર.	૮૯
અન્તરદાષ્ટિ દેશતાં, પ્રગટે વીર્ય અનંત;	
સાધિક શુદ્ધ સ્વભાવમાં, મુક્તિ બિલસે મગવંત.	૯૦
અનેકાન્તનયદૃષ્ટિથી, સમ્યક્ જીવ જણાય;	
જિનદર્શનમાં આત્મના. ભેદો સર્વ સમાય.	૯૧
સમ્પન્નપોના જ્ઞાનથી, સાપેક્ષા સમજાય;	
સાપેક્ષાએ સર્વ ધર્મ, જિનદર્શનમાં માય.	૯૨
અનેકાન્તનયમાં અહો, ભેદ ન કિંચિત્માત્ર;	
અનેકાન્તનય આત્મજ્ઞાન, સમજે સજ્જન પાત્ર.	૯૩
નિત્ય અનિત્ય વિભેદથી, વેદ બૌદ્ધનો વાદ;	
જિન દર્શનમાં જે મળે, અનેકાન્તનયવાદ.	૯૪
કર્તૃત્વેતરવાદ પણ, અનેકાન્તનય માન્ય;	
સર્વધર્મ ગ્રાહક અહો, જિનદર્શન પ્રાધાન્ય.	૯૫
મતના સ્વેદ ટલે સહુ, જો સમજે નયવાદ;	
સાપેક્ષાએ સર્વ ધર્મ, માને નય સ્યાદાદ.	૯૬
સ્યાદાદનયદૃષ્ટિથી, સમતા પ્રગટે વેશ;	
સમક્ષિત ચરિત્ર યોગથી, આનન્દ હોય હમેશ.	૯૭

સાધિક કેવલજ્ઞાનમાં, માસે સર્વ પદાર્થ;	
કેવલજ્ઞાનાધાર જીવ, પરમ પ્રભુ પરમાર્થ.	૯૮
ચિદાનન્દ ચેતન પ્રભુ, મજ્જતા સુરતા પ્રેમ;	
સુરતા અન્તર લાવીએ, પ્રગટે મંગલ સ્તેમ.	૯૯
ધ્યાન ધારણાતાનમાં, દેસો ચેતન દેવ;	
શુદ્ધ સમાધિયોગમાં, અનુભવામૃતમેવ	૧૦૦
ઉપયોગી ચેતન તરે, મનોદધિને શ્વાસ;	
ચિદ્યનઅસંલ્પમદેશનો, રોમ રોમ વિશ્વાસ.	૧૦૧
પરમશુદ્ધ પરમાર્થ છે, આત્મતત્ત્વ આદેય;	
સર્વ દ્રવ્યતો જ્ઞેય છે, પુદ્ગલકર્મ છે હેય.	૧૦૨
આત્મરમણતા ધર્મ છે, ધાત્મરમણતા કર્મ;	
આવિર્ભાવે આત્મમાં, પ્રગટે શાશ્વત શર્મ.	૧૦૩
અન્તરથી ન્યારા રહી, કરે વાણનાં કર્મ;	
જ્ઞાની સદ્ગદગા થકી, પામે શાશ્વત શર્મ.	૧૦૪
જે જે અંશે જાય છે, કર્મ ઉપાધિ દૂર;	
તે તે અંશે જાણશે, ચિદાન્દ્ર ભરપૂર.	૧૦૫
શદ્દપ્રાપ્તથી ભિન્ન છે, પરમદ્રવ્ય જયકાર;	
પરમદ્રવ્ય અન્તર રહું. અન્તરદૃષ્ટિ ધાર.	૧૦૬
નિશ્ચયને વ્યવહારથી, ધ્યાવો અન્તર્દેવ;	
અનન્ત સુખનું પાત્ર છે, ક્ષણ ક્ષણ કીજે સેવ.	૧૦૭
શ્વાસોશ્વાસે ધ્યાદા, રહી ધ્યાને શુદ્ધતાન;	
પૂર્ણાનન્દી પ્રગટને, સદ્ગદગદ મગવાન.	૧૦૮
અદોષરહિત દોહરા, પરિપૂર્ણ આ દ્રવ્ય;	
વાંચે ધ્યાવે જે જનો, પામે નિશ્ચય વ્યવ.	૧૦૯
મંદન ઓગણિત પાંસડે, મનિષદા દિન ચાન;	

सम्यग् ज्ञाने खेद टळ्या सह, शुद्ध चेतन रत्न ग्रहायोरे. शुद्ध.
जिनामम गोपयने पीतां, हुंतो अजरामर दर्शायोरे. शुद्ध. ४
हं तुंनो बहु खेद टळ्यो क्षट, क्षयोपशमज्ञानयी गायोरे. शुद्ध.
बुद्धिसागर उपशमभावे, रोम रोम आनन्दयी छायोरे. शुद्ध. ५

अधिकारी समजी शके.

श्री राम.

म्हारु गायुं जाणे अधिकारीरे, नहितो होय साणंताण भारीरे; म्हारु.
सातनयोना सम्यग् ज्ञाने, जाणे सत्त्व विचारिरे. म्हारु. १
मापेक्षाए वस्तु विचारे, तेनी छे बलिहारीरे; म्हारु.
मनियाओए बाटा बांद्या, एकांत पक्ष यचारीरे. म्हारु. २
चाढामांदि बकरां रहेछे, सिंह न रहे क्षणचारीरे; म्हारु.
स्यादादनय जाणे त्यारे, हट न रहे तलचारीरे. म्हारु. ३
अळग्न गळकमांदि शानिकारक, स्यादाद जयचारीरे; म्हारु.
आत्म ते परमात्म माचो, शोधो अन्तरदृष्टि उतारीरे. म्हारु. ४
मनसेहन ईश्वर अविनाशी, जीव ते निव मृतरहारीरे. म्हारु.
बुद्धिसागर निग्य निरंजन. अजरामर पद चारीरे. म्हारु. ५

आश्चर्यज्ञान.

श्री राग.

एक अचरिज मनमां आयुंरे, सिंह पाउळ ससलुं घायुंरे; एक.
 साधुजन वेश्यायी रमतो, गावे राजा प्रजानुं गायुंरे. एक. १
 उलडी नदीमां योगी झीले, अंधायी रतन परखायुंरे; एक.
 वहाणमांहि समुद्र समायो, सूर्य चोमेर वादळ छायुंरे. एक. २
 गर्भमांहि तो बहु बहु बोले, जन्म्या पछी ते मौन रहेवायुंरे; एक.
 अंधकजन अंधकने दोरे, धूळ दगलामां रत्न दंकायुंरे. एक. ३
 गुरु करे चेलानी सेवा, इन्द्रजाले जगत् भरमायुंरे; एक.
 ज्यां त्यां वानर पूजा याती, एक वाइथी नगर आ वसायुंरे. ४
 चपजे विणसे धुव कहावे, ज्यां त्यां जोडुं त्यां एह छवायुंरे; एक.
 बुद्धिसागर सन्तो राया, जेणे राज्य त्रिभुवननुं पायुंरे. एक. ५

शुद्धभक्ति.

श्री राग

शुद्धभक्तिना रंगमां रमीयुंरे, प्रभु भक्तिनां भोजन जमीयुंरे; शुद्ध
 भक्तिथी अन्तर नडि प्रभुनुं, आहुं अवळुं जनांनुं खमीयुंरे. शुद्ध १
 जिनवरनी आज्ञा भक्तिथी, लक्ष बागशीमां न भमीयुंरे. शुद्ध
 अनुभवरंगे रंगाडने, इन्द्रि पंचने शिघ्र दमीयुंरे शुद्ध २
 भक्ति मशाली ज्ञानाग्निथी, भावमन पागने धमीयुंरे शुद्ध.
 बुद्धिसागर तन्मय धडने, प्रभु देन्वीने प्रेमे नमीयुंरे. शुद्ध. ३

स्वानुभव निश्चयः

श्री राग.

ज्ञान ध्यानमां जीवन गाळुंरे, शुद्ध होवे अन्तर अजवाळुंरे; ज्ञान.
 उपाधि संयोगो आवे, शमभावयी नहि कंटाळुंरे ज्ञान. १
 पुद्गलपनधी कदी न शान्ति, शुद्धकृदि अन्तरमां भाळुंरे; ज्ञान.
 स्थिर उपयोगे रेहेपुं निनादिन, रागद्वेष उदयने टाळुंरे. ज्ञान. २
 मनमोहन अलबेलो भेटुं. योग ममत्तने नित्य पाळुंरे; ज्ञान.
 उपशम, आदि भावमां राखुं, परभावतणुं बीज पाळुंरे. ज्ञान. ३
 निन्दाविक्रया इर्ष्या त्यागी, द्रव्यभाव दयाने पाळुंरे; ज्ञान.
 समता सरोवरमांदि झीळी, सत्य अनुभव सुखमां म्हाळुंरे. ज्ञान. ४
 अमंल्यमदेशी चिद्रूपन व्यक्ति, जरपुद्गल जाणुं निराळुंरे; ज्ञान.
 बुद्धिमागर परम महोदय, शुद्ध लक्ष्मी अनंत संभाळुंरे. ज्ञान. ५

सर्वनी उन्नति थाओ ॥

श्री राग

सर्व जीवोनी उन्नति थाओरे शुद्ध ब्रह्मध्वरूप कमाओरे; सर्व.
 धान्यवत् जीवोमां दृष्टि, वैशीभावना मर दकाओरे सर्व. १
 पोताना मम अन्य जीवोना थाओ मर विय जणाओरे. सर्व.
 मानुर्दृष्टीयां सर्व जीवोन् पळ पा थाओ उगाओरे सर्व. २
 सब जीवोना कृद्गुण देखी पदाद घन जगताओरे, सर्व.
 द्रव्यभावना सब जीवोना मर पा पळ सब पमाओरे सर्व. ३
 दुःखिजीवरा कडना दृष्टि वर मरना निम्य पमाओरे सर्व.

मनना दोष टळो सहु मेला, दयादृष्टिची नित्य चलाशोरे. सर्व ४
 वेगे माया फंदो टळशो, प्यारा प्रभु हृदय परखाशोरे; सर्व.
 बुद्धिसागर आनंद मंगल, जय जय जगत वर्ताशोरे. सर्व. ५

समभाव.

श्री राग.

समभावे ररेवुं सुखकारीरे, उपाधि भिन्न विचारिरे; समभावे.
 नहि कोइ व्हालुं नहि कोइ वैरी, अहो ममता दुःखनी क्यारीरे. सम. १
 कोइक निन्दो कोइक वन्दो, अरति रति बहु दुःखकारीरे. सम.
 जे जे थावे ते सहु थावो, दृष्टि तटस्थ में निर्धारिरे. सम. २
 मन कल्प्युं इष्टानिष्टत्व, ते सहु दूर निवारिरे. सम.
 अन्तरमां रमथुं मन प्रेमे, वाह्य परिणति दूर निवारिरे. सम. ३
 राग द्वेष बेधी छे बंधन, मुक्ति छे ध्यानयी सारीरे. सम.
 परम प्रेम धारीधुं निजमां, शाश्वत सुख घट धारीरे; सम. ४
 मुक्तिनां सुख मुक्तिमां छे, समता सुख अहीं महा भारीरे; सम.
 बुद्धिसागर समता प्रगटी, आनंद मंगलकारीरे. सम. ५

सत्य शोधो लीधुं,

श्री राग.

में शोध्युं जगत्मांहि सारुरे, मने लाग्युं अन्तरमां प्यारुरे. में.
 पुढल शोध्युं सुख न भास्युं, में चेतनमां सुख धार्युरे. में. १

स्वरूप शोधी लीधुं मारु, म्होंतें त्हाकूं में मनथी वार्युरे. में.
जडमां रहुं पण जडथी न्यारो, हवे इन्द्रिय सुख विसोप्युरे. में. २
रागद्वेषद्वेषिणी न्यारो, शुद्ध चेतन हुं ए विचार्युरे. में.
रमुं हवे हुं विद्वानन्दमां, अद्वा भक्तिमां मन ठार्युरे. में. ३
मोजमझामां मन नहि लागे, मन मर्कट सो हवे हाप्युरे. में.
भेवना प्याला पीधा मेमे, सुख शाश्वत दिल उतारयुं रे. में. ४
तेजतणु पण तेज छतुं में, मने रत्न जडयुं अणघार्युरे. में.
बुद्धिमागर भंगळ लीला, शोध्युं मळ स्वरूप मुज साहरे. में. ५

नात जात विसारी,

श्री राग.

में नात जानि महुं त्यागीरे, हुं तो यश्यो अन्तर गुणरागीरे. में.
सद्गुणप सत वनाय्युं, मने अन्तरमां छपलागीरे. में. १
नर के नारी नहि नपुंसक, बन्वो ज्ञानगमिन बैगगीरे. में.
बाग मोगनी इच्छा विरमी, पाउ सद्गुणयी सौभाग्यीरे; में. २
बन्धुम्वभाव ते धर्म प्रयो पट, शुद्ध अन्तर गुरना जागीरे; में.
बुद्धिमागर अन्तर मुग्धही, सादे राग न जग पण रागीरे. में. ३

इष्टदेव निमंत्रण ॥

श्री गग.

इष्टदेव देवा ग्रावे मावीगे, दया दृष्टि हृदयवारि आचारे; इष्ट
नाम भव दुख विनाशिन ह्यक, हुं गानुं नमार्गे वधाचारे इष्ट ?

मनमोहन अन्तर अलवेला, इष्ट सिद्धि कृपालु बतावोरे; इष्ट
जाप जपुं हुं निशदिन तारो, तुज ध्याने हुं जगमां चावोरे. इष्ट २
मंत्र कल्प सिद्धि सहू थावे, मळ्यो मळेछे इष्टनो ल्हावोरे; इष्ट
वचन सिद्धि रुद्धि सहू होवे, एम निश्चयथी करु दावोरे. इष्ट ३
शासन सानिध्यकारी देवा, ज्यां त्यां मंगळ माळा रचावोरे; इष्ट
नाम न बोलुं हृदये स्थापुं. चिदानंद प्रभुता मिलावोरे. इष्ट ४
अनंत सुखनी ल्हरो प्रगटे, प्राणजीवन दीलपांहि मावोरे; इष्ट
बुद्धिसागर अनुभव सुखनी, लीला हृदयमां ठावोरे. इष्ट ५

श्री यशोविजय उपाध्याय आमंत्रण ॥

श्री राग.

यशोविजय उपाध्याय आवोरे, आवो सद्गुरु व्हेला आवोरे; य०
इष्ट गुरु तुं सानिध्यकारी, मने सत्य समाधि बतावोरे. य० १
शुद्धोपयोगे साष्ट करेतुं. क्षणमात्र न वार लगावोरे; य०
परम महोदय लक्ष्मी दाता, अनेकान्तस्वरूप जणावोरे. य० २
मन मंदिरमां दीपक सम तुं. शुद्ध अनुभव हृदयमां ठावोरे; य०
घोल मजीठनो रंग लगावो, गुरु ज्यां त्यां जय वर्तावोरे. य० ३
दर्शन देइ आनंद आप्यो, मने मळ्यो चिदानंद ल्हावोरे; य०
रोम रोम आनंद बहु प्रगट्यो, हुं तो गावुं गुरुनां वधावोरे. य० ४
देवता यझे दर्शन देता. मन मंदिरमां मुरु च्हावोरे; य०
बुद्धिसागर जय गुरु देवा, शुद्ध दर्शन यष्ट प्रगटावोरे. य० ५

પરોપકાર

- પરોપકારે રીઝીવ. પરોપકારે ધર્મ; ૧
 પરોપકારાભ્યાસથી, નાસે સઘડાં કર્મ.
 દ્રવ્ય ભાવ બે ભેદથી, પરોપકાર કહાય; ૨
 નિશ્ચયને વ્યવહારથી, તેના ભેદ ગ્રહાય.
 પરોપકારે જ્ઞાનૃતા, પરોપકારે મુક્તિ; ૩
 પરોપકારે સત્ય ધર્મ, તત્ત્વ ચાતની મુક્તિ.
 પરોપકારે હૃદય ભાવ, જગમાં કીર્તિ ગવાય; ૪
 પરોપકાર સદૃશ વિના, નીચા સર્વ ગણાય.
 ઉપકારે જે રક્ત છે, ધર્મી સત્ય વિચાર; ૫
 પરસ્પર ઉપકાર છે, તત્ત્વાર્થ સૂત્ર મજાર.
 ઉપકારી અરિહન્ત છે, પરમેષ્ઠીમાં મુખ્ય; ૬
 પરોપકાર કર્યા વિના, કોઈ ન હોય પ્રમુખ
 ઉપકૃતિ દુર્લભ અહો; શુભોષતિ કરનાર; ૭
 ધન્ય ધન્ય તે પ્રાણિયા, તરે અને તરનાર.
 સમ્યક્ત્વજ્ઞાન પ્રદાનથી, પરોપકાર મહાન્ ૮
 ઉત્તમ જન સાં રાચતા, માણે છે ભગવાન્
 જ્ઞાન દાન ઉપકાર છે, દેવો પર ઉપદેશ, ૯
 મોટો પરોપકાર છે, ઠઠતા સઘડ્યા કલેશ.
 કરે એકેન્દ્રિય ઉપકૃતિ, નિજ શક્તિ અનુસાર; ૧૦
 મનુષ્ય થઈ જે નહિ કરે, તેનો થિફ અવતાર.
 તન મન ધનને જ્ઞાનથી, કરવો પરોપકાર; ૧૧
 બુદ્ધિસાગર સુખ લહે, ચિદાનન્દ જયકાર.

પરમબ્રહ્મ નિરાકરણ ॥

છપ્પય છંદઃ

પ્રણમું શ્રી પરમેશ જગત્માં કેવલ જ્ઞાની,
 પૂજે ચોસઠ ઇન્દ્ર ચરણ પળ નહિ જે માની;
 મહિમા અપરંપાર જગત્માં શક્તિ અનન્તિ,
 યાતક કર્મ વ્યતીત પ્રભુની નિર્મલ વ્યક્તિ;
 દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલમાવે સ્થિતિ અનાદિ અનન્ત છે,
 એક વ્યક્તિ અપેક્ષતાથી સ્થિતિહિ સાદિ સાંત છે. ૧
 અરિહંત તે બુદ્ધ તત્ત્વનું જ્ઞાન લગ્યાથી,
 અરિહંત તે વિષ્ણુ જ્ઞાનમાં સર્વ ગ્રથાથી;
 ભાસે જ્ઞેય અનંત જ્ઞાનમાં બ્રહ્મા માટે,
 રાગ દ્વેષનો નાશ મહેશ્વર જિનવર માટે;
 આત્મોન્નતિની પ્રાપ્તિ કરવા માર્ગ તેનો અનુસરો,
 માધ્યસ્થ દાદિ રાત્રી ભવ્યો સિદ્ધિ શાશ્વત સુખવરો. ૨
 પદ્મદ્રવ્યોનું જ્ઞાન કર્યાથી વિવેક દાદિ,
 સમ્યગ્દાદિ પ્રગટે ભામે ગુણગણ નૃદિ.
 નવ તત્ત્વો પણ પદ્મ દ્રવ્યોમાં સમાય જાણો,
 અષ્ટ પક્ષનું જ્ઞાન કરી સાચું મન આણો;
 રક્ત નયને સપ્ત ભંગીયી દ્રવ્ય પરને ધારીએ,
 બુદ્ધિનાગર અનેકાન્તથી તત્ત્વ મન્ય વિચારીએ. ૩
 સ્યાન્ અવ્યય છે અનેકાન્ત નયચોનક નારો,
 નાપેક્ષાએ વસ્તુ ધર્મ છે ચિત્ત ડનારો;
 નાપેક્ષાએ પદ્મદર્શન જિન દર્શન અંગો,
 નાપેક્ષાએ વસ્તુ જ્ઞાનના સત્ય તરંગો:

દ્વૈત અને અદ્વૈત ઘત પણ નિરપેક્ષાએ મિશ્ર છે,
 સ્વાદ્વાદની સાપેક્ષતાથી અનેકાંત અમિશ્ર છે. ૪
 જદ ચેતન જે નસ્ત્ર વિધારે દ્વૈત કહાવે,
 પ્રણ કાલમાં જદ ચેતન જે મિશ્ર સુદાવે;
 ચેતનથી નહિ જગદુત્પત્તિ ન્યાય વિચારે,
 પ્રમથપત્તી પ્રગટે નહિ જહતા જ્ઞાની ધારે;
 જીવ અજીવ જે મિશ્ર તત્ત્વ છે ધર્મ જેના મિશ્ર છે,
 મિશ્ર ધર્મી મિશ્ર રહેવે સત્ય એ આકીન છે. ૫
 કાઠ અનાદિ કર્મ જીવ સંયોગે વિચારો,
 અશુદ્ધ પરિણતિ યોગે કર્ત્તા કર્મનો ધારો,
 કર્મમેદ છે આઠ પુદ્ગલ દ્રવ્ય કહાવે;
 કર્મ પ્રયોગે ચેતન ચતુર્ગતિમાં જારે;
 જન્મ જરાને મરણ હેતુ કર્મ મેદો ધારીત,
 એક ચેતન કર્મ જે એમ દ્વૈતતાનો વિચારીત. ૬
 કર્મયોગથી દ્વૈતમાત્ર મનમાંહિ નિરમ્બો,
 કર્મત્ત્રે અદ્વૈત માત્ર શુદ્ધાત્મ પરમ્બો;
 મયમ દ્વૈત પદ્માન્ પ્રદો અર્દનપણું છે,
 સાપેક્ષાએ આમ જ્ઞાનિએ સત્ય મળ્યું છે;
 માયા પ્રમત્તી કહી અરે જે અર્દનપણાને ધાપના,
 સમ્યક્ત્વ જ્ઞાન વિના અરો ને મયનસ્ત્ર ઉખ્યાપના ૭
 પ્રથમ દૃઢને તેમાંથી મદુ પ્રગટ્યું ધારે,
 પદ્મોર્ધ્વબદ્ધમાયુ શ્રુતિ આધારન માંવે.
 પ્રવરું ઉપાદાન કહો કેમ પ્રથમ જ ધારે,
 વિષ્ટલ વર્તનું ઉપાદાન નાદે પ્રથમ સુદારે
 પ્રથમ વિદ્યારી પ્રો કહો નો વદ્યનું નવું પદે,

पण नित्य ब्रह्मने कहो विकारी दोष एतो नहि मटे. ८
 ब्रह्म विकारी कारण तेनुं कहेवुं पडशे,
 नहि कारण वण कार्य दोष ए मोटो नडशे.
 ब्रह्म विकारी स्वयं मानशो तो बहु दोषो;
 कदा टळे न विकार फोक निजमतने पोषो,
 परयी ब्रह्म विकार हेतु त्यां कर्म खरे अरे मानशो;
 मानो मत स्याद्वाद त्यारे शुद्ध श्रद्धा आणशो. ९
 नित्य एक जो ब्रह्म बहु ते शाथी थावे:
 मानो भ्रांति दोष श्रुति तव व्यर्थ कहावे
 भ्रांति कारण ब्रह्म कहो तो ब्रह्मज भ्रांति,
 भ्रांति कारण कर्म कहो तो कर्मनी कांति;
 कर्म ब्रह्म वे वस्तुमाने अद्वैत ब्रह्म ते क्यां राहुं,
 ब्रह्म शाथी अनेक थावे ज्ञानिए कहो शुं कहणुं. १०
 ब्रह्म कहो सक्रिय यदि तो पक्षनी हानी,
 ब्रह्म कहो अक्रिय तदा बहुता केम मानी;
 इच्छाविशिष्ट ब्रह्म कहो तो भ्रमणा आवे,
 इच्छा ब्रह्मनो गुण एम तो कोइ न गावे;
 एक वस्तु थावे बहु त्यां कर्म कारण जो कहो,
 कर्म ब्रह्मशी भिन्न माने द्वैतता मनमां लहो. १०
 कर्म ते ब्रह्म स्वरूप मानतां सत्य टळे छे,
 ज्ञान ध्यानने सदाचार सहु धर्म गळे छे;
 ब्रह्म एकनुं बहुपणुं जो काल अनादि,
 एकपणुं नहि थावे माने सम्पग्वार्ता
 ब्रह्म एकनुं बहुपणुं ते काल भेदे जो कहो.
 हेतु विना नहि कार्य भव्यो वाद ए मिथ्या लहो. ११

બ્રહ્મ નિત્ય તો અનેક ધર્મો કદી ન થાવે,
 મિશ્ર ધર્મ ન રહે એકમાં વ્યાસજ ગાવે;
 નૈકસ્મિન્ એ સૂત્રદોષ નિજ મતમાં આવે,
 સાપેક્ષા એ યદિ કહો સ્યાદ્વાદ મુદ્ધાવે,
 સ્વયં એક અનેક થાવે શ્રુત્યા પ્રયાસો ધર્મના,
 એક આત્મ બહુપણું ત્યાં હેતુ મેદો કર્મના ૧૨
 બહુત્વ પ્રતિ જો એકપણાને કારણ માનો,
 પાપ પુણ્યમય બ્રહ્મ દોષ એ મહાપિછાનો;
 બ્રહ્મ એકને બહુપણું તેનું જો થાવે,
 બ્રહ્મ કશું ઇકાંત નિત્ય એ મિથ્યા ભાવે;
 બ્રહ્મ વિકારી અનિત્યતા ત્યાં કયંચિત્ માનશોયદા,
 સ્યાદ્વાદને અવલંબવાથી પણ રહ્યો નહિ તુમ તદા. ૧૩
 ઇચ્છા રહિત જો બ્રહ્મ કહો તો બહુ કેમ થાવે,
 ઇચ્છા વિશિષ્ટ બ્રહ્મ કહો તો દોષજ આવે;
 ઇચ્છા હેતુ બ્રહ્મ કહો તો કદી ન શાન્તિ,
 ઇચ્છાથી યદિ બ્રહ્મ ભિન્ન તો કરો ન ભ્રાંતિ;
 બ્રહ્મને સમઝ્યા વિના તો ભ્રાંતિમાં જીવ ઝૂલતો,
 એક એવાંદિ બ્રહ્મ માની ભ્રાંતિથી વદ્ ફૂલતો ૧૪
 એકોડઈ બહુ સ્યામ્ શ્રુતિની ઇચ્છા કોને,
 ઇચ્છા કહો જો બ્રહ્મને ત્યારે દોષજ જોને;
 બ્રહ્મ એકને અનેક રૂપા ઇચ્છા શાથી.
 વ્યાપક કહો જો ~ । તદા ને પ્રગટી રવાથી;
 સર્વત્રથી જો પ્રગટ થાની હેતુ તેનો શ્રુ અહો,
 બ્રહ્મમાંદિ બ્રહ્મ હેતુ દોષ બ્રહ્મનો તો કહો ૧૫
 ઉપાદાનને નિમિત્ત કારણ ભિન્ન કહાવે,

સમજે તેને સમ્યક્ ન્યાયજ મનમાં ભાવે;
 ઉપાદાન તે નિમિત્ત નહિ છે ન્યાય વિચારે,
 દ્રાવ્ય સ્વરૂપને સમજ્યા વળ તો દોષ વધારે:
 શક્તિને તેમ વ્યક્તિ ભાવે દ્રાવ્ય ભેદો અનુમરો,
 હુદ્દિમાગર દ્રાવ્ય સમ્યક્ મમજવાથી મુગ્ધવરો. ૧૭
 કર્મનાશાદિત દ્રાવ્ય અને તેમ કર્મથી ભિન્ન.
 સ્વાત્ જીવો ને દ્રાવ્ય દ્રાવ્યથી જીવો અભિન્ન:
 સુક્તિ અને સંતારી દ્વિવિધ જીવો જાણો,
 ઘરે કર્મનો નાશ સુક્તિના જીવ વચ્ચાણો:
 અદૃ કર્મચરણ જેને જીવો તેહિ અશુદ્ધ છે,
 મંદ્રાનય મતા દ્રાવ્યથી પરમ હશ્વર શુદ્ધ છે. ૧૮
 પ્રાણિ શરીરે ભિન્ન ભિન્ન છે જીવ અનંતા,
 જીવ તે શિવ સ્વરૂપ જ્ઞાનિયો એમ વહેતા:
 કર્મ પ્રવેગે જીવ દ્રાવ્ય તે અશુદ્ધ રાંધે,
 કર્મ નાશથી જીવ દ્રાવ્ય તે શુદ્ધ જ જાંબે.
 કર્મ કારણ અશુદ્ધ પરિણામ થાલ અનાદિ આર્ણીર
 શાંતિમાગર શુદ્ધ પરિણામ કર્મ નાશ હરણીર ૧૯
 અશુદ્ધ મુળ વદાય જ્ઞાનના વેગે ધાવ્ય,
 નાશ વેગાથી જીવ વેગેથી દેહ દ્રાવ્ય
 એક જીવ દ્રાવ્ય અનેક વદાય ૨૦ ધાવ
 કારણ તેનું કલ્પ જ્ઞાનના મંદ્રાન નાશ
 પ્રવેગે જીવ દ્રાવ્ય વદાય ૨૧ અનેક જ
 સ્વાદાત મારેશ્વરથી ધાવે નાશ વિદ્ય ૨૨
 અનેક જીવની મારેશ્વર જીવ અનંતા
 સિદ્ધ સિદ્ધ રો મારેશ્વર જીવની દેહ મંદ્રાન

सापेक्षाए जिनवर गायुं घटुं सवहुं,
 वक्र जीवोने परिणमे छे मनमां अवहुं;
 ज्ञान एकज द्रव्यरूपे अनंत ज्ञेयो भासता,
 एक ज्ञान अनंतरूपे एक समय प्रकाशता. २१
 केवल ज्ञाने शुद्ध ब्रह्ममां श्रुतिं सुहाती,
 एक समय पर्यायरूप अनंत पमानी;
 जीव द्रव्य ते एक बहु ते एणीपेरे थावे,
 शुद्धपणे परिणमतां पदकारक जिन गावे,
 शुद्धमांहि शुद्ध हेतु, अशुद्ध पुद्गल योगयी,
 बुद्धिमागर अनेकांतनय समजसो श्रुत भोगयी. २२
 पहगुण हानि वृद्धि सनये समये थावे,
 एकोई बहुस्याम् श्रुति त्यां लेखे आवे;
 ज्ञानगुण छे एक अनेक पर्याय सुहावे,
 उत्पत्तिव्यय ध्रुवतासंगी श्रुति सुभावे;
 आत्मवृद्धि थया पछी तो अशुद्धता थावे नहीं,
 शुद्धचेतन शुद्धरूपे परिणमे गुणानिज ग्रही. २३
 ब्रह्मसत्त्वे असत् जगत् एम बहु जन बोले,
 सापेक्षा समज्या बण वाक्यने कोई न तोले;
 आकाशकुसुमवत् जगत् असत् जो मनमा धारो,
 अनेक दोषो प्रगटे त्वारे चित्त उनारो;
 असत्भाव न दृष्टि देखो ज्ञानी गावे ज्ञानयी,
 नमोक्तुसुमवत् असत् मानो जाण्युं ए बेभानयी. २४
 एकांति नहि असत् जगत् एम जिनवर कहेवे,
 सापेक्षाए समजे ते शिवमुखने लेवे;
 सापेक्षाबण श्रुतिवाक्यमां दोष अनेक

सुखं सुखं सुखं सुखं सुखं

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

आमारे = दाद दाद तेव्हा आम्ही = मी.

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

मन्त्रः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ब्रह्मन् नमो नमो नमो नमो नमो

[illegible]

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

五、

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

संज्ञा-संज्ञा-संज्ञा-संज्ञा

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सापेक्षताए देह सृष्टि कर्ता हर्ता मानीए,
 व्यवहार निश्चयनपथकी अहो जीव इश्वर जानीए. २९
 सापेक्षा वण कर्त्ता हर्ता इश्वरमाने.
 छटे न आत्मस्वरूप सख ते थुं मन जाने;
 निराकार साकार हंस इश्वर छे जानो,
 व्यवहारे साकार इतर निश्चयनय आणो;
 साकार कर्म संबंधधी छे चतुर्गति जीव जानओ;
 कृत्स्न कर्माभीतयोगे निराकार शिव आणओ. ३०
 लहानही नहि सापेक्षाए तन्व विचारे,
 विना विधारे धर्म भेदनां युद्ध पधारे;
 धर्म भेदनां खेद ट्ये सह नयना ज्ञाने,
 आत्मधर्म स्यादाद लहे छे मत्यपिछाने;
 लहानही नहि धर्ममां कंड सापेक्षवानो सह अहो,
 समर्त्ताने अरे आत्मनस्वे साम्प्रभावे मृग सहो. ३१
 माया कहे के कर्म कहे किस्मत पण ते छे,
 मोक्ष्य प्रकृति कोइ कहे पण वस्तु ए छे
 प्राग्ग्यादिक भेद कर्मना समर्त्ता छेवा
 करवा कर्म विनाश ध्यानधी धर्माने मेरा;
 विद्वानन्द धरूप परस्त्री गुह्य विचारीए.
 ब्रह्म माया भेद समर्त्ता माया कर्म निवारीए, ३२
 नय सापेक्ष धर्म पद छे अहम लज्जा,
 सहन मदन कहे कर्म भरे समता बहना
 समर्त्तावां सापेक्षवाट ना भट न पके,
 कर्म; ब्रह्म न्याग समर्त्त-या म-य विरह
 भवदान्तनय मन्त्र शास्त्र मने मानु पराजये.

- સ્થૂળરૂઢિ જે જના તેને અદો આ નરિ ગમે. ૩૩
- પદ્મન જિન અંગ વાળાં છે વાતજ માની,
 અનેકાન્ત નય મદન લલાથી વાત ન વાલી:
 ગંધીરનય હદાર ધર્મમાં સર્વે સમાર્ત,
 મમલ્લો તે છે સ્થિર વાર્દ નરિ આતું જાતું:
 ગગદોષ જીવે ગમે તે જનધર્મી જાણીય.
 નાન જાનનો ભેદ નરિ અરે મત્યધર્મ પિતાળીય. ૩૪
- નાતજાતનો ભેદ વરે ત્યાં ધર્મની વરતી,
 નાતજાતનો ભેદ નરિ ત્યાં ધર્મની વરતી:
 ભિંગ વેપમાં ધર્મ નરિ નિધય નય જોશો,
 જટ વસ્તુમાં અરંભાવથી ધર્મજ સોશો.
 જ્ઞાનયોગે ધર્મ વરતી સર્વે તોલો આદરે,
 નાપ જન વળ હવચભાવે ધર્મ યોગે જગ મરે. ૩૫
- ધર્મ સંગેર આત્મ વિપેતે મત્ય વિચારે,
 વાદા વાંધી રવા જીવો તે મત્ય ન શારે:
 માવેશ રૂઢિ મનદ વતાં હો મત્યજ ભેરો,
 આત્મોદ્ધતિનાં અમ્ય અરે રુ નરો રેરો:
 આત્મોદ્ધતિનાં અનેકાન્તનય ધર્મ નારો અનુસરો.
 સર્વે ધર્મ મનાય તેનાં મુદ રૂઢિ વરિતો. ૩૬
- ધન્ય ધન્ય હીરણ્ય વરન મમ જેને રાગરો,
 ધન્ય જીર છે મેર વદાદર વાંધી નાન્યો.
 મત્ય મોગર ધર્મ દુરદશા જેને વાદો,
 વર્તી વરન રેરન્ય મોગર જેને વાદો.
 આત્મ જેને મિત્ય મુરન મનાય મનાય વરો,
 દુરિયાદર વિચરો વરિતો મિત્ય મનાય મનાય ૩૭

વીર ત્રિનેશ્વર ઘડન વિચારી ધર્મ વિચારો;
 મમત્રી મન સ્પાદાદ તત્ત્વને કાર્ય સુધારો।
 મગદારો સામર્થ્ય આત્મનું ધ્યાન કરીને,
 પરો શક્તિ વિશ્વાસ વિદાનેદ તર્મ પરીને;
 સદાજ શુદ્ધ સ્વભાવ પાપો લાઘ્ય મમતા પરિહરી,
 નિત્ય વિષ્ણુ ગ્રીવ પોતે સત્ય શ્રદ્ધા મન ધરી. ૩૮
 અનેક નામથી લાગ્ય સ્વરેશ્વર છે નિર્નામી,
 રણો કૃપમાં અરુણ મિશ્ર તું સુર્ય ગુણરામી;
 વયઃ શોધે તું લાઘ્ય લાગમાં જડતા મામે,
 અન્તરમાં શદિ શોધ કરે તો તત્ત્વ મહાશે;
 શક્તિ અનંતિનાથ આનમ પરમ મમુના મેદરે,
 વિશ્વ દયાપ્રકાશ વ્યાપ્ય પણ તું અન્યને શું કરાગરે. ૩૯
 વિદાનન્દ ચેતન તું ગ્યારે નિત્યપર આવે,
 મહાજાનેદ સ્વભાવ મોક્ષર ઘટમાં ધાવે;
 નામે દેહાધ્યામ લામના મુઠ્ઠા રહે છે,
 પાપ વશુ વિશ્વાસ કર્મનું જોર રહે છે;
 આત્મ શક્તિ પ્રમટ કાન્ધા ધ્યાન ખેનર પારીણ,
 કુટિમાગર ગ્રિવ મનાતન શુદ્ધ ર્મ વિચારીણ. ૪૦
 પર્વો આત્મની દેહ લાગ મશુ મૂર્તિ જાણે
 ધર્મી મન્યર રેવ શ્રદ્ધ મુશ્ક કુદય વિદ્યામાં,
 ધ્યાન દૃષ્ટિમાં લગ્યય યાચો સ્વય વશુ છાં,
 જ્ઞાન શક્તિમાં મરે લક્ષણો મર્ય વિશુ છાં.
 ર્ત્રીવ ર્શ્વર મેદરે હેનુ ક્રમે યાચા જ્ઞાનથી
 અતિમમાં શ્રદ્ધ લગ્ય મન્યનો ધર્મ - ધ્યાનથી ૪૧
 આત્મગુણની શુદ્ધ વશુ - ધ્યાન કરીર

શુદ્ધગુણઉત્પાદ દોષ તે અંગે હરીષ;
 આત્મગુણોમાં મેમ દયા ગુણ વધુ વધારો,
 સત્યધર્મને ગ્રહણ કરીને આત્મ તારો;
 આત્મરમણતાપરમ ભક્તિ યોગી નિશ્ચય ઘટ વરે,
 બુદ્ધિસાગર ગુરુ કૃપાર્થી પરમ મુખ શિષ્યોવરે। ૪૨
 સ્વમસખી દુનિયાદારી સદુ દૂર નિવારી,
 પરમ પ્રેમથી રટન કરો આત્મ જયકારી;
 પુરુષોત્તમને પરમબ્રહ્મ આત્મ છે પોતે,
 મૂલી નિજનું ભાન અરે કેમ બાહિર ગોતે;
 આત્મ શક્તિ આત્મમાં છે ધ્યાનથી શટ જાગતી,
 મોહ નિદ્રા દુઃસ્વપ્ન સ્વરે ધ્યાન યોગે લાગતી। ૪૩
 પરમબ્રહ્મ જગદીશ જીવ તું મંગલકારી,
 ર્યાં શોધે તું શાળ હૃદયમાં દેશ વિચારી;
 નિરાકાર ભગવાન્ કહું જે જે તે તું છે,
 ધર નિશ્ચય વિશ્વાસ વિદાનન્દ ઈશ્વર તું છે;
 વિજ્ઞાનધન તું હંસ નિશ્ચય દેહ દેવલમાં રહ્યો,
 સત્યભાનુ પરમ મંહોદય કદી ન જાવે તું કણો। ૪૪
 સામર્થ્ય પ્રગટાવ સ્વરેશ્વર મહીયું ટાળું,
 સામર્થ્ય પ્રગટાવ મહ્યું નૃમવનું નાળું;
 સામર્થ્ય પ્રગટાવ મોહની સ્વરૂપ વારી,
 સામર્થ્ય પ્રગટાવ ધ્યાનની દૃષ્ટિ ધારી;
 સામર્થ્યને પ્રગટાવરે જીવ દાર હિમ્મત નહિ જરા,
 આત્મશક્તિ પ્રગટ કરી ને જગત્પાં જન્મ્યા સ્વરા ૪૫
 અદ્ભૂત મહા સામર્થ્ય આન્યનું યોગાભ્યાસે,
 બ્રહ્મરત્નમાં આમન પૂરો સજ્જહઠ ભાસે:

શક્તિ અપરંપાર આત્મની પ્રગટ કરો શ્રદ્ધ,
 શાળી અગોચર નાથ તેહનું ધ્યાન ધરો ઘટ,
 આરપણ્ણિક પ્રગટ કરવા યોગવિદ્યા આદરો,
 બૈનર્ગલી ગહન ગાળી સુર્યદેશે મન ધરો. ૪૬
 કુંડલવયવ દુનિયા ગ્રીવ માસે મેડ ટહે છે,
 ચૈર મેર ને મેર શુદ્ધિ સદુ દૂર ટહે છે;
 આનંદ અપરંપાર અનુભવ નિશ્ચય આપે,
 અણુદ માવનો નાગ શુદ્ધતા સદૃશ સુદાસે;
 આરપણ્ણિક માત્ર કરવી આત્મ શ્રદ્ધાપર રહી,
 શુદ્ધિમાગર આત્મશક્તિ દીલમાં ધ્યાવી રહી. ૪૭
 દશસ્ત્રી થી મ્લેચ્છ નગરમાં મેલે ખાલી,
 મેટલા સ્તંભન પાર્શ્વત્રિનેશ્વર ધ્યાન ગાળી;
 અષ્ટ મરોદય દેવ મેમથી દીડા માલે;
 પરમ વસુ વિષ્ણુના ત્રિનેશ્વર હૃદય સુદાસે;
 પરમ વસુનું ધ્યાન ધરીને શ્રેય રચના આ કરી
 પરમવ્રત નામથી શુભ પ્રગત્તમા ફીર્ગ રહી. ૪૮
 મને ગમે ને પરમ વસુના નિશ્ચય વાલ,
 અત્રાપર યડ બેસે દર ન નિશ્ચય રૂપ
 નામે મિલેશા રામ રમેના વાન વાન ર
 મટુમિટ્ટિ માત્રાગર હૃદયના રૂપ રૂપ
 અંગનામ વામર વેર વૃદ્ધ રૂપ રૂપ રૂપ રૂપ
 શુદ્ધિમાગર મુદ્ધ રૂપ રૂપ રૂપ રૂપ રૂપ રૂપ

ઉપદેશ રત્ન.

ફૂલગા છંદ.

ચિત્ત આપ્યું નહિ દુઃખિપાને અરે, નામ પ્રમુનું અરે કેમ તારે;
 દોષિના દોષ ટાઢ્યા નહિ રહેમથી, જન્મીને તે અરે જન્મ હારે. વિ.૧
 સુજનની સંગતિ સર્વ માનવ કરે, સુજનને માન સર્વેજ આપે;
 સદ્ગુણીની પ્રશંસા જગજ્ઞન કરે, સન્તનું વેળ કો ન ડપાપે. વિ.૨
 સુજનના પેલી સહુ કોણ એનું ઘરે, રહેમ દૃષ્ટિધક્તી તે વિચારો;
 દોષિના દોષહત્ સત્ય ધર્મો સ્વરો, પાપીનું પાપ મેમે નિવારો. વિ.૩
 દોષિના દોષ ધોવા દયાગંગયા, સન્ત સાચા કરે કાર્ય એવું;
 ચંદ કૌશિક અરે સમજ સદ્જ્ઞાનથી, વીરનું વાક્ય એ ચિત્ત લેવું. વિ.૪
 સર્વના શ્રેયમાં શ્રેય મ્હારૂ રહ્યું, દોષીપર મેમની દૃષ્ટિ વરસો;
 મહું કરે માનવી સત્ય સાધુ સ્વરો, દુઃખ મોહાન્ધિને શિઘ્રતરસો. વિ.૫
 ઉઘને નીચનો ભેદ સહુ ટાઢીને, એવ્યતા કીર્તીએ સર્વ સાપે;
 ઉઘ ને ભેદ ભાસે નહિ સર્વમાં, એમ ભાણ્યું અહો વિશ્વનાથે. વિ.૬
 વચન કાયા અને જ્ઞાન સત્તા થકી, માણિયોને પડયાં દુઃખ વારો;
 સર્વની ઉત્થતિ કીર્તીએ પ્રેમથી, કાર્ય ઉપકારનાં ધર્મ પારો. વિ.૭
 ઉઘ જીવન કરો પુણ્ય કરણી કરો, કાર્ય ઉપકારનાં સાય આરે;
 દુદ્ધિમાગર સ્વરી ધર્મ કરણી કરો, સુજનના ચિત્તમાં મમ્ય ખારે. વિ.૮

शक्ति अपरंपार आत्मनी प्रगट करो हट,
 बाणी अगोचर नाथ तेहनुं ध्यान धरो घट।
 आत्मशक्ति प्रगट करवा योगविद्या आदरो,
 जैनशैली गहन जाणी गुरुदेशे मन धरो. ४६
 कुंडलसम दुनिपा जीव भासे भेद टळे छे,
 बैर शेर ने केश सुदि सह दूर टळे छे;
 आनंद अपरंपार अनुभव निश्चय आवे,
 अष्टद भावनो नाथ शुद्धता सहज सुहावे;
 आत्मशक्ति प्राप्त करवी आत्म श्रद्धापर रही,
 सुद्विस्तागर आत्मशक्ति दीलमां व्यापी रही. ४७
 स्वस्ति श्री स्वमात नगरमां मेवे आवी,
 भेटया स्तंभन पार्श्वजिनेश्वर ध्यान जगाधी;
 अचल महोदय देव प्रेमथी दीठा भावे;
 परम प्रभु विष्णुपात जिनेश्वर हृदय सुहावे;
 परम प्रभुनुं ध्यान धरीने ग्रंथ रचना आ करी,
 परमप्रभ नामथी शुभ जगज्जमां कीर्ति बरी. ४८
 भणे गणे ते परम प्रभुता निश्चय पामे,
 अजरामर यह बेश ठरे ते निर्भय ठामे;
 नासे मिथ्या रोग पर्यना ध्यान प्रभावे,
 अष्टसिद्धि साम्राज्य हृदयमा वेगे आवे;
 ओगर्णाम पांसठ चैत्र पुनम ज्ञानी जय मुख पामजे,
 बुद्धिमागर गुरु कृपाथी मन्य मृषटा ज्ञापजे. ४९

देहस्थ आत्माणी परमात्मावस्थानुं स्मरणं.

शूलणा छंद.

समजी छे भव्य तुं समजी छे भव्यतुं स्त्रीलवजे आत्मशक्ति ममुनी;
 आत्म सामर्प्यथी सर्व कर्षो टळे,शक्ति हृदये घरो चिद्विभुनी स. १
 आत्ममां रमयता ध्यान दृष्टि यकी, दुःखनां कारणो सर्व नाशे.
 शरीर व्यापी रयो देहे भिन्न न लयो, ज्ञान सामर्प्यथी सहु प्रकाशे स. २
 दशाधयी थर रहो सत्वशांति लहो, करणी जेवी तथा कार्य यावे
 वितना दोषवारो महाशक्तिथी, परम आनंद पद भव्य पावे. स. ३
 शुद्ध निर्भय मधु कृष्ण रहेमान तुं, सूर्यने विष्णु तुं ममु सवायो;
 तेजनो पार नहि वाणी गोचर नहि, ध्यानिना ध्यानमां तुं न आयो.
 शब्दहळे ज्योति आत्ममधुनी सदा, दुःखनी भ्रांतिषो दूर नासे;
 धीर विश्वेय तुं पिंड वसतां छता, योगियोना हृदये प्रकाशे. स. ५
 तेजनं तेज तुं देवनो देवतुं, ज्ञानसागर मधु तुं मजानो;
 हृदय दृष्टा तुं हि वचन सापेक्षथी, परम ध्याने रहे ममु न छानो. स. ६
 अछंत निर्भय मधु विष्णुने शुद्ध तुं, शुद्धज्ञाने ममु था प्रकाशी;
 देव बीतराग तुं शुद्ध सत्ता अहे, व्यक्तिथी था मभो परमवासी स. ७
 सारमां सार तुं पूज्यमां पूज्य तुं. जागतां देव तुं देह दीडो;
 बुद्धिसागर नष्टुं ज्ञान दातारने, रोम रोमे अहो नित्य मीडो. म. ८

પરના સારામાં સારુ.

યાઙ રાગ.

પરના સારામાં સારુ, સમજો નરનારી:	
પન હુરામાં અંધારુ, સમજો નરનારી.	
પરના સારામાં મીઠું. જ્યાં ત્યાં જગમાં દીઠું:	
પરનું શુરુ અનીઠું.	સમજો. ૧
પરને આઙ દેવો, હિંસક જન છે તેવો:	
દુર્ગતિમાં દુઃસ્વહાં સહેતો.	સમજો, ૨
નિંદાછે શુરો દારુ, તેથી ન યાય સારુ:	
આ વચન મારી લે મારુ.	સમજો ૩
દયા ધર્મ જયકારી, અન્ધરમાં રવો ઉતારી:	
હિંસકભાવ નિચારી.	સમજો. ૪
શત્રુ મિત્ર સમભાવે, ચતુર્ગતિમાં નાંચે:	
વિદાનન્દપદ પાવે.	સમજો ૫.
દુઃસ્તિજન લગારો, નીતિ ધર્મ વિચારો:	
આવે ભવદુઃખ આરોગે.	સમજો. ૬
મહું સર્વનું કીજે. સાનું તે મારી કીજે.	
શુદ્ધિનાગર યદ રીજે.	સમજો ૭

करखुं तो न डरखुं.

थाळ राग.

करखुं तो नही डरखुरे, समजो नरनारी;
 डरखुं तो नहि करखुरे, समजो नरनारी;
 आगळ विजय निचारी, कृत्य करो नरनारी;
 जाओ न हिंमतहारीरे. समजो. १
 चितिशक्ति स्वीकरी, घायट्टि सहु दमवी;
 शुद्धमृत्ति भजवीरे. समजो. १
 दुनिया अरे दीवानी, बात करे दुःख खाणी;
 डरो नहि गुण जाणीरे. समजो. १
 दुःखो सामे लडखुं, पाछा कदी न पडखुं;
 जरा नहि लडपडखुरे. समजो. १
 हिंमत कदी नहि हारो, धारु पार उतारो;
 चेतन शक्ति बपारोरे. समजो. १
 धैर्य घरी सहु करीए, पाछां पगलां नहि भरीए;
 पुद्धिसागर सुखवरीरे. समजो. १

कर्या कर्म भोगवचां.

थाळ राग.

कर्या कर्म भोगवचरि, समता घट धारो;
 उदास भावे सहचारे, समता घट धारो.
 फापर न यावुं घाळा, वागे भो तन भाला;
 यागे मंगळमाळार. समता. १

कर्म कदी नहि मूके, दलीकना रस फुंके;	
पण हानी शूर न चूकेरे.	समता. २
कोइ दिन काजी पाजी, ने कोइ दिन राजी राजी;	
एक बेळा नहि छाजीरे.	समता. ३
कर्म आळ जे आवे, बहु फटफट जगमां घावे;	
कोइ दिन कीर्ति भावेरे.	समता. ४
कोइ दिन नृप भित्तारी, कोइ दिन मित्रनी यारी;	
छुपा उदरमां भारीरे.	समता. ५
दुनिया पापे लागे, कांश तो पगमां बागे;	
कोइ दिन भित्ता मागेरे.	समता. ६
बाऱ्यां कर्म नचावे, हानी तो समता लावे;	
बुद्धिसागर एम गावेरे.	समता. ७

खरी वखत आवी.

धोळ राग.

खरी वखत जा आवीरे, हानी मन भावी;	
देखो कर्म रवावीरे.	हानी मन भावी.
मनीसुं बख्त राहुं, परवी लपो पर्वतुं नाहुं;	
हो गुरुजीने नजराहुं.	हानी. १
अबजी नरी उदरवी, पार देखे जाहुं;	
दया मंगलां नाहुं.	हानी. २
महु महु स्वामी जे, दया महुं बोजे;	
दया दान हू गोमेरे.	हानी. ३

परमां निर न देवुं, चिदानन्द पद लेखुं;	शानी. ४
पाप बचन नहि करेवुंरे.	
भीरो भिषज म्हारा, आतम सप सर्वे प्यारा;	शानी. ५
अन्तरमां अवधार्यारे.	
बेरी न कोइ माक, सर्व जगत् छे प्यार;	शानी. ६
मुनधीं सर्वे न्याकरे.	
यपां आहुं के जावुं, भुं त्याग्युं के भावुं;	शानी. ७
भयनता घरमां भावुंरे	
प्रभु भजननी हेवा, ज्योतिषां मळ्युं मेवा;	शानी. ८
बुद्धिमागर छप मेवारो.	

चेतन हृत्शियारी धर.

बाठ राग.

चेतनत्री धर हृत्शियारीरे, दिमन बहु धारी;	
शिला घरजे माशीरे, मंगल पदकारी.	
भीरो सर्वे म्हावां, भयनता घरमां आवो;	दिमन. १
छेत्रो धर्मनो न्हावोरे	
बाठ घरमां जीजे, जानावुन रम पीजे;	
भवमां नहि मरीजेरे.	दिमन. २
भाना भवता म्हावो, अनुवहपी घरमां जावो;	
बिदानन्द पद भावोरे	दिमन. ३
बजर बजर मुखकारी. चेतन ना जो जे म्हारी;	
धरे मुख नैन-निजे	दिमन. ४

कर्म विपाको सहेजे, तुं आप स्वरूपे रहेजे;
 कोईने कांई न कहेजेरे,
 शक्ति अनंति स्वामी, राख हवे नहि स्वामी;
 बुद्धिसागर सुख रामीरे.

हिंमत. ५

हिंमत. ६

झटपट चेत.

थाळ राग.

चेतनजी झटपट चेतोरे, घटमां झट जागी;
 अरे काळ क्षपाटा देतोरे, याज्ञो बैरागी.
 दुःख सयझां तहीए, समभावमांदि रहीए;
 परमानंदपद लहीएरे,
 चेतन अमर कहेवायो, चिदानन्द गुण छायो;
 घटमां छे दरमायोरे,
 मोह खटपट मेली, वखत सुधारो छेष्टी;
 करो न चिंता हेलीरे,
 छेवट वखत सुधारो, टाणुं मळघुं न हारो;
 प्रत्यस्वरूप अवधारोरे.
 क्षणमां याज्ञे सारु, पुटल नहीं छे त्हारु;
 भान नहि मन म्हारुरे.
 क्षणमां पाप जाज्ञे, परम प्रभु परखाज्ञे;
 समभावे सुखडां याज्ञे रे.
 हिंमत हैयडे धारो, मळपो वखत सुधारो;
 बुद्धि सागर सारोरे:

घटमां. १

घटमां. २

घटमां. ३

घटमां. ४

घटमां. ५

घटमां. ६

घटमां. ७

વાત્યધર્મક્રિયાડંબર.

પૈસા પૈસા પૈસા ત્હારી.

વાઘ ક્રિયાડંબરમાં મૂલ્યા, મોઝા નરને નારીરે;
 ઉપરે ઉપરની ધર્મની શુદ્ધિ, મટકે જગ વહુ ખારીરે.   વાઘ.
 સાધ્ય સાધનનું જ્ઞાન ન હોવે, મૂઢમોતથી ચાલે રે;
 સત્ય વાતને નિશ્ચયનય કરે, ધન આવે સાં મ્હાલેરે.   વાઘ.
 સમ્યગ્ આત્મસ્વરૂપ ન જાણે, વાઘ ક્રિયામાં ફૂલેરે;
 સાધ્ય શૂન્ય અંરે કરે ક્રિયામો, પામધૂમમાં મૂલેરે.   વાઘ.
 મનુષ્યપર્યાવરણ ધિર ધૃષ્ટાવે, વેપ મધુનો ભજવેરે;
 એક એકનો છિદ્ર જ ઝોપે, મૂઢની આગળ કાબેરે;   વાઘ.
 વ્રત છીંધા વગ વ્રત આલોચે, જ્ઞાન દશાવળ ધોહારે;
 શુદ્ધિમાર્ગેઃધ્યાન ક્રિયા શુભ, સમનો સમનુ વહેઠારે   વાઘ.

ધામધૂમમાં ધર્મ

રાગ હવરનો.

ધામધૂમમાં ધર્મ મનાયો, મૂંઝાં નરને નારીરે;
 વિદાનન્દ નદિ શોભ્યો યટમાં, વ્યાઘ મનિ હુશિયારીરે. ધામધૂમમાં
 ધર્મ પૂતારા કંઈ કરે છે, વગ ઝોળે વહુ ધરતારે;
 ધોડા તરને મરમાજીને, ઉદર પોષન ધોં કરતારે. ધામધૂમમાં.
 લોર છીંઝા પડે છે મારી, ગમ્યા વહુ દુનિયાગીરે;
 છોંપી રહે ત્યાં પુતો કાવે, જોનંઃ નિવ રિવાગીરે. ધામધૂમમાં.
 ક્રિયાકારનાં માધ્ય શૂન્ય થઈ, મૂંઝાં તરનાં વટાપારે;

सम्पद् ज्ञानक्रियापी मुक्ति, कोईक वीरला पायारे धामधूममां. ४
 अलख खलकमां साचो समजो, देह पिंटमां वसियारे;
 बुद्धिसागर ध्यान क्रिया शुभ, अन्नर अनुभव रसियारे. धामधूममां. ५

शुद्धपरमात्मस्वरूपस्मरण.

पैसा पैसा ए राग.

परमबुद्ध परमेश्वर स्वामी, रूपारूप प्रकाशीरे,	
विद्वानन्द चेतन निर्दोषी, शाश्वत सिद्धि विलासीरे	परम. १
सात नयोथी आत्मधर्मनी, स्थिति शुद्ध विचारोरे;	
द्रव्यार्थिकनय नित्यपणेछे, एकरूप ध्रुव प्यारोरे.	परम. २
पर्यायार्थिकनय अनित्य, पर्याय बुद्धि मजानीरे;	
सोऽहं सोऽहं प्रभु गुण गावो, सिद्धि रहे नहि छानीरे.	परम. ३
रत्नत्रयीनी स्थिरता छाजे, आनन्द अनहद राजेरे;	
परम महोदय लीला प्रगटे, व्रण भुवन शिर गाजेरे.	परम. ४
तत्त्वमसि निश्चयनय निर्मल, घटमां गंगा काशीरे;	
बुद्धिसागर घटमां शोधो, आनन्दघन अविनाशीरे.	परम. ५

चितिशक्ति सामर्थ्य.

राग उपरनो.

चितिशक्ति अनंत खीळववी, योगाभ्यास वधारीरे;	
वाह्य भाव सहृ दूर हरीने. सेवो धर्म सुधारीरे.	चिति. १

पारिपूर्ण हूं पुरुषोत्तम छुं, वीर्य अमन्तनो स्वामीरे;	
जे धारु ते करी शकुं हूं, मिश्रसायिक गुणरामीरे.	चिति. २
कोइक निन्दो कोइक बन्दो, मन आवे ते पारोरे;	
पण तेथीं गुन कांई न जातुं. शुद्ध स्वभावे प्यारोरे.	चिति. ३
दुनिया खोटी तो शूं मारे, सारी तो शूं मारेरे;	
समभावे आनन्दमां झीलूं, निश्चय शुद्ध विचारोरे.	चिति. ४
निश्चयनय आनंद स्वभावी, शोषो घट नरनारीरे;	
बुद्धिसागर वीर्यात्साहे, परमब्रह्म पद भारीरे.	चिति. ५

परमज्योति पद.

राग छपरनो.

परमज्योति परमेश्वर स्वामी, चिदानंद जयकारीरे;	
आत्म ते परमात्म साचो, व्यक्तिपणे बलिहारीरे.	परम. १
नित्यनिरंजन निर्मय निश्चय, व्यक्ति जीव अनंतारे;	
कर्म खप्पायी जीव ते शिवरूप, भाखे छे भगवंतारे.	परम. २
उत्पत्ति व्यय ध्रुवता संगी, समये समये बखाणोरे;	
सापेक्षाए घर्म अनंता, समजी शिव सुख आणोरे.	परम. ३
नहि हूं कर्ता नहि हूं हर्ता, नहि हूं नर के नारीरे;	
शुद्ध पुवा के नहि नपुंसक, ज्ञात भात नहि मारीरे.	परम. ४
स्याद्वाद सत्तामय पूर्ण, परमानंद पद योगीरे;	
बुद्धिसागर सुरता साधी, यावे निश्चय योगीरे.	परम. ५

आश्चर्य पद.

राग उपरनो.

अचरिज मोडुं दीडुं संवो, साधु सरोवर शीलैरे:
 अनहदनादे मुनिवर नाचे, दाणा घंडीने पीलैरे. अचरिज. १
 बाहाण मांहि समुद्र समायो, राजा करे रंरु सेवारे;
 खरा वपोरे लेश न मुझे, पूजे पूजारीने देवारे. अचरिज. २
 लक्ष्मीदारो भीता मागे. भिक्षुक शेठ कहावैरे;
 लुट्यो चोर कोटवाळने दंडे, जडुं जनने भावैरे. अचरिज. ३
 नपुंसकना वक्षमां सह दुनिया, दुःखने सह पंपाळैरे;
 पोताने दुनियामां शोषे, छती आंखे नव भाळैरे. अचरिज. ४
 धामधूममां धर्म मनायो, भोगी जन संन्यासीरे:
 लूटा बोला जग पूजावा, देखी आवे बहु हांसीरे. अचरिज. ५
 पति सतीनी जोडज वीरळी, अंघा अंघने दोरैरे;
 बुद्धिसागर घटमां शोधो, आंबो शोषे मेरैरे. अचरिज. ६

जाग्रति सदुपदेश पद.

राग उपरनो.

जागीने तमे जुभो संन्यासी. जोगी. जति, विश्वासीरे;
 खात्की. फकीर. बैरागी. त्यागी. साधु संत उदासीरे. जागीने १
 समजी साधुं अंतर घातो, स्वप्न मनयी वारोरे;
 सानुं ते पोतानुं मानी. आवमने झट वारोरे. जागीने. २
 जड घेतन बे तत्त्व अनादि. कर्म ते जीव ग्रहेछेरे:

પરિગ્રહમમતા.

રાગ ઉપરનો.

પરિગ્રહની મૂર્છા છે भारी, મોહાં નરને નારીરે;	
પરિગ્રહ ગ્રહછે અભિનવ જગમાં, આપે દુઃસ્વદાં भारीરે	પરિગ્રહ. ૧
સર્વ ઉપાધિ મૂલ પરિગ્રહ, નરકગતિની વ્યારીરે;	
પરિગ્રહ મોઠે ધર્મ ન સુઝે, જોશો દિલ વિચારીરે.	પરિગ્રહ. ૨
પરિગ્રહ સશ્વિપાત સમો છે, ચિંતા દુઃસ્વ સંચારીરે;	
બાહ્ય ભાવમાં મનહું મટકે, જાવે નરભવ હારીરે	પરિગ્રહ. ૩
અન્તર્ધનમાં વિગ્ર પરિગ્રહ, જોશો મનમાં ધારીરે;	
જ્ઞાન ધ્યાનનો ભંગ કરે છે, ચેતન શક્તિ લુચારીરે.	પરિગ્રહ. ૪
પરિગ્રહમાં મોટાઈ ધારે, શૂન્યા તે જન भारીરે;	
બુદ્ધિસાગર અન્તર્ધનધી, ચિદાનંદ તૈયારીરે.	પરિગ્રહ. ૫

શામાટે વાદ કરવો,

ઘટો ચેતન આઝસ છેડી-૯ રાગ

શા માટે અરે વાદ કરો છો, વાદે સંત્ય ન સુઝેરે;	
ધર્મવાદ વળ તાર્જતાણા; આતમ તત્ત્વ ન સુઝેરે.	શા માટે. ૧
સાતનયોજું જ્ઞાન થયા વળ, સાપેક્ષા નહિ આવેરે;	
સાપેક્ષા સમજ્યા વળ ચેતન, સ્થિરતામાવ ન પાવેરે.	શા માટે. ૨
સ્વાદ્વાદ સમ્યક્ જે સમજે, જ્ઞાની તેહ કહાવેરે;	
સદ્ગુણ દષ્ટિ મનમાં ધારી, પરમાનંદપદ પાવેરે.	શા માટે ૩
શ્ણાનિષ્ઠપર્થ નહિ પરમાં, સમતા સહજ કહાવેરે;	

ત્યાગ ગ્રહણ નહિ શુદ્ધલ વસ્તુ, યોગી સત્ય મુહાવેરે, શા માટે. ૪
 ચિદાનન્દમાં લીન થઈને. કર્મ કલંક દટાવેરે;
 બુદ્ધિસાગર નિર્મલ ચેતનં, પરમ મહોદય પાવેરે; શા માટે. ૫

કપટક્રિયામાં પાપ.

રાગ—ઉપરનો.

કપટ ક્રિયામાં પાપ ઘેણું છે. મુલ મધુર મન કાતીરે;
 વક્ર શાન્તિ કપટી મન ધારે. કપટ કઢાચુત યાતીરે. કપટ. ૧
 કપટે તપ જપ કિરિયા નિષ્ફલ, મૌનપણું પળ છોડેરે;
 ગગન ઉપર ચિત્રામની પેટે, કપટીનું સહુ છોડેરે. કપટ. ૨
 કાષ્ટ પરે સુકાઈ જાવે, તો પળ કપટી ચૂરોરે;
 કપટીનું છે કાઢું મનહું, પર નિન્દામાં ચૂરોરે. કપટ. ૩
 ફલ કિંપાકના સરત્તો કપટી, અહિ સમ સંગ નિવારોરે;
 બાહિરે જુદુ અન્તર જુદુ, તેનો સંગ નિવારોરે. કપટ. ૪
 આપ સ્વાર્થમાં નિશ્ચિન રાતો, ધર્મિ ઢોલ જગાવેરે;
 બુદ્ધિસાગર આત્મજ્ઞાનથી, સમગ્રી સાતું પાવેરે. કપટ. ૫

હે આત્મા તું વસ્તુતઃ સિદ્ધ છે.

રાગ ઉપરનો.

થુદ થુદ હું સિદ્ધ સનાતન, જિનવર શિવમય કાશીરે,
 સત્તાથી હું ત્રિશુવન સ્વામી, વિજ્ઞાનન્દ પદ વાસીરે. થુદ ?

शिव इश्वर पुराण महोदय, पुद्गलद्रव्ययी न्यारोरे;	
रत्नत्रयी विश्रामी नामी; गुण पर्यायाधारोरे.	शुद्ध २
अविनाशी अकलंक स्वरूपी, परम मंगल पद धारीरे.	
नित्य निरंजन निर्भय देशी, अक्रियने अणाहारीरे;	शुद्ध. ३
परपुद्गल कर्त्ता हर्ता नहि, सहजस्वरूप सुखकारीरे;	
आनन्दघननी मोजमझामां, रमण करु जयकारीरे.	शुद्ध. ४
निधयनय एम मनमां द्दारी, व्यवहारे व्यवहारीरे.	
बुद्धिसागर परम ज्योतिमां, मंगल पद घट धारीरे.	शुद्ध. ५

गाढरीया प्रवाहनी अंधाधुधी.

राग उपरनो.

गाढरीया प्रवाहमां दुनीया, अंधाधुधी घालेरे;	
सत्य बातनो शोध करे नहि, मन माने त्यां म्हाळेरे. गाढरीया. १	
सूक्ष्म बुद्धिवण गहन बातने, समजे नहि अज्ञानीरे;	
आपमति त्यां युक्ति खेचे, समजे शुं ते माणीरे. गाढरीया. २	
सर्वज्ञ वाणीने गुरुगम, समज्या वण दुःख राणीरे;	
परम बोध प्रगटे नहि मनमां, समजे कोइ भिन वाणीरे. गाढरीया. ३	
ज्ञान विना नहि भान लहे निज. अज्ञानी बहु भटकेरे;	
सद्गुरु वाणी न मनमां धारे, लक्षचोराशी अटकेरे. गाढरीया. ४	
अज्ञानी पशुसम अवतारी, ज्ञाने ते सुधरेछेरे;	
बुद्धिसागर शुद्ध दशा लही, परमानंद वरेछेरे. गाढरीया. ५	

આપવઢાઈ.

રાગ ડપરનો.

આપ વઢાઈ જે જન વોલે, તેદ દકાને નોલેરે;	
આપ વઢાઈ જે જન મારે, પુસ્તક જલમાં વોલેરે.	આપ. ૧
આપ વઢાઈ ગુણ નવિ સંચે, અભિમાન મન આવેરે;	
નિજગુણ નિજમુખર્થી નવ વોલે, દ્વાની જન એમ ગાવેરે.	આપ. ૨
આપ વઢાઈ ત્યાં દલકાઈ, સમજો નરને નારીરે;	
હું ત્યાંયાં સદ્ગુણ છે આપા, હથદશા નહિ ધારીરે.	આપ. ૩
હવમ જનનો નીતિ હંધી, કરે ન આપ વઢાઈરે;	
હમે સૂર્ય સદુ રૂપે પેરે છે, વોલ્યા વળ સુખદાઈરે.	આપ. ૪
મોઢાઈપી જલધર ગાજે, ત્યારે જલ નહિ વરસેરે;	
હુદિસાગર રહે ન છાનો, સૂર્ય હવ્યો ફલદાઈરે.	આપ. ૫

શા માટે ચિંતા કરવી.

રાગ ડપરનો.

શા માટે અરે ચિંતા કરવી, ચિંતા દુઃખ વધારે;	
ચિંતાપી વઢાઈ દલે છે, જીવંતાં અરો મારેરે.	શા માટે. ૧
ચિંતા ચિંતામન દુઃખદારી, ધર્મે ત્યજાવે ભાગીરે;	
ચિંતાહરને મન ન સુષ્ટ, જોડો ચિંત ચિંતારીરે.	શા માટે. ૨
ચિંતા થવે વધારે દુઃખલ, ચિંતા દુઃખની વધારીરે;	
ચિંતામાનસો જે વહિયા, નાંચ માંત્ર અવધારીરે.	શા માટે. ૩
ચિંતા કામન મોર તરો છે, ચિંતાપી નહિ નાશીરે;	

ચિંતા અગ્નિ મન પર શાલે, મગટે દુઃસ્વકર ખ્રાન્તિરે. શા માટે. ૪
 જ્ઞાન ધૈર્યથી ચિંતા નામે, મગટે છે હુંશિયારીરે;
 શુદ્ધિમાગર અવસર આવે, ધૈર્ય ધરો નરનારીરે. શા માટે. ૫

વલેશ ત્યાજ્ય છે.

રાગ ઉપરનો ચા. મમાન.

વલેશ તજો એરે વલેશ તજો એરે, વલેશે સહમી ટલેછેરે;
 વલેશે પર પોતાનું ખૂંટું, દુઃસ્વના ગુન્દ મલેછેરે. વલેશ. ૧
 વલેશે બેર વિરોધ વેગે શૂ, સુગ દરાદા પરવારેરે;
 વલેશે જન મંમારે કહતો, આપ મરે પર મારેરે. વલેશ ૨
 વલેશે કુટુંબમાં નહિ શાન્તિ, નાતમાનમાં ગોશેરે;
 વટના અગ્નિ મમ છે વલેશજ, વટનાં નિત્ર સુગ્ય ગોગોરે. વલેશ. ૩
 વલેશે દેશ રાગ્ય અવક્રાન્તિ, ધર્મ રાગ્ય અવક્રાન્તિરે;
 વલેશે કાર્તું ગ્યાં ગ્યાં કીટું. વલેશે શૂ રિષ ખ્રાન્તિરે. વલેશ. ૪
 વલેશે જન પર દુઃસ્વનાં શાટ્ટ, જગમો મારા મારીરે;
 શુદ્ધિમાગર વિશા પામી, વલેશ તજો નરનારીરે. વલેશ ૫

જ્ઞાની.

છપ્પય છંદ.

સત્ય જ્ઞાની છે તેહ સ્વસ્થ સમતા રાખે,
 ઉલટ આંસુથી ધ્યાન ધરી મુલ રસને ચાખે;
 કરે ઉપાધિ દૂર સ્વસ્થ મનની સઘડી,
 પરિદે છે દુઃખકર સઘડી ચિંતા સગડી;
 દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાઢ ભાવેજ વસ્તુ ધર્મને જાણતો,
 દુર્ગુણો સહુ દૂર કરીને સદ્ગુણો મન આણતો. ૧
 વિસ્તૃતદષ્ટિ રાખી જનનું મધ્ય વિચારે,
 સદાચાર ધરી આપ તરેને પરને તારે;
 કપટ ક્રિયામાં રંગાતો નહિ મોદ ધરીને,
 ધામધૂમમાં રંગાતો નહિ માન કરીને;
 સ્થિરોપયોગે નિત્ય રહે પર રમણતા પરિદે.
 હૃદિસાગર જ્ઞાની જનને ધન્ય છે મુલદાં વરે. ૨
 મળે મળાવે જ્ઞાન જ્ઞાનીની છે પાલિતારી.
 જ્ઞાનીની શુભ સંગ જ્ઞાની છે મતાવતારી;
 જ્ઞાની નિર્મલ શાળ મુળીને સહુ જન મુઠે,
 જ્ઞાને સત્ય વિરેક જ્ઞાનથી સત્યજ મુઠે;
 જ્ઞાની મેરા જે વરે તે વિદ્યાનંદ વદવી વરે
 હૃદિસાગર જ્ઞાની જનને દુનિયા બંદન વરે. ૩
 પરી જ્ઞાનિયું જ્ઞાન જ્ઞાનીથી જ્ઞાનન ચાલે,
 રંગે જ્ઞાનીની મેર જ્ઞાનીજન શિરમાં ગાલે;
 જ્ઞાનજ્ઞાનીની આપ પડતાં મુલદાં પાલે.
 વરે જ્ઞાનીનો જ્ઞાન ઉપાધિ કરે વિનારે:

કામકુંઘ સુર ટૂંકથી અહો જ્ઞાની સપ્કારો બહુ,
 સમ્યક્ત્વ દર્શન જીવ પામે જ્ઞાની શોભા શી ફહું ૪
 જ્ઞાનિ જનને સ્થાય કરે તે પ્રમુતા પામે,
 જ્ઞાનિની બહુ મક્તિ કરે તે ઠરતો ઠામે;
 પરસે જ્ઞાની કોઈ જેહને જ્ઞાન પ્રકાશ્યું,
 પરસે જ્ઞાની કોઈ ચિત્ત સમતાઈ બાસ્યું;
 ચંદ્ર સૂર્યને મેષથી અહો જ્ઞાનિ મહિમા બહુ કાણો,
 શુદ્ધિસાગર જ્ઞાનિ સંગે આત્મા નિઝપદ લાણો. ૫
 પંથ મહાવ્રત ધરે હૃદયમાં સમતા ધારે,
 જ્ઞાનતણું ફલ નિરતિ નિશ્ચય એમ વિચારે;
 નિશ્ચયદષ્ટિ ચિત્ત ધરે વ્યવહારે ચાલે,
 સ્પિરોપયોગે અનુમય સુખમાં નિશ્ચય મ્હાલે;
 અનુમયીઈ અનુમય્યું છે જ્ઞાનફલ શિવ ધર્મ છે,
 શુદ્ધિમાગર સન્ય જ્ઞાની પરમ શિવપુર શર્મ છે. ૬

કહેણી રહેણી.

છપ્પવ ઉદ.

કહેણી સમ રહેણી ગણે તે વક્તા સાચો,
 કહેણી સમ રહેણી નહિ જોવી તે જગ કાષો;
 કવની કવનારા રહે છે જગમાં છાત્રો,
 મામાદમ પંથો સમ કહેણી કાઠી નામ્નો;
 કહેણી સમ રહેણી મોક્ષમા જોઈ મ વિચ્છા ધામ્ના,
 રોઝી રમણા કુંજના ને વેનનને નહિ નામ્ના. ૭

નીતિ સદ્ગુણ સ્વરા જગત્માં સદુ જન કહે છે,
 ફરેણી સમ રહેણીની વાટે ચિરલા વહેછે;
 ધર્મ માર્ગને જાણીને વર્તનમાં મૂકે,
 ચિરતિની રહેણીને ચિરલા કદી ન ચૂકે
 ધર્મ તત્ત્વજ જાણીને જે હથ વર્તનમાં રહે,
 બુદ્ધિસાગર તેહ સાચા સિદ્ધ શાશ્વત સુખ લહે. ૨
 યોદી ફરેણી રહેણી વધુ તે સજ્જન ઢાળા,
 ધન્ય ધન્ય તે વીર જગત્માં જનની જાયા;
 પાદાની પેઠે પોકારે દયા ન પાલે,
 ગદ્દાની પેઠે ભૂકે પળ દોષ ન ટાલે;
 શુદ્ધ આત્મસ્વભાવમાં જે રમણતા કરતા સ્વરે;
 બુદ્ધિસાગર તેજ વજ્રા સત્ય સુલટાં કટ વરે. ૩
 હપર હપરથી પોનોગ્રાપની પેઠે શોલે,
 શોલે પણ પાલે નદિ તે જન રાસથ શોલે;
 જ્યાં ત્યાં ભાષણ ભવાઈ હટી શાલું ન પાલે,
 પરોપદેશે પંદિત જગ શું ને અજુબાલે;
 સદાચાર જેમાં નદિને સ્વાર્થથી જ્યાં ત્યાં ફરે,
 હથ સદ્ગુણ પ્રાપ્તિ થય તે હથ આત્મ શું કરે. ૪
 જૈન હુનિવર જોડી જગમાં દ્રવને પાલે,
 ફરેણી સમ રહેણી શાલીને જે અજુબાલે;
 ફરેણી સમજે રહેણી રાશ્રે જગ જપશરી,
 સદ્ધર્મમાં ફરે જગત્માં સ્તોત્રશરી;
 બુદ્ધિસાગર ફરેણી સમજે રહેણી રોમે તે પરા,
 ધન્ય ધન્ય તે નર જગત્માં જનની દુઃખે અવતર્યા. ૫

છપ્પય છેદ.

વિદ્યા સુલતું મૂલ સજ્જનો જાણી લેશે,
 વિદ્યાભ્યાસી સજ્જન સત્ત્વર સાતું કહેશે;
 સર્વ દેશમાં સર્વ કાલમાં વિદ્યા સારી.
 વિદ્યાર્થી છે સત્ય સુધારો જગ જયકારી;
 સર્વ સુલતું મૂલ જગત્માં વિદ્યા શુદ્ધિ જ જાણીય,
 વિદ્વાન્ જન છે સર્વ પૂજ્ય જ સત્ય મનમાં આર્ણીય. ૧
 સર્વોન્નતિનું મૂલ જગત્માં વિદ્યા સાચી,
 ચહુ બિના જેમ કાયા હમ્મર તદ્દત્ કાચી;
 મૂઢવણું અલપાતું વિદ્યા તેજે જગમાં,
 વિદ્યાનો શુભરાગ જ્ઞાનીને છે રગરગમાં;
 સર્વમાપા જાણવાથી જ શુદ્ધિ વિકસે છે સ્વરી,
 વન્નતિને શોધવામાં સત્ય વિદ્યા જયકરી. ૨
 વિદ્યાર્થી સર્વથ પૂજ્ય છે નરને નારી,
 વિદ્યાર્થી નીતિની શુદ્ધિ છે સુલકારી;
 આત્મતત્ત્વનું જ્ઞાન કરાવે વિદ્યા સાચી,
 ટલે અવિદ્યા વિદ્યાભોગે રહેશે રાચી;
 જ્ઞાતિધર્મ દેશેન્નતિમાં ભવ્યવિદ્યા મૂલ છે,
 જન્મી વિદ્યા ગ્રહી નહિ તો સર્વ ઉપર થૂલ છે. ૩
 ચઢતી પડતી સર્વ પિછાણે વિદ્યાભોગે.
 તન ધન સત્તાની પ્રાપ્તિ છે વિદ્યાભોગે;
 વિદ્યાવળ જન પશુ સમાના આર્થો હોવે,
 વિદ્યા પામે મ્લેચ્છોદય પણ અપના જોવે;

નીચ જન પણ ઉચ થાવે પામીને વિદ્યા સ્વરે,
 ઉચ કૂઠ પણ નીચ થાવે સમજશો સજ્જન અરે. ૪
 વિદ્યાથી અવસરને જાણે પ્રાણી પ્રેમે.
 વિદ્યાથી સુકૃત્ય કરે છે નિશ્ચય નેમે;
 વિદ્વજ્જનની સંગતિ યાતાં પાપ ટલે છે,
 મહામુનિવર જ્ઞાની સંગે ધર્મ મળે છે;
 ઘાત સાચી સ્વરેસરી આ સજ્જનો મન ધારશો,
 બુદ્ધિસાગર જિનાગમે સદુ વસ્તુ તત્ત્વ વિષારશો. ૫

હાસી.

છપ્પત્ત ઉંદ.

હાંસીથી સ્વાંસી મગટે છે જગમાં ભારી.
 હાંસી જનનો ઘાત કરાવે દુઃખ કરનારી;
 પરની હાંસી કરનારો જન મૂર્ખ કરાવે,
 ઉચ્ચ જનની શોભા તેથી લેશ ન થાવે;
 હાસ્યથી છે સુદ્ધ ભારી વૈર હૃદિં છે ઘળી,
 મૂઢ જનને હાસ્ય મગટે હોય જે અવગુણ ધળી. ૧
 હાંસી કરતાં પાપ ઘણું છે જ્ઞાની માંહે,
 મત્ત્ય ધર્મનો હોય હાંસીથી શિખર ધાંધે;
 હાંસી પરને થોડ કરાવે સ્તનથી લેશો.
 હાંસી દુઃખનું મૂલ જાણીને દૂર રહેશો;
 હાંસી કરતો જ્યારૂં જન સહુ દેખતું સોડતુ રહે.
 ૨૪ રૂપ અસ્માન પામે દુઃખ કરતુ જન રહે.

કુંડુંમાં ફંકાત હાંસીથી રાજ્ય વિનાશે,
 આજે દુર્મતિ પાસ રહે નહિ સુમતિ પાસે;
 સદાચરણનો નાશ હાંસીથી છોરવાદી,
 પામે નહિ સન્માન કહે જન છે વન્માદી;
 હાસ્ય કરતાં જગત્માં અહો દોષ શ્રેણિ જન લહે,
 હાસ્યમાં અહો માર શું છે વચ તેને શું વહે. ૧
 ઠઠા હાંસી દુર્ગુણ હેતુ પરણી લેશે,
 પરની હાંસી કરવામાં જન છણ ન દેશે;
 પરની હાંસી કરવામાં છે નિજની હાંસી,
 વિદ્વજન એ પાદ ઉપર કોમ પારે વાંસી;
 વચ સદ્ગુણ ધારીને અહો સત્ય વાણી દિલ ધરો,
 શુદ્ધિસાગર સત્ય શિષા પાખી માળી સુલ્લ વરો. ૪

દયા

છવ્વય ઉંદ.

દયા મર્મથી શ્રેષ્ઠ દયામાં ધર્મ મમાયા,
 દયા ધર્મનું મૂલ્ય દયાથી સુખમમાયા;
 દયા ધર્મથી મૃગ્ય દયાથી વાપ ટલે છે.
 દયા ધર્મથી મોક્ષ દયાથી વૃથા મલે છે;
 દ્રવ્ય માત્ર જે મેદર્થી અહો દયા જગત્માં માર છે,
 ઉચ્ચતા ને વચ મધ્યમાં રમ્ય નમ અચનાર છે. ૧
 નિષ ક્ષત્રીય દાન મન્યનો નેમ ભરે છે,
 પોતાને જેમ દુઃખ મન્યને નેમ ધરે છે:

પ્રિય પોતાને સુખ અન્યને તેમજ ગ્હાલું,
 પરને નાવે દુઃખ અહો હું તેમજ ચાલું;
 આત્મવૃત્તિ દયામયી તો મુક્તિ કરમાં જાણશો,
 સમજીને અહો ભવ્ય લોકો દયા ધર્મ મન આજ્ઞાશો. ૨
 પોતાના સમ અન્ય જીવોને નિશ્ચય ધારે,
 પ્રાણ પટે પળ અન્ય જીવોને કદી ન મારે;
 ગૃહસ્થ ધર્મને યોગ્ય દયાની રહેણી રાખે,
 સાધુ નિજ પર હેતુ દયાયી શિવ સુખ ચાહે;
 દયા ધર્મની માહાત્મ્યથી અહો દેવતા પાળી ભરે,
 સુદ્ધિસાગર દયા વહાગથી જગત્માં સદુ જન તરે. ૩
 દયા ધર્મની કહેણી સમજે રહેણી રાખે,
 દયા ધર્મના સુખ સ્વરેશ્વર તે જન ચાહે;
 દયા ધર્મની પરોપકારિ વૃત્તિ મોટી,
 દયા ધર્મવળ ધર્મની કહેણી લાગે સ્વોટી;
 દયા ધર્મવળ જગત્માં અહો સુખ નહિ તલભાર છે,
 સુદ્ધિસાગર દયા ધર્મથી જગત્માં જયકાર છે. ૪
 જેવું વાતો તેવું લજાશો દયા કર્યાથી,
 દયા ધર્મથી હ્રદ્ય ભાવના સત્ય વર્ણ્યાથી;
 દયા ધર્મથી પરમ પ્રભુતા ઘટમાં જાગે,
 ઈન્દ્ર ચંદ્ર નાગેન્દ્ર સ્વરેશ્વર પામે લાગે;
 દયાનાં વહુ મેદ ભાણ્યા એક પળ જે આદરે,
 સુદ્ધિસાગર સિદ્ધ પદવી પ્રાણી તે પ્રેમે વરે.
 દયા ધર્મમાં હ્રદ્ય સ્વરેશ્વર જૂટ ન થોલે,
 દયા ધર્મમાં હ્રદ્ય સ્વરેશ્વર કૂટ ન તોલે,
 ત્રણવર્ણના મેદ દયામાં સર્વ મળે છે.

વહ્નાકર્પક ક્ષીચકને તો મીમે માપોં;
 પરનારી સંગે જન દુઃખી જ્યાં ત્યાં હોશે,
 પરનારીના કંદ ફસીને અંતે રોશે;
 વિષ વીર્યને માળનો અહો નાશ થાવે છે સ્વરો,
 કિંપાક ફઝને ભક્ષતાં તો માણિયા અંતે મરો.

૨

લંપટ લુચ્ચો પરનારીના સંગે થાવે,
 કીર્તિનો ધૂમાડો કરીને કાંઈ ન પાવે;
 લાગે કૂઝ કલંક લોક જન મ્હેનાં મારે,
 આયુઃ માળનો નાશ પામીને નરભવ હારે;
 પરનારી સંગે યાત્ર થાવે કેદમાં પડતો અરે,
 સળિક શ્રાંતિ છુલ્લ માટે સત્ય ધર્મને પરિહરે.

૩

પરનારીની સંગે રોગો કેડક થાવે,
 વિષ ન ઠરતું ઠામ મટકતું જ્યાં ત્યાં જાવે;
 ચિંતા રોગ વિકાર દોષ સહુ ઘેલા મગડે,
 કાયાનું ઘડું જોર રચેરચર ઘેલું વિષદે;
 હૃદયીસત્તા તોરમાં જે વિષમ સંગે મ્હાલતા,
 પર પ્રિયાનો સંગ કરીને દુઃસ્થ પંથે ચાલતા;

૪

પરનારીની સંગત શૂરી શાશ્વત્ત કહે છે,
 પરનારીની સંગે કૂઝમાં ભાગે મટો,
 પરનારીની સંગે કૂઝમાં ભાગે મટો,
 કરો મોહને દૂર ધર્મનો દુશ્મન કટો;
 પર પ્રિયાના વાશમાંદિ વશુ વરે જે જન રણ,
 હાપ હાપ કરતા અરે જે દુઃસ્થના દહારા લગા.
 પરનારીની સંગે ચેતન શક્તિ દગાની,
 પરનારીની સંગે મનમાં કૃમનિદાની;

૫

પરનારીની સંગે જગમાં કોણ ડગરીયા,
પરનારીની સંગે મુલ્કટાં ફોડ ન ચરિયા;
પરનારી ત્યાગે ધન્ય તે નર દ્રવ્યભાવે વેશ છે;
બુદ્ધિસાગર વચન સિદ્ધિ પરમ સુખ દમેશ છે.

૬

સમાધિલય.

ધીરાના પદનો રાગ.

સમાધિલય લાગીરે, આનંદવન પરણાયો;
હજદહ જ્યોતિ જાગીરે, વિદ્યાનંદ પર પાયો;
ધરી ધારણા ધ્યાન ધર્યું નિજ, સન્નિપત્તા થઈ આજ;
મ્હાલરન્ધ્રમાં આસન પૂર્યું, પામ્યો મુલ્કનનું રાજ;
મુલ્કસાગરની સ્તેરોરે, દેશોં બહુ દરણાયો.

સમાધિ. ૧

દરયું ફરયું ત્રાયું પીયું, કરું સર્વ વ્યવહાર;
અન્તર સુરતા અન્તર રહેતી, લય લાગી નિર્ધાર
હલદી આંગે દેશપુરે, કટી ન જાયો હું આયો
જન્મ મરણ નહિ મુજને જાણ્યું, નિધવનયર્થી રેણ:
કર્મલગી વ્યવહારદયા છે, આનંદ ધ્યાને રહેણ:

સમાધિ ૨

સિદ્ધ હુદ સ્વામીરે, દયા ગંગ પડે ન્યાયો.
પિટ્ટી કાશીની અટ્ટર, નિર્મલ આત્મ રહેણ.
આત્મ સંકર મારેદર્શી, દેશતા રહેણ

સમાધિ. ૩

મનના મેળા મરીયારે, આનંદ સંમ મંમ લાયો.
જાણ્યું અનુભવ્યું મન નિધવ, હું આનંદ સ્વરૂપ
મનમારે અન્તરમાં રહેણ, જાંઘે અવધન રૂપ
સપોરદમતા પ્યાનેરે, સુદિનનર વર આયો

સમાધિ. ૪

१०६ सदाचार.

छणय छंद.

सदाचारधी उद्य खरेखर सर्वे यावे,
सदाचार वण उद्य जाति पण नीच कहावे;
सदाचारधी नीच जनो पण उद्य विचारो,
सदाचार वण धर्म खरेखर ढोंग ज धारो;
सदाचार त्या धर्म साचो समजणो समजु जनो,
अधुन आचारो तजी श्रुत सदाचारी श्रुत बनो. १

सदाचार वण सन्त न शोभे क्षात्री ध्यानी,
सदाचार वण मधुपूजा पण कर्मनिशानी;
सदाचार वण क्षात्रिवंश ने कूल न शोभे,
सदाचार वण दुष्ट विचारो कदी न पोभे;
सदाचारधी जाणणो अहो जगत्मा कीर्ति खरी,
सदाचारधी योग्य पुरुषे धर्मनीला घट बरी. २

सदाचार वण पोष्ट सम अहो रिधा परमो,
सदाचारिजन देखी भय्यो मनमां हरसो;
सदाचारिनुं ज्ञान खरेखर समजो सागुं,
सदाचार वण ज्ञान खरेखर समजो कर्तुं;
धामधूम पण सदाचार वण शोमनी नहीं छे जरा,
सदाचारने पाळना जन घन्य जगमां अरुनया; ३

सदाचार वण धर्म क्रियाधी ढोंग जगानो,
सदाचार वण ढोंगी अंग दुर्गतिमां जातो;
सदाचार वण नेष्ट न शोभे वेष्ट परासर,
सदाचार वण मन्न न शोभे दगमां दुःगहर;

सदाचार वण पोपलीश जगद्मां मसरी रही,
 धामधूमे मूर्ख राच्या सदाचार वण सुख नहीं. ४
 सदाचार वण नगर मेठिया नीच कहाया,
 सदाचार वण धामधूममां दोंग कहाया;
 सदाचार वण भक्ति नकामी शुष्क विचारो,
 टीलांटपकां करो हजारो पण नहि आरो;
 सदाचारथी उघ याता जगद्मां सहु जन अरो,
 बुद्धिसागर सदाचारमां भव्य जन राबी रहो. ५

नगरशेठ पुत्रो.

तत्पच छंद.

नगरशेठना पुत्र धर पेइ धर्म न पाव्हे,
 नाम मोहं पण दर्शन भूंइं शुं अहवाव्हे:
 नगरशेठना पुत्र अरो वेइ कृतर पाव्हे.
 कृतर संगी जल्मी सरेसर सत्य न भाव्हे:
 दोंगी जनधी मेव करता छेन छरीला यह परे,
 भान मसरी हिंवन नहि मन बावला वेइ अवजरे. १
 धर्म विधाने छेन करीने जां न करता.
 नहि देख्नी दाइ माजवण रयां न्या पग्या:
 माथु पुरवी पाने जाळां बहु करमाता,
 परनागी बेदनाला मने वन करमाता:

જનક જનની નમન કરે નહીં ઠાઠપાઠમાં રત રહે,
 ધર્મ કર્મની સમજ નહિ અરે ધર્મ કરણી શું લહે. ૨
 દારૂમાં વેમાન રહે મન આઘ્યું ચોલે,
 નહિ પ્રમુખર પ્રેમ સ્વેચ્છર ટક્કા તોલે;
 છોક લાજથી ધર્મ કરે છે સત્ય ન ધારે,
 નહીં ધર્મની દાક્ષ ધરણીને મારે મારે;
 ધામધૂમમાં ઢલી પડે છે સદાચારને પરિહરે,
 પ્રમુદ્ધ ઉપર નહિ પ્રેમ કિંચિત્ જન્મીને તે શું કરે. ૩
 નગરશેઠના પુત્ર અહો કેડ ધર્મ કરે છે,
 નગરશેઠના પુત્ર અહો કેડ સુત્ર વરે છે;
 નગરશેઠના પુત્ર અહો કેડ ધર્મ મુળે છે,
 નગરશેઠના પુત્ર અહો કેડ જ્ઞાન મળે છે;
 નગરશેઠના પુત્ર સારા કીર્તિ તેની સહુ કરે,
 સદાચારમાં મમ રહેવે ધર્મની સિદ્ધિ વરે. ૪
 સાધુ શુદ્ધને ઘંદન કરતા માથ ધરીને,
 ધર્મ ક્ષત્રીને ઘેરે વેશ હૃદયમાં સત્ય વરીને;
 કરે ધર્મિજન રહાય સંગ સારાનો રાત્રે,
 ધર્મ દેક ધરી વેશ અનુભવ ભ્રમૃત ચાલે;
 ધન્ય ધન્ય અહો તે જગત્માં શ્રેષ્ઠ પુત્રો જાણીય,
 શુદ્ધિસાગર ચોમ્ય ન્યાયી ધર્મી મધ્ય વસ્ત્રાણીય. ૫

આત્મશક્તિ સ્વીલવવી.

ઘાલા વીર જિનેશ્વર-૯ રાગ.

ત્વરેત્વર શક્તિ અનંતિ ચેતનની વજ્રણાયછેરે,

ધ્યાનયી શક્તિ અનંતિ અંશ અંશ પ્રગટાયછેરે;

આત્મજ્ઞાનયી ધ્યાન ધરો ઘટ. અનુભવ અમૃત સ્વાદ લહો શટ;

આત્મનું મુક્ત અનંતુ ધ્યાન વિના ન જણાયછેરે, ત્વરેત્વર. ૧

વાદ્યદૃષ્ટિયી વાદ્ય ધસો છે, આત્મદૃષ્ટિયી માંદ્ય વસોછો;

દૃષ્ટિ જેવી તેવા માનવ યાયછેરે,

ત્વરેત્વર. ૨

રત્નત્રયીનો ધર્મ ત્વરો છે, અનુભવીન મનમાંહિ વર્ષો છે;

રત્નત્રયી વળ કૂલાચાર ગણાયછેરે,

ત્વરેત્વર. ૩

વાદ્ય ક્રિયાયી કેઈક રાગ્યા, સાધ્ય શૂન્ય થઈ કેઈક માગ્યા;

આત્મજ્ઞાનવળ સત્ય ઓરે ન ગ્રહાયછેરે,

ત્વરેત્વર. ૪

આત્મજ્ઞાનયી શક્તિ પ્રકાશે, આનન્દમય જીવન શટ ભાસે;

જિનપદ નિજપદનો ત્યાં અંકયભાવ વર્તાયછેરે, ત્વરેત્વર. ૫

જે જાણે તેને છે પ્રીતિ, આત્મજ્ઞાનયી જાય અનીતિ;

પ્રેમે બુદ્ધિસાગર શાશ્વત મુક્ત મકલાયછેરે. ત્વરેત્વર. ૬

દુઃખ સમયમાં સમતા.

ઘાલા વીર જિનેશ્વર-૯ રાગ.

ઓરે જીવ દુઃખ સમયમાં સમતા મનમાં ધારજેરે,

દુઃખનું કારણ જાણી મૂઢથી તેહ નિવારજેરે;

યશ અપયશમાં ચિત્ત ન દેશે, સમ્પત્તિ નિજ ઘર રહેશે;
 પરમ ધન અન્તરનું છે તેને સસ વિચારજેરે.   ઓર જીવ. ૧
 સંકટ સમયે સત્ય ન ચૂકો, ઠિપન ધારી ધર્મ ન મૂકો;
 આત્મ ધર્મમાં મનહું મેમે ઠારજેરે,   ઓર જીવ. ૨
 કોઈક નિંદે દેવે ગાલો, કરીશ નહિ નિન્દાનો ચાલો;
 અન્તર ચેતન શક્તિ પામીને નહિ હારજેરે.   ઓર જીવ. ૩
 દુઃખ સમય પણ ઝત્તવ સરસો, સ્વરી કસોટીય મન પરસો;
 દુનિયા દીવાનીનું યોનું નવ સંભારજેરે.   ઓર જીવ. ૪
 આત્મધર્મની સ્વરી કમાણી, આત્મધર્મની સત્યજ શ્દાણી;
 ચેતન ધામધૂમધી મનહું પાછું ચાલજેરે.   ઓર જીવ. ૫
 સ્થિરોપયોગે અન્તર સમજે, પુદ્ગલવાદિ કરી ન રખજે.
 મેમે શુદ્ધ સમાધિ શુદ્ધિમાગર ધારજેરે.   ઓર જીવ. ૬

મુગ્ધની શોધ.

શાસ્ત્રી શ્રીર નિનેશ્વર-પ્ર રાગ.

મુગ્ધના માટે દુનિયા ગયા ત્યાં રહુ મટકાયડેરે,
 મોરેશ્વર આત્મધર્મ રાગ સ્થિરતા એક ન વાપડેરે;

રાગે મંપમય પુદ્ગલ જોઈયું, નિમ્ન મુગ્ધ પણ ત્યાં નહિ રાંધ્યું;
 મોરેશ્વર નિરાલંગ્યાવાદિ મન મટકાયડેરે.   મુગ્ધના. ૧
 ધામધૂમના રહુ તમામા, સનિહ મુગ્ધના ગયા છે વામા;
 દુઃખની વાલડ દુઃખો પદ વડી પદ વાપડેરે.   મુગ્ધના. ૨

ધીરવીર ધારે નહિ મમતા, સમ વિપવમાં ધારે સમતા;
 ચેતન ચેતનભાવે જઠમાં જડત્વ ગ્રહાયછેરે, સુખના. ૩
 સમનિસ્સરણિયો શિવ મહેલે, ચઢતાં અનહદ આનંદ રલે;
 યુદ્ધ સમાધિ ચેતન ઘર પરચાયછેરે, સુખના. ૪
 પુદ્ગલમાં છે દુઃખના દરિયા, અનંત સુખ ચેતનમાં ભરિયા;
 મેમે બુદ્ધિસાગર પરમાનન્દ હૃદયમાં ગ્રહાયછેરે, સુખના. ૫

પરોપકાર.

છપ્પય છંદ.

પ્રાણ લક્ષ્મીને સત્તાથી ઉપકાર ભલેરો,
 ધન્ય ધન્ય ઉપકારીનો જગમાંહિ ચેરો:
 સૂર્ય ચંદ્ર ઘન પૃથ્વી મરણો ઉપકારી જન.
 દુઃખ પહે પણ ઉપકૃતિને ધરતો સજ્જન:
 તૃણધર્મી પણ તુચ્છ માનું અનુપકારી જન અરે,
 તૃણ રક્ષણ કરે જમનું મીઠું જનનું જગ ચરે ૧
 આત્માર્થ તો સર્વ જનો જગમાંહિ જીવે છે.
 આત્માર્થ તો સર્વ જીવો શીત નીર પીવે છે:
 પરોપકારે જીવ્યો ને જગમાંહિ વચ્ચાણું,
 અનુપકારી પામર જીવન વેશ ન જાણું:
 ઉપકૃતિથી શૂન્ય જીવનું જીવન નિષ્ફળ જાણવું,
 સમજીને અરે ભવ્ય જીવો સાનું મનમાં આણવું. ૨

ચર્મ વડે ઉપકાર કરે તે પશુઓ સારા,
 કરે નહિ ઉપકાર જગતમાં તેહ નઝારા,
 મનઃ વચનને કાયા શોભે પરોપકારે,
 સ્વાર્થ વિષે જે હીન તરે શું પરને તારે;
 પરોપકારે જીવન જાતું ઉચ તેને માનીપ,
 સ્વાર્થ હંપટ મૂઢ જનનો જન્મ ફોફટ જાળીપ. ૩
 વિત્ત છતાં પણ દાન ન આપે તે જન પાપી,
 શક્તિ છતાં પણ સ્થાય ન આપે ધ્યય વિલાપી;
 લાભ નહિ ને સ્વાદા નહિ આપે તે સ્વોટો,
 ઉપકૃતિ વળ જાણો પરભવ નક્કી તોટો;
 મદી વૃદ્ધને સજ્જનોનો ધન્ય ધન્ય અવતાર છે,
 ધન્ય ધન્ય ઉપકારી જગમાં જીવન જયમયકાર છે. ૪
 પરોપકારી આપ તરે ને પરને તારે,
 પરોપકારીનો યશ જગમાં વર્તે ભારે;
 પરોપકારી નિર્ધન પણ જગમાં છે દાસો,
 પરોપકારી સન્ત સ્વરેશ્વર વિશ્વ ગણાયો;
 ઉપકૃતિ કૃત સન્ત શૂરા દાન શૂરા જપકરા,
 ધૃદ્ધિસાગર પરોપકારી સન્ત માધા અવનર્પા. ૫

ધીર પ્રશંસા.

છાંપણ હંદ

ધન્ય ધન્ય નર તેહ વિપદમાં ધીમ્ના પારે,

चळे मूर्खने मेरु गिरि पण धीर न चळता,
 संकट पडे हजार कदी नहि पाछो वळतो;
 धैर्य धारी धीर पुरुषो कार्य सिद्धिज शत्रु करे,
 साहसगुणने खीलवता मन कदी नहि पाछा फारे. १

निंदे निंदक लोक शत्रुओ पूंड न मूके,
 तोपण तजे न टेक धीरता धीर न चूके;
 विघ्न थाय कई लाख लाख तेनी ते करतो,
 धरे सिंहनी वृत्ति अन्यने नहि करगरतो;
 लक्ष्मी जाओ के रहो पण धीर धैर्ययी नाहि चळे,
 धन्य धन्य ते धीर जगमां परोपकारे पण भरे. २

धन्य धन्य ते धीर जगत्मां परोपकारी,
 लज्जी जननी कृत्त धीरता लेश न धारी;
 धर्म कृत्यमां धीर खरेखर ते अवतारी,
 समजी धीरता गुण धरो मन नरने नारी;
 धन्य धन्य ते धीर जनने मोक्ष नगरी संवरे,
 सदाचरणने धरी जगत्मां कीर्ति कमळा कर वरे. ३

धैर्य धरे ते शिव नगरी जावानो पहेलो,
 धैर्य सद्गुण सत्य खीलवो ते नहि सहेलो;
 सत्ता लक्ष्मी धीर वरे छे जगमां जोशो,
 धीर जनोनुं धैर्य मुणीने सद्गुण लेगो;
 धैर्य सद्गुण खीलवीने धर्म कृत्यो बहु करो,
 धर्म अर्पने काम लक्ष्मी चार वगो मुख वरो. ४

अधोमुख यदि बन्दि करो पण शिखा ज डंची,
 धैर्यवृत्ति कदी दुःख पडे पण थाय न नीची;

ધરી ભાવના ચાર કર્મના પાન્દ નિવારે;
 દ્રવ્ય સેવને કાલ ભાગે શ્રદ્ધાધર્મને આદરે,
 અચળ શ્રદ્ધા અચળ ભક્તિ ધર્મનો લટી સુખવરે. ૧
 ધરે મધુ પર મેમ મુગ્ધની ભક્તિ કરે છે,
 સદાચારથી પાછો અરે તે નહિ કરે છે;
 સત્ય સુધારા કરે કુધારા દૂર કરીને.
 મધુ આદાનો લોપ કરે નહિ મેમ ધરીને;
 સત્ય મધુનો ધર્મ પાછે સત્ ગિયાઓ સદુ વરે,
 કલેશ કાઢીયા પરિત્સિને ધર્મ રીતિ દિલ્લ ધરે. ૨
 કરી શક્તિનો તોલ ઘલાઘળ વાર્ય કરે છે.
 આત્મિકસુદ્ધરવભાવ શ્રદ્ધાથી સર્મ વહે છે;
 વહે મુગ્ધના પાય મુગ્ધની આજ્ઞા પાછે
 કરી ધર્મ અમ્બાસ દોષના દુન્દને પાછે;
 ધન્ય ધન્ય તે પુત્ર સારા જનની કુમે અવનર્ધા,
 શુદ્ધિમાગર અનેકાનનવદાનપાથોયિ મર્ધા. ૩

विमृशय

7-22-65

କବି ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭବିଷ୍ୟନ୍ତ ସମାଧର୍ମୀ । ଯେଉଁ ସମୟେ
 କବି କୁସାଗ୍ର ବେଳା କୁସାଗ୍ର ହେବ । କବିମାନେ,
 ହସା ଶାନ୍ତ ଧର୍ମୀ ଯିଏତ ଭବିଷ୍ୟନ୍ତ ହେବ । କବିମାନେ,
 ଯେଉଁ ସମୟେ ଧର୍ମୀ ବେଳା ଅଧର୍ମୀ ହେବ । କବିମାନେ,

ધરે ધર્મપર પ્રીતિરીતિને દુઃસ્તિજનનાં દુઃસ હરે,
ધન્ય ધન્ય તે જનક જગમાં કીર્તિ કમળા કર વરે. ૧

પુત્ર પુત્રીપર પ્રેમ ધરીને શિક્ષા આપે,
ફેલવણી દેહ સત્યપુત્રનાં દુઃસ્વઠાં કાપે;
ધાર્મિક વિદ્યા સત્ય અપાવે ગુરુની પાસે,
આપી વિદ્યાદાન પ્રાણિનાં હૃદય વિકાસે;
સર્ગાં સંબંધી સાચવેને દેશ અમ્બુદય કરે,
ગરીબ જનને સ્થાય આપી દુઃસ્થ મળથી બદ્ધરે. ૨

પરમિયાને વેશ્યાસંબંધી દૂર રહેછે,
લક્ષ્મી જાય ને દુઃસ્થ પડે પણ સત્ય કહેછે;
લાભાલાભ વિચારી સર્વે કાર્ય કરેછે,
સમપાવે સદુ કર્મ ભોગવી શર્મ વરેછે;
ધર્મ અર્થને કામ મોક્ષજ ધર્મ ધારે આદરે,
ધર્મ શ્રદ્ધા અચળ ધારી ઉચ્ચચેતન ક્ષત કરે. ૩

સ્વર્ચ નકામાં કરે નહિ ધન નાશ કરીને,
જામધૂમમાં ધર્મ ન ધારે સત્ય વરીને;
રત્નપ્રયોગમાં ધર્મ સ્વરેસ્વર ચિત્ત વિચારે,
ગુરુવચનવિશ્વાસ મત્કિર્થી ધર્મ વધારે;
સત્ય ધર્મનો તોલ કરીને ચોલ પાલે ટેકથી,
દ્રવ્ય સેવને કાલ ભાવે વર્તેનોજ વિવેકથી. ૪

યોગ્યદાલે જે યોગ્ય જાણે ને આદરનો નિન્ય,
યોગ્ય નીતિથી ગ્રહણ કરેલું જાણે શુભચિત્ત;
કરે પુણ્યનાં કૃત્ય પાપનાં પરિહરે છે,
વિવેક દૃષ્ટ્યા મન્ય ગ્રહીને ધર્મ શ્રે છે;

पिताना जे योग्य धर्मो साचवे संपद्वारे.
 छुद्दिनागर जनक साचा सत्य करणी जग करे.

५.

जननी प्रशंसा.

छप्पप छंद.

माता ते कहेवाय मजानुं पालन करती.
 पुत्र पुत्री पर प्यार धर्म निज सह अनुमरती;
 करे न कजीया कलेश द्वेष नहि धारे मनमां,
 पतिव्रता व्रत धरे सदा गुणकारी तनमां;
 आवक देशने फाल जाणी खर्च करती विवेक्या,
 भणे भणावे पुत्र पुत्रीओ वर्तवी शुभ देक्या.

१

पति आहा धरे शिर विचारी वाणी बोले,
 हिताहित जे कार्य विचारी सत्यज तोले;
 क्षण क्षण करे न क्रोध बोध बाळकने आपे,
 दुखी जनने स्थाय करी दुःखटोने कापे;
 धर्म उपर सत्य भद्रा गुरुदेव भक्ति करे.
 कुंडुंबनो निर्वाह करती अष्टम स्थाने नहि करे.

२

करे पतिने स्थाय सुधारा नास्त्राधारे.
 मौठा बोले बोल फदि नहि जीवने मारे;
 संकटमां धरे धैर्य आळ पण आव्युं सहती.
 कर्म करे ते थाय विचारी समता बहती.

ધર્મ અર્ચને કામ મોસની ચીવટ રાखે ચોગની,
 સત્ કથાઓ કરે સદા તે જનની છે સોહામણી. ૩
 સર્ગા સંબંધી સાય સંપથી નિશાદિન ચાહે,
 અવસરની વહુ જાણ યુમાયુધ કાર્ય નિહાલે;
 નવરી રહે ન વેશ વેપ ધોરે યુગકારી,
 ગંભીરતા ધરે દિલ વહે જે શુભ ઇંશિયારી;
 ધર્મ કરતાં ઘાઠ આવે તોપણ ધર્મ ન ત્યાગતી,
 દેવગુરુને નમન કરતી રાત્રી વહેલી જાગતી. ૪
 દ્વિધા કેલવણી બેશ વાલરુને મેમે આવે,
 સદાધાર ધરે બેશ મજાનું સંકટ કાપે;
 કરે દયા ઉપકાર સંપાલી સહુની સાથે,
 સત્ત્વ મધુ વિશ્વાસ ધરે આજ્ઞા નિજ માથે;
 ધન્ય ધન્ય તે જનની જગમાં સ્વપર હિત કરતી રહે,
 પુદ્ગિસાગર જનની શિષ્તા પાપી સર્વે સુખ લહે. ૫

પુત્રી પ્રશંસા.

છપ્પય છંદ

પુત્રી તે કરેવાય ધર્મની શ્રદ્ધા ધારે,
 જનની શિશ્વ ધરે ચિત્ત નીનિપર મેમ વધારે;
 દેશકાલ નિજ ધર્મ વિચારી વેપ ધરે છે.
 અપકીર્તિ નહિ યાય યોગ્ય ને મ્થાન ફરે છે;
 બહુવિધ કેલવણી લહીને રક્ષાઈ કરે આપના,
 ઉપકૃતિને વિન આર્ણા મન્ત્રિ કરે માવાપની ૧

भणेगणे देह चिच रहे नहि कलेश करीने,
 संपी रहे सहु साथ हृदयमां सत घरीने;
 सर्व साहेली साथ प्रेमयी बतें निशदिन,
 सदाचारमय अंग सृजनता जेना छे मन;
 सर्व जीवतुं भव्य इच्छे दया हृदयमां धारती,
 यतनायी सहु कार्य करती वसजीवो नहि मारती.
 धार्मिक विद्या धरे हृदयमां श्रद्धा राखे,
 मातपिता गुरु देव विनययी शिवमुख चाखे;
 विक्रपानो करी त्याग कलेशमां कदी न पडती,
 करे दान बहु रीत करे निज धर्मनी चडवी;
 शिष्यल धारे धैर्यधारी सर्व विद्या जाणती,
 सर्व दोषो परिहरीने धर्म उत्साह आणती.
 कुंडुंब जातिने देशतणुं जे भव्य विचारे,
 दीपावे कूळवंश सर्वतुं दुःख निवारे;
 नीतियी सहु उच्चमूत्र ते साचुं धारे,
 दुःखितन उद्धार करे छे निजने तारे;
 धर्म सेवा साचवेने जननी आज्ञा पाळती.
 अग्रुम विचारो मगटे तेने धैर्ययी झट खाळती.
 धरनां करती कार्य धर्मनां तत्त्व विचारे,
 यथाशक्ति अनुसार सन्ननी सेवा सांगे:
 लडे नहि कोइ साथ हृदयनां ममता राखे
 सत्य तत्त्व स्थादाद भणीने अनुभव चाखे;
 धन्य पुत्री जगनुमां जे धर्म कृत्यो बहु करे,
 बुद्धिमागर शुभ विनययी जगनुमां मुन्वडां वरे.

११

३

४

મિત્રપ્રશંસા

છપ્પય છંદ.

મિત્ર સ્વસ્થર તેહ દુઃસ્થમાં સાથ કરે છે,
 મિત્ર સ્વસ્થર તેહ સુઝનતા વિત્ત ધરે છે;
 મિત્ર સ્વસ્થર તેહ વિપદમાં દૂર ન રહેતો,
 મિત્ર સ્વસ્થર તેહ સદા જે સાચું કહેતો;
 મિત્ર સ્વસ્થર જાણીએ તે ધર્મ વિદ્યા આપતો,
 દોષ બુદ્ધિ ઠાઢીને જે દુઃસ્થબલિ કાપતો. ૧
 ગુણ મિત્રની વાત કોઈની અગ્ર ન કહેવે,
 કરે મિત્ર ગુણ પ્રકટ વિત્તને અવસર દેવે;
 દેશકાલ અનુમાન મિત્રનું ભવ્ય વિચારે,
 સ્વાર્થ તમીને મિત્રપણામાં નિજમન ઠારે;
 સૂક્ષ્મ બુદ્ધિ વાપરીને મિત્રનું કરે છે મિત્રનું,
 હામીદાના મિત્ર સોડા શું કહું રે વિચિત્રનું. ૨
 વાત વાતમાં લટી પટી તે મિત્ર ન સાચા,
 નિન્દા કરતા અન્યની આગલ તે જન કાચા;
 સ્વાર્થ ધરી મિત્રાઈ કરે તે મિત્ર ન હોવે.
 સ્વરા પ્રેમથી મિત્ર કરે તે સુસ્થ જોવે;
 મિત્ર દુઃખ ને સાચવીને ઉચ્ચ કૃત્યો જે કરે,
 પરોપકારે રક્ત રહેવે મિત્ર પણ ભવતરે. ૩
 સદાચરણમાં પ્રેમ નેમ છે સારા માટે,
 ગ્રેમ અનીતિ ત્યાગ કરે જે શિવપુર વાટે;
 વ્રત ધરે છે વેશ કલેશથી દૂર રહે છે,
 સજ્જન પણ મિત્ર સદયનું ચિન્દ લહેછે;

મેત્ર સદ્ગુણ ધારતો મન ઉચ્ચ જીવન ગાઝતો,
 બુદ્ધિસાગર મિત્ર સજ્જન સર્વનાં દુઃસ્થ ટાઢતો.

૪

હિતવચન.

છપ્પય-હંદ.

કરો ક્રિયાનું કટ જ્ઞાન વગ ધર્મ ન પરત્વો,
 ઉપર ઉપરની શૂન્ય ક્રિયાથી લેશ ન હરત્વો;
 અન્તરના ઉપયોગ વિના નહિ કર્મ ટકે છે,
 અન્તરના ઉપયોગ વિના નહિ મુક્તિ મઝે છે;
 માઢા મળતા ફેરવો પગ જ્ઞાન વિના નહિ મુક્તિ છે,
 આત્મજ્ઞાને સહજ શાંતિ ધ્યાનની ત્યાં મુક્તિ છે,
 પૂજાનાં પાત્રંડ કરો પગ મુત્ત ન મઢશે,
 ટીલાં ટપકાં કરે અરે કંઈ કર્મ ન ટકશે;
 મનની સ્પિરતા યયા વિના સુખઢાં નહિ પાવે,
 વાણ વેશને ક્રિયા કપટથી ધર્મ ન યાવે;
 અન્તરમાં યદિ ધર્મ છે તો વાણ વલેશે થું યથું.
 અન્તરમાં યદિ ધર્મ નહિ તો વાણ વલેશે થું રથું.
 સમ્યગ્ નહિ આત્માર્યપણું તો મૌન રહે થું.
 સમ્યગ્ યદિ આત્માર્યપણું તો વચન વડે થું;
 દય સરઢ નહિ યદિ તદાનો ક્રિયા કરે થું,
 ય સરઢ યદિ નિત્ય મઢા તો ક્રિયા કરે થું;
 ધાર્યો નહિ હૃદય તો ઢોર હગયા મન ગળો.
 થું તો કેમ મઢકવું અરે તત્ત્વ વિદ્યા દિઢ મળો.

૧

૨

૩

મિત્રપ્રશંસા

છપ્પય છંદ.

મિત્ર સ્વરેસ્વર તેહ દુઃસ્વપ્નાં સાણ કરે છે,
 મિત્ર સ્વરેસ્વર તેહ મુજનતા વિષ ધરે છે;
 મિત્ર સ્વરેસ્વર તેહ વિપદ્માં દૂર ન રહેતો,
 મિત્ર સ્વરેસ્વર તેહ સદા જે સાધું કહેતો;
 મિત્ર સ્વરેસ્વર જાણીએ તે ધર્મ વિદ્યા આપતો,
 દોષ શુદ્ધિ ટાળીને જે દુઃસ્વપ્ન કાપતો. ૧
 ગુણ મિત્રની વાત કોઈની અગ્ર ન કહેવે,
 કેરે મિત્ર ગુણ પ્રકટ વિષને અવસર દેવે;
 દેશકાલ અનુમાન મિત્રનું ભવ્ય વિચારે,
 સ્વાર્થ સમીને મિત્રવળામાં નિજવન ઠારે;
 સૂક્ષ્મ શુદ્ધિ વાપરીને મળું કરે છે મિત્રનું,
 હાનીદાના મિત્ર સોટા શું કહું રે વિચિત્રનું. ૨
 વાત વાતમાં લઢી પઢી તે મિત્ર ન સાધા,
 નિન્દા કરતા અન્યની આગલ તે જન કાધા;
 સ્વાર્થ ધરી મિત્રાઈ કરે તે મિત્ર ન હોવે,
 સ્વરા પ્રેમથી મિત્ર કરે તે મુગ્ધ જોવે;
 મિત્ર હક ને સાચવીને ઉચ્ચ કૃત્યો ખે કરે,
 પરોપકારે રક્ત રહેવે મિત્ર પણ ભવતરે. ૩
 સદાચરણમાં પ્રેમ નેમ છે માગ માટે,
 વ્રેમ અનીનિ ત્યાગ રંગ જે શિવપુર વાટે;
 વ્રત ધરે છે વેશ કલેશથી દૂર રહે છે,
 સજ્જન પણ મિત્ર ઉદયનું ચિન્હ બહેલે;

મિત્ર સદ્ગુણ ધારતો મન ઉચ્ચ જીવન ગાळતો,
બુદ્ધિસાગર મિત્ર સજ્જન સર્વનાં દુઃખ ટાळતો.

૪

હિતવચન.

છપ્પય-છંદ.

કરો ક્રિયાનું કટ્ટ જ્ઞાન વળ ધર્મ ન પરત્વો,
ઉપર ઉપરની શૂન્ય ક્રિયાથી લેશ ન હરત્વો;
અન્તરના ઉપયોગ વિના નહિ કર્મ ટલે છે,
અન્તરના ઉપયોગ વિના નહિ મુક્તિ મઝે છે;
માઝા મળતા ફેરવો પણ જ્ઞાન વિના નહિ મુક્તિ છે,
આત્મજ્ઞાને સહજ શાંતિ ધ્યાનની ત્પાં મુક્તિ છે.

૧

પૂજાનાં પાલંડ કરો પણ મુત્ત ન મલશે,
ટીલાં ટપકાં કરે અરે કંઈ કર્મ ન ટલશે;
મનની સ્થિરતા ધયા વિના સુલ્લઘાં નહિ પાવે,
વાણ વેશને ક્રિયા કપટથી ધર્મ ન ધાવે;
અન્તરમાં યદિ ધર્મ છે તો વાણ વલેશે શું થયું,
અન્તરમાં યદિ ધર્મ નહિ તો વાણ વલેશે શું રહ્યું.

૨

સમ્યગ્ નહિ આત્માર્થપણું તો મૌન રહે શું,
સમ્યગ્ યદિ આત્માર્થપણું તો વચન વદે શું;
હૃદય સરલ નહિ યદિ તદાતો ક્રિયા કરે શું,
હૃદય સરલ યદિ નિત્ય સદા તો ક્રિયા કરે શું;
ધર્મ ધાર્યો નહિ હૃદય તો ઢોર હરાયાં સમ ગણો,
જાણ્યું તો કેમ મટકવું અરે તત્ત્વ વિદ્યા દિલ ભણો.

૩

ગુરુ ગુરુ કરી વહુ મટવયાથી પાર ન આવે,
 ગુરુ મળ્યા યદિ આત્મજ્ઞાની તો અન્ય ન આવે;
 જાણ્યું જો યદિ આત્મરૂપ તો તીર્થ ન રહેતું,
 જાણ્યું યદિહિ આત્મતત્ત્વ તો શિવ મુક્તિ વહેતું;
 સમાનદૃષ્ટિ સર્વ જીવ પર આનંદ સમરા ઘટ અહો,
 શુદ્ધિસાગર સમજે જ્ઞાની તત્ત્વમાં નિર્મય રહો.

ધર્મભેદ

છપ્પય છેદ.

ધર્મ ભેદમાં લેદ ઘણો છે બિના વિચારે,
 ધર્મ ભેદમાં ઘસી પડ્યા કેદ કર્મ વધારે;
 દયા ધર્મથી દૂર રહીને પણ જ તાણે,
 અનેકાન્તનયવસ્તુ વિચારે સત્ય જ જાણે;
 મ્હારુ ત્હારુ કરી ઘણા જન વલેશ કઠીયા વડુ કરે,
 મુક્તિથી નિજ પણ તાળી હઠ કદાગ્રહ મન પારે. ૧
 સત્તા તર્કની શક્તિ વિશેષે પણ સચ્ચ છે,
 સત્તા તર્કની શક્તિ અમાલે પણ અચ્છ છે;
 સદ્ય જોઈનો તે જન કાલે પણ વધારે,
 જલ તરંગો પેટે કોઈ ન કાર્ય સુધારે;
 જન્મ્યા ત્યારે કંઈ નહિને મળ્યા મળ્યાથી સત્ત પડ્યા,
 જ્ઞાનનો નહિ દોષ તેમાં મોહ યોગે લટકાવ્યા. ૨
 જે જે પામે જડ પુછો તે કહે નિજ સાચું,
 ધાકીનું સદુ જૂઠ વતાવે છે વડુ કાચું;

આપ આપનો પક્ષ વધારે મત રંગાણા,
 તર્ક શક્તિ અનુસાર કરે છે તાળંતાણા;
 હઠ કદાગ્રહ પોષવાને અન્ય દોષો ઉચ્ચરે,
 ભાષાનો બહુ ઢોલ રાखे કોઈક સાચું અનુસરે. ૩
 વાણ ક્રિયાના ભેદ અનેકો નંજર પડે છે,
 કરીને તાળંતાણ અન્યને વહુ કનઢે છે;
 સાધનયોગો વાધક રૂપે કરતા પ્રાણી,
 આત્મધર્મની વાત હૃદયમાં લેશ ન આણી;
 હેય વાતો આદરે છે ઉપાદેયને ત્યાગતા,
 અનુભવામૃત પરિહરીને મોહ ભિસા માગતા. ૪
 એક એકનો પક્ષ ઉઘાપે મનમઃ માચે,
 ધામધૂમમાં ઘસી પડીને મન વહુ નાચે;
 અનેકાન્તનય પક્ષ વિચાર્યા વળ સદુ ભૂલ્યા,
 સમતા રાખ્યા વિના જગત્માં સદુ જન ક્ષલ્યા.
 સાપેક્ષદષ્ટિ મન રહે તો પક્ષપાત હણાય છે,
 બુદ્ધિસાગર નય અપેક્ષા સમજુને સમજાય છે; ૫

દયાભાવ.

છળ્પય છેદ.

દયાભાવ નહિ ચિત્ત અરે તે વપાથીજ ડંચો,
 દયાભાવ નહિ હૃદય અરે તે નિશદિન નીચો;
 દયાભાવ નહિ હૃદય અરે ધર્માજ શાનો,
 દયાભાવ નહિ હૃદય અરે તે મૃદ પિછાનો:

टीलां टपकां बहु करे ने प्राणी अंगो कापतो,
 धर्म दोंगी कदी न निर्मल दुःख जीवने आपतो. ?
 मधु दर्शननी होंघ घरे पण जूठ न मूके,
 नाम मधुचंद्र मुखयी बोले गुणयी चूके;
 घंट बगाहे मधु भजनमां कपट न त्यागे,
 दुःखी उपर नहि दया तो दूरज भागे;
 भलं करे नहि अन्यनुं लव भक्त नामे भुं ययुं,
 रासभ उपर रत्न पोठी ज्ञानवण त्यां भुं रहुं. २
 ओ इश्वर तुं तार मार्यना मुखयी बोले,
 पशु पर्शनां रक्त पीबे ते रासस तोळे;
 सर्व जीवनो नाश करीने हिंसक थावे,
 ओ इश्वर तुं तार मुखयी जूठ जगावे;
 मार्यना मधुनी करे बहु पाप कृत्यो बहु करे,
 इश तेने केम तारे नरकमां ते अवतरे. ३
 दया दया पोकार्यायी भाइ काइ न बळतुं,
 दया कर्पा वण पाप कर्म तो लेश न टळतुं;
 सर्व जीवनी दया करे ते घर्मी विचारो,
 मनयी पण कोइ भीव न मारे धर्मी सुधारो;
 दया मावयी जगत् सघळुं कुंडुव भासे छे अहो,
 मुद्रिसागर दया विचारो धर्मयी शिवमुख लहो. ४

મહું કરનાર.

છપ્પય છંદ.

મહું કરે તે મક્ત જગત્માં સંપત્ પામે,
મહું કરે તે મહ્ય જગત્માં ઠરતો ઠામે;
મહું કરે તે નદી ચંદ્ર સમ જગમાં પ્યારો,
મહું કરે તે સુજન અન્ય સહુ દુર્જન ધારો;
સર્વ જીવનું મહું કરે તે ધર્મી સાચો જાણશો,
ધર્મ જ્યઢા જે કરે તે મહા ન જગમાં આણશો. ૧

મહું સર્વ કરનાર દયાળી મન હમરાતો,
મહું સર્વ કરનાર સ્વેચ્છર હત્તમ યાતો;
મહું સર્વ કરનાર સ્વેચ્છર પૂજ્ય ગણાતો.
મહું સર્વ કરનાર મક્તમાં મુખ્ય મળાતો;
સર્વ જીવનું મહું કરે તે હ્વ જાનિ વિચારીય.
મહું કર્યામાં ભાવ સાચો રાત્ની ચેતન તારીય ૨

દુઃખિ જીવનું મહું કરે નહિ તે કેમ ધર્મી,
સર્વ જીવની યાત કરે તે હોય અધર્મી;
મુક્ત યક્ષી પ્રભુ નામ રટેને મનમાં કાતી.
સ્નાન કરે શતવાર પાપમચ વર્તે છાતી;
મહું કરે શું અધમજીવો નાસ્તિકો મવમાં મમે.
પાપમાં સહુ જીવન જાતું રૌરવ દુઃસ્વઢાં તે સ્ત્રમે. ૩

મહું કરે તે જીવ જગત્માં જન્મ્યો સારો.
મહું કર્યા વળ જીવ જગત્માં જાણ નડારો;
ધિક્ તેનો અવતાર સ્વાત્મ પર મહું ન કીધું,
ધિક્ તેનો અવતાર જન્મીને સત્ય ન લીધું;

धन्य धन्य ते नर जगत्पुमां भलुं करे शुभ टेकयी,
शुद्धिसागर धन्य मानव वर्ते जेह विवेकयी.

४

उत्तमजाति

छप्पय छंद.

उत्तम तेनी जात मधुरी वाणी बोले,
उत्तम तेनी जाति अन्यनां मर्म न सोले;
उत्तम तेनी जात पदया पर पाद न मारे,
उत्तम तेनी जात घोलीने कदी न हारे;
जाति उत्तम ते जनोनी दोषीना दोषो हरे,
अभक्ष्यनुं भक्षण करे नहि स्वार्थ माया परिहरे.
उत्तम तेनी जाति दीनता दिल न राखे,
परनी निंदा कलंक वचनो कदी न भाखे;
उत्तम तेनी जात अन्यने दुःख न आवे,
उत्तम तेनी जात प्राणिनां अंग न कापे;
सत् क्रियामां शूर रहेवे अग्रिम वर्त्तन परिहरे,
नीचने पण उद्य करतो दया हृदयमां बहु धरे.
उत्तम तेनी जाति कोइने गाळ न देवे,
उत्तम तेनी जाति गुरुनां पदकम सेवे;
उत्तम तेनी जाति न्याययी वृत्ति पळावे,
उत्तम तेनी जात परस्त्री संग न जावे;
मांस दारु परिहरीने उद्य वर्त्तन धारतो,
गरीब जनने स्हाप आपी दुःखयी उदारतो.

१

२

३

દુર્જનનું પણ દયા ભાવથી ભવ્ય વિચારે,
 સ્વાર્થ ધરીને અન્ય જીવોને કદી ન મારે;
 બોલે નિશદિન સત્ય ચોરીથી દૂર રહે છે,
 ઉત્તમ તેની જાતિ ભાવના ઉચ્ચ લહે છે;
 પ્રભુ ગુરૂની ભક્તિ કરતો ચિદાનંદ રાજી રહે,
 બુદ્ધિસાગર જાતિ ઉત્તમ સદાચરણ જ્ઞાને વહે.

૪

ગુરુનિન્દા.

છપ્પય છંદ.

ગુરુ નિન્દાથી નાશ કૂલનો પ્રથમ વિચારો,
 ગુરુ નિન્દાથી મૂઢ વન્યા કેઈ દિલમાં ધારો;
 ગુરુ નિન્દાથી વિત્ત વિનાશે જ્ઞાન ન પ્રગટે,
 ગુરુનિન્દાથી ઉચ્ચમાતિ પણ જ્ઞાનમાં વિઘટે;
 સદ્ગુરુ નિંદક જનોનું વિત્ત ઠામે નહિ ઠરે,
 નીચમાં પણ નીચ નિંદક ચતુર્ગતિમાં અવતરે.

?

ગુરુ નિંદા કરનાર બુઢે ને અન્ય બુઢાઢે,
 ગુરુ નિંદા કરનાર ભમે ને અન્ય ભમાઢે;
 ગુરુ નિન્દા કરનાર પાપનો પુંજ ગ્રહે છે,
 ગુરુ નિન્દા કરનાર દુઃખના દીન લહે છે;
 ગુરુ નિન્દા કરનારનું અહો પાપ જીવન જાય છે,
 ચપકાર ઘાતક જાય ભવમાં મટકીને દુઃખ પાય છે. ૨
 ગુરુ નિન્દા કરનાર સ્વરેસ્વર અયમ કહ્યો છે,
 ગુરુ નિન્દા કરનાર સ્વરેસ્વર દુઃખ લહ્યો છે;

ગુરુ નિન્દા કરનાર થકી ફશર છે આપા,
 ગુરુ નિન્દા કરનાર થકી સત્તમ છે દાપા;
 ગુરુની નિન્દા પાપ મોટું ગુરુ મજીને ચારીપ,
 શુદ્ધિમાગર સત્ય સમર્પી ઉપ મહુગુણ ધારીપ.

કલંક પાપ.

છાંચ છંદ

ખાઠ શરાવે જેઠ અધમ મર પાપી પૂરો,
 ધરે સાધુનો જેવ તોય પણ પાપ મનુરો;
 પરને દેતાં ખાઠ અવના ધાનત છીયા,
 પરને દેતાં ખાઠ પાપમય વ્યાછા પીયા;
 પરને ખાઠ સદાવચારી ધાનકી મર પોર છે,
 પર પોતાનું કાર્ય ચગદે જગત્તમા મર પોર છે ?
 પરને ખાઠ શરાવે જે મર જામવ દુની,
 પરને ખાઠ શરાવે જે મર પાપ ન મૂર્ખી;
 ખાઠ શરાવે જે મર મેનુ મુસ્તદુ જાઠ
 ખાઠ શરાવે જે મર માનુ દમ ૧૧૮
 શીમ ફર્યા યામવ મર ૬૮૬ ૧૬ ૧૦૦૧૧
 શરે ૬૬ ૬૬ ૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
 ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬
 ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬
 ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬
 ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬ ૬૮૬

આજ દેતાં જે ન અટકે તેહ પામી જાણવો,
 કર્મ આધીન જીવ જાણી દયાભાવ મન આગવો. ૩
 કલંક ચઢાવે તેમાં સવચ્છ દોષ મનેશે,
 કલંક ચઢાવે તે જન ટરીને ઘાન ન વેસે;
 ધિક્ક તેનો અવતાર કલંક ચઢાવે યુર,
 ધિક્ક તેનો અવતાર દોષનું ઘર છે પુર;
 કલંક દાગ દુઃસ્વ પામે જાણી દોષન પરિહારો,
 હુદ્દિસાગર સત્ય સમગ્રી મોહનાથોધિં તરો. ૪

સહુનું સારું જુઓ.

છપ્પય છેડ.

જુઓ સહુનું વેશ દ્રેષ મનમાંથી કાઢી,
 જુઓ સહુનું મવ્ય વેરની વહિ વાઢી;
 સર્વ જીવો મુન વિવ્ર વિવ્ર તેમાં શું દેહું,
 જેહું મારું જુઠું તેહું હું સહુનું લેણું;
 સારુ જુઓ સર્વનું મન વિવ્ર શુદ્ધિ રચાય છે,
 સારુ જુએ સારુ થામે મલીન શુદ્ધિ જાય છે. ૧
 શુભ જુએક જન રૂઝ વિચારે ધર્મ વેર છે,
 શુભ જુએક જન મવ્ય મોહાચિ મિત્ર ટરે છે;
 શુભજુએક જન આર વેરને પરને તારે,
 રૂઝ નીચનો મેદમાવ સહુ દૂર નિવારે;
 મહેલું કરંડાં અન્ય જનનું કઠીન ક્રમે જગાય છે,
 મેન મક્તિ સીલવળી શુભ ધર્મ મને જગાય છે. ૨

साहुनुं सार इच्छे ते जन सन्त मजानो,
 मूय किरणवन् फरी न रहेशे ते जग छानो;
 साहुनुं सार इच्छे नहि ते शानो साधु,
 दोगी जनोए समज्या वण जग कोली साधु;
 साहुनुं सार इच्छायी परप प्रमुपद झट मळे,
 सार्वना दुःख टाळायी द्वेय बलेश इष्पी टळे;
 साहुनुं सार इच्छे तेनुंज सार पाशे,
 धर्म जय पावे शय वाचयज मरा मकाशे;
 सर्व शुभेच्छक त्रिभुवन पूज्य प्रतिष्ठा पावे,
 सर्व शुभेच्छक जनने जग जन मस्तक नावे;
 सर्व शुभेच्छक मनुष्य मोयो देवता पायं पदे,
 मूय चंद्रने दृष्टि मगवां कोट माये नहि लहे.
 सर्व शुभेच्छक यथा विना नहि उरय यसातुं,
 दया धर्मनुं मूट वाचय पण भव प्रसातुं;
 सर्व शुभेच्छक मय्य प्रकाशे मर्यज बोले,
 सर्व शुभेच्छक न्याय वारी साहुनुं नोहे;
 परप्रियाने मान लेये विद्वानंद पद पद बरे,
 बुद्धिमागर सार पाशे मरनुं वय उगरे

१

४

५

कटेश न करवो.

छन्दः छंदः.

कटेश न करीर कटेश धर्मनां निम मजारी,
 कटेश न करीर नव जारनां धर्मने मारी;

વલેશ ન કરીએ પંડિત સાથે વિદ્યા નાવે,
 વલેશ ન કરીએ શિક્ષક સાથે સદ્ગુણ જાવે;
 વલેશ કરીએ નહિ કદિ અરે માતપિતાની સાથમાં,
 જાણી શિક્ષા ધારણી તો સુખ જીવન હાથમાં. ૧

મિયા સાથે પણ વલેશ ન કરીએ લક્ષ્મી ટળે છે,
 ભાઈ સાથે પણ વલેશ ન કરીએ પ્રીતિ ગળે છે;
 મિત્ર સાથે પણ વલેશ ન કરીએ ટળે વિસામો,
 સન્તની સાથે વલેશ કરે પણ દુઃખડાં પામો;
 વલેશ દુઃખતું મૂઝ જાણી પરિહારો શુભ ટેકથી,
 વલેશ જાતાં સદુ ટઢતું અરે સમજણો વિવેકથી. ૨

જેના ઘરમાં વલેશ થયો ત્યાં વિત્ત ન રહેતું,
 વલેશે ધર્મ વિનાશ વલેશથી સુખ ન રહેતું;
 વલેશે સંપ વિનાશ જંપ પણ વર્ષાથી રોવે,
 દેશ રાજ્યમાં વલેશ મલેશે ક્ષયના જોવે;
 ધર્મના શુદ્ધ પન્થમાં જો વલેશ પેટો જો સરે,
 વિષ સપ્તાહન નાશન લઈલેદીને જન મરે. ૩

વલેશ વર્ષાથી સુરત ટળે છે મગટ ચિતારો,
 વલેશ વર્ષાથી મરાજન મંદલ ભેદજ ધારો;
 વલેશ વ્લેગથી મતા રહીતો મનુને મારે,
 દેવ મૂકતું પેટું ને જન નમ્મ ન ધારે;
 વલેશ કરે ને હુલ્લ મલનાં વલેશ ટાળે દુઃખ ટાળે,
 સુદિનાન સંપ ધરતા દુર્ગ માયન સુખ મળે. ૪

હાનિકારક રીતિ તજો અરે ઝગત યાત્રા,
 પટી કુટેવો પરિહરો સટ સત્ય સ્વમાના;
 વાલ્લભને દેશવટો શ્રો વચ્ચના માટે,
 વાલ્લભથી અવનતિ સહુ અવલી વાટે;
 વાલ્લભથી દેશની વહુ પાપમાલી થઈ અરે,
 આર્ય પુત્રો સ્વરિત જાગો આદરો સદ્ગુણ સ્વરે. ૧

વાલ્લભથી સંતાનો નિર્વલ્લને રોગી,
 વાલ્લભ પરિહાર કર્યાર્થી મજા નિરોગી;
 વાલ્લભથી વિષ્ણુ હાનિને ધર્મની હાનિ,
 વાલ્લભથી લહે ન વિઘ્ના સત્ય મજાની;
 રોગ ક્ષય જે દુષ્ટ પાપી વાલ્લભથી સંપન્ને,
 શરીર દુર્બલ તામસીમન સમજીને સજ્જન તજે. ૨

વાલ્લભથી કોમ વાયલી ધરે ન હિંમત,
 વાલ્લભથી મૂર્ખ કોમની થાય ન કિંમત;
 વાલ્લભથી કોમ રાંકડી વધે ન આગલ,
 વાળભથી દેશ રાંકડો રહેજ પાછલ;
 વાલ્લભથી યુદ્ધિ હાનિ પર્વપાસમ કોમ છે,
 વાલ્લભ તે જાણજો અરે મનુષ્ય જાતિ હોમ છે. ૩

વાલ્લભથી નિર્વેશી થઈ જે કેડ મરિયા,
 વાલ્લભથી ભળ્યા ન કેડક ચિંતા મરિયા;
 વાલ્લભથી કેડક દુઃખી વિશ્વ જણાતા,
 વાલ્લભથી દોષ અનેકમ મગટ મળાતા;

હાનિકારક રીવાજોનો ત્યાગ કરવો.

છપાય હંદ.

હાનિકારક તજો રીવાજોને નરનારી,
 સર્વ નકામાં કરો અરે તેથી દુઃખ મારી;
 નાત જમણનાં સર્વ કર્પાથી થાય ન સાર,
 દારુતાનું ફોડ્યાથી અરો થાય નઠારું;
 કીર્તિ માટે વિત્ત વ્યયથી ધૂઝાણી થાય છે,
 વિના પ્રયોજન વિત્ત વ્યયથી દેશ જન હુંદાય છે
 સર્વ નકામાં કરે અરે તે દુઃખ લહે છે,
 ખમણ કરી લગ્નલુંટ કરીને માણ વહે છે;
 વરપોડાની ખામખૂમમાં ખમ ન મઝશે,
 પરોપકારે કાફ ન મને દુઃખમાં ધઝશે;
 રમણમનમાં વિત્ત વ્યય વધુ કરે અરે તે મૂઢ છે,
 દુઃખી જનની દયા કરે નહિ મનદું મોઢે ગૂઢ છે.
 એક છતાં પણ અન્ય નારીને પરણે પ્રેમે,
 એ નારીનાં ઘેણી દુઃખી વધુ રહે ન લેખે;
 કરે જે વૃદ્ધવિવાહ દુઃખમા રડના નામે,
 કરે જે શુદ્ધવિવાહ દુઃખના રડ વધુ વામે;
 વસ્ત્રમાં વધુ વિત્ત વ્યયથી ખતલ ચિત્તાનુ રહે,
 ચોર જનની કોટીમાં મુગ્ય સદા રહે નું કહે.
 આવક કરતા સ્વચ રમ નું તે પન્નાનો,
 દેવું કરીને જમણ રમે ન પન્ના સ્વાનો.
 કન્યાવિક્રય પાત કમ ન રડ ન ગમ,
 ફુઝળ પેટે ફુડી પેરે ન જમ ન થાય

સુરતા પદ.

અજવા જાપે-૯ રાગ.

પરમ પ્રમુનાં દર્શન કરવા, સુરતા અન્તરમાં ડતરી;
 વિવેક દષ્ટિથી સહુ દેખી, પૂર્ણાનન્દે સ્થાન ઠરી. પરમ પ્રમુ. ૧
 માયા શોધીં સ્વટપટ બોધી, સમભાવે ત્યાંથી ચાલી;
 અસંલ્પ્યમદેશીચેતન શોધ્યો, સત્ત્વરૂપ દેખી મ્હાલી. પરમ પ્રમુ. ૨
 આત્મપ્રમુખી પૂર્ણ જણાયા, અનંતગુણ પર્યાય મયોં;
 પોતે કહેતો પોતે કરતો, સ્વયંશક્તિથી સ્વયં તયોં. પરમ પ્રમુ. ૩
 દર્શન કરતાં ઇકમેક થઈ, સમાઈ સુરતા મેદ ઝલ્લપો;
 લૂણ ગાંગદો સાગરમાં જઈ, ઇકમેક થઈ ત્યાંજ ગલ્લપો. પરમ પ્રમુ. ૪
 સુરતાચિતિ શક્તિમય થઈને, ક્ષાયિકભાવે સિદ્ધ ઠરે;
 મુદ્ધિસાગર ગદનશૈલી છે, અનુભવી મનમાં ડતરે. પરમ પ્રમુ. ૫

બ્રહ્મરન્ધ્રધ્યાન.

રાગ ઉપરનો.

અવલી વાટે શુરુ કૃપાથી, હંસ ગગન ગઢ આપારે; દેખી.
 પદ ચક્રોને મેદી નેમે, અલસ દેશ સુલ પાપારે; દેખી.
 શ્લઙ્ક શ્લઙ્ક ડ્યોતિરે શ્લઙ્કે, વ્યત્તરૂપ મન ન્યારોરે. દેખી.
 અનુભવામૃત વઢી સુધારી, નંતિ નેતિ પદ ગાપોરે; દેખી.
 શબ્દતીર પણ ડ્યાં નહિ પહોંચે, મદિમા ત્રિમુરતિ છાપોરે દેખી. ૨
 પૂર્ણ પ્રકાશી ડ્યાં ત્યાં દેસું, પૂર્ણ પૂર્ણ મુદાપારે; દેખી.
 ૩ બ્રહ્મનાં પણ પૂર્ણ. નહિ જાયા નહિ આપારે. દેખી શ્લ. ૩

पूर्णस्वरूपी पद्मकारकमय, पूर्णानन्द विलासीरे; हेजी.	
तिरोभाव पण पूर्णमयीते, आविर्भाव प्रकाशीरे. हेजी.	श्लोक ४
नामरूपथी न्यारो प्यारो, स्थिरोपयोगी भासुरे हेजी;	
हुं तुं व्यवहारे उद्यरबुं, लोकालोक प्रकाशुरे. हेजी.	श्लोक ५
जेवो हुं तेवा सह आतप, कोने दउ सावाशीरे; हेजी.	
बुद्धिसागर परम प्रभुमय, घटमां गंगा काशीरे. हेजी.	श्लोक ६

सर्वे स्वात्मवशं सुखं ॥

धाळ राग

स्वाश्रयना करनारारे, साधु सह सुखी;	
पराश्रयी नरनारीरे, जगमां बहु दुःखी.	
स्वाश्रय सुखनी कंयांरी, स्वाश्रयनी बलिहारी;	
स्वाश्रय धर्म विहारीरे,	साधु. १
पराश्रयिजगजीवो, पाडे छे बहु रीवो;	
स्वाश्रयी जगमां दीवोरे,	साधु. २
परवश जगमां प्राणी, दुःखी छे रंक्ने राणी;	
स्वाश्रय सुखनी खाणीरे,	साधु. ३
परवशता जेणे धारी, मायाना ते भिखारी;	
स्वाश्रयता जयकारीरे,	साधु. ४
मायामां दुःखदां धारी, चेतोने नरने नारी;	
बुद्धिसागर सुखकारीरे,	साधु. ५

આત્મશક્તિ.

શ્રી વીરમયુ ચરમ ગિનેશ્વર ૫ રાગ.

સહુ ફરી શકે આત્મશક્તિ અનંતિની તુંહે સ્વાણ છે,
 પ્રણમુવન.વિષે શક્તિ અનંતિ પ્રગટ થયાં સુલતાન છે;
 દુનિયામાં ડ્યોતિ વિકાસી રહ્યો, નિજરૂપનો જ્ઞાતા તુંહિ થયો;
 નિમપદનો અનુભવ શુદ્ધ લક્ષ્યો. સહુ ૧

તું પ્રણમુવનમાં છે દીવો, અનુભવ અમૃત પામી ખીચો।
 પરમાત્મપદ અનુભવ પીચો. સહુ ૨

તું શાશ્વત આનંદનો દરીયો, તું જ્ઞાનાદિક ગુણથી ખરિયો।
 આત્મજ્ઞાને નિજપદ ચરિયો. સહુ ૩

તું સહજસ્વરૂપી વિશ્રામી, રૂપી નદિ નિશ્ચય નિર્નામી;
 શુદ્ધિસાગર શિવસુખરામી. સહુ ૪

ત્રિદાનન્દસ્વરૂપ.

છગ્વા કલ્પેજે છેદ ગુરોકારે-૫ રાગ.

ત્રિદાનન્દપનરૂપ હમારે, શાકી પુટ્તલ માયા કાચી;
 અનુભવથી મેં નિશ્ચય કીધો, તત્ત્વમતિપદ રાચી ત્રિદાનન્દ. ૧

ત્રિદાનન્દમાગરની રહેરો, ઘટમાં ડડઝે ખાચી;
 અન્તરનો અલ્પેજો ખેટયો, પરમ પ્રભુના પાચી ત્રિદાનન્દ ૨

મન મજામાં ગુદા પ્રમુત્તી. પ્રજ્ઞાન પ્રગમન પાંચે;
 પ્રણમુવનમાં ગોચી છી ગ, પગ ખા પ્રમુત્તી પાંચે ત્રિદાનન્દ ૩

शक्ति अनन्ति खोलुं निशदिन, अन्तर स्थिरता वासी;
 देहदेवळ्यां झळइळ दीवो, शक्ति अनंत विलासी. विदानंद. ४
 अलख जगावी अलख देशनी, अलख धूनमां ररींशुं;
 बुद्धिसागर आत्म उनागर. निश्चय भुवपद लहीशुं. विदानंद. ५

खटपट खोटी.

लगा कळेजे छेद गुरोकारे-ए राग.

खटपट सर्वे खोटीरे, तेषां त्हारु कांइ न वळशे;	
मान मूर्ख मन जूठी माया, जन्म मरण दुःख टळशे	खटपट. १
सर्व कार्यामां म्हारु त्हारु, ममता दूर निवारी;	
अन्तरयी तुं अळगो रहेजे, समजण सत्य विचारी.	खटपट. २
सर्प दादलुं विष जतां तो, सर्प यकीं शुं याशे;	
राग द्वेष अभावे जगमां, आत्म नहि बंधाशे.	खटपट. ३
वत्त चीकणाने रज लागे, निर्मल नहि लेपातुं;	
अन्तरयी न्यारा रहेतां तो, कांइ न थातुं जातुं,	खटपट. ४
खटपट लटपट झटपट त्यागी, अन्तर मांहे जागी;	
बुद्धिसागर अनुभव अमृत, स्वादंतां सौभाग्यी.	खटपट. ५

માયા.

ચેતાનું ચેતી હેજેરે. એ રાગ.

માયા મહા મસ્તાનીરે, સહુને કરજામાં તે લેતી;	
જોગીને પણ તે ઢોલાવે, કરતી શિષ્ય ફજેતી.	માયા. ૧
માયાનું અંધારુ મોઢું, ખલામટા પણ મૂલ્યા;	
નરપતિ સુરપતિને નહિ છોટે, રહાપણીયા કેદ દૂલ્યા.	માયા. ૨
માયાની પૂજારી દુનિયાં, માયા યશથી ઘહેલી;	
ચૌદધુવનમાં પહુ રસઢાવે, પાપ કાર્યમાં પહેલી.	માયા. ૩
માયા મીઠી પાપી જનને, મસ વાત નહિ સુણે;	
માયાથી માંદા છે જગજન, સમજાવ્યા નહિ શુણે.	માયા. ૪
માયાના હંદા છે કૃષા, તેમાં શી દુનિયારી;	
બુદ્ધિસાગર શિષ્ટા સારી, સમઘી ન્યો નરનારી.	માયા. ૫

મમતા.

ભગા કલેજે છેદ ગુનેકારે-એ રાગ.

મમતા મનથી ચારીરે, ચેતન અવસર પામી ચેનો;	
મમતા યોગે દુઃખ પળાં છે, કાઝ પ્રાપ્ત દેનો	મમતા. ૧
મનની મમતા તનુની મમતા ધનની મમતા ચોટી;	
અવસર આવે પ્રાપ્ત ચાલી, માથ ન આવે ભોટી	મમતા. ૨
મમતાર્થી પુટાં છે ભારી. મમતી ન્યો નરનારી;	
મમતા ત્યાગે ત્યાગ મતનાં, પરમાનન્દ પટકારી	મમતા. ૩
કોના ચેલા કોના પુત્રો. મહા મર્ગે જાવું.	

हाय हाय शा माटे करवी, केम अरे मकलावुं.	ममता. ४
ममता मोठी दुःखनी वपारी, दुःख बहु देनारी;	
ममतानुं बंधन नासे तो, मुक्ति शिघ्र थनारी;	ममता. ५
घर जंगलमां भेद न कांई, ममता त्यागे परखो;	
बुद्धिसागर आत्म उजागर, दशा लहीने हरखो.	ममता. ६

संतो चेत्या.

कोई संत वीरले जाणीयुरे भाई-ए राग.

कोई संत वीरला चेतीयारे, कोई संत वीरलो चेतीयारे;

दुनियांमां दुःखडां जाणशोर्जी. कोई.

जुडी गाडी लाडी माया. एवुं मनमां आणशोरे. भाई. दुनिया. १

म्हारु न्हारु मिथ्या समजी, खोशे पन्न न ताणशोरे: भाई दुनि.

दुनियांमां स्वार्थनां मगपण जुडा तन धन मानशोरे भाई दुनि. २

स्वार्थनणी छे मागमागी, वैगान्ये मनहुं वाळशोरे: भाई दुनि.

मरतां साथे कांई न अवि, पाप कमे सह शाळशोरे. भाई दुनि. ३

वजी ठणी शुं फुडो फोगट. व्रत नियमने पाळशोरे. भाई दुनिया.

बुद्धिसागर धर्म न्वगोळे, धमे शिवपुर म्हाळशोरे. भाई दुनिया ४

लगा कलेजे छेद गुरोकारे. ए राग

मभुनी प्रीति मजनीरे, जीवलढा सस घर्मधी करीए;

जड वस्तुधी प्रीति हरीने, प्रभु उरर सहु घरीए. प्रभु

परम प्रेममां तन्मय यहने, आनंद मंगळ वरीए.

प्रभु. १

उयां रयां मभुनुं ध्यान घरीने, तन्मय यहने खेलो;

दुनियादारी दुःखनी बयारी, जाणी पढती मेलो.

प्रभु. २

मभुनी प्रीति बिना थुं स्वायुं. नाहक उयां रयां जायुं;

परम प्रभुमां प्रेम मजानो, परमप्रद झट पायुं.

प्रभु. ३

प्रभु प्रेमना प्याला पीने, चिदानन्द पद ध्यायुं;

एकमेकता मभुनी साये, अन्तरदृष्टि जगायुं.

प्रभु. ४

अलख अरुपी असंख्यप्रदेशी, प्रभु साये रंगायो;

बुद्धिसागर सोझं सोझं, परम प्रभुता पायो.

प्रभु. ५

गुरु स्तुति:

दुहा.

यतिततिवतिसुखकरगुरु, जयजयवनवननाथ;

मरसवचन रस अपीने, निशदिन करो सनाथ. ॥ १ ॥

चतुर्भंगी छंद.

जय तत्त्व विगारी, दीक्षा धारी; संयम सारी, जयकारी.

बहु पाप निवारी, समनागारी; समिति धारी, गुणवारी.

- सम्पत्त्व बधारी, वृत्तिनिहारी; देश विहारी, सुखकारी.
 गुण व्यक्ति प्रचारी, कर्म विदारी; जगदुपकारी, बलिहारी. १
- तैं मोह निवार्यो, जाय ते हार्यो; आत्म तार्यो, उर धार्यो.
 तैं शिष्य सुधार्यो, पार उतार्यो; गुणमां ठार्यो, भव तार्यो.
 जग धर्म बधार्यो, प्रेम प्रसार्यो; राग विसार्यो, शिवकारी.
 गुण व्यक्ति प्रचारी, कर्म विदारी; जगदुपकारी, बलिहारी. २
- तुं सद्गुण गामी, जयनिष्कामी; अन्तर्यामी, स्वर्गामी.
 तुं छे निष्कामी, ब्रह्म अनामी, निजपद पामी, बहु नामी.
 जगजय गुणकामी, मन विश्रामी; बाणी स्वामी, कामारि.
 गुणव्यक्ति प्रचारी, कर्म विदारी; जगदुपकारी, बलिहारी. ३
- तुं छे पूर्णाशी, गंगाकाशी; त्यजो उदाशी, विश्वासी.
 कापी तैं फांसी, लेश न हांसी; पूर्ण प्रकाशी, गुणवासी.
 शिवपुर निवासी, धर्म विलासी; कीर्तिदासी, छे तारी.
 गुणव्यक्ति प्रचारी, कर्म विदारी; जगदुपकारी, बलिहारी. ४
- तुं मनमां प्यारो, निश्चय सारो; प्राण हमारो, निधार्यो.
 हुं शिष्य तमारो, उर उतारो; शिष्य सुधारो, जन्मारो.
 उर प्रेम बधारो, करो न न्यारो; पाप निवारो, लयो तारी.
 गुणव्यक्ति प्रचारी, कर्म विदारी; जगदुपकारी, बलिहारी. ५
- कोइ बात न छानी, नहि अभिमानी, आत्म ज्ञानी, गुण गानी;
 समतामृतपानी, अन्तर्यानी, आत्म ध्यानी, मस्तानी
 गुणगणनी स्वानि, लेश न हानि. सद्गुणदानी, कामारी;
 गुणव्यक्ति प्रचारी, कर्म विदारी, जगदुपकारी बलिहारी. ६
- लब्धीलब्धी करगरथुं, विनति करथुं. सन्य उच्चरथुं, सुखवरथुं;
 सुख निर्मल धरथुं, भ्रांति हरथुं. कदी न डरथुं, संवरथुं.

અન્તર ડતરછું, ઠામજ ડરછું, ગુરુ અનુસરદ્યું, મનધારી;
ગુણવ્યક્તિ પ્રચારી કર્મ વિદારી, જગદુપકારી વલિહારી.

દુહા.

ગુરુ કૃપાલુ ગુણસ્ત્રવું, પૂર્ણાનન્દ અલંદ;	
તારો સેવક આપનો, કર્મારિ દેડ દંદ,	૧
શ્રદ્ધા ભક્તિ સાચવી, સળ સળ ગાવું ગાન;	
કૃપા કરીને તારનો, અર્થો અનુભવ જ્ઞાન.	૨
અસંખ્યપ્રદેશી સદ્ગુરુ, ધ્યાવું થડ છવલીન;	
આતમ તે પરમાતમા, નિજપદમાં છે જિન.	૩
ગુરુગમ જ્ઞાને રીઝીપ, ગુરુગમથી છે મુક્તિ;	
ગુરુ દેવ આરાધના, ધર્મ માર્ગની ગુક્તિ.	૪
શુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ, નમીપ વાર હજાર;	
દ્રવ્ય ભાવ મંગલમયી, ગુરુ મૂર્તિ જયકાર.	૫

સમજ સાચું.

ભજન કરલે. ૯ રાગ.

સમજ સાચું સમજ સાચું. અધિર આ સંસારે;	
સ્વારપનાં સગપણ ઔર સદુ, નક્કી મનમાં ધારે.	સમજ. ૧
મનની વાત્રી ત્યાં શું રાજો, નાટક મમ મદુ સ્વેચ્છે;	
જોડ જોડેને જોડ લીધું, ધાયા મમના મેચ્છે	સમજ. ૨
શિષ્ય કોના પુત્ર કોના, કોના ગુરુને ધાપે;	
ધર્મ મનના નાળીને સદુ, દુર કર ભવન પે	સમજ. ૩

खराखरीनो खेल आतम, भूल न वारंवाररे;	समज. ३
धननी वृत्ति ज्यां मळे त्यां, सुख गणे नरनाररे.	
सत्य दीलथी सत्य नेमे, आतमनी घर टेकरे;	समज. ४
अलख अरूपी तत्त्वमसि तूं, धरजे सत्य विवेकरे.	
आहुं अबळुं जगत् चोले, तोपण धर्म न छोडरे;	समज. ५
धर्म करतां धाड आवे, तोपण अंग न मोडरे.	
नास्तिकोना संगथी जीव, सत्य टेक न हाररे;	समज. ६
बुद्धिसागर धर्मयोगे, सफळ छे अवताररे.	

निश्चयरहस्य.

श्रीराग.

हवे जाण्युं जगत् सद्दु काचुंरे, मने लाग्युं आतमरूप साचुंरे; हवे.
 कोइ न जगसां मारु निश्चय, मारु मारु जाणी छुं माचुंरे. हवे. १
 चेला चेली कोइ न मारु, सा माटे अरो भुं याचुंरे; हवे.
 अन्तरनो अलबेलो मजीवो, सत्य बुद्धिसागर गुण राचुंरे हवे. २

प्रभुस्तुति.

ललंगम छन्द.

नमुं नाथ पिष्टवन पूज्य प्रभु जगद्वार तो,
 जय दिनमणि दीनदयाल बिन्दु सुखद्वार छो;

જય જિનવર શ્રી જગદીશ નિરક્ષન જગ ધર્મી,	
નહું જિનવર પદ્મજ પ્રેમ કર્મ હસા મળી.	૧
નિરક્ષર અક્ષ અનંત મદંત વિરામતા,	
મગદાવી કેવલજ્ઞાન જગત્માં છાજતા;	
જય અશરણ શરણ અલંક મહેશ વિલાસી છો,	
જય ગુણપર્યાયાધાર અજ અવિનાશી છો.	૨
જય અજરામર અરિહંત સ્મરણ શિવ પન્થ છો,	
જય શ્રી વીતરાગ મહેશ શ્રુતિ શ્રી ગ્રન્થ છો;	
મારે સળ સળ મધુ આધાર અન્ય શું જાણવું,	
બુદ્ધિસાગર સહજાનન્દ પરમપદ આણવું.	૩

આત્મસાધન.

॥ દુહા ॥

અજરામર નિર્મલ મધુ, વિદાનન્દ મગધાન;	
ઘટ ઘટમાં ધ્યાપી રહ્યો, દેલે સો મસ્તાન.	૧
વાસ ઘસ્ટુમાં શોધવું, અન્તે કશું ન હાપ;	
આત્મરમણતા આદરે, લહિયે ત્રિભુવન નાથ.	૨
આત્મરમણતા સાધીય, પુણ્યલંબન સાર;	
અન્તરના ઉપયોગથી, લહિયે મવજરૂપાર.	૩
અનન્ત સુલ્લની લેહરિયો, અન્તરમાં મગદાય;	
પરમમધુતા પદ મલે, જન્મ મરણ વિઘટાય.	૪
વાસવદત્તિમાં શર્મ શું, શોધો અન્તર શર્મ;	
અન્તર માંહિ શોધનાં, મગદે શુદ્ધ સુધર્મ.	૫

વાળ મહાંત્ર પરિહારો, ધ્યાન થઈ નિરૂદ્ધાનઃ	
મહાજાનન્દ સ્વરૂપો, રહિષ નિર્માદિન ભીન.	૬
માર માર મદુ દ્રવ્યનું, સાધનસ્વરૂપો મિટ્ટિ;	
આત્મસાધાર્મ્યો સાધના, જ્ઞાનાદિય. મુળ રહિ,	૭
શુદ્ધ સમયને સાધના, જન્મ સપાલતા ધાય;	
શુદ્ધિમાત્ર ધર્મથી, યેનન નિઃસર્ગ પાય.	૮

આત્મવિવેક.

દુરા.

અનન્ત રત્નમયી પ્રભુ મહાજાનન્દ સ્વરૂપ;	
પુરુષોદયમ પરુણાનિધિ, સ્મરતાં નાતે ધૂપ.	૧
એકરૂપ તું આત્મા, દ્રવ્યાર્થિક નયવાદ;	
અનેક તું પર્યાયથી, યોધે ટળે પ્રમાદ.	૨
શ્રુતજ્ઞાનાલંબીપણે, પરમ પ્રભુનું ધ્યાન;	
કરતાં શિવમુક્ત સંપન્ને, વ્યક્તિપણે ભગવાન.	૩
આત્મજ્ઞાનની મેવના, આત્મ રમણતા સાર;	
આત્મારામી શુનિચરા, જગમાં છે જયકાર	૪
પાત્કદશા વ્યવહારમાં, પાંડિત્ય આવે દાય,	
પુદ્ગલમાં નિજ સોધતાં. મૂલ્યો ત્રિભુવનનાય.	૫
ત્રિગુણિગુણી જના, ધ્યાવે આત્મસ્વરૂપ;	
અનન્ત આનન્દ સ્વાદીને. યાવે છે જગમૂપ	૬
પાત્ક દશામાં તું નહિ, નિઘ્રય નિર્મલધાર	
પરમ મહોદય સ્વામી તું. અન્તરમાં અવધાર.	૭

છેલ્લ લરૂપાથી શું થયું, ઘડુ ચોલે શું થાય;
અન્તરમાં નિશ્ચય રહો, પરમપ્રભુ પરલાય.
સાર સાર સહુ ગ્રન્થનું, સમજો આત્મદેવ;
ચુદ્ધિસાગર આત્મની, ભાવે કીર્તિ સેવ.

૮

૯

પરમપ્રભુતા.

અલ્પ દેશમેં વાસ હમારા-૯ રાગ.

- પરમ પ્રભુતા ઘટમાં ભારી, ચિદાનન્દમય પાસ્લાણી;
લાગી લગની અલ્પ દેશમાં, સસ ધાતુઓ રંગાણી. ૧
- શરીરની પરવાહ નથી કંઈ મ્હારુ મેં સોધી લીધું;
પોતાનું પોતે મેં જાણ્યું, ભાવ દાન નિમને દીધું. ૨
- ઉદ્ધભાવ અન્તરથી પ્રગટ્યો, આત્મભાવ ડ્યાં ત્યાં પ્રસર્યો;
શૂલાળી સહુ દુનિયાદારી, મોહભાવ મનથી વિસર્યો ૩
- જે જે અંશે નિરુપાધિત્વ, તે તે અંશે ધર્મ ઘર્યો;
જે જે અંશે સુરતા છાગી, તે તે અંશે ધર્મ વર્યો. ૪
- જે જે અંશે શુદ્ધ સમાધિ, તે તે અંશે છે મુક્તિ;
જે જે અંશે શુદ્ધ રમણતા, આનન્દની અંશે શુક્તિ. ૫
- આત્મરાગ છે જે જે અંશે, પર પ્રીતિ અંશે ડતરી;
શાની જ્ઞાને સર્વ સમાતું, સુરતા નિજપદ ઠામ ડરી ૬
- હેય શેયને ઉપાદેયથી, ધોણીલો હું મલકાવો;
સહુ રુદ્ધિ પટ અન્તર ભાસી, સમતાભાવે હું આવો. ૭
- અલ્પ દેશની અલ્પ ફકીરી, પામી પરમાન્દ વર્યો;
ચુદ્ધિસાગર ચિદાનન્દમય, નિશ્ચય નિજપદ ઠામ ડર્યો. ૮

અંધાધુધીમાં મદુ રાત્રી, કરે નિજગુણની કટ હાળીરે, સત્ય. ૧
 સત્યકૃત્યનું નામ ન જાણે, મચી રહી સ્વાસ્થ્યમાં લાલીરે. સત્ય.
 મુદિગાગર સત્ય ધર્મમાં, લયલીન થયા અહો ફાનીરે. સત્ય. ૪

પત્ર સંદેશો.

હરિગીત છંદ ચાલ.

જા શિષ્ય પામે પત્ર મેમે સત્ય બાત જણાવને,
 હંદી અમર કરી ચિતમાં વેંઝી સ્વાત્મ સન્નિધિ આરમ્ભ;
 નહિ અગ્નિનો તો મેમ સાચો મેમ મું પર દ્રવ્યમાં,
 છે આત્મ સાક્ષી મર્થપયોગે મેમ છે નિમ્ન દ્રવ્યમાં. ?

જા દેનથી માર્ગ રહે છે મેમ ધેળો થઈ અરે,
 મંયોગ ન્યાં વિયોગ અંતિ ન્યાય સાચો મન મરે;
 ઉચ્ચ ચેતન ધર્મ કરવા વચના દિલ્લ ચારીય,
 પરમાન્દ માયે મેમ મોહી વિગત મર્મ વિસારીય. ૨

સદુ મગત્ જીવને ઉચ્ચ મગતા નીચ મગતા નહિ કર્દી,
 વચ ધ્યાને ઉચ્ચ યાત્રો ઉદ્ધિમાં મેલી નદી;
 સદુ જીવ માયે મિત્રતાને માર્ગી ઉપાં સ્વાં અરે,
 માત્સર્યના માર્ગો દ્રવ્યમાં દોષ મગતા દુઃ રહે. ૩

દોષીના પત્ર દોષ રાટો નિમ્નદાષ્ટ રાટો ને.
 ધાનંદ માયો મન દર્શા રિત મનન રાટો ને,
 દાનંદના મગા મદોષા મન નિમ્નદાષ્ટ રાટો ને,
 નિમ્નદાષ્ટ રાટો ને. ૪

शुद्धचित्तमक्काक्षेत्र पामी खुदा प्रभुने पामीए.

ए अछत्त निर्भय आत्म धारी दोष सयझ वामीए;

छे चौद भुवने वस्तु जे जे शरीरमां ते ते अहो,

कदि बाप भावे भटक्यो नहि आत्मभावे रह्यो. ५

सागर हृदयने स्वात्मविष्णु चेतना लक्ष्मी खरी,

योगियोए आत्मध्याने साची चिया रह्यो बरी;

आत्मज्ञान बिना नहि शिव बाप दवनां हुं दहो.

क्रिया कपडनी हुकि नहि दे सार समझी मन बहो. ६

ओ मित्र न्हारा अलखरूपी अछत्त देसे न्हालजे,

रुद्र समझी बाप दुनिया, सत्य शिवपुर चालजे;

रंगईने हुं आत्मभावे शुद्ध स्थिरता लावजे,

बुद्धान्धि संगी मित्र मारा आत्मदेसे आवजे. ७

संसारनी अनित्यता.

हरिगीत छंद बाल.

संसारनां संयोग त्यां वियोग दो व्यापारी रह्यो,

संसारना संवचनां हुं जीव लजवाई गयो;

राधा जने बडी रंक नर्वे मनु बाटे चाडना.

बिनाय बान कराछ रई रई अन्य मति संभावना. १

जेनी हाके परसी पुजे खु मेना दगरे,

दमकनांही चालीना ओ कर्षा बढेने अनुमते;

अभिमानना बहु योग्या जे म. री नृजे नही छरे.

अंधाधुपीमां बहु राजी, करे निजगुणनी झट हाणीरे, सत्य.
 सत्यकृत्यनुं नाम न जाणे, मची रही स्वारथमां साळीरे. सत्य.
 बुद्धिसागर सत्य धर्ममां, लयलीन थया अहो ज्ञानीरे सत्य.

पत्र संदेशो.

हरिगीत छंद चाल.

जा शिष्य पासे पत्र मेमे सत्य बात जणावजे,
 लंडी असर करी चितमां वेली स्वात्म सन्मुख आवजे;
 नहि अहानो तो मेम साचो मेम थुं पर द्रव्यमां,
 छे आत्म साक्षी प्रभूपयोगे मेम छे निज द्रव्यमां. १
 दा हेतथी राची रहे छे मेम खेलो थई अरे,
 संयोग त्यां वियोग अंते न्याय साचो मन खरे;
 उद्य चेतन धर्म करवा उद्यता दिल वारीए,
 परमात्म साथे मेम जोडी विषय सर्व विसारीए. २
 सह जगत् जीवने उद्य गणवा नीच गणवा नहि कदी,
 उद्य ध्याने उद्य थाशी उदधिमां जेची नदी;
 सह जीव साथे मित्रताने राखवी ज्यो त्यां अरे,
 माध्यस्थता राखो हृदयमां दोष सघळा दुर हरे. ३
 दोषीना पण दोष टाळो निन्हाष्टे टाळीने,
 आनंद पामो सन्त देखी चित अन्तर चाळीने;
 कारुण्यता गंगा नदीमां स्नान निशदीन कीजीए,
 ते स्वात्मदृष्टिकाशी पामो हृदयथी सूत्र रीजीए. ४

શુદ્ધચિત્તમક્ષાક્ષેત્ર પામી છુદા પ્રભુને પામીએ,
 એ અલ્પ નિર્ભય આત્મ ધારી દોષ સવચ્છા વામીએ;
 છે ચૌદ ભુવને વસ્તુ જે જે શરીરમાં તે તે અહો,
 કદિ વાણ ભાવે મટકશો નહિ આત્મભાવે ક્ષટ રહો. ૫
 સાગર હૃદયને સ્વાત્મવિષ્ણુ ચેતના લક્ષ્મી સ્તરી,
 યોગિયોએ આત્મધ્યાને સાચી વિદ્યા ક્ષટ વરી;
 આત્મજ્ઞાન વિના નહિ શિવ વાણ દવમાં શું દહો.
 ક્રિયા કપટની મુક્તિ નહિ દે સાર સમજી મન વહો. ૬
 ઓ મિત્ર મ્હારા અલ્પત્વરૂપી અલ્પ દેશે મ્હાલજે,
 જૂઠ સમજી વાણ દુનિયા, સત્ય શિવપુર ચાલજે.
 રંગાઈને તું આત્મભાવે શુદ્ધ સ્પિરતા લાવજે,
 બુદ્ધવન્ધિ સંગી મિત્ર મારા આત્મદેશે આવજે. ૭

સંસારની અનિત્યતા.

હરિગીત હંદ ચાલ.

સંસારમાં સંયોગ ત્યાં વિયોગ તો વ્યાપી રહ્યો,
 સંસારના સંવધમાં શું જીવ લગ્નવાઈ રહ્યો;
 રાજા અને વઝીર રંજ મર્વે મૃત્યુ વાટે ચાલના.
 વિકાઝ કામ કરાઝ થઈ કઈ અન્ય ગતિ મંખાઝતા. ૧
 જેની હાકે ધરણી ધ્રુજે શુભ મેના ધનહરે,
 પલકમાંહી ચાલીયા અંગ કર્યા કર્મને અનુસરે;
 અભિમાનના વહુ નોમમા જે મ.હી મૂઝો મહી ફરે.

अंधाधुंधीमां बडू रानी, करे निजगुणनी छट हाणीरे, सत्य. ३
 सत्यकृत्यल्ले नाम न जाणे, मची रहो स्वारयमां खालीरे. सत्य.
 बुद्धिसागर सत्य धर्ममां, लयलीन थया अहो झानीरे सत्य. ४

पत्र संदेशो.

हरिगीत छंद चाल.

जा शिष्य पासे पत्र प्रेमे सत्य बात जणावजे,
 उंडी असर करी चितमां वेळी स्वात्म सन्मुख आवजे;
 नहि अह्नो तो मेम साचो मेम थुं पर द्रव्यमां,
 छे आत्म साक्षी प्रभूपयोगे मेम छे निज द्रव्यमां. १
 शा हेतयी राची रहे छे मेम घेलो थई अरे,
 संपोग त्यां वियोग अंते न्याय साचो मन खरे;
 उद्य चेत्तन धर्म करवा उद्यता दिळ शरीए,
 परमात्म साथे मेम जोडी विषय सर्व विसारीए. २
 सहू जगत् जीवने उद्य गणवा नीच गणवा नहि कदी,
 उद्य ध्याने उद्य धाशो उदधिमां जेवी नदी;
 सहू जीव साथे मिश्रताने राखवी उपां तपां अरे,
 माध्यस्थता राखो हृदयमां दोष सघटा दूर हरे. ३
 दोषीना वण दोष टाळो निन्यहाष्टि न जेने.
 आनंद पावो सन्त देखी विन भन्नर वाळीने;
 काम्पना मंगल नदीमां स्नान निमज्जन कीर्तीए,
 ने स्वान्महाष्टिकात्री पावो हृदययी गुरु रानीए. ४

शुद्धचित्तमहाक्षेत्र पामी खुदा प्रभुने पामीए;
 ए अलख निर्भय आत्म धारी दोष सयळा वामीए;
 छे चांद भुवने वस्तु जे जे शरीरमां ते ते अहो,
 फदि बाण भावे भटकशो नहि आत्मभावे झट रहो. ५
 सागर हृदयने स्वात्मविष्णु चेतना लक्ष्मी खरी,
 योगियोए आत्मध्याने साची विद्या झट वरी;
 आत्मज्ञान बिना नहि शिव बाण दवमां गुं दहो.
 क्रिया कपटनी मुक्ति नहि दे सार समजी मन बहो. ६
 ओ मित्र म्हारा अलखरूपी अलख देशे म्हालजे,
 जूठ समजी बाण दुनिया, सत्य शिवपुर चालजे;
 रंगार्इने तुं आत्मभावे शुद्ध स्थिरता लावजे,
 बुद्धबुद्धि संगी मित्र मारा आत्मदेशे आवजे. ७

संसारनी अनित्यता.

हरिगीत छंद चाल.

संसारमां संयोग त्पां वियोग तो व्यापी रह्यो,
 संसारना संवधमां गुं जीव ललचाई रयो;
 राजा अने वज्जी रंक सर्वे मृत्यु वाटे चालता.
 बिकाळ काम कराळ थई कई अन्य गति संभाळता. १
 जेनी हाके धरणी धुजे शत्रु सेना धरहरे,
 पलकमांही चालीया अरे कर्पा कर्मने अनुसरे;
 अभिमानना बहु तोरमां जे मरडी मृछो मही करे.

अंधाधुंधीमां बहु राजी, करे निजगुणनी श्रुत हाणीरे, सत्य. ३
 सत्यकृत्यनुं नाम न जाणे, मची रही स्वास्थ्यां खालीरे. सत्य.
 बुद्धिसागर सत्य धर्ममां, लयलीन थया अहो ज्ञानीरे सत्य. ४

पत्र संदेशो.

हरिगीत छंद चाम्.

जा शिष्य पासे पत्र मेमे सत्य बात जणावजे,
 छंडी असर करी चितमां चेंळी स्वात्म सन्मुख आवजे;
 नहि अह्नो तो मेम साचो मेम शुं पर द्रव्यमां,
 छे आत्म साक्षी प्रभूपयोगे मेम छे निज द्रव्यमां. १

शा हेतयी राची रहे छे मेम घेलो यई अरे,
 संयोग त्यां वियोग अंते न्याय साचो मन खरे;
 उद्य चेतन धर्म करवा उद्यता दिल वारीए.
 परमात्म साथे मेम जोडी विषय सर्व विसारीए २

सद्गु जगत् जीवने उद्य गणवा नीच गणवा नहि कदी,
 उद्य ध्याने उद्य धासो उदधिमा जेवा नदी;
 सद्गु जीव साथे मित्रताने रागवी उयां त्यां अरे,
 मा-पस्थता रागों हृदयमा दोष मयठा दुः हरें. ३

दोषीना पण दोष टाळो निग्यदृष्टि त जेने,
 आनंद पामो सन्न देखी चिन अन्नर वाळेंने;
 कारुण्यता गंगा नदीमां खान निगदीन कीनीए.
 ने स्वान्मदृष्टिकाशी पामो हृदययी गव गीजीए ४

આયુ સૂટે પલ્લ પલ્લ વિપે તે જોત જોતામાં મેર. ૨
 વ્યાપારમાં મશ્ગુલ વ્યાપારીજ અંતે ચાલીયા,
 મહીનાય મોટા જગત ચાલા દાટીયા કે ચાલીયા;
 જે યુદ્ધ વીરો અછ શસ્ત્રે દાટ દુશ્મન વાઢતા,
 અમર રહ્યા નહિ જગતમાં તે જોઓ તનુ પંપાઢજા. ૩
 ફડ મિત્ર ચાલ્યા પુત્ર ચાલ્યા કૈક વલી હજી ચાલશે,
 અધ્યાત્મવ્યક્તિ સાચી સમજી જ્ઞાની ધર્મ નિહાઢશે;
 તું ચેત માળી ચેત માળી સમય સારો આ મઢ્યો,
 જૂઠા જગતમાં મ્હાલવાપી જન્મ ફેરો નહિ ટલ્લપો. ૪
 શુભ સમય પામી સમય પામી ચેત ચેતન જ્ઞાનથી,
 આનંદમય તું અલલ યોગી શોધો લે સદ ધ્યાનથી;
 તું મસ્મ કરજે જ્ઞાનથી સહુ કર્મને સદ વારમાં,
 સદ સાધ્ય સિદ્ધિ સાધી લે જીવ મનુજના અવતારમાં. ૫
 વ્યામોહ વશમાં મ્હાલયું શું, અંતમાંતો દુઃલ રયું;
 લસતું લગયું દુઃલ પાટે, જ્ઞાનીપોષ વહુ કયું.
 છે દરમ્મ મોજન લુપ્તિ લોટી, વાલમુલ્ય તેવું અહો;
 વધિ વાલ સુલની આલ નજીને, આત્મમુલ્ય રાલી રહો. ૬
 અધ્યાત્મ કલ્પિતિદ્ધિ સાચી, અવર સહુ મંત્રાલ છે;
 ટાઢો હૃદયથી મોહધ્વાનિ, નેજ વૃદ્ધ નિશાલ છે;
 નિજ આત્મવ્યક્તિ મ્હાલયું છે, શુદ્ધ ધ્યાને મહનમાં;
 આ આત્મા પરમાત્મા છે, મલ પારો મગજમાં. ૭
 તું અલલ દેશે ચાલ યોગી, વાલ મપના પરિહરો,
 છે પામ તું સત્સુલનું શુભ, જૈનવાળી મનપરો;
 અધ્યાત્મવર્તાતિ માત્ર કરવી સત્યશ્રદ્ધા મન પરો,
 સમજી સદા શુભ શુદ્ધિમાગર પરમમથુના વદ વરો. ૮

જગતનું મહું ઇચ્છું.

હરિગીત છંદ ચાલ.

આ જગત સઘલું મિત્ર માન્યું કુંડેવ મારુ સ્વરેસરુ,
કરું ન હિંસા કોઈની હું ભાવના એ ચિત્ત ધરુ;
જ્ઞાણ રાગીને જ્ઞાણ દ્રેષી એવી વૃત્તિને જ્ઞાત પરિહરુ,
માધ્યસ્થદાદિ હૃદય ધારી સર્વનું સારુ કરુ.

આ મ્હારુ ને આ ત્હારુ એવી મોહ વૃત્તિ પરિહરી,
આત્મભાવે ધર્મ જાણી સત્યતા દિલમાં ધરી;
જગત જનનું ભવ્ય કરવું સત્ય ધર્મ વતારીને,
જગત જનનું ભવ્ય કરવું ચિત્ત કરુણા લાવીને.

સહુ આત્મ સરસ્વા જગત જીવો કીઢીધી કુંજર લગી,
કોઈને સંતાપું નહિ એ ભવ્ય રટના દિલ લગી;
દેશી કે વિદેશીનો નહિ ભેદ મનમાં આવતાં,
સર્વ જીવનું ભવ્ય કરવું પ્રેમ સત્ય વતાવતો.

જ્ઞાતિ જાતિ ભેદ નહિ મન જીવ સઘળા ઉચ્ચ છે,
જીવને જે ઉચ્ચ જાણે કદી નહિ તે નીચ છે;
જગત જનને ધર્મી કરુ હું ભાવના દિલમાં વસી,
દ્રેષ્ટાંતિ દૂર નાટી ધર્મ વૃત્તિ ધમમસી.

ધર્મનાં હું કૃત્ય કરતો દુઃસ્વ કોણજ આપમે,
પાપનાં હું કૃત્ય કરુ તો સ્વર્ગમાં કોણ યાપમે;
ધર્મ કરતાં સુખ યામે ન્યાય મારો હું વર.
પાપ કરતાં દુઃસ્વ યામે અન્યને ગાંઠ કરાગર.

આત્મચલ વિશ્વાસ લાવી ધર્મ પામે સંવર,
૨૦

राय म्हास प्रिय गणीने मोहमलधि झट सह;
 जागजो नरनारीओ झट मोहा पन्थे चाल्यो,
 पुद्दिमागर सहजयोगे अलंछानंद म्हालसो.

१

सिद्धांतबोध.

हरिगीत छंद चाल.

जाग बेचन जाग बेचन मोह निद्रा परिहरी,
 कोण तुं छे बर्याथी आग्यो ज्ञान तेनुं कर मरी;
 आ जगन भुं छे कयै भुं छे रूप रहात भुं मरे,
 आदेयने भुं हेय जगनां अमर भुं ने भुं मरे.

१

बगारनुं आ जगन छे ने नच नेमां सां रसां,
 नच लक्षण मय्य भुं छे जगनुमां कोने बलां;
 आनमा ने कर्मनां सर्वथ केनां जानीए,
 पदेनुं कर्म के जीव तेनां तहँ एनां भाणीए.

२

मृष्टि कर्मां छे के मदि ने शुक्तिर्याज विनारीए,
 मरै जीवनो आनमा न्हँ छे नही ने पारीए;
 सर्वव्यापी आग्या के देवव्यापी छे मगो.

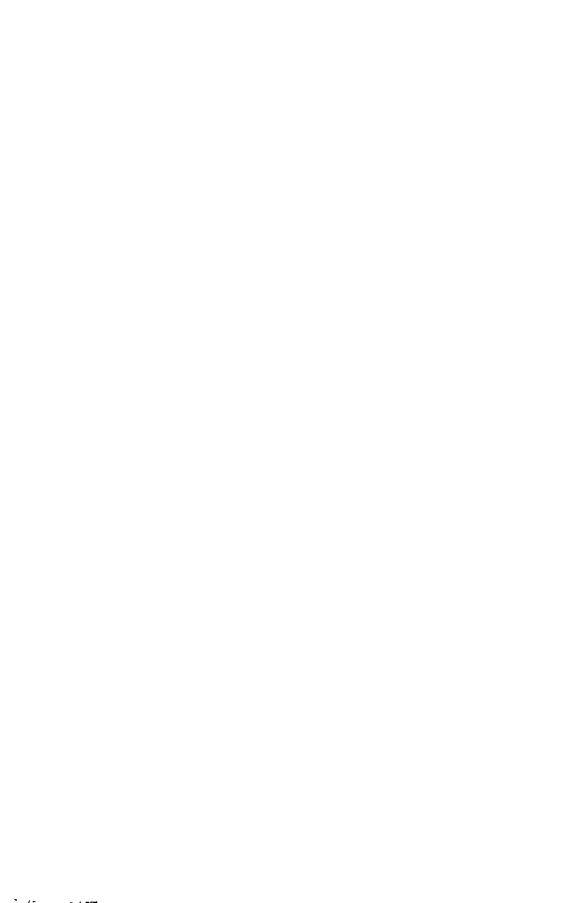
आनमानुं चिन्ह केहु न्हँ तेनां मन कगो

३

कर्म मान मोहू तेनां व्याप कोनम भवत,
 कर्म कर्मां कोटी भवतुं कर्म कोनम हवत;
 उपाहुं के कर्म मोह लयई ह न न वही.

कान्दी मरे माह भुं छे ज्ञान हँ व न न नही

४

- જ્ઞાન દર્શન ચરણ લક્ષણ આત્માનું છે સરુ,
એકેન્દ્રિયી સિદ્ધ પર્યંત જીવવ્યાપી અનુસરુ;
શ્રુમાધુષ જે કર્મ તેનો ન્યાય કર્મજ આપતું,
અપેક્ષાજીવે જીવે રૂપ ન્યાય મનમાં લાવ તું. ૧૧
- ધર્મ કરતાં કોટી ભવનું પાપ આતમ ટાલતો,
ધ્યાન અગ્નિ યોગથી જીવે કર્મ રૂપન ચાલતો;
આતમ શક્તિ મગટવાથી કર્મ મર્મ હણાય છે,
નિજ સ્વભાવે રમણ કરતાં આતમા શિવ પાય છે. ૧૨
- આતમભાવે રમણ કરતાં ઝગરવું છે આપથી,
કર્મમાંહિ રમણ કરતાં ઝગરવું શું વાપથી;
આતમના સામર્થ્યથી તો સર્વ શક્તિ મગટતી,
આતમના વિશ્વાસ યોગે મૂર્છતા દૂરે પતી. ૧૩
- મૃત્યુ પાછળ સાથ આવે કર્મ મનમાં જાણશો,
કર્મને વળી ધર્મ સાથે સત્ય મનમાં આણશો;
દુઃખકારક કર્મ જાણી ધર્મવૃત્તિ આદરો,
ધર્મ સાગી મોહમાં અરે કેમ મૂલી જન ફરો. ૧૪
- જ્ઞાનિગુરુનો સંગ કરીને જ્ઞાન ચેતનનું કરો,
જે શુદ્ધ આતમસ્વભાવ તે તો ધર્મ સાચો અનુસરો;
સ્વરે શુદ્ધ આતમસ્વભાવમાંહિ રમણથી મુક્ત થાય છે,
ધર્મના વ્યવહાર ભેદો દેતુ રૂપ ગણાય છે. ૧૫
- સન્ત કરણી ધર્મની છે ભક્તિ મુક્તિ દેતુ છે.
દોષ અષ્ટાદશ રહિત જિન રૂપ એ સકેન છે;
આતમાને સિદ્ધ તેમાં ભેદ કર્મનો જાણવો,
કર્મ જાતાં આતમા તે મિદ્ધરૂપ વિહાણવો. ૧૬

कर्मयोगे आत्मानो सिद्धता विरो रही,
अंश अंशे कर्म टळतां सिद्धता आविर कही.
सिद्धव्यक्ति प्रगट करवा धर्म उद्यम आदरो,
बुद्धिसागर तत्त्वज्ञाने परम महोदय पद वरो.

संसारमां सुधरो.

हरिगीत छंद चाल.

संसारमां सुधरो अरे जन धर्मकरणी साचवी,
धर्मवण नाहे उन्नति जग शिख साची मानवी;
मावापनी भक्ति करो बहु दाह ताढी परिहरो,
केफी वस्तु परिहरो क्षु उन्नति वेगे करो.

छेलछपीला घणीठणीने विच व्यय नाहक करो,
खर्च खोटां भुं वधारो सत्य नीति अनुसरो;
सहेलाइमांहे छाकी जडने अवनति पायो रचो,
धर्मनी जो दाह होय तो धर्म उद्यममां मचो.

भापा भणीने फुलता छुं दीर्घदाष्टि वापगे,
परोपकारी रिग्र याओ मन्य रग्नो ए रग्नो;
देशनी जो दाह होय तो देशीअने पाळना,
गोपनी जो दाह होय तो दुर्गुणोने खाळना.

न्यायधी धन मेळवने न्यायधी चांगो रग्नो,
कडेणी जेवी रोहणी रग्नो सुन्नता वधशे अरे;

आ जगत्पांदि जन्मी जेणे जीवन एळे गाळीपु,
 जननी भारे मारी फोगट दुःख न लेखज टाळीपु. ४
 जनक जननी मित्र बंधु पेन शत्रु समा गणो.
 उघ जीवन नित्य करवा शास्त्र सार्चा जन भणो;
 धर्मना रीराज जूना धर्म तेजुं ज जाणवुं,
 गरन ग्रन्थो पूर्व मुनिना, ज्ञान पामो अभिनवुं. ५
 माध्यस्थदृष्टि पारी भव्यो दोष सचळा धारीप,
 पुनर्जन्मना हेतु समजी सत्य श्रद्धा धारीप;
 धर्म साधो कदी न काचो धर्ममां राची रहो,
 मुद्रिसागर धर्मकरतां चिदानंद पदने सहो. ६

शुद्धस्वरूपप्राप्त्यर्थे.

हरिगीत छंद चाल.

आत्मशुद्धिप्राप्त करवा धर्म उद्यम आदर,
 आत्मना माधुर्यधी आनंदनी छीला कर;
 आत्मा परमात्माला थाप ने निश्चय धर,
 दुःख भाई धर्म परतुं मग्य आश्रय सुखार. १
 शुद्ध करी आत्मा तुं प्रत्यक्षां राधी गुरुं,
 सुमायुष्य संयोगमां नहि हरे के प्रोक्तन गुरुं;
 निद्रा के बंदबाधी त्रुं न हून कांई भावतुं.
 ज्ञान दर्शन धर्म मार्गो धन्यमां नहि कारतुं २
 हृदय बडु नेन हृ हृ हृदयधी न्यायनं हृ.

- अलख अरुपी हंस हुंहुं अनुभवे वाणी कहुं,
सुख के नहि दुःखकारी मित्र शत्रु अनुभवुं,
शाने मोटे करु हुं ममता वाणी शीद खोटी लवुं. ३
- जगत सारु तेयी छुं मुज खोड़ुं तेयी छुं गयुं,
अध्यात्मभावे रमण करतां नित्य निर्मल सुख लगुं;
सत्य वाणी जिन प्रभुनी अनुभवीने अनुभवी,
सापेक्ष वस्तु जाणवायी धर्म पामे जन भवी. ४
- अनंतभवमां भ्रमण करतां चित्त ठाम न आर्वीयुं,
आत्मज्ञाने गुरु कृपायी चित्त शिव पद भावियुं;
रमण करवुं रमण करवुं ध्यानयी निश्चय कहुं,
बुद्धिसागर सत निश्चय लावी मंगलपद लहुं. ५

प्रातः स्मरणीय हितशिक्षा.

हरिगीत छंद चाल.

- विश्वासघाती लग्न पापी नरकमांहि अवतरे,
परनी निंदा जे करे ते पापनी पोछी भरे;
आळ परने जे चढ़ावे आळ पामे ते खरो,
परनुं भूहुं ताकतो जन पामतो दुःखनो परो. १
- परनुं सारु देखीने जे ठीलमां दाझी बडे.
दोषी एवा दुःख पामे दुःखी यदने मज्जबडे;
त्यार्य साधक जे बनीने कपटमां गची गे.
कपटी फाट्टा नाग जेरो दुःख अने बहु लो. २

જે જૂઠ્ઠાં ચોળે સ્વાર્થપાટે માણી હિંસા બહુ કરે,
મૃત્યુ અંતે માણિયા તે નરકમાંહિ અવતરે;
સદ્ગુણને નિંદવાથી નાશ કૂળનો થાય છે,
માયાપની નિંદા કરે તે નીચ ગતિમાં જાય છે. ૧

ક્રોધ અતિશય જે કરે તે સર્વ કાળો વધુ કરે,
હોમ અતિશય જે કરે તે સર્વ પાપો આદરે;
કામ અતિશય બેઠાને તે દેવનો પણ અંધ છે,
સામ વ્યસનો સેવવાથી દ્વાર સ્વરનાં બંધ છે. ૪

ઠવિત અવમર જે ન જાણે મૂઢ જગમાં જાણવો,
ઘર્ષન વિચારતો તે મૂર્ધ્વજન જગ માનવો;
મિત્ર પણ જે દુષ્ટ મનમાં ઘણુથી ખૂંસો ઓરે,
શત્રુનો વિશ્વાસ રાગે મનુષ્ય તે અંતે મરે. ૫

પૂર્વ આગળ મનની યાત્રા જે કરે તે મૂઢ છે,
કપટીનો આચાર ખારી ચિન્હ વધુ મૂઢ છે;
વિના વિચારે ધોછવાથી શોક બહુ કરવો પડે,
શુદ્ધિમાગર સમજુ મમતો સત્ય ગમતુને મહે. ૬

હિતશિક્ષારત્ન.

હરિગોવિંદ હૃદ પાછ.

જ્ઞાનિયોની મંગલ કરનાં જ્ઞાન વિદ્યાનાં મંગલરૂં,
મન્નવનની મંગલ કરનાં વાચન મનુષ્ય દુઃખ તરૂં;
પોતાજાની મંગલ કરનાં વાચનનાં મન્નવ કરો,
દુઃખનની મંગલ કરનાં મન્નવ વિના મન્નવ કરો. ૧

ધર્મ ગ્રન્થો વાંચવાયો ધર્મ શ્રદ્ધા વપજે,
 ગુરુની ભક્તિ જે કરે તે ઉચ્ચ જગમાં નીપજે;
 સર્વનું સારુ કરે તે શ્રેષ્ઠ જગમાં યાય છે;
 સત્ય પન્થે ચાલવાયો દેવતાની સ્થાય છે. ૨

કોઈનો સદ્ગુણ કયાર્યો ફેર કદીય ન યાય છે,
 સર્વ જનનું સારુ ચોલે મિત્ર સત્ય ગણાય છે;
 કોઈને પીઠે નહિ તે ધર્મ મૂર્તિ જગ સ્તરે.
 માધ્યસ્થદષ્ટિ જે ધરે તે સત્યપુષ્પે અનુસરે. ૩

વિનય વૈરાગ્ય વગ કરે છે વિનય ઉચ્ચ આદરો,
 આત્મશ્રદ્ધા હૃદય ધારી દોષ સચડા પરિહારો;
 ઉચ્ચ યાશો નહી જગમાં ઉચ્ચ જન સેવા કરે.
 ગુરુ વચનને લોપશો નહિ સત્ય ગિજ્ઞા છે સ્તરે. ૪

શુદ્ધ ચેતન રૂપ સમજી ધર્મ કરણી કીર્તીય,
 આત્મધ્યાને અનુભવાનૂત્ર મેન પ્યાલા પીર્તીય;
 જાગશો નરનારીઓ કૃત પાત્ર દૃષ્ટિ પરિહરી.
 શુદ્ધિસાગર હૃદય શુદ્ધિ આત્મશ્રદ્ધા સુલકરી. ૫

ઉચ્ચોષ.

શિર્ષાદિઉચ્ચાન.

ઉચ્ચદષ્ટિમેન માટે ઉચ્ચજનમન આપટે.
 નીચદષ્ટિમેન માટે નીચ જનમન લડપટે:
 વિવેકદષ્ટિનિમ્નરચિત્ત મગનિમિત્ત નિધ્યા રમે,

विष्वा जनित मन तिमिर भ्रान्ति क्षणिक स्थिरता यं करे. १
आत्मभावनदीप्तिवृद्धिर्भस्वादितयतिपति.

अध्यात्मयोगिकमार्ग बोधे ज्ञानयोगे जिनपति;
कर्णसंपुट गिरि सुधारस हृदय पंकज उतरे,
स्वादादशासन पापनाशन मध्यजनमनमां धरे. २

लक्ष्यवृत्ति लक्ष्यमां तो वासयी भिन्नज अहो,
अष्टमवृत्ति क्लेश टाळी शुद्धमां राजी रहो;
सर्वतः निस्संग यज्ञे संग चिद्ब्रजन सार्थीए,
परमात्मव्यक्तिदिव्यमाप्ति योगयी श्रद्ध सार्थीए. ३

सद्य चेतन द्रव्य लक्षण सप्त नययी धारीए,
शुद्ध निर्मल स्फटिकवत् छे नित्य चेतन धारीए;
परमज्योति परमशान्ति तत्त्वमसि निश्चय कर्यो,
बुद्धिसागर परम मंगल लाभ निश्चय मन धर्यो. ४

अन्तरमां सुरताप्रवेशना उद्गार.

मन मोक्षुं जंगल केरी हरणीने-ए राग.

धारी सुरता अन्तरमांदि जागोरे, हुं तो यउयो अन्तरगुण रागीरे;धारी.
दुनियादारी दूर निवागी, हुंनो बनीयो अन्तर बेगगीरे. धारी. १
नर के नारी नहि नपुंसक. भान भूयो रागी के हुं त्यागीरे.धारी. २
दुनिया दहान दूर निवायु. मोर बेदी कृमान दूर मागीरे.धारी. ३
अच्छ अरुनी अत्रगनर हुं, शुद्ध चेतना पटमां जागोरे धारी. ४

દ્યન ચેતન પરમ મહોદય, હું તો આનંદમય વઢમાગીરે. મારી. ૫
 નાન દશામાં હું તું નાતું, બ્રહ્મ શ્રીહ્રી જ્યોતિ ત્યાં જાગીરે. મારી. ૬
 ય દુઃખ અન્તરમાં સુન્નડાં, પૃથ્વી સ્ફુરણા મોરલી શ્વેત વાગીરે. મારી. ૭
 દ્વિસાગર આનંદધન પ્રભુ, એકરૂપે મળોને મુદાગીરે. મારી. ૮

યોગી.

શ્રીરાગ.

મન મોહા જંગલ કેરી દરણીને-૫ રાગ.

યોગી થઈને અલસ હું જગાવુંરે, સોડહંસોડહં પરમપ્રભુ ધ્યાવુંરે. જોગી. ૧
 હૃદયસીનતા કંપા પહેલું, વૈરાગ્યની ભૂતિ ચોઝાવુંરે. જોગી. ૨
 આભાવની ચાલદોષો ધરું, શીલવ્રતનો લંગોટ લગાડેરે. જોગી. ૩
 સર્વત્યાગરૂપ શિર્ષ મુંડાવું. પ્રભુ ધારણા સ્વપ્ન ધરાવુંરે. જોગી. ૪
 યાન દંડને પ્રેમે ધારું, પવન પાવહી વપયોગ લાવુંરે. જોગી. ૫
 અન્તર આત્મપ્રદેશે વિચર, કયા નગમાં સ્થાને મુદાડેરે. જોગી. ૬
 અસ્તિ નાસ્તિમય પરમબ્રહ્મમાં, અચાટ આગું હું સમાડેરે. જોગી. ૭
 અનુભવ અસ્ત્ર મિશ્રા માગું. હું તો ધૂન. મંચડની જગાડેરે. જોગી. ૮
 અન્તર આત્મ પરનામની, અંબા ભાવના માગ પુટાવુંરે. જોગી. ૯
 મન વાનના ભગીને પાતાં. દેવું દેવું આગે સુસ્ત પાવુંરે. જોગી. ૧૦
 પુદ્ગલાગર વોગ મહોદય, પાની નિધય નિર્મલ ધાડેરે. જોગી. ૧૦

ચેતન હંસીનો ચેતન હંસને ઉપાલંભ.

હરિગીત છંદ ચાલ.

ઓ હંસ માન સરોવરે તું, હંસલી સાથે રમે,
મોતિ પારો તું ચરે છે, અન્યથ મધ્યજ નહિ ગમે;
યુગ શ્વેતવર્ણે શ્વેતચરણે, શોભતો જગમાં અરે,
ત્યાગી કૂઝવટ ટેક ત્હારો, કાક સંગતિ શું કરે. ૧

તું સ્વચ્છ દિલથી દૂધ જેવો, યોગિયોના મન ગમે,
ત્યાગી કૂઝવટ મોહથી અરે, કાગ સંગે કર્યા ભમે;
દુગ્ધ બલ સંયોગનો વિયોગ ધંતુર્યા કરે,
પત્તરાઈ પાવી જગતમાં વદુ, લાજ મૂકી શું કરે. ૨

પદ્મિનીની મનિને ખીંતી, નામ પાતું વહું કહું,
ઓ હંસ કૂઝવટ મૂઝવામાં ચિત્ત શાથી તન કર્યું;
તું હંમી સાથે હૈન હરદમ માન સરવર શીલતો,
મૂઝમ કમઝી તંતુઓને પાદ મનિથી પીછતો. ૩

વચ્ચ કૂઝ મધ્યાન પ્યારા વિનનિ આ ઘરમાં ઘરાં,
ઘેર તંતુ શાંતીયા યુગ કેમ શાધી ચિયરો;
ત્રીવ રાગા ચેતનાશ્રી ઢગાઈય જ આત્રીયો.
શુદ્ધિમાગર આન્મમાવે મમત્રનાં મુખ વ્યાપિયો. ૪

જોયા વાદ સાર નથી.

હરિગીત ઇંદ્ર ચાલ.

નવ લગ્ન લીલામાં મર્યું યું કામો જન રાચો રહે
મૃત્ત જીવનની દોરી કલ્યાં સ્મરણ કરી મન તે લેહે,
હુંગરા રલીપામનીયા તો દૂરચકી લાગ્યા મહી,
પરણીને જોયું પછી તો સાર તેનાં કંડ નહીં. ૧

મરુ મહીમાં હરિણ દોડે તરત લાગી વઢૂ અરે.
શાંસવાનાં જઝ નિહાઝી દોડી દોડી વહુ ફરે;
જાય પાસે તો મઝે નહીં દૂર જઝ જાયે વહી,
પરણીને જોયું પછી તો સાર તેનાં કંડ નહીં. ૨

સ્વન લાડુ જમન જમવાં મૂઝ માગી નહિ જરી,
જગત્ની જંજાઝ મોટી સોટી જોવાં તે ટરી;
પુપ્પ આ શુભાવનું કરમાઈ જાવું તે સહિ.
પરણીને જોયું પછી તો સાર તેનાં કંડ નહીં. ૩

મીન મોહું મહ્ય માટે મોહ્યા વિધાય છે.
કમઝની સુવાસ માટે ભ્રમર દુઃસ્ત લગડાય છે.
સાર લાગ્યું ચપરચી અરે સુંદરતા મનમાં લહી,
પરણીને જોયું પછી તો સાર તેનાં કંડ નહીં. ૪

અનુભવી એ અનુભવ્યું એ સર્વ વિષયો સંગ્રહી.
મૃત્ત પાછઝ દુઃસ્ત તે તો સુન્ન જગમાં છે નહીં.
હુદ્દિસાગર મમૂપદેશે ધર્મ માધો ગહનહીં.
પરણીને જોયું પછી તો સાર તેનાં કંડ નહીં. ૫

સમાપના.

હરિગીત છંદ ચાલ.

સ્વમું સ્વમાયું સર્વને હું, વૈર સઘઙ્ગાં પરિહરી;
જગત જીવો મિત્ર મ્હારા, ભાવના મનમાં ધરી;
અજ્ઞાનને વઢી દ્વેષથી કોઈ જીવને માર્યા એરે,
સ્વમું સ્વમાયું જીવ રાશિ સામ્ય માથે જગ સ્વરે. ૧

ક્રોધના આવેશમાંહિ નિંચ વચનો જે કહ્યાં,
ક્રોધના આવેશમાંહિ ચિત્ત પરનાં જે દહ્યાં;
ક્રોધના આવેશમાંહિ જે કર્યું તે નહિ સ્વરું,
સ્વમું સ્વમાયું જીવરાશિ સામ્યતા મનમાં ધરું. ૨

ષતુરશિતિ લક્ષ્યોની જીવ મ્હારા મિત્ર છે,
સિદ્ધસમ સત્તા થકી તે જ્ઞાનભાવ વિચિત્ર છે;
દ્વેષી નહિ કોઈ જગતમાં મમ દ્વેષદ્વેષિ નહિ સ્વરી,
સ્વમું સ્વમાયું જીવરાશિ મિત્રતા મનમાં ધરી. ૩

સુલ્લ દુઃસ જો સાંપડે તે પુખ્ત પાપે અનુભવ્યું.
જગત જીવો નિમિત્ત માત્રજ અનુભવીને અનુભવ્યું;
અનુભવ કર્તા કો નહિ મુગ વૈરી નહિ કોઈ જાણીયું,
સ્વમું સ્વમાયું જીવરાશિ જ્ઞાન નિર્મલ આણીયું. ૪

શ્રિયોગર્થી અપરાધ કીધા જગત્ જીવોના મતિ,
માફ માયું તેનો આજે ચિત્ત લાલો સુખમતિ;
લેલ લલ્લીને છાપીયાને જીવ થદુ મં દુઢવ્યા,
સ્વમું સ્વમાયું સર્વને હું મિત્ર જીવો અનુભવ્યા. ૫

સકલ સંઘને થદુ સ્વમાયું, વૈરમાત્ર વિસારજો,

भव्य आराधक खमे ते तत्त्व मनमां धारजो;
महावीर प्रभुनीवचनशैलीपियुष दिलमां धारशो,
समापनाशुभबुद्धिसागर वांची धर्म वधारशो.

६

श्री यशोविजय वाचककृत.

अथ श्री सीमंधरजिन निश्चय व्यवहारगर्भित
विनतिरुप स्तवन.

श्री सीमंधर साहिब आगे बीनतीरे,
मन धरी निर्मल भाव; कीजेरे (२)
लीजे लहावो भवतणो रे

१

बहु सुख खाणी तुज वाणी परीणमे रे,
जेह एक नय पस; भूल्यारे (२)
ते प्राणी भव रडवटे रे.

२

में मति मोहें एकज निश्चय नय आदर्यो रे,
के एक जे व्यवहार; भेळारे (२)
तुज करुणाएँ ओळख्यारे.

३

शिबिका वाहक पुरुष तणीपरे ते कयारे,
निश्चयने व्यवहार; मिळियारे (२)
उपकारी नचि जुजुआरे.

४

बहुळां पण रत्न कयां जे एकलां रे,
ते माला न कदाय; माळारे (२)
एक सूत्र जे सांकल्यां रे,

५

तिम एकाकी नय सघळ मिथ्या मतिरे,
मिळिषां समकित रूप, कहीयेरे (२)

लहीए संमति सम्मतिरे.

६

दोय पंख विण पंखी जिम नवि चली शक्रे,
जिम रथविण दोय चक्र; न चलेरे (२)

तिम शासन नय बिहु विनारें.

७

शुद्ध अशुद्ध पणुं सरखुं छे वेहुनेरे,
निज निज विषे शुद्ध; जाणोरे (२)

पर विषे अविशुद्धतारे.

८

निश्चय नय परिणाम प्रणामे छे वडोरे,
तेवो नहीं व्यवहार; भाखेरे (२)

कोइक इम ते नवि घटेरे.

९

जेकारण निश्चय नय कारण अछेरे,
कारण छे व्यवहार; साचोरे (२)

कारज साचो ते सहीरे.

१०

निश्चय नय मति गुरु शिष्यादिक को नहींरे,
करे न भुजे कोय; तेधीरे (२)

उन्मारग ते उपदिशेरे.

११

नय व्यवहारे गुरु शिष्यादिक संभवेरे,
तिणे साचो उपदेश; भाप्योरे (२)

भाव्य सुभ व्यवहारमारे.

१२

कोइक विधि जोतां थकांरे, छांडे सवि व्यवहाररे; मन वशीया;	
न लहे तुज वचने कथुरे, द्रव्यादिक अनुसाररे; गुण रसीया.	
पाठ गीत नृत्यनी कळारे, जिम होय प्रथम अशुद्धरे;	मन०
पण अभ्यासे ते स्वरीरे, तेम क्रिया अविरुद्धरे.	गुण०
मणी शोधक शत खारनारे, जिम पुढ सकल प्रमाणरे;	मन०
सर्व क्रिया तिम योगनेरे, पंचवस्तु अहिनाणरे.	गुण०
प्रीति भक्ति योगे करीरे, इच्छादिक व्यवहाररे;	मन०
हीणो पण शिव हेतु छेरे, जेहने गुरु आधाररे.	गुण०
विष गरल अनुष्ठान छेरे, हेतु अमृत तिम पंचरे;	मन०
किरिया तिहां विष गर कहीरे, इह परलोक प्रपंचरे.	गुण०
अनुष्ठान हृदय विनारे, समृद्धिम परे होयरे;	मन०
हेतु क्रिया विधि रागथीरे, गुण विनयीने जायरे.	गुण०
अमृत क्रियामां जाणीथेरे, दोष नहीं लवलेशरे;	मन०
त्रिक त्यजवां दोष सेववारे. योगविंदु उपदेशरे.	गुण०
किरिया भक्ति छेदीयेरे, अविधि दोष अनुबंधरे;	मन०
तिणे शिवकारण ते कथोरे, धर्मसंग्रहणी प्रबंधरे.	गुण०
निश्चयफल केवल लगेरे, नवि त्यजीये व्यवहाररे;	मन०
चक्री भोग पाण्या विनारे. जिम निज भोजन साररे.	गुण०
पुन्य अग्नि पातिक दहेरे. ज्ञान नहजे ओल्हायरे;	मन०
पुन्य हेतु व्यवहार छेरे, तिणे निग्वान उभायरे.	गुण० ?
भव्य एक आवर्चमारै, क्रियावादि मुभिद्वरे;	मन०
होवे तिम बीजो नहीरे, दशाचूर्णो मुमसिद्वरे.	गुण० ?

इम जाणीने मन घेरे, तुज शासननो रागरे;
निश्चय परिणती मुनि रहेरे, व्यवहारे बढ लागरे.

मन०

गुण०

हाळ ३ जी

समकित पसज फौडक आदरे, किरिया मंद अणभाण;
श्रेणिक प्रमुख चरित्र आगळ करे, नवि माने गुरु आण.
अंतरमापीरे तुं जाणे सवे.

ते केहे श्रेणीक नवि नाणी हुआ, नवि चारित्र्य प्रदान;
समकित गुणपीरे जिनपद पापशे, तेहिज सिद्धि निदान. अं०
ते नवि जाणेरे किरिया स्वयं बिना, समकित गुण पण तास;
नरकतणी गति नवि छेदी शके, एह आवश्यके भाव्य. अं०
सज्जळ साणेरे घाणे मेळडे, सोहे पट न विशाळ;
तिम नविं सोहेरे समकित अविरते, बोले उपदेश माळ. अं०
विरति विषय पण समकित गुण भवों, छेदे पल्लव पुद्गल;
आर्णदादिक व्रत धरता कसो. समकित साधेरे मूढ. अं०
श्रेणिक सरित्तारे अविरति थोडला, जेह निकायित कर्म;
साणी आणेरे समकित विरतिने, ए जिन शासन मर्म. अं०
ब्रह्म प्रतिशारे विण छव सप्तमा, ब्रह्मव्रती नहीं आप;
अण कीर्धा पण लागे अविरते, सहजे सचळारे पाप. अं०
एवुं जार्णीरे व्रत आदर करे, यतने समकितवंत;
पंडीत मीछेरे थोडे जीव मजे, नांव बोले अनंत. अं०
अंधा आगेरे दरपण दास्यवो, बहिरा आंगरे गीत;

मूर्ख आगेरे परमारथ कथा, त्रण्ये एकज रीत.

अं १

एवं जाणीरे हुं तुज वीनवुं, किरिया समकित जोदि;

दीजे कीजेरे करुणा अति घणी, मोह सुभट मद मोह.

अं० १०

ढाल ४ थी.

ईणि पेरे में प्रभु वीनवो, सीमंधर भगवंतरे;

जाणुं हुं ध्याने, भगट हुं तो, केवल कमळा कंतरे;

जयो जयो जगगुरु जगधणी. १

हुं प्रभु हुं तुज सेवको, ए व्यवहार विवेकोरे;

निश्चय नय नहीं अंतरुं, छुट्ट निरंजन एकोरे.

जयो० २

जिमजल सकलनदीतणो, जलनिधि जल होय मेळोरे;

ग्रह अखंड सखंडनो, तिम ध्याने एक मेळोरे.

जयो० ३

तुज आराधन जिणे कर्युं, तसु साधन कुण लेखेरे;

दूर देशान्तर कोण भमे, जे घर सुरमणि देखेरे.

जयो० ४

अगम अगोचर कथा, पार कुंणे न लहीएरे;

तिणें तुज शासन इम कहे. षड् श्रुत वयणदे रहीएरे.

जयो० ५

हुं मुज एक हृदय वश्यो, तुंहींज पर उपकारीरे.

भरन भविक हित अवसरे, प्रभु मत मुंको विसारीरे.

जयो० ६

इय विमल केवल ज्ञान दिणयर, सकल गुण रयणायर;
 अकलंक अमल निरीह निरमम, वीनव्यो सिमंधर.
 श्री विजयमभ सूरि राजे, विकट संकट भय हरो;
 श्री नय विजय मुध चरण सेवक, जश त्रिमय मुध जय करो. ?

अथ श्री आनंदघनजी महाराजनी कृत योग पद

ता योगे चित लावं, बाला ता योगे चित लावं (ए टेक)
 समकित दोरी शलि लंगोटी, गुण गणि गांठ लगावं;
 तत्त्व गुफामें दीपक जोखुं, चेतनराय जगावं. बाला. १
 अष्ट कर्म कंदेकी धूनी, ध्यानसें अंग जलावं;
 उपशम भक्षम मस्म छाणके, मिल मिल अंग लगावं. बाला. २
 आय गुरुका चेला होय के, मोहसें कान फरावं;
 धर्म शुक्ल दोय मुद्रा सोहिए, करुणा नाद बजावं. बाला. ३
 अयेसे योग सिंहासन बेसी, मुक्तिपुरियां जावं;
 आनंदघन अविनाशि आतम, फेर कलिमें न आउं. बाला. ४

श्री यशोविजय वाचककृत.

॥ श्री पञ्चपरमेष्ठि गीता ॥

मणमीई मेमस्युं विश्वत्राता, समसीई सारदा मुकविमाता;
पंच परमेष्ठि गुण गुणन कीजे, पुण्य भंडार सुपरि भरीजे. ॥१॥

चालि.

अरिहंत पुण्यना आगर गुण सागर विल्यात,
मुरयत्पी चवि उपजे चउद मुपन लहे मात;
ज्ञान क्षणें जू अलंकरिया मूरय किरणे जेम,
जनमे तब जनपद हुई सकल सुभित्त बहु मेम. ॥२॥

हुता.

दम दिशा तब होई मगट उघोति, नरकनांदि पणि होई खिण उघोति.
बाप बाई मुरभि शीत मंद, भूमि पणि मानु पामे आनंद. ॥३॥

चालि.

दिशि सुमरी करे ओच्छव आसन फंसे ईद.
रण कर्हरे घंट विमाननी आवे निनि मुरहंदः
पंचरत्न करि हरि मुरगिरि शिखरे लेई जाई.
नंदरायें मनु भगति क्षीर मनुड जल ल्याई. ॥ ४ ॥

हुता.

स्नात्र करतां जगद् गुरु शरीरे, मरुट देवें विमल कलनरीरे;
आपना कर्मकल दूरि कीया. मेम ते विपुत्र ग्रन्थई नसिदा. ॥५॥

चालि.

नंदरायी मनु मेमलेरे. जननी पासं देव;
अनु उर्वरे अंहुटे, पान रिप एर देव.

हंग फौच सारस थई, कानई करई तस नाद;
बाळरु थई भेळ्या रमे, पूरे घाल्य सवाद. ॥ ६ ॥

दुहा.

बाळना अनिकमे तरुणभावे, उचितधिति भोग संपनि पावै;
दृष्टि कांताई जो सुद्ध जोयें, भोग पण निर्जेता हेतु होवै. ॥७॥

शालि.

घरणी तरुणी मन हरणी घरणीने सोभाग,
शोभा गर्व अभावे घर रहेता वयराग;
भोग मायन जव छंदे मदि वनस्थुं भीति,
तव व्यवहार विगजे वयरागी प्रभुनीनि. ॥ ८ ॥

दुहा.

देव सोकांनिळा समस आवई. जेई वन ध्यायी मीरय प्रभावी;
उग्र तव जव करी कर्म माने, केवळी होई निज गुण संभावे. ॥९॥

शालि.

घडप्रीम अनिवय राजता गाजना गुण पावीस,
वागी गुण मणी गांगी प्रातिहास्य अट्टम;
मुळानिग्रय जे च्याव ते माव भुवन उगार,
कारण दुःख मज वारण मव नारण भवनार. ॥ १० ॥

दुहा.

देव सट्टव दविज वय मंड गंगमळ वेंवटनी नही मंडव (?)
वास वनि मृगनि = मागीर वयळ, दविजने वास भजदिस अ-
मळ (?) ॥११॥

शालि.

हमरे मरावनि वनमणी, लाहान वयनार.

चर्म चक्षु गोचर नहीं जे आहार नीहार; (४)
अतिशय एहज सहजना न्यार घरे जिनराय,
हवे कहइं इग्यार जे होइ गए यनघाय. ॥ १२ ॥

हुहा.

क्षेत्र एक योजनमें उच्छाहिं, देवनर तिरिय बहु कोडि माहीं; १
योजन गामिणी बाणी भास्ये, नर तिरिय सूर सुणे नित्य उछा-
स. २ ॥ १३ ॥

चालि.

योजन शत एकमांहि निहां जिनवर विहरंत,
इति मारि दुरभिस्त विरौच विराधि नहुंत;
स्वपरमक्र अतिशृष्टि अशृष्टि भयादिक जेह,
ते सवि दूरि पलाये जिम दब वरसत मेह ॥ १४ ॥

हुहा.

तरणि मंडल परे तेज ताजे, पृंठि भामंडल विपुल राजे। (११)
सुरकुव अतिशय जे? लहिऐ. एक उंगा हवे बीस कहीऐ ॥ १५ ॥

चालि.

धर्मचक्र शुचिचामर वस्त्रय विस्तार,
छत्रत्रय सिंहासन दुंदुभि नाद उदार;
रत्नत्रय ध्वज उंचो चैत्र द्रुम सोहंत
कनक कमल पगलां ठवे चउ मुह धर्म कहंत ॥ १६ ॥

हुहा.

बापु अनुकूल मुत्तमल बापे, कंडक उंच मुख सकल यापे;
स्वामी जबपी ब्रत योग माये केश नख रोम नवपी न बापे.

(१३) ॥ १७ ॥

કોડિ ગમે સુર સેવે, પંચિ પ્રદક્ષણ દંતિ (૧૬)

પ્રત્યુ અનુકૂલ કુસુમપર ગંધોદક વરસંતિ;

વિષય સર્વ શબ્દાદિક નવિ હોવે પ્રતિકૂલ (૧૮)

તરુ પળ સવિ શિરનામે જિનવરને અનુકૂલ (૧૯) ॥૧૮॥

દુહા

હવે કદ્દું જે પળ તીસ યાત્રી, ગુણ સકલ ગુણ તળી જેહ સ્વાતી;
પ્રથમ ગુણ જેહ સંસ્કારવંત (૧) ઉદાત્ત ગુણ અપર (૨) સધિસુને
સંત, ॥૧૯॥

ચાલિ.

શબ્દ મંભિરપણું જિહાં (૧) વલી ઉપચારોવેત (૪)

અનુનાદિત્વ (૫) સરસ્વતા (૬) ઉપનીત રાગ સમેત (૭)

શબ્દાનિશ્ચય વ સાતે, અર્થાનિશ્ચય હવે બોલ,

મહાર્થતા (૮) અધ્યાત્મતા, ચિષ્ટપણું ગુણ હોય ॥ ૨૦ ॥

દુહા.

ગુણ અસંદિગ્ધ વિગતોત્તરતર જનહૃદય ગામિ ગુણ મધુરવાત,

પૂર્વ અપરાર્થ સાર્કોક્ત માવ નિત્ય પ્રસ્તાવ લખિત સ્વમાવ ॥૨૧॥

ચાલિ.

તત્ત્વનિષ્ઠ પ્રવહીર્ણ પ્રમુત નિત્ય શ્રાવણ અન્ય નિદ રહિત,

મહિમાન મધુર મને સ્તિગ્ધ,

તે ધન્ય ધર્મ ન વેરે, ઉદાર શિવર્ગ વિષય મનિર્લસ,

કારકાદિક અવિર્યય વિષ્ણવ રહિત મુશ્વદ (૨૨) ॥૨૨॥

दुहा.

चित्रकर अद्भुतता रति अनति अविलंब (२९)
जाति सु विचित्र (३०) सु विशेष विंव (३१)
सत्त्व पर (३२) वर्ण पद वाक्य शुद्ध (३३)
नहिय विच्छंद (३४) खेदे न रुद्ध (३५) ॥ २३ ॥

चालि.

इम पात्रिस गुणे करी वाणी वदे अरिहंत,
सर्व आयु जो कोइ सुणे तो नहीं भूख न भ्रंत;
रोग शोग न जागे लागे मधुर अत्यंत,
इहां आवश्यक भाष्ये किंचि दासी दृष्टांत ॥ २४ ॥

दुहा.

देव दुंदुभि कुसुम दृष्टि छत्र, दिव्य ध्वनि चामर आसन पवित्र;
भव्य भामंडल द्रुम अशोक प्राति हारय हरे आठ शोक ॥ २५ ॥

चालि.

रागादिक जे अपाय ते विलय गया सविदोष (१)
उग्यो ज्ञान दिवाकर (२) जय जय हुआ जगियोप;
वाणी कुमति कृपाणी (३) त्रिभुवन जन उपचार (४)
पामे जन जे व्यापक मूलातिशय ए च्यार. ॥ २६ ॥

दुहा.

महा माहण महा गोपनाह, महा निर्यामक महा सार्थवाह;
बिसद महा कथित तपुं जे धरंत, तेहना गुण गणे कुण अनंत ॥ २७ ॥

चालि.

पुण्य महातरु फलदल, किंसलय गुण ते अन्य,
अन्य ते क्षायिक संपत्ति, डसकारे करी धन्य;

बालि.

काल भेद नहि भेदक शिव सुर एक विशाल,
जिम घन कोडिनी सत्ता अनुभवतां त्रिहु काल;
कोडि वरनारे आजना भिदमां नहीं दोइ भांति
आगे पग न कटे जिनजिम पुरगुण भिल्ल जाति. ॥४०॥

दुहा.

जागंतो पग नगर गुण अनेक, भीलनी वालमाहि भील एक;
नहि कहे विगर उपमान जेम, केवली सिद्ध मुख इरध तेम ॥४१॥

बालि.

अथ बाहने काइ चान्योरे नरपति सुरपति रूप,
एक विवेक विराजे ए बीजे ए मान अनूप;
अथे अपहृत मैन्य ते छोडी दोडी नाय,
पाछिने परिसरि मेळी ते वेडो एक तरु आय ॥ ४२ ॥

दुहा.

एक ते भील अविनीत तुरगडे कष्ट उपनीत छुट नरम खगई;
मृटान मुख देगीओ भील एके तेह पग वयलीओ तास टेके ॥४३॥

बालि.

एक पछने देगेरे न विवेगे नीत रूप,
एक मुखगे अर्द्धन एक ते कागळ रूप;
रग मग ओठे वगु परिमाता नहि समझाय,
अनुमाने प्रळ आगिओ भीट ओट नयने नाय ॥४४॥

दुहा.

मगू कळ आनी नृपने वगारे, विनने नेव वरि वरि गिमावे,
बंगु निव मागुगी अरिह आम्हा, भील ते वृत्ति विन आम्हां ॥४५॥

चालि.

एतलें आवीरे लेना पणि पणि जोती मण,
गनिव गन हेषीव हपरय पादातिक वण;
वानरि वाणां जिनिनां छांटणां केसर थोल,

ओळवरंग वधानां नव नव हुआ रंग रोळ. ॥ ४३ ॥

बंदिजन उंदस्तुं विरुळ बोळे, कोइ नही ताहरे देव तोळे;

येइ येइ करव नाचे ते नहुआ, गीत संगीत स्वान पडुआ ॥ ४७ ॥

चालि.

आगे घरिआरे मोदक मोदकरण सुनवंव,

दिव्य लदक वाजि आण्यां शीतल सरस सुगंध;

हून कोइ मील आरोगे, ते सुन आवे भोग,

बेचाटो हूं लीवो. इण अवसरि संयोगे ॥ ४८ ॥

दुहा.

वस्त अलंकार वेहने पहिराव्यां नूटणां तूळ अंबर छोडाव्यां;

दिव्य वांझुळ रुव रुत ते सोहे, विनय गनराज साये आरोहे ४९

चालि

कोइ आरोपारे वारण दमक्यां दोळ निसान,

नादे अंबर गाजे सामे तवळ मंडाण;

नगर प्रवेश महीच्छव अंबरिज पाने रे मीळ.

जाने हूं सरगनां आविजो राखी वेहन बोळ. ॥ ५० ॥

दुहा.

देखी नाकार आकार हरल्यो, नगरनो लोक सुरलोक परल्यो:

आपण थोनि वेडा महेन्व, मानिआ सुगण गनराज सभ्य. ॥ ४१ ॥

चालि.

पहीरिरे पान पडोळी ओळी केस हुनीत.

^{३०} अश्रित ^{३१} अजित ^{३२} अजेय ^{३३} अमेय ^{३४} अमार ^{३५} अपार,
^{३६} अपरपर ^{३७} अजरजर ^{३८} अरह ^{३९} अलेख ^{४०} अचार ॥ ६४ ॥

दुहा.

^{४१} अभय ^{४२} आविशेष ^{४३} आविमाग ^{४४} अभित ^{४५} अकल ^{४६} असमान ^{४७} अविरूप ^{४८} अकृत
^{४९} अदर ^{५०} भविष्य ^{५१} अनवर ^{५२} अस्रंद ^{५३} अगुरुलघु ^{५४} अच्युताशय ^{५५} अदंढ ॥ ६५ ॥

चालि

^{५६} परमपुरुष ^{५७} परमेश्वर ^{५८} परमममात्र ^{५९} प्रमाण;
^{६०} परमज्योति ^{६१} परमात्म, ^{६२} परमशक्ति ^{६३} परमाण;
^{६४} परमबंधु ^{६५} परमोज्ज्वल, ^{६६} परमवीर्य ^{६७} परमेश;
^{६८} परमोदय ^{६९} परमागम, ^{७०} परम ^{७१} अव्यक्त ^{७२} अदेश. ॥ ६६ ॥

दुहा.

^{७३} जगद्गुह ^{७४} जगत्गुह ^{७५} जगत्तात, ^{७६} जगत्तिल ^{७७} जगत्तननि ^{७८} जगत्तनात;
^{७९} जगत्तनरुण ^{८०} जगत्तनरुण ^{८१} जगत्तनरुण, ^{८२} जगत्तनरुण ^{८३} जगत्तनरुण ^{८४} जगत्तनरुण ॥ ६७ ॥

चालि.

^{८५} शांत ^{८६} सदाशिव ^{८७} निर्द्वैत, ^{८८} मुक्त ^{८९} महोदय ^{९०} धीर;
^{९१} केवल ^{९२} अमृत ^{९३} कलानिधि, ^{९४} कर्मगठिन ^{९५} भवनीर;
^{९६} प्रणवबीज ^{९७} प्रणवोत्तर, ^{९८} प्रणवशक्ति ^{९९} जृंगार.
^{१००} प्रणवगर्भ ^{१०१} प्रणवाकिन, ^{१०२} यत्नपुरुषाधार ॥ ६८ ॥

दुहा

दर्शनातीत दशेन प्रवर्ती, निन्यदशेन अदर्शने निवर्ती;
 बहुनमन नम्य जगत्तनन-अनाम, मिद्धना हुंनि इत्यादि नाम ॥ ६९ ॥

चालि.

नमस्कार ते सिद्धने, वासित नेहनुं चित्त.
 धन्य ते कृत पुण्य ते जीविष ताम पविचः
 आर्धध्यान तम नवी हुई. नवि हुई दुरगविवात,
 भवस्य करवारे समरवां लहिई मुहृत वल्लास. ॥७॥

दुहा.

पद हवीये ते आचार्य नमीए, पूर्व संचित सकलताप नमिए
 शासनाधार शासन उल्लासी. श्रुतबले तेह सकल मयासी. ॥

चालि.

करिई मुगदि पधार्यारे. जिनवर दात्री पंध,
 धरेईरे आचार्य आर्यनीति भवचन निग्रंथ;
 मूरत छिपने सिखरी. पंदिन करेरे मधान.
 ए अचरिज पापाने, पल्लव उदय समान. ॥ ७२ ॥

दुहा.

मात्र आचार्य गुण अति मभूत. वरू आलंशन नेदि भूतः
 ते करिओ मूत्रे निरताप सखिओ. नेहनी आपनव कोई धरख

चालि.

हुबहुश्रुत हृदकर्ना धर्माधार शरीर.
 निद पर मन व्यवहारी. गुण धारी प्रवर्धन
 हृदिपा वन मन हवा आचार्य गुणवद
 ते आराधे आगारवा जिन बनि अनिद. ॥ ७४ ॥

दुहा

पद पदिकर पदता उदात नमि पदता 'वन्दे तम मदान
 वर गुण आनन्दन अनेका. पद लखिन गुण लखि बंगा ॥

ચાલિ.

^{૧૧}અનુન્વાન ^{૧૩}પ્રવચનધર ^{૧૪}આળા ^{૧૫}ઇસર ^{૧૬}દેવ,
^{૧૭}મદારક ^{૧૮}ભગવાન ^{૧૯}મહામુને ^{૨૦}મુનિકૃત ^{૨૧}સેવ,
^{૨૨}ગચ્છ ^{૨૩}ભારધર ^{૨૪}સદ્ગુરુ ^{૨૫}ગુરુગંણ ^{૨૬}યુક્ત ^{૨૭}અધીશ,
^{૨૮}ગણિ ^{૨૯}વિદ્યાધર ^{૩૦}શ્રુતધર ^{૩૧}શુભ ^{૩૨}આશ્રય ^{૩૩}જગીશ. ॥ ૮૨ ॥

દુહા.

નામ ઇત્યાદિ જસ દિવ્ય છાજે, દેશના દેત ઘન ગુહિર ગાજે;
 જેહી પામીઈ અચલ ધામ, તેહ આચાર્યને કરું પ્રણામ ॥ ૮૩ ॥

ચાલિ.

આચારય નમુકારે વાસિત જેહનું ચિત્ત,
 ઘન્ય તેહ કૃત પુણ્ય તે જીવિત તાસ પવિત્ત,
 આર્તધ્યાન તસ નવિ હું, નવિ હું દુરગતિ વાસ,
 ભવ ક્ષય કરતારે સમરતાં, લહિઈ સુકૃત વહાસ ॥ ૮૪ ॥

દુહા.

પદ ચડત્યે તે હવજજ્ઞાય નમિએ, પૂર્વ સંચિત સકલ પાપ ગમિએ;
 જેહ આચાર્ય પદ યોગ્ય ધીર, નુગુરુ ગુણ ગાજતા અતિ ગંભીર ॥ ૮૫ ॥

ચાલિ.

અંગ ઈન્ધાર ઝદાર અરય સુચિ ગંગ તરંગ,
 વાર્તિક વૃત્તિ અધ્યયન અધ્યાપત વાર હપાંગ;
 ગુણ પેંચવીસ અલંકૃત સુકૃત પરમ રમણીક,
 શ્રી હવજ્ઞાય નમી જે, મૂવ મળાવે ઠીક. ॥ ૮૬ ॥

દુહા.

મૂવં મળીઈ સત્તર જેહ પાસે, તે હપાધ્યાય જે અર્થ માસે;
 તેહ આચાર્ય એ ભેદ લહીએ, દોઈમાં અધિક અંતર ન કરીએ ॥ ૮૭ ॥

चालि.

संग्रह करत उपग्रह निज विषये शिव जाय,
 मर श्रीजे उत्कर्षणी आचारय उवज्ञाय;
 एक वचन इहां मायओ भगवई वृत्ति लेई,
 एकन धर्मी निश्चय व्यवहारे दोई भेई. ॥ ८८ ॥

दुहा.

मूरी उवज्ञाय मुनि भवि अल्पा, गुण थकि भिन्न नहीं जेमहल्पा;
 निश्चय ईम वदे सिद्धसेन, थापना तेह व्यवहार देन ॥ ८९ ॥

चालि.

वृत्ति छुम उवभोगेई करण नई अस्थि सह,
 दायनि प्राणई पूरई आनम नाणनी हह;
 पणि निरुधि उवज्ञाय माहुन याणि ममिद्ध,
 आवश्यक निर्युक्तई मायवो अर्थ समृद्ध ॥ ९० ॥

दुहा.

भाब अध्ययन अउन्नयन एणें, भाव उवज्ञाय निम तरव वयणें;
 जेम श्रुत केवली सपष्ट नाणें, व्यग्रहनि निशई अल्पमाने ॥ ९१ ॥

चालि.

संगुरग श्रुत जाणे श्रुत केवलि व्यवहार,
 गुणद्वारा आत्मद्वयनो ज्ञान प्रकार;
 श्रुतही आदमा जाणे केवट निश्चय मार,
 श्रुत केवली परकावे निहां नहीं भेदवपार ॥ ९२ ॥

दुहा.

जोटीर नवही ने ते उदाये, नवही विन्मात्र केवल मयाये;
 तेह उवज्ञाय पदने विचारे, तेह एक हीन छे जगमगारे ॥ ९३ ॥

प्यालि.

उपाध्याय सुखाचक पाठक साधक भिद,

वरग करग अध्यापक कृतकर्मा श्रुतदृढः

शिक्षक शिक्षक धविर चिन्तन रत्न विशाल,

मोहनदा पारिच्छक जित परिश्रम पृतपाल ॥ १४ ॥

दुरा.

साम्यधारी विदित पद विभाग, सुचिदाचण विगत द्वेपे रागः
अमदादी सदा निर्विपादी, अल्पानन्द आतम मदादी. ॥१५॥

प्यालि.

नाम अनेक विदेक विशारद पारद पुन्य,

परमेश्वर आशायुत गुण सुविन्द अगम्यः

नदीए शासन भासन पति पारन उरज्ज्वाप,

नाम जपतां जेरनुं नव निधि मंगल पाप, ॥१६॥

दुरा.

नित्य उरज्ज्वापनुं ध्यान धरता, पार्थीए गुन निज चित्त मगताः
इदं दुर्धान पदं न राधे, सोः विरभीन बदरी विराधे ॥१७॥

प्यालि

नमस्तार उरज्ज्वापने दानिज जेरनुं दित.

धन्य मेर हत्य पुन्य हे. जीदत्त नाम परितः

आर्ज ध्यान दान नरि ह्य, नरि ह्य दुरादि दान,

धन्य धरता मगताः पारि सुहृद मगताः. ॥ १८ ॥

दुरा

रिद पारमं मगताः दानु जा उ दानं मगताः

देवरी मेरु दानु दानु दानु दानु दानु दानु दानु ॥ १९ ॥

૧૯૦

ચાલિ.

કર્મ ભૂમિ પત્તર વર મરૈતરવત વિદેહ,
 ક્ષેત્રમાં પંકજ નેત્ર જે સાધુ અમાય નિરેહ;
 પદ પૂને સવિ પૂજીઆ નિંદિઆ નિંદિ એક,
 સમ ગુણ ઠાણારે નાળી એ પદ સર્વ વિવેક. ॥ ૧૦૦ ॥

કુહા.

લોક સન્ના થમી ધર્મ ધારે, મુનિ અલૌકિક સદા દસ મકારે;
 લાભ અણલાભ માનાપમાન, લેત્વે લોધું કાંચન સમાન. ॥ ૧૦૧ ॥

ચાલિ.

સ્વંતી અજ્ઞવ મદવ મુક્તી પણ તસ મર્મ,
 તે હવયાર વયાર વિવાગ વચન ચલી ધર્મ;
 લૌકિક ત્રિષ્ય લોકોત્તર છર્ડે છર્ડે તે તસ હોઈ,
 છઠ્ઠ ગુણ ઠાણુ ભવ અટવી કંપણ જોઈ. ॥ ૧૦૨ ॥

કુહા.

તપ નિયાણે રહિત તસ અસ્વેદ, શુદ્ધ સંયમ ધરે સતર મેદ;
 પંચ આશ્રય કરણ ચડ કપાપ, દંડ ત્રિક વર્જને શિવ હપાય. ॥ ૧૦૩ ॥

ચાલિ.

ગુરુ સૂત્રાનુશાષ હિતમીત ભાષણ સત્ય,
 પાપચ્છિત જલે મલમાલ્યન શોચ વિચિત;
 પંક્તી ઉપમાર ધર્મોપકરણ જે ખરેત,
 તેહ અર્કિંચન ભાવ છે તેને મુનિરાય મહંત ॥ ૧૦૪ ॥

કુહા.

ધંધમણ વિચિત્રણુ ફરિસરૂપ, સદ્મણ ત્યજ તપ ચિયારકૂવ;
 વંધમણ વિત્તિ વંધે જે માસ્તી, તે ક્ષયોપશમ ગાનિ મૂત્ર દાસ્તી. ॥ ૧૦૫ ॥

चालि.

ब्रह्मचारीए ब्रह्म कहाँ सयञ्जो आचार,
तिहां मनहचि प्रतिज्ञा सय उपशम विस्तार;
ते विण बंध अणुत्तर सुरने नविं हुए तंत,
मन विरोध पण शुद्ध ते बंध कहे भगवंत ॥१०७॥

दुहा.

एम दत्त धर्म पाळे विचित्र, मूळ उत्तरे गुणे मुनि पवित्र;
भ्रमर परि गोचरी करीय भुंजे, शुद्ध सज्जाय अहर्निश मज्जे ॥१०८॥

चालि.

हेष नासिनी देशना देत गणे न भयास,
असंदीन जिम दीप तथा भविजन आभास;
तरण तारण करुणापर जंगम तीरय सार,
धन धन साधु सुहंकर गुण महिमा भंडार ॥ १०९ ॥

दुहा.

सम अनाबाध सुखना गवेपी, धर्ममांहि धिर हृदय हित छेखी;
पदवा मुनिनुं उपमान याहि, दैत्य नर सुर सहित लोकमांहि ॥११०॥

चालि.

पट व्रत काय छ रक्त निग्रहे इंद्रि न लोभ,
संतो भाव विसोही पडि ल्हण धिर शोभ;
अग्रिम रोष शुभ योग करण तप शुद्धि जगीश;
सीतादिक भरणांतिक सहे गुण सचावीश. ॥ ११० ॥

दुहा.

मुनि महानंद अर्थो सन्धामी, भिक्षु निग्रंथ आत्म उपामी,
सुक्त माहण महात्मा महेन्नी, दान्न अवधून निनि शुद्ध लेन्नी. १११

शान्त यहक वर अशरण शरण महात्रत धार,
पासंडी अर्थ खंडी दंड विरत अणगार;
लूह अभव तीरथी, पूर्ण महोदय काम,
अबुद्ध जागरिका जागर शुद्ध अध्याय धाम ॥ ११२ ॥

दुहा.

जेष्ठ सुत निन तणो उर्ध्व रेता, चम्पनी भाव माचरु भवेता;
अनुभवती तारक ज्ञानवंत, ज्ञान योगी महाशय भर्त ॥ ११३ ॥

चालि.

तत्त्वज्ञानी वार्चषम सुमंदिय मन गुप्त,
मोहनपी रुषि शितिव दीप्तिन काम अलुप्त;
गोप्ता गोपनि गोप अगोप्य अकिंचन धीर,
सर्व मह समता मय निःपति कर्म शरीर ॥ ११४ ॥

दुहा.

श्रमग कृति द्रव्य पंडित पुरोग, अगार अविगाननुष्ठान रोग;
अमृत तदेतु किरिया विद्यामी, वचन धर्म शमा श्रुप अभ्यामी. ११५

चालि.

शुक्ल शुक्ल अभिजात्य अनुत्तर उत्तर धर्म,
मग्न अर्जुन अर्जुनिय मुद्रित करण अकर्म;
दीर्घ मात मंत्रीर्ण समान ते मंगल्य प्रयात्र,
नति मंगल्यान विवक्षण प्रन्याम्यान विधान ॥ ११६ ॥

दुहा.

नाथ इयादि बहिना समुद्र मातृ प्रकृष्टरुना उ अमृत;
मरं ज्ञाते त्रिके ब्रह्मार्जुन नदन वगदीय गुण संघारी. ॥ ११७ ॥

१९३

प्यालि.

श्री नवकार सयो जगि मंत्र न चंत्र न अन्य,
विद्या नविर्जापथ नवि एद जपे ते धन्य,
बहु दन्यां बहु एतने जापे तुरत फिद.
एतना धीजनी विद्या नमि विनमीने मिद ॥ ११० ॥

दुहा.

सिद्ध धर्मास्तिष्ठापादि द्रव्य, तिमज नवकार ए भजे भव्यः
गर्वभृतमां यतोए ममाप्यो, मयानिर्वापे भव्यी परिदत्ताप्यो ॥ १११ ॥

प्यालि.

गिरिमांती जेम सुगगिरि तरमांति तिम सुरमाल.
सार सुगंधमां पंदन नंदन वनमां विशालः
सुगमां सुगंधति स्वगपनि स्वगमां तागा चंद्र.
गंगनदीमां अनंग सुगंधमां देवमां इंद्र ॥ ११२ ॥

दुहा

शिव स्वयंभूरवरण इन्द्रविमांति. श्री रामण तिम सबल सुभद्रमांति.
शिव अश्विना नादमांति नादगाज, इन्द्रमां जलद संधीरगाज ॥ ११३ ॥

प्यालि.

राममांति तिम सुमान सुमान तिम अश्विद.
श्रीपदमांति सुधा समुद्रा धरमां रघुनेंद्रः
नादगाजमांति सुविदिता धीरगा सुव अश्विद
इन्द्रमांति तिम एव विरवाह नादगा ॥ ११४ ॥

दुहा

एतेमांति दुहा एते एते, राममांति ॥ ११५ ॥
राममांति अश्विदगा ॥ ११६ ॥ ॥ ११७ ॥ ॥ ११८ ॥

રતનમાંદિ સારો હીરો નીરોગી નરમાંદિ,
 શીતઝમાંદિ ડસીરો, ધીરો વ્રત ધરમાંદિ;
 તિથ સર્વ મંત્રમાં ભાષ્યો શ્રી નવકાર,
 કલા ન જાપેરે પહના, જે છે વધુ ઉપકાર ॥ ૧૨૬ ॥

કુહા.

તમે ય સાર નવકાર મંત્ર, જે અવર મંત્ર સેવે સ્વતંત્ર;
 કર્મ મતિફૂલ વહુલ સેવે, તેહ સુરતરુ ત્યમી આપ ટેવે. ॥ ૧૨૭ ॥

ચાલિ.

પહને ધીમેરે વાસિત હોઈ, ઉપાસિત મંત્ર,
 ધીજો પણ ફલદાયક, નાયક છે ય તંત્ર;
 અમૃત ઉદધિ ફુ સારાસારા હરત ચિકાર,
 વિપના તે ગુણ અમૃતનો, પવનનો નહીરે સગાર. ॥ ૧૨૮ ॥

કુહા.

જેહ નિર્બીજ તે મંત્ર જૂઠા, ફાળે નહીં સાહમુંદુર અવુઠા;
 જેહ મહામંત્ર નવકાર સાથે, તેહ દોષ છોક અલગે આરાધે. ॥ ૧૨૯ ॥

ચાલિ.

રતનતળી ત્રિપ પેટી માર અન્ન વધુ મૂલ,
 ચૌદ પૂરવતું સાર છે મંત્ર ય નેહને નૂઠ;
 સકલ સમય અર્ચ્યનર ય વદ પંચ પ્રમાણ,
 મહમુઅર્ચ્ય ને પ્રાગો, વૃન્દા મહિન સુત્રાણ. ॥ ૧૩૦ ॥

કુહા.

પંચ પરમેષ્ઠિ ગુણ ગણ ધર્મીના, ત્રિન વિદ્યાનંદ મોજે ડરીના;
 શ્રી ધર્મોત્તરવચાવક ધર્મીના, નેહ ય માર પરમેષ્ઠી મીના
 ઇતિ શ્રી પંચપરમેષ્ઠિ ગુણવર્ગન મીના મમાપ્રા.

नयादि घृत पूरीयोजी, तत्त्व पात्र सुविशाल.	सुई ॥१०॥
धूपरूप अतिकार्यताजी, कृष्णागरु जोग सुद्ध;	
चासना मद महमहेजी, तेतो अनुभव योग.	सुई ॥११॥
मद स्थानरु अह छाडवाजी, तेह अष्ट मंगलीक;	
जे नैवेद्य निषेदीए, ते मन निश्चल ठीक.	सुई ॥१२॥
लवण उतारी भावीएजी, कृत्रिम धर्मनो त्याग;	
मंगल दीवो अति मलोजी, सुद्ध धरम परभाग.	सुई ॥१३॥
गीत नृत्य वादीश्रनोजी, नाद अनहद सार;	
समरति रवणी जे करीजी, ते गावो धेइकार.	सुई ॥१४॥
भावपूजा एम भावीएजी, सत्य बनावोरे घंट;	
त्रिमुवन महि ते विस्तरेजी, टाळे करमनी काट.	सुई ॥१५॥
इगिपरे भावना भावनाजी, सारेय अस सुवसल;	
जनम सफल जग तेहनोजी, तेइ पुरुष धन्य धन्य.	सुई ॥१६॥
परम पुरुष ममु मांमळाजी, मानो ए मुन सेव;	
दूर करो भव आमळानी, वाचक जग करे देव.	सुई ॥१७॥

समुद्र वहाण संवाद.

हुहा.

श्री नवखंड अखंड गुण, नमो पास भगवन्त;
 करधुं कौतुक कारणे, वाहण समुद्र वृत्तांत ॥ १ ॥
 एहमां वाहण समुद्रनां, वाद वचन विस्तार;
 सांभलतां मन उल्लसे, जिम वसंत सहकार. ॥ २ ॥
 मोटा नाना सांभलो, मत करो गुमान;
 गर्व करयो रयणायरे, टाळ्यो वाहणे निदान. ॥ ३ ॥
 वाद हुआ किम एहने, मांहोमांहे अपार;
 सावधान यह सांभलो, ते सवि कहुं विचार. ॥ ४ ॥

ढाल.

(धाहरां मोहलां उपर मेहसरोखें कोयलीरेंके दोपट्टें ५ देखां. ॥

श्रीनवखंड जिनेश्वर केसर कुसुमस्युरे, के० इन्द्रायें ।
 मंगळ कारण पूजी प्रणमी प्रेमस्युरे, के० नरेंके देखां ।
 प्रभू पाय लागी मागी शकुन वयामनारे के०
 विवहारि श्री पासना लेता भांगनारे के० ॥ १ ॥
 श्रीफल प्रमुखें ववावी रयणायर वनारे के० २०
 वाहण हकारीने चालिया ते सवी दोपट्टें के० तें०
 पणह्मीदीईं आसीस कहे वहिया अचारे के० वेंडा०
 हीरचीर पटकुल क्रयाणां लावनेरे के० ॥ २ ॥

पवन वेग हवे चाल्यां वहाण समुद्रमारे के वहा०
 सद ताण्या श्रीकेरा डेरा तेगमारे केडे०
 तूरहि वाजे गाजे मणिरुचि विजलीरे के गाजे०
 मानु के अंबर हंबर मेघ घटा मल्लिरे के मे० ॥ ३ ॥
 के पर्वतपस्यांलाके पुरवालतारे के पु०
 उदधि कुमार विमान केइ जलमांहि मालतारे के ज०
 केई ग्रह मंडल उतरयो थोक मीलि सहारे के यौ०
 इम ते देखी शके अंबर सूर चडूरे के अं० ॥ ४ ॥
 चाडुई जल अवगाहतां चाल्यां ते जलेरे के चा०
 साद्य दिए जिम सज्जन तिम बेंदु मिलिरे के तिम०
 फरतरंग बिस्तारी साय ते मल्लिरेके सा०
 जाल प्रवाल छले हुआ रोमांचित बलीरे के रो० ॥ ५ ॥
 भरमध्यई ते आठ्या जिहां जल उच्छलेरे के जिहां०
 सायरमांहि गर्व न माई तिणें बलेरे के ति०
 गाजई भाजई नाचतो अंग तरंगस्पूरे के अं०
 मत चालो करे चालो निज मन रंगस्पूरे के चा० ॥ ६ ॥
 गर्वे जाणें मुझ सम जगमां को नहिरे के मु०
 गर्वे घडाये पर्वत जनने करग्रहीरे के ज०
 गर्वे निजगुण धोले न सुणे परकसारे के न सु०
 रस नवी दीई ते नारी कुचजिम निजप्रहारे के कु० ॥ ७ ॥
 ए असमंजस देपी दृष्टि आकुरे के दृष्टि०
 एक वादण न रही सक्पुं बोल्युं ते सूरुं के बोल्युं०

सुख नहि राखें भावें साजुं बागीआरे के सा०
 राजकाज निर्वाहे ते नहि राजियारे के ते० ॥ ८ ॥
 दरिया तुमैछो भरिया नहि तरिया गुणरे के न०
 तुमे कोईपी नवी दरिया परिवरिया गुणरे के परि०
 तो पिण गुण मद करवो तुमने नवी घटेरे के तु०
 बुढानि पात फटेस्ये पटाऊ जे अटेरे के जे० ॥ ९ ॥
 जे निज गुण स्तुत सांभलि सिर नीचुं धरेरे के सि०
 तस गुण जाईं उंचा सुरवरनें घरेरे के सु०
 जे निज गुण मुखि बोले उंची करी कंधारारे के उंची०
 तस गुण नीचा पोसि बैसे तले धरारे के बैसे तले० ॥ १० ॥

दुहा.

एह वचन सायर सुणो, बोले हलुआ बोल;
 सी तुजने चिता पटी, जा तूं निगुण निडोल. ॥ १ ॥
 आपकाज विण जे करई, मुखरी परनी तात;
 पर अचगुण व्यसने हूई, ते दुखिया दिनरात. ॥ २ ॥
 बाहण फटे सायर सुणो, जे जग चतुर मुजाति;
 ते दाखें हीतसीखड़ी, तेमत जाणे तात ॥ ३ ॥
 जो पणि परनी द्राख खर. चरतां हांणि न कोय.
 असमंजस देखी करी, तो पिण मन दुख होय ॥ ४ ॥

डाल.

(विजय करी घरी आविया, बंदि करे जयकार ए देशी ॥

सिंधु कहे हवे सिंधुर बंधुर नाडविनाद,
 घटतो रे गर्व कहं तूं पामुं तूं चित्त प्रमोद;

मोटा इच्छेरे माहरी सारें जगत प्रसिद्ध,
सिद्ध अमर विद्याधर मुज गुण गाजे समृद्धि ॥ १ ॥

रजत सुवर्णना आगर मुज छे अंतर द्वीप,
दीप जिहां बहु औषधि निम रजनी मुख दीप;
जिहां देखी नरनारी सारी विविध प्रकार,
जाणीइं जग सबी जोइओ कौतुकनो नहि पार. ॥ २ ॥

तार्जारे मुज बनराजि जिहां छे ताल तमाल,
जाति फल दल कोमल छलित लबिंग रसाल;
पूगी श्रीफल एला मेला नाग पूनाग,
मेवा जेहवा जोईइं ते हुवा मुज मध्य भाग. ॥ ३ ॥

चंपक फेतकी मालति आलति परिपलटुंद,
पटुल मुकुल बलि अलिकुल मुखर सखर मचहुंद;
दमणो मरुओ मोगरो पादलनें अरविंद,
हुंद जाति मुज उपवने दीइं जनने आनंद ॥ ४ ॥

मुन एक सरणे राता राती विद्रुम बेलि,
दाखी राखी तेहमां में साची मोहनबेली;
जप माला जपकारणें तस फल मुनिवर जित,
बनिवा अघरनी उपमा ते पुण्ये लाभन. ॥ ५ ॥

नवग्रह जेणेरे मलिईं बर्याया राखेनई पाप,
लोकपाल जस किंकर, जेणे नित्यो मुरराय;
किओरे थिलोकी कंटक रावण मंका राज,
हुन पसाईं तेगे कंचन गदमद मंदिर साज. ॥ ६ ॥

पक्ष लक्ष जब तक्षतो पर्वत उपरिघाई,
 कोपाटोप घरी यणो वज्र लेई सुरराय;
 तढफढी पढीयारे ते सवी एक ग्रहे मुज पक्ष,
 तव मेनाक रहीओ ते सुखीओ अक्षतपक्ष ॥ ७ ॥

जग जसचराचर जस तनुं माया पीलई चीर,
 ते लक्ष्मीनारायण गोवर्द्धन धरधीर;
 मुजमांहे पोल्या हेजे सेज करी अहिराज;
 दौड करे कुंण मादरी हुं तिहुअण सिरताज. ॥ ८ ॥

वाहण पाहण पाणि तुजयी भारें तुं कहेवाय,
 हलुओ पवन जकोलें डोलें गढयलां खाय;
 तो हलुया बोलढा हलुओ छे तुज पेट,
 मुज मोटाई न जाणें ताणें निज मति नेट. ॥ ९ ॥

गिरुयाना गुण जाणे जे हई गिरुआ लोक,
 हलुआनें मति तेहना गुण सवी लागे फोक;
 बांशि न जाणेरे वेदना जेहुई मसवतां पुत्र,
 मूढ न जाणें परिश्रम जे हुइ भणतां सूत्र. ॥ १० ॥

दुहा.

सापर जब इम कही रसो, वाहण वदे तव वाच;
 मा आगल मोसालतुं, ए सवी वर्णन साच. ॥ १ ॥

बाणीने जिम ग्रंथ गति, सुरतिथि हरिने जेम;
 फाई अजाणि मुज नही, तुम मोटाई तेम ॥ २ ॥

विस्तारं छुं गुण अमें, दांकुं छुं तुम दोष;
 तो एवडुं स्युं फुलवुं, सो करवा कंड सोप ॥ ३ ॥

१. त्रिभुवन.

मेजो णिण मृग चंदलो, जिय किमे सुमकास;
 निप अरगुणना गुणकर, सज्जननो सहसास ॥ ४ ॥
 गुण करता अरगुण करे, तेनो दुर्जन हूर;
 नायिकेजग मरण दीई, जो मेळिई कपूर ॥ ५ ॥
 दिन करता मागे अहित, ते छाडी जे दूर;
 जिय रति उगो तम हरे, घृक नयन तम पूर ॥ ६ ॥

हाल.

देखी मरकटशानि.

इतुभा णिण तुम ताजनी सागर सांभली,
 बहु जनने पार उताम्नी; सागर०
 स्यु कीतई तुम मोटाईनी, सागर०
 जे बांटे लांकडे छाटनी. सा० ॥ १ ॥
 तुमे नाम पगवां छो मोटाणी सा०
 पणि कामनी वेटाई मोटाणी; सा०
 तुमे केवढ जाणई बाज्यानी, सा०
 न बीजा दिन साज्यानी. सा० ॥ २ ॥
 तुम मोटाई मन गजोनी, सा०
 इनि नातो पणि होई जाओनी; सा०
 काहे उदगरी पण मोटाणी, सा०
 विहा मण्डू छेद भंगोनी. सा० ॥ ३ ॥
 बंधव बंधू नावेनी, सा०
 जो बन्धो दीन बन्धोनी. सा०

आकाश मोटो पिण कालोजी,	सा०
नाहो चंद्र करे अजुआलोजी.	सा० ॥ ४ ॥
आपे मोटाई अंघनी कीजीजी,	सा०
तिहां तेजवंत ते नानी कीकीजी:	सा०
नानो चित्रावेल धीराजेजी,	सा०
मोटो एरंडो नवी छाजेजी.	सा० ॥ ५ ॥
नान्हो पंचजन्य हरि पूजेजी,	सा०
तस नादे त्रिभुवन धुजेजी:	सा०
नानो सिद्ध महागज मारेजी,	सा०
नानो बज ते शैल विदारेजी.	सा० ॥ ६ ॥
नान्ही औपधि जो होइ पासजेजी,	सा०
तो भूत भेत सवि नासेजी;	सा०
नान्हे अक्षर ग्रंथ लखायेजी,	सा०
तेहनो अर्थ ते मोटो धाएजी	सा० ॥ ७ ॥
तुमे रावणनुं सौचदिगेजी.	सा०
इहां सार अमारनो बहिरोजी:	सा०
तुमे मोटाई नांही टोलीजी.	सा०
निज मुखे निज गुण नम घांसीजी	सा० ॥ ८ ॥
तुमे रावणनुं बल पोख्युजी,	सा०
पिण नीति शास्त्र नवि पोख्युजी:	सा०
चोर संगी तुम्हने जाणिजी	सा०
रामचंदे बांध्या ताणीजी	सा० ॥ ९ ॥
बन दीपादिकनी मोहार्जी.	सा०
ए शपिना गुण संदोहाजी:	सा०

ते देखी मद मत वहजोजी,
मद छांड़िने छाना रहजोजी.

सा०

सा० ॥ १० ॥

दुहा.

एह वचन श्रवणें सुणी, पाम्यो सायर खेद;
कहे तुम स्युं बोलतां, पापु छुं निवेद. ॥ १ ॥
जेहथी लक्ष्मी उपनी, परणी देव मोरार;
तिरांसिषु तेजिहूओ, ते अग कुल निरवार. ॥ २ ॥
साहरं तो कुल काठनुं, जे पोर्ला घणुं खाय;
तुम मुझ बिच जे अंतरो, ते मुख कछों न जाय. ॥ ३ ॥
घाएण करे कुल गर्वियो, माहरं पणि (पण) कुल सार;
सुरतरं जेहमां उपनो, बंछित फल दातार. ॥ ४ ॥
पयु पंखी मृग पधिकते, जे छाया सुख देत;
ते सरभर अपकुल तिला, पर उपगार फलंत. ॥ ५ ॥
हुं लछि दिखं (दिठ) पुरुषने, ए गुण मुजमां सर्व;
मुन तुजमां विवाद छई, तिहां कुलनो स्यो गर्व. ॥ ६ ॥

दाल.

कुल गर्व न किजे सर्वथा, हूओ रुटे कुल अवताररे;
गुणहिणो जो नर देखीण, मो कहिइ कुल भंगाररे. कुल०
जो निज गुण जग उज्ज्वल कर्यो, तो कूलपदनुं स्युं किजेरे;
जो दोषे निज काया भरी, तो कूलपदथी कूल लाजेरे; कुल०
फचरार्थी पंकज उपनुं, हूओ कमलानुं रुलगेदरे;
फहो कूल मोरुं के गुणबटा, ए भामो मन मंदेदरे. कुल०

१ नरवर. २ लक्ष्मी.

જેહ રચણ આણું અમેરે, તે જગિ આવે લેલેરે;
 જે તુજમાંદિ પડિયાં રહેરે, તેહનું ફલ કુંળ દેલેરે. તુલ્સે ॥ ૪ ॥
 સાર સંગ્રહી હુંજ છું, રમ જાણી મત હરલેરે;
 સાર ન જાણે સંગ્રહીરે, નિમ મનમાં તું પરલેરે. તુલ્સે ॥ ૫ ॥
 લાકડ તૃણ હપર ધરેરે, રચણ તલે તું ધાલેરે;
 એ અજ્ઞાનપણું ઘણુંરે, કહો કુંળને નવી સાલેરે. તુલ્સે ॥ ૬ ॥
 તુજ કષરામાં જે પદધારે, નિમ ગુણ રચણ ગમાવેરે;
 તે તુજથી અલગા થયારે, મુલમુ ઠામે પાવેરે. તુલ્સે ॥ ૭ ॥
 ફાકર ખેલા મણિ ધરેરે, એ તાહરિ છે સ્વામીરે;
 તુમ કીરતી ઠામી રહીરે, તુમથી રચણ પામીરે. તુલ્સે ॥ ૮ ॥

કુદા.

સાયર કહે હું મદ કરે, પોત વિચારી જોય;
 જે જગને આગિવિકા, તે સર્વી મુજથી હોય. ॥ ૧ ॥
 મુજ વેલા ઉપર તુલ્સે, સેલો સેલો જેમ;
 જો મુજ નીર અણદ છે, તો સદુ જનને સેમ. ॥ ૨ ॥

દાલ.

બાહણ હવે વાળી વહેરે લો, સુખ તુજ નાથે લાજરે;
 ફઠિન મન જલ ધન હુજ સુદ નહિરે લો, તે આદ કુંળ કાજરે. ૧
 ફઠિન મન ધનનો ગર્વ ન કીર્તીયેરે લો, જે આધિકને ધન છેતરે લો;
 નવીંદીઈ કૃપણ લગારે, ફઠિન મન મારણી તેહથી મૂમિકારે લો.
 નવી તરુશર ગિરિ મારે કા ॥ ૨ ॥
 સ્વારાં પાણિ નિસ્મલારે લો. ત્રિપ કલ ત્રિપ તુજ મૂરે. કા

પણિ તરસ્યા પછ પંચીચારે લો, તેહથી નાસે દૂરે. ક૦ ॥ ૩ ॥
 મછાદિ તુજમાં રચારે લો, વ્યું વિપમાં વિપકીદરે; ક૦
 વિણ હંસાદિક તુજ જલેરે લો, પાંમે વહુલી પીદરે. ક૦ ॥ ૪ ॥
 મારગ જે તુજમાં થઈરે લો, ચાલઈ પુણ્ય પ્રભાવે; ક૦
 વિદ્યાં એક કુર્ચે અભારદીરે લો, મરુ મંડલીની વાવેરે. ક૦ ॥ ૫ ॥
 જો છુટ જલ માદરે લો, તો પાડઈ જન સોસરે. ક૦
 વહુલે પણિ જલ તુજ છાતિરે લો, રતિ ન લઈ ચિહંઓરે. ક૦ ॥ ૬ ॥
 જે પર આશા પૂરવેરે લો, છતિ સારુ દોઈ દાનેરે; ક૦
 યોદું વિણ ધન તેહનુંરે લો, જગમાં પુણ્ય નિદાનેર. ક૦ ॥ ૭ ॥
 ભંદ ભલો ઘંદન તળોરેલો, સ્પો લાકડેમેં ખારે, ક૦
 સજ્જન સંગ વઢી ભલિરેલો. સ્પો મૂરસ અવતારે. ક૦ ॥ ૮ ॥
 સાદ હુઓ તુમ ઘોચરેલો, યોચ્યો એક નાકારે, ક૦
 જો જાણો જસ પામીયેરેલો. તો ભિચ્યો દાન વિચારે. ક૦ ॥ ૯ ॥

કુણ.

સિંધુ કલે સુણિ વાદળ તું. હું જગતીરય સાર;
 ગંગાદિક તુજમાં મલે, તીરય નદી રજાર. ॥ ૧ ॥
 તીરય જાણી અતિ વહું. તુજને પૂજે લોક;
 ગંગા માગર સંગમે, મલે તે જનના થોક. ॥ ૨ ॥
 વાદળ કરે તીરયપણું. તુજ હુચ વદો ન જાય,
 ગંગાદિક તુજમાં મલે. કાન મરુર રમ જાય. ॥ ૩ ॥
 ગંગાદિક આરિ મલે, તુજને રંગ રનાવ;
 જાઈ નામ વિજ તેહનું, તુજ ચારે તત્તવાવ. ॥ ૪ ॥

दुर्जननी संगत यकी, सज्जन नाम पलाय;
कस्तुरी कचरे भरी, कचरारूप कहाय.

॥ ५ ॥

दाये दाह तथा टले, मज्जालेजे सोय;
शिशु अर्थ तीरथ कहुं, ते तुझमां नहिं कोय.

॥ ६ ॥

तारे ते तीरथ इस्पो, अर्थ घटे मुज माई;
जंगम तीरथ साधु पिण, नरे प्रही मुज बाई.

॥ ७ ॥

दीमें जन भे तुज प्रति, ते नचि तीरथ हेन,
गरजे कहीई रार पिना, ए जाणो मंकेन.

॥ ८ ॥

हाल.

दशरथ नरवर रात्रीभो ए दर्शी.

मिथु करे सुणी बाइणतुं, हुं जेय जन हितकाररे,
मुज जल छेई घन यत्रा, वरसे छे जलधाररे;

जलधार वरसे तेणी मयली, हुइ नर पडन मरी;
सरकर बाविमराई, चिहुं दिशि नीमरण थाले वरी;

मद मुदित ओंकारमठिन, शोका केकि केकारवकरे;
जलधान मंगलि होइ, बहूनि काज नगजननां मरे.

॥ १ ॥

मुत्र जळ निविन घन जळे, मुत्र उगनि निम जाणीरे;
ए सर्वजे तुज प्रति नार्हलुं, दिन आनी रे,

मांजिई हीन भविनीन तुजनै, नार्हलुं छीए ए हीन विपी;
सर्वप सोदो दिग न मूजे, जेइ गिहया गुगनिरी;

हुइ बाज धारट महुं हुंहुं, भे बेयन कहुवा मणे;
छोक कछोक होइ नो विग, नान मरगुन नहिं मणे

॥ २ ॥

तुं घान तृणनां मूछ छेदे, लूण सपके पायरे;
तुझ जाति बिण कुण जीव पामे, सुख तेणे सायरे. ॥ ६ ॥

परंदो नहि मुरतरु तरुअर, कहिह दोयरे;
चिंतामणि ने कांफरो, ए बे पथर होयरे;
ए दोय पथरपणि विलख्यणपणुं, निज निज गुणतणुं;
बलि अरु मुरही दुष, एक ज वरण पनि अंतरयणुं;
इमनीर जीवन तेह, घन तुं ताहकं विपरुण;
ए तुं एक शब्दे रले, मूले जूओ आप स्वरुप. ॥ ७ ॥

हुं घनजलयकी उपनो, बाघ्योतुं तस दष्टिरे;
जनम छगे तस गुण ग्रहं, नबि दीठो तुं दष्टिरे;
दष्टि नबि दीठो तुं अने, उपकार स्यो तिहां तुझतणो;
निज जाति घनने तुमे जाणो, एह अम्ह अवरीज घनो;
जो नीरगुणो गुणवंतं, दीखी करे ए अम्ह जातिई;
तो जगनमां जे जम मल्लेरा, तेह सविनुस तातए. ॥ ८ ॥
जलमाहि निज गुण थकी, तरिहं छई अमे नितरे;
हुं ताहं तुं परने, इम तुं घरे विचरे;

इम विच म घरे शकट हिंठि, भान जिम मनमां घरे;
तो गर्व करनो तुझ घटें, जो पाइज तुझ जलमां तरे;
संबंध गुणनो एह साधो, काज ते बिण नबि सरे;
गुण घरे जेम मद मृषा न करे, सुजस तेहनो विस्तर. ॥ ९ ॥

बुद्धा.

सिंधु करे मुझ गुण घना, खुं तुं जाने पोत;

मुझ नंदन जग चंदलो, सपके करे उघोत. ॥ १ ॥

मलमूत्र समेटेरे, अपवित्र तुं घेटे रे;	
तेणि कारणें घेटे, दूरे परिहर्योरे	॥ ६ ॥
विरहानल सलगेरे, सुतरहे अलगेरे;	
तुं चंदने बलगे, किरणे उच्छळिरे.	॥ ७ ॥
ते पखअंधारे, करवच विदारैरे;	
इम धारे ते द्विजपति निज पावनपणुंरे.	॥ ८ ॥
शशिस्युं तुझ रंगोरे, इम छे एकांगोरे;	
नवि सोहें अभंगो, सज्जननी परेरे.	॥ ९ ॥
तुझपां नवी खूतोरे, तो सवि गुण जूतोरे;	
तुझ पूतो विगुतो नवी कोई आविगुणेरे.	॥ १० ॥
तो पिण तुझवाळिरे, कुल रेपा काळिरे;	
निज गुण जलगाळी, टालि नवि सकेरे.	॥ ११ ॥
खळ संग जांणीरे, सज्जन गुण हांणीरे;	
होप मलीन घन पांणी, यमुनापां भल्युरे.	॥ १२ ॥
कुळ अवगुण दोपोरे, निज काया सोखीरे.	
तुझ नंदन चोखी, तपस्या आदरीरे.	॥ १३ ॥

दुहा.

इम तुझधी विपरीत जे, तुझधी लाजे जेह,	
ते सुत ऋद्धिधी मद्र किस्युं, तेहस्युं किस्यो मनेह	॥ १ ॥
सगा सणाजाजातीनो, गुण नावे पर काज;	
एक सगो भूखे मरे, एकतणि घरि राज.	॥ २ ॥
अत्रि नयनसी उपनो, तुझधी जे पाणि चंद;	
ते विवापने छेटढे, तुझने किस्यो आनंद.	॥ ३ ॥

નિજ ગુણ હોય તો ગાજીળ, પર ગુણ સવિઅકયધ્ય;
જિમ વિધા પુસ્તક રહી, જિમ વલી ધન પર દખ્ય. ॥ ૪ ॥

બીજુ તુલ નંદન કલ્યા, નિતિ નિતિ ઘટતિ જાય.
રાતે ફેવલ તગતમે. દિવમે અગોચર યાય. ॥ ૫ ॥
મોટી જસરીતિ કલ્યા, પર હપગાર વિમેસ;
અચ્ચ અચંદિત સર્વદા, મુલ્લવિલ્લમે સરી દેસ. ॥ ૬ ॥

દાલ.

દર આંસા આંદલિરે એ દેસી.

સાયર કરે કારણ ગુણોરે ન યારે મુલ્લ ગુણ સાર;
કાદે પૂરા દુધમારે, ફરેતો દોષ વિચાર.
સબલ એમ ન માન્યગને ચાત,
તુન કરે મુલ્લ ગુણ ક્યાત. મુલ્લ મોટાહ છે અવદાત. સર૦ ॥ ૧ ॥
જે દિન વૃષ સરોવરે, મુંફે નદી અને નિરાણ;
ખર હનાલે તે દિનેરે, ચાપે મુલ્લ હશન. સર૦ ॥ ૨ ॥
મબલ મત્રાપ રવિનપેરે. નાંબિ મુકે મુલ્લ નિર;
મેર અગનધી નાંબિ મલેરે, જો વિળ રેમ સરિર. સર૦ ॥ ૩ ॥
હું સંતોષ યારી રહેરે. અવિચલ ને ધિરયોમ;
લામ રહિત અમલોં રોંગે. લાણ હું રપો અવિ લોભ. સર૦ ॥ ૪ ॥
ચિનાદંત ગંધાર હુંરે. નાંબિ લોહું મયાંસ;
હું મુલ્લ ગુણ જાણે નહીરે, મું મુલ્લ મું મુલ્લ શાદ સર૦ ॥ ૫ ॥
શાણ કરે મુલ્લ માયરે. નાંબિ મરે મું દાંન;
હનાલે જલ અતિ વરેરે. વિળ નરી અરે કાંસ. સર૦ ॥ ૬ ॥
ગોર ન પાંડુ પોદયોતે. દર મદ રે રજ;

मूल्य करयो पट सुत मुनिरे, तिहां न रही तुल्य देऊ ॥ ७ ॥
 एक एकयी आतिषणारे, जगमां छे बलवंत;
 मुस समय जगमां को नहिरे, इम कोय म धरो तंत. सब० ॥ ८ ॥
 सहस नदी घन कोट्यीरे तुल्य नवी पेट भराय;
 तुं नित्य भूख्यो रहेरे, क्रिप संतोषी गाय. सब० ॥ ९ ॥
 शसि मूरज घनपरि अमेरे, ममे पर उपकार;
 भागें अंगें तुं रहीओरे, इसयुं कई गमार. सब० ॥ १० ॥
 परहित हेते उद्यपारी, सरज्या सज्जन सार;
 दुर्जन दुखीया आलसुरे, फोकट फूलणहार. सब० ॥ ११ ॥
 निःकारण निति वृत्तलेरे, बलगे बाउल जेम;
 हृदयमांदि घणु परजलेरे, तीमायंत तुं केम. सब० ॥ १२ ॥
 साधुं हुं गंभीर छे रे, नावि लोपे मर्याद;
 पिण तिहां कारण छे जुओरे, स्युं फूले निसवाद. सब० ॥ १३ ॥
 विकट चपेटां चिहु दिसेरे, बेल धर हीई तुल्य;
 मर्यादा छोपें नहीरे, तेहथी ए तुल्य गुज. सब० ॥ १४ ॥
 पर अवगुण निज गुण कथारे, छांशे विकथा रूप;
 जाणुं छुं सघलु अमेरे, सायर तुल्य सरूप. सब० ॥ १५ ॥
 दुहा.

कहे मकराकर म करि तुं, यवहण मुसस्युं होइ;
 में तुज सरणें राखीओ, तो पामी धन कोइ. ॥ १ ॥
 आसंगो नावि किजीए, जेहनी कीजे आस;
 नरपति मान्यो पिण रहें, आप मुलाजइ दास. ॥ २ ॥
 सरणें राख्यो चंदन, जिम मृग हूओ कलंक;
 तिम तुं मुसने पिण हूओ, कहतो दोष निःसंक ॥ ३ ॥
 सुंदर जाणी संग्रहीओ, हुआ ते नियुण निभूक;
 लथापें नज - - - - - न मोटी चूक ॥ ४ ॥

वाहण कहे सरण जगि घर्म विण को नही,

तुं सरण सिंधु मुझ केणी भाति;

शरण आव्या तणी सरम ते नवि रहें,

जेह जाया हुई सुजस राति

वा० ॥ १ ॥

काल विकराल करवाल उलालतो,

फूक मुंके मवल व्याल सीराखि;

जुठ अति दूठ जन मूख सरडो हतो,

यम महिष सांभरई जेह निरखी.

वा० ॥ २ ॥

चोर करि सोर मलदारिया धारिया,

भारिया क्रोध आव्यें हकार्या;

भूत अभूत यमदूत यम भयकरा,

अंजना पुत नूतन बकार्या.

वा० ॥ ३ ॥

हाथि हथिआर सिर टोप आरोपिया,

अंगि सन्नाह भुज बीर बलयां;

सल्लके तई नूर दलपूर, बिंदु तव मल्यां,

बीररस जलधि ऊघांण बलियां.

वा० ॥ ४ ॥

नीलसितपित अतिस्याम पाटल धना,

वसन भूषण तरुण किरण छाजे:

मानुं वहुं रूप रण लछि हृदय स्थलें,

कंचूआ पंच वरणी विराजे.

वा० ॥ ५ ॥

भूर रणतूर पूरे गवण गडगडे,

आयहें कटकनी सुभट कोडी:

नावस्युं नावरण भाव भर मेलवी.

केलवी घाउ डीउं मुझ मोदी.

निश्चितशर धीर जलधार वरस्ये घणुं,
 संचरे गगन बक धवल नेजा;
 गाज साजे सघल दोल राजे सबल,
 बीज जिम कुत चमके सतजा.

वा० ॥ ७ ॥

क्रूर रसस्तर गज कुंम सिंदुर सम,
 रुधिरनां पूर अविदूर चाले;
 स्वर भूरई समर भूमि सुरण परिसीत,
 कायर धरा हेठ घाले.

वा० ॥ ८ ॥

भेद घमंड शत खंड जे करी शके,
 उच्छले तेहवा नाल गोला;
 बरसता अगन रण मगरोसे भर्या,
 मानुं ए यमतणा नयण डोला.

वा० ॥ ९ ॥

चोर भूके महा क्रोध मूकई बलि,
 बाहण उपर भरी अगन होका;
 फोकबाणे बढे सुभट रण रस चढे,
 बिरुद गाई तिहां बंदिलोका.

वा० ॥ १० ॥

उसरी चोर जालि सोर बहु पापराइ,
 अगन तिहां सबल लागे;
 बालतो गालतो टालतो दर्प तुल,
 तेह तुं देख तो किम न जागे.

वा० ॥ ११ ॥

शेष पिण सलसले मेदिनी चलबले,
 खलभलई शैल ते समर रंगे;
 लडयडे भीक इक एरु आगइ पडे,
 सुभट सत्राइ माइन अंडे.

वा० ॥ १२ ॥

घोर रण जोर चिहु ओर भट फेरवे,

જો હવડ ન રહિયે નિંદા કરતો, મર્મ ઉઘાડિસિ માહરા ફિરતો;
 પોત સરંગ ધુમરમાં ઘોઢી, તો હું નાસ્તીસ તુમનદં ઢોલી. ॥ ૨ ॥
 તુમ ઘીન મુમ નથી હાસ્યે હાંતી, તુમ સરિસ્તા ઘડુ મેલીસ આંતી;
 જો અમૂટ છે તુમ મંદાર, તો ચાકરનો નહીં કો પાર. ॥ ૩ ॥
 ઘણ અગન તાપે હુદે ગાદું, જેહ સ્વમાવે જલ છે ટાદું,
 તિમ તુમ મર્મ વચને હું કોપ્યો, સિમાવંત ધુરને આરોપ્યો. ॥ ૪ ॥
 મોટાસ્યુ હડ બાદ નીવાર્યો, નિનિ માર્ગ તે સે વિસાર્યો;
 મુમ કોપે તું રહિય ન સકડ, પડે એકલ હરી નદં ઘેકડ. ॥ ૫ ॥
 કોઈ સરંગ શિલર પરિ વાવે, જહ શફીર રૂતે અંબર આપે;
 એકતરંગ સચલ ન મામદે, કાજ ઘણા તું સ્યુ હમ લાજે. ॥ ૬ ॥
 વચનમકોઠે દિહ જલમમરી, માનું મદ મદિરની ધુમરી;
 તેમનાં શૈઝિયર પળિ તૂટડે, હરિ સત્યા કળી વંચ છુટડે. ॥ ૭ ॥
 મધ વક્ર પાડિન અનુછ ઉછઝતા, આછોટડે પુછ જડે છાગે.
 એવર જલ કળીયા છમકડે, મહગળ ગળ તાના મળીયા. ॥ ૮ ॥
 પ્રવે મુમ કોપે તુમ સર્વ, ગલસ્યે જે મનમાં છે ગર્વ;
 જે જોછે અસર્મજસ માયા, ને ફાલમે મપંડી સન શાયા ॥ ૯ ॥

દુશા.

શાહન કહે મન ગગને, માયર વાદું ત્રોર;
 વાહને ને કમિયું તુયા, વૃચી કહે ચક્રોર ॥ ૧ ॥
 વચન ગુમાન તુમ વાંચિયા, માયનકા તિહા માય;
 કેનાં કાઢા કાઢીડ. તિમના દહિ ને માય ॥ ૨ ॥

દામ્.

માયર સ્યું તુ રંગહે, સ્યું રૂતે છે કાફ;
 ગલર વચન હું નરી વમ્, રૂચ્યુ રૂતર રાફ મા ॥ ૧ ॥

- बात मसंगे में कहिया, उत्तर तुझ सार;
 नर्म न भेदिया ताहरा, करि हृदय विचार, सा० ॥ २ ॥
 निज हित जाणी बोलिई, नवि शास्त्र विरुद्ध;
 रसोपरि बलि विष भक्तो, पणि कहीई सुद्ध, सा० ॥ ३ ॥
 छिद्र अनारां संवरे, तुं किहारे गमार;
 छिद्र एक जो वनुं लहिई, तो करेरे गमार, सा० ॥ ४ ॥
 शोकनी पारि नीत अन्हवणा, ताकै तुं छिद्र;
 पणि रत्नबालो धर्म छे, ते न करे निद्र, सा० ॥ ५ ॥
 बोलै शरणागत शक्ति, जे नीर मक्षार;
 कठिन बचन सुख लखरे, ते तुझ आचार, सा० ॥ ६ ॥
 पणि मुझ रक्तक धर्ममां, नहि तुझ बल लाग;
 जेह्यी मुझ बुडे नहीं, भंग बावनमो भाग, सा० ॥ ७ ॥
 मनमां स्युं मुझी रहीओ, स्युं माने निःशंक;
 अन्ह जावां तुझ एकलो, लगत्ये तो पंक, सा० ॥ ८ ॥
 तुं घर समरथ छई, करवा असमरथ;
 श्रम करबो गुण पावनो, जाणे गुरु हत्य, सा० ॥ ९ ॥
 इंस बिना सरवर दया, अलिविण निम पद;
 निम रसाळ कोकिल बिना, दीपक विण तद्, सा० ॥ १० ॥
 मलपाचल चंदन बिना, धन विण निम द्रंग;
 सोहे नाई निम श्रम बिना, सा तुझ बैभव रंग, सा० ॥ ११ ॥
 गगन पाव मययी मुइ करि, लखा पप दीशेरी;
 निम तुझ वषा, कलित मइ धायै, सा० ॥ १२ ॥
 उन्हो स्युं याइ हया, मोटाई जेइ;
 तेओ बेहु मली हर, बेहु पखसनेइ, सा० ॥ १३ ॥

- राजा राज्य मजा सुखी, मजा राग नृप रूप;
निज कर छत्र चमर धरई, तो नवी सोहे भूप. ॥ १ ॥
- मद झरते गज गाजते, सोहे बिंध्य निवेश;
बिंध्याचल विण हाथीआ, मुख न लहे परदेश. ॥ २ ॥
- अगजेंय वन ते हूइ, सिंह करें जिहां वास;
वनने कुंज छाया विना, न लहें सिंह बिलास. ॥ ३ ॥
- हंस विणा सोहे नहिं, मानस सर जलपुर;
मानस सरवर हंसला, मुख न लहें मह मूल. ॥ ४ ॥
- इम सायर तुझ अमथीली, मोटाई बिहु परिलप;
जो तुं धूकइ मद कर्यो, तो तुझ सम मुज लख. ॥ ५ ॥
- हंस सिंह करिवर करे, जिहां जाइ तिहां लील;
सर्व ठामिं तिम मुख लहे, जे छे साधु मुलील. ॥ ६ ॥
- सायर कहे तुझ मुज विना, भरी न सकें डग;
मुझ मसाद बिलसैं घणो, हु दिभो तुं तुझ मग. ॥ ७ ॥
- मुझ साहसुं बोले बली, जो तुं छांदी लाज.
तो स्वामी द्रोहातर्णी, सीख होस्ये तुझ आज. ॥ ८ ॥
- बाहण कहे सायर सुणो, स्वामि ते संसार;
गिराओ गुण जाणी करइ, जे सेवे नीसार. ॥ ९ ॥
- भार बहो जन भाग्यनो, बीजो स्वामी भूढ,
जिम खरवर चंदन तणो, एतुं जाणे गूढ. ॥ १० ॥

भोलिदारे हंसारे वि० ए देशी.

- एहवें वयणेरें हवे कोपेइ चट्यो, सायर पाम्पोरे शोभः
 पवन झकोलेरे जल भर उच्छल्ली, लागे अंवर मोभ. एहवे० १
- भमरी देतारे पवन फीरी फीरीरे, वाले अंग तरंग.
 अंवर वेदीरे भेदी आवता, भाजे ते गिरिशृंग. एहवे० २
- भूत भयंकर सायर जब हुआ, चीज हुई तब हास;
 गुहिरों गाजीरे गगने घन करे, डम डम डमरु विलास. एहवे० ३
- जलनइ जोरइरे अंवर उच्छलई, मच्छ पुछ करी वंक;
 वाहण लोक नइरे जो देखो हुई, धूमफेतु शतसंक. एहवे० ४
- शेष अगननोरे धूम जलधि तणो, पसर्यो घोर अंधार;
 भयभर प्रासेरे मसक परितदा, वाहणना लोक हजार. ए हवे० ५
- गगन चढावीरे वेग, तरंगनें तले घालिजेरे पोत;
 ऋट ऋट तुटेइरे बंधन दोरनां, जन लखजो तारे जोत. ए हवे० ६
- नांगर ओढीरे दूरि नांखीइं फूल तणा जिमबिंद;
 गगनउलालीरे हगिईपाजरी, मोढि मंडप मिटि. ए हवे० ७
- छुटे आदारे बंधन थंभनां, फूटइ बहु ध्वज पंड;
 सूक वाहण पणिछो तापरि हुई, कुया थंभ सत खंड. ए हवे० ८
- सबल शिला वचि भागा पाटीयां, उच्छलते जल गोद;
 आश्रित दुखथीरे वाहण तणो हुआ, मानु हृदयनो फोट. ए हवे० ९.
- ते उत्पत्तिरे मलय परि हुंति, लोक हुआ भयभ्रांत;
 फायर रोवेरे धिरते धृत धरी, परमेश्वर समरंत. ए हवे० १०

दुहा.

इमसायर कोपे हुआ, देखी वाहण विलखः

विचि आवि वाणी वदे, उदावि कुमरनां लरक.

बाहण न कीजे सारंग्या. मोटा साथे झुत;
जो हिंभुं तो फल लयो, मुझे काई अयुज. ॥ २ ॥

तुमको काय न उगयो, बाहि जाण जळवेळ;
हजि लिंगि हिन चाहतो, करि समुद्र स्युं येळ. ॥ ३ ॥

ढाल.

ममयी माज करे जल्यराज ए देनी.

संकट रिक्त लह मयदूर, फिर राज थई बागई तुज;
तुर मागर जो भिळई तो पुणें तुज धंछिन आस,
लोक करे मनिळीळ दिखान. सापर जो० १

तुज नमना टटयें तम क्रोध गिरया ते तम सरळ राखुष सा०
बाहि साहिब भाण भंभगा आम करी नई नवी आ संग. सा० २
तज गात्रे भंगण मंजयंत हेगई नेनी हयदग्यंत. सा०

साहिब मुनि तज मर भेदात नमकु निजराजन घाई ल्यार. सा० ३
जे परमेश्वर मोटा कीया, जेहनी मागानी मुखमिद्ध. सा०
जे साहिबनी दिजे मर होदि नगी नवी दिजे देव. सा० ४

धनपद जे शत्रु दुष्टा देव तज हार जेहने नवयेव. सा०
काइ वदने राजा न तज साहिब गति नही नीगी जाय. सा० ५
जे इतक इज्जत तज शत्रु राजा नही नही मर; सा०

जे साहिब जगि मरत लाग नही कीन नदयु भयुगाग. सा० ६
हिज कति कहु तु भयव इतक लाग नही नही नदयव. सा०
कपु मात्रि मानी मरत लाग नही नही नदयव लाग बीचार. सा० ७

सादर मरत तु भयव इतक इतक नही नही नदयव; सा०
दुष्टा देव तज साहिब नही नही नही नही नदयव सा० ८
देव कति मरत नही नही नही नही नदयव सा०

दुष्ट नही नही नही नही नही नही नही नही नदयव. सा० ९

सायर सेवक देवनी, साम भेदनी बाणः

बाहण एहवी सांभनी, बदे मान मनि आण. ॥ १ ॥

एव तुम्हे पोखो खरो, निज साहिवनो देवः

गुण अजाणनी परे हरी, पाणि एहनी सेव. ॥ २ ॥

मठ जाणो ए संकटे, मान टले अम्ह आजः

जे अमे साहिव आदयो, ते बहस्ये अम्ह लाज. ॥ ३ ॥

टाल.

नाभिरा थांके बाग चंपे मोर रतोरि—ए देसी.

श्री नवखंड जिणंद, तेहनो सरजकिओरी:

घोषा मंडण पास, साहिव तेहकिओरी. १

जेणे निज तनुं नव खंड, भेलपा आर बलेहि:

ते रजु हत तनुं खंड, भेलरये भगति भलो. २

उभाज महर बार, एहनर सेव करेरी:

जे समरपो कउयेव, भंकट नयल हरेरी. ३

अरि करि येमरी आगे, अरिजन बधु रजारी:

अहमप एह साहिव, मरवट रुजारी. ४

ते जे हाहलवाल, ररि एरी जेहदेरी:

रुद अमर मुनि हह, जसकीव नाम जरेरी. ५

एकीक पावन महु ज म, रज अमर रमेरी:

मम दुम हरेवा ब ल हव नवव धमेरी. ६

ते महु साण पावन अमर अ न दहरी:

हुम जीव रजव र ज पावन मरव नर. ७

मम मम नर हा हव मम नर नर नर.

महु दारवो अमरव र ज, मम नर नर.

कोई नहीं मय मुझ जो मयु विष वसोरी;
जाओ नुम उदधि कुमार, सायर भेलकीसोरी. ॥ ९ ॥
जे साहिब गुप्तसय कादिई न रोसमजीभोरी;
ते अर्थे संख्यो दून, सायर दूस्तिजोरी. ॥ १० ॥
आसपूरण महु पास, हरस्ये भिन्न पतीरि;
लहस्ये जगजसवाद, आरति नहीं अरतिरी. ॥ ११ ॥

दुहा.

इणी आकौनई धर्मने, तूटा छुर अगुमान;
कुसुम छटि बपर करे, अंबर धरी निमान. ॥ १ ॥
छटि माये धन धन्य नू, तुझ सम जगि नहीं कोइ;
कुनई रहवी धर्म मनि, संकट आवे होइ. ॥ २ ॥
हरष नहीं वैभर लहे, संकटि दुख न लगार;
रण संग्रामे धीरजे, ते शिरला संमार ॥ ३ ॥
एय धर्ममा मुरकरी, टाले सबी बतवान;
किरि सान मयछो धन्यो, दुभा धन्य भवदान. ॥ ४ ॥
सुरवर जमसानिध करे, नेहम्यु किमि रिस;
इम सायर धनी उदमयी, परत वादय जित धीत ॥ ५ ॥

द्वान्त कामनी.

हरमिन दवदहारि दुआहो कम्पा काटिक द्वाज;
टट्टी वादगवी भावदाहो विन दुआ व नगमाज. ॥ १ ॥
मयु पामत्री नानवी दुख दुआ इ . मग मारे छुनवा;
महि मन्वो मुग मनाज. वयः मः ॥ २ ॥
दिवो छटमा भनि धमा हा कवर्गद नरद्वान्त.
मादु अकट उदगी मदन मन्वो मगो मृग माह वयः ॥ ३ ॥
मयो हार्य दग्गा मनि मकट मर, पानहिनु हुन.

तारे फिरत अंबर बलाका, लज्जल करिहरपा केतु मनु० ॥ ३ ॥
 हुआयंभ तिरि सनाकीओहो, मानुं नाचहो बंस।
 नाचें फिरघी नर्तकी हो, श्वेत अंशुक घरी अंस. मनु० ॥ ४ ॥
 सोहें मंदित चिहुं दिसें हो, पट मंडपचोमालः
 मानुं जयलछीतणो हो, होत विवाह विशाल. मनु० ॥ ५ ॥
 बेधो सोहें पांजरीहो, कूआयंभ अग्र भाग।
 मानुं के पोपट खेलओहो, अंबर तरुभर लागि. मनु० ॥ ६ ॥
 नव निधान लछि लही हो, नवग्रह हुआ प्रसन्न;
 नव सठ ताप्यां ते भणी हो, मोहीं तिरांजन मग्न. मनु० ॥ ७ ॥
 राचे मावे नाचे बहुजन, सर ही दनावत साज।
 रामे बाजां हरतना हो, पाम्युं ते अभिनव राज. मनु० ॥ ८ ॥
 मेपाहेंबर उष विराजें, पट मंडप अति चंग,
 रामे बिहु पखसोहाराहो, चामर जलधि तरंग. मनु० ॥ ९ ॥
 एक बेछि सापर वणी हो, दूजी जनरंग रेढी;
 बिभी पवननी भेरणा हो, बाएण पटे निजगेढि. मनु० ॥ १० ॥
 पवनोधि दूनी बसो हो, पवन तिलापो दिग.
 जन मन कुरा बीएहो, बेग रिदा अति लेग. मनु० ॥ ११ ॥
 रामे कण्ठर चिहुं दिसें हो, आबक देखी जहाज।
 मानुं तिरांजना लोभनाहो, नामें दाजिद परी लाज मनु० ॥ १२ ॥
 तपिरे बहुआहेंदरे, सातवां सातव सुविनाम।
 निज इतिउ रंदिह लहिहो, पाम्या ते हुज्जत उद्यान. मनु० ॥ १३ ॥

चोनाई.

बहिन श्या बायला राजा, चरणगी तिरा विज्या राजा;
 मिन आसलिया देव विमान, लख लख लख लख बलवान ॥
 लख लख लख लख लख, बलवान लख लख लख लख,

- सोनइया नविजाए गण्या, रुपाराल तर्णी नही मणा. २
- मोढ्यो मोती तिहां बह मूल. मानुं ज्या र लतानुं फून;
पासे मांढी मरकत द्वारी ते सोहे अलिकुल अनुंहारि. ३
- लाल कांति पसरे तिहां सार भूमे लह लानी बाजार;
मानुं आवि कपट्या रंगि, नाव चरण अलतानइ संग ४
- रयण पारखि परखी पासि, करे रयणनी मोटी रासि;
परखे नाणां नाणावटी, करें रेंड जिम सुरगिरि तटी. ५
- विविध देस अंबर अनुकुल, दोसि विस्तारे पटकुल;
चीन मसज्जरनें जर बाफ, जीपे रवि शशिकर ओ माफ. ६
- सोबन तंतु खचित पावरी, जे पासें भीका भावरी;
मांगेरो हणगिरिना कंति, ते जोतां पुईचे मन खंति. ७
- जिमवसंत फूजे मणीआर, मणि माला घंडइ मणीभार;
तेल फूलेल सुराई आधारइ, तस सुवास अंबरि विस्तरे. ८
- कस्तुरी आकुल तोलत, सौरत निश्चल अलि मुजंत;
नवि जाणे तिहां लीनो लोक, सोर जोर करते जन थोक. ९
- केसर छवि अगनि तनु घरी, मानुं धीज कस्तुरी करी;
ढाली नीच घणा निशंक, तो आदरिइ जगिनि कलंक. १०
- अंबर चंदन अगर कपूर, गर्भित धरणी परिमलपूर;
मानुं ते भारे नविकरे, अलि गुंजिन अक्रंदित करें. ११
- घणां वसाणांनो विस्तार, ते कहेतां नवि लाभे पार;
सुरली कंड पणि न मिलई जेइ, ते लाईई तिहां वस्तु छेइ. १२
- पक्षेण मे विस्तार, दरिआ समगाजइ बाजार;
तिहां व्यापार कया अति घणा, मुलिं लाभ हुआ सो गुणा. १३
- लोक थोक जिम बेलि भराय, एक एकना हृदय दलाइ;
तर्पा वसाणें निज निज जिहाज, कीबो घर आव्यानो साज. १४

(गच्छपति राजिभा हो लाल—ए दंशी.)

भरियां किरियाणां घणां हो, हीरचीर पटकुल;	
मेल्यां निज बंदिर भणी, हवे चाहण पवन अनुकुल.	१
हरखित जन हुभा हो लाल, पाम्या जय तसिरी सुखलील; आ०	
दोप पंखि जिम पंखिभा हो रय अजय दोय तुरंग.	१० २
रणकई ध्वजभणीकिकोणी हो. कनक पत्र संकार;	
बाहण मिसें आवे रमा, मानुं गळड करी संचार.	१० ३
घापई जलभोलेंचिई हो मानुंसरे मदपूर;	
बाहण चले जिम हाथिभो, सिरकेसर छवि सिंदुर.	१० ४
भरवसी सगर नाखीई हो. बाहिर तेइ न जाई;	
एहवे बेगे चालिआं मनि बाहण हरखई न माई.	१० ५
बाहण भाणसुं तोली हो धर स्वर गनो सार;	
तुला रंड धंभे करी, जोइ नेजो यह विचार	१० ६
कामिकरई जिम कामीनि हो हृदय स्थल परिणाम;	
सायर विम अवगाहनां हवेइ बाहण चल्पा उच्छाह	१० ७
गुण जित्यो स.यर रहूभो हो सहजे नानिधकार;	
देल्यां बंदिर आपणां. हरे हुभा जय जयकार.	१० ८
बंदिर देखि बावटा हो धरिया लाल अग्र भाग;	
मानुं बहु दिननो हुं नो, तेइ भगट कीओ चित्राग.	१० ९
बंदिर देखि हरखसुं हो. बेशलि नानी आबाज;	
जे आगई सुर गजउमो बलि नेहवणी स्यो गज.	१० १०
बावरां बाजा हरखनां हो. को लाल नील गज.	
हरे ठंठे सुहिरो रिई मानुं मजगजगजान	१० ११
माहमा मिलवा आबीया हो, मल्लन लेइ नावा.	

अंगो अंग मिलावदें, तो टलियां विरह भाव.	६० १२
आव्या वाइन सोहामणां हो, घे पा बेला कुल.	
घापर हुवा बचामणां. श्री संघ सदा अनुकूल.	६० १३
विवाहा व्यवहारी भेटें मुदा हो मयम पाम नवखंड;	
सुरभि द्रव्य पूजा करे. लई केसरने ओखंड	६० १४
मोतीना कर्या साथीयाहो. आंगीरयण बनाव.	
ध्वजा आरोपी अतिमली, पळिक कलम सुगिमाव	६० १५
इण परि जेहना द्रव्यना हो, आव्यो मधुनी भोग;	
सापरपी मोडुं करओ तेनिहान मिळि सवि लोक.	६० १६
ए उपदेस रच्यो मलो हो, गर्वत्याग हित काम;	
तपगच्छ मूपण सोभतां, श्री विजयप्रभमूरिराम.	६० १७
श्री नमविजय विबुद्ध तनो हो. सीम मणे उल्लास.	
ए उपदेसै जै रहे. ते पामे सुनस विजास.	६० १८
मुनि विषय संवन जाणी एहो, ते हर्ष ममाण;	
कडि जसविजय ए रच्यो, उपदेस चणो सुममाण	६० १९

इति पानपत्र यादस्वत्योः परस्परं प्रशस्पसंवादात्तावः समाप्तः॥

श्री घोषा पंदिरे.

श्री योगनिष्ठबुद्धिसागरेण शोधितम्.

पद्मरस सापस प्रति, गौतम दीक्षा दीध;	
ते केवल कमलावरे, कौन किया तीन कीध.	१२
कृतभपराध समावती. निजगुरणी के साथ.	
मृगावती शुद्ध भावमें, सिद्ध स्वरूप सनाथ.	१३
साधुक्रिया केसे सवे, घाणीमें पीछंत;	
शुद्धभावते शिवछहे, खंदक शिष्य महंत.	१४
नाच नयन किरिया करी. साध किया नही कीध.	
अपादभूति भावशुद्ध, सिद्ध सुधारम पीध.	१५
ते रिज दीन दिशा ग्रही, क्रिया कौनसी होय.	
ये शुद्धभावे सिद्धता, गजगुरुमाले जोय.	१६
गुणसागर केवल लघो, सांमल मधवीचंद;	
पौने केवल पद लहे, शुद्धभाव शिव संघ	१७
भिहणी भते शरीर जव, मुनि करणी किम होय.	
साध सुकोमल शिव लहे, कारण अन्वयन कोय;	१८
खंदक ग्वाल उतारना, साधु क्रियाकी भिद्ध;	
मव निवाम तज भाव शुद्ध, भिद्ध शुद्ध पद लीध.	१९
बदनना भेक पहोरमें, केवल ज्ञान अनंत.	
भाव अशुद्ध ने नव छहे, श्रीदममार महंत.	२०
असंख्यात इष्टानंद, कौलु वरणे जाय;	
बै जेने बुद्धिमें चहे, ने ने दीव बनाय.	२१
भाव शुद्धता भिद्धको, कागन निनुं काय;	
क्रिया भिद्ध कागन नही. निग्रयनय संवाय.	२२
ज्ञान मरुत नय मागीव दग्गो दार्मी नाय;	
शुद्ध भावना भिद्धका. कागन दग्गन कदाय	२३
ज्ञानात्म समवाय है छिहिया जद मरव;	

ભાર ઉત્તીખી મરિકા જન, માથે મગ નિજ માથ;	
નિજ ઘુમાર મરોદધિ, તરન નાવ શુભમાર,	૧૭
શરરસ ગમ શક્તી સંવતે, ગાંતમ કેવલ સ્ત્રીન;	
લીસન યદે ચોમાસ કર, મંપૂરન રસ પીન.	૧૮
અતિ રતિ શ્રાવક આગ્રહે, વિરચી ભાવ સંરંધ;	
રત્નરામ ગણિ સિસ મુનિ, જ્ઞાનમાર યુધિ નંદ.	૧૯
હિતી શ્રી ભાવપદ ત્રિશિકા સમાપ્તા.	

ગુહાલી.

હારે મારે ઠાપ ધરમના સાદા પચવીસ દેશજો-૫ દેશી.	
હારે સર્ણી નગરીમાં આવ્યા છે ગુરુ ગુણવંતજો,	
ભાવ ધરીને ઘાણો તેને બંદવારે સોલ;	
હારે તે તો રજપણી આરાધક સદ્ગુરુ સંતજો,	
જસ મુલ જોતાં દીન જાણ આનંદમારે સો.	૧
હારે યથનામૃત જેનું પુલ્પ નક્ષત્રનો મેહજો,	
સાંચેરે મવિજન મન રૂપી ભૂમીકારે સો;	
હારે કરે મફુલ્લીત વિકસિત કમલતળીપરે તેહજો,	
ટાલેરે અજ્ઞાન તિમિર રવિ સગતરિ સો.	૨
હારે જસ નામ પ્રમાણે ગુણગણનો નહિ પારજો,	
મુદ્ધિસાગર મુદ્ધિના નિધિ હું કહુંરે સો;	
હારે વલી પંચમહાવ્રત પાલે મુદ્ધાચારજો,	

पण जाय न प्यारी, हृदय विहारी, अद्भुतकारी, अजरामर !
 जय जय योगाकर, बुद्धिसागर पूर्ण प्रभाकर, प्रेमाकर, ३
 छो धुभ संस्कारी, मद मोहारि, धर्म प्रचारी, क्रोधारि,
 दुर्जन संगारि, दुर्गुणहारि, तत्त्वागारी, तृष्णारि;
 भगवत् भजनारी, वृत्ति तमारी, सदैवसारी, भजनाकर !
 जयजय योगाकर, बुद्धिसागर, पूर्ण प्रभाकर, प्रेमाकर. ४
 जेनी धिति जळमां, वसुधातळमां, प्राणिसकळमां, ने पळमां,
 बळी दावानळमां, तळ वितळमां, द्रव्य सकळमां, ने छळमां;
 हानीना दळमां, रहि सहु पळमां, ते विमु दिलमां, तत्त्वाकर !
 जयजय योगाकर, बुद्धिसागर, पूर्ण प्रभाकर, प्रेमाकर. ५
 धीरज धरनारा, प्रभु भजनारा, तारण हारा, तरनारा,
 यहु कर्पा सुधारा, सुख करनारा, संकट भारा, हरनारा;
 बहु भक्ताभारा, जय करनारा, सद्गुरु सारा, स्नेहाकर !
 जयजय योगाकर, बुद्धिसागर, पूर्ण प्रभाकर, प्रेमाकर. ६

दुष्टा.

छुं छुं आपतणो सदा, आज्ञा शिर धरनार;
 हे सुंदर श्री सद्गुरु, उतारो भवपार. ७
 निर्जितेन्द्रिय सकळ गण, निर्जित विषय विकार;
 अजित सागरानी बन्दना, होशो बारंबार, ८
 संवत् विक्रम आंगणिश, पांमठ शान्ध सुहाय;
 अधिक कुण्णनी अट्ठी, पण्कथी सुख थाय. ९

लेखक—श्री बुद्धिसागरजीना शिष्य—अजितसागर,

સંવત ૧૩૨૭ માં રચાણો ગુર્જર ભાષા સાહિત્યનો રાસ.

॥ શ્રી સાત ક્ષેત્રનો રાસ ॥

॥ ૐ નમો વીતરાગાય ॥

સ^૧ચિ અરિ^૨હંત નમેવિ, સિ^૩દ્ધ મૂરિ^૪ ઉવજાય

પનર કર્મ ભૂમિ સા^૫દુ, તી^૬હ પળમિય પાય ॥ ૧ ॥

જિણસાસનમાંહિં જો સારો, ચડદહ પૂરવતુણડ સમુધારો
સમરિડ પંચ પરમેષ્ઠિ નવકારો સસ સેત્રિ હિવ કહડ વિચારો ॥ ૨ ॥

ધુ^૭નુ ધુ^૮નુ તેજિ સંસારે, જિ^૯હં જિણવરુ સ્વામી,
ગુરુ સુસા^{૧૦}દુ જિણમણિડં, ધમ્મુ સુગ^{૧૧}ડ ગામી ॥ ૩ ॥

વારિ અંગિ દુલ^{૧૨}હુ મણુ જમ્મુ, અતીઅવિશેપિ (અયંત વિશેપે) જિ^{૧૩}હિ

૧ સર્વ. ૨ અરિહંત=તીર્થંકર. ૩ સિદ્ધ=મુક્ત કર્મથી રહિત પરમાત્મા. ૪ મૂરિ=આચાર્ય. ૫ ઉવજાય=મળાવનાર ઉપાધ્યાય. ૬ સાદુ=સાધુ. ૭ હિવ=હવે. ૮ કહડ=કહુ. સર્વ અરિહંત સિદ્ધ આચાર્ય ઉપાધ્યાય અને પન્નર કર્મસ્થિત સાધુ એ પંચ પરમેષ્ઠિના પાદમાં નમસ્કાર કરીને સાત ક્ષેત્રનો વિચાર કરું છું. પંચપરમેષ્ઠિ-રૂપ નવકાર છે તે જિન શાસનમાં સાર છે. તેમજ ચૌદ પૂર્વનો સમુદ્ધાર છે. ॥ ૨ ॥ જ્યાં જિનેશ્વર સ્વામી છે તે દેવ તરીકે છે. સુસાધુ ગુરુરૂપ છે. સુગતિ દેનાર જિનકથિત ધર્મ એ ત્રણ રત્નની જેને પ્રાપ્તિ થઈ છે તે જીવ જગત્માં ધન્ય ધન્ય છે. ॥ ૩ ॥

૯ ધુણુ ધુણુ=ધન્ય ધન્ય. ૧૦ જિહં=જ્યાં. ૧૧ જિણવરુ=જિ-નવર. ૧૨ સુસાદુ=સુમાધુ. ૧૩ જિણમણિડં=જિનમણિત. ૧૪ ધમ્મુ=ધર્મ. ૧૫ સુગડ ગામી=સુગતિ ગામી. ૧૬ દુલહુ=દુલ્લભ. ૧૭ મણુ જમ્મુ=મનુષ્ય જન્મ ૧૮ જિહિ=જ્યાં. ૧૯ ધન્ય=ધર્મ.

જિજ્ઞાસુ ધર્મ સમ્પત્તરયણુ વિતિ નિવસય જીહ, સોદગ ઉપારિ
મંજરિ તોહ ॥૪॥

પુણુ જિજ્ઞાસણુ દુલહનં જીવ સંભલિ કયં તુ નિરુપમુ

નાણુપદાણુ પકુજિ જિજ્ઞાસુ ॥ ૫ ॥

ભરહસ્તિતિ સ્વદ્પંદહ “ધિન્નિકેવલિ નાણિ” જિજ્ઞાસુ જંપિત
વૈતાલ્ય પરદાં ત્રિસ્વંદ હોઈ, તદિ ધરમનામુનાપુનવરતહોઈ ॥૬॥

ઉલ્યા ત્રિદુસ્વંદિ ધિતિ (ધિતિ;) કેવલિ ઇમ આપય, (ભાપઈ;)

સાહમાહિ દુનિ પંદને પડિયા પાપઈ ॥ ૭ ॥

મજિ પંદઈ કુવડની મડિડ, તેડ ત્રિદુભાગિ પાછઈ પડિડં,
ચડયડ ભાગ ધરમનઈ લાગે, તેડ જોઈ જઈસય વિભાગે ॥ ૮ ॥

તે ન ઘાટંગવડભાગ સાહ, મિથ્યાતિહિ જડિન થાકતડં

કુમતિ કુવોધિ કુગુરુગાહિ પડિડં ॥ ૯ ॥

યોદા જીવ કેઈ દીસઈ તેજે જિજ્ઞાસુ મળઅંમનિહિકરંતિ દિવ
તિદુપણિહિ સારુ સમિકતો પામિડ જીવિ જિજ્ઞાસુ ઉત્તત્તો ॥૧૦॥

ધાર વરતતઈ પામિડ જે જિજ્ઞાસુરિ યુત્તા મુગઈતિ

વંધણ સત્તા જીવ મુકતિ દીપંતા ॥ ૧૧ ॥

માણાતિપાતવ્રતુ પહિલડં હોઈ ધીનડ સત્યવતુ જોઈ

૨૦ સમ્પત્ત રયણુ=સમ્પત્ત રત્ન. ૨૧ પુણુ=પુનઃ ૨૨
જિજ્ઞાસણુ=જિજ્ઞાસુ શાસન. ૨૩ નિરુપમુ=નિરુપમ. ૨૪ નાણુપદાણુ=
જ્ઞાન પ્રધાન. ૨૫ ભરહસ્તિતિ=ભરત સેત્રે. ૬ પદ્ સ્વંદહ=૭ સ્વંદ.
૨૭ ધિન્નિકેવલિ નાણી=ધર્મ કેવલજ્ઞાની. ૨૮ ચડયડ ભાગ=
ચતુર્થ ભાગ. ૨૯ દિવ દિવે. ૩૦ તિદુપણિહિ સારુ=વ્રણ મુચનમાં
સાર. ૩૧ તત્તો=તત્ત્વ. ૩૨ મુક્તિ=મોક્ષ ૩૩ પહિલડ=પહેલું.
૩૪ ધીનડ સત્યવતુ=ધીનુ સત્ય વ્રત.

जीजइवाति परधन परिहारो, चउथइ शीलतणउ सवारो ॥१२॥

परिग्रहतणउं प्रमाणु व्रतु पांमचइ कीजइ

ईगपि भवपहसमुद्धो जीव निश्चय तरीजइ ॥ १३ ॥

छटउं^{३१}व्रतु^{३३} दिसि^{३०}नणउ प्रमाणु, भोगु^{३०}वभोगव्रत सातमइ^{३८} जाणु,

अनरय व्रतु दंड आठमउं होइ, नवमउं व्रत सामायकु तोइ ॥१४॥

देसावगासी दसमुव्रतु नघी मूह पोपय

व्रतु अग्यारमसउ जम समनूल ॥ १५ ॥

व्रतुवारमउं^{४१} अतिथिसंविभागुओ तोइ मुक्तिपरतनमागो

जईण^{४२} मारगि चालइ संसारे, धनु^{४३} सक्रिपारथि ते नरनारे ॥१६॥

समकित्तमूल व्रतु वारइ गहिय घरमि पालेउ

सप्त^{४४} क्षेत्रि जिन भणिया तिह^{४५} वित्तु वावेउ ॥ १७ ॥

सप्तक्षेत्रि जिन कहिया महामुनि^{४६} वित्तु वावेजिउ विवहपार जिन

वचसु आरार्थीउ अक्कनु साधिउ लहइ पारु संसारसारे ॥१८॥

सपत्ते क्षेत्रि जिनसासगिहि सगली कहीजइ, अधिक रिधि धनु

इण्यु बीजमुनहि जिवाबीजाइ तेहि क्षेत्रि वावे व्रण यानकि

लाभइ देवलोको कणनी याहरु मुक्तिरुलो पायउ निसंदेहो ॥१९॥

पहिलें^{४८} क्षेत्र मुजिगइभुवण करावउ वंगूनीछे महिमाकरइ

महु श्री चउविइ संवमूलानारउ गूढ मंडइ पुछ कुवउकी सहिउ

३५ चउ=चाथे ३६ छइ व्रत. ३७ द्विगितुं परिमाण ३८

भोगोरभोगव्रत ३९ जाण ४० अनय दंड आठमं. ४१ अतिथि

संविभाग ४२ याविना मांग ४३ धन्य. ४४ वृत्त. ४५ वावो.

४६ कयो. ४७ वित्त ४८ पहिलें क्षेत्र.

आगइ कौजइ रंगमंडपु जो पुस्तक कहिउ ॥ २० ॥

तेहि आतरइ बलामणु कीजइ आघेरइ निमजिनभवनइ
नालिमाहि दीसइ, नीकेरउंचउचंगतोरणु थंभ थोरु घांटु अति
नीक चकडीयइ नानाविधि रूपि सारुवारु तहि नीकालु मदिउ ॥ २१ ॥

बिहु पक्ष फरनी ' देहरी कीजइ इतिरुडीव धीजमूर्ति जिन
हतणीमाहि तेवइ तेवडी कणयफलस दंड घांटीइ यजपूरीप
कियजइ छोई पकत मासादु भलउ जीवनीपाइ बाजइ ॥ २२ ॥

तहि जिनबारिं कपाडभलं कीजइ, अति सुविघट्ट मणइजाइ
सुरतउ अनिसुघुडुसादुभार ददद्रागुणज आवंड संपुट तां कुंची
सांकली अतिनीसलकीजइ जउ आयमणइ जाइ स्वरतउ संपट
दीजइ ॥ २३ ॥

अतिति सपउ जिणहभुयणु किरिअमरविमानु दीसइ
सुरति बीतरागमाहि तिहुयणुभाणु कउणुरूप बीतरागतणु जोइ
कवणु विशेष अट्मप्रतिहारिज जिणहतणइ वृक्ष होइ अशोक ॥ २४ ॥

४९ रंगमंडप. ५० उंचु तोरण. ५१ कनक फलस. ५२ ध्वज
५३ कीजे. ५४ पंक्ति. ५५ मासाद ५६ भलो. ५७ बाजे ५८
त्यां जिन वारणे. ५९ आवे. ६० कीजे. ६१ दीजे. ६२ जिन
भुवन. ६३ अमर विमान. ६४ देखाय. ६५ त्रिभुवन भानु. ६६
विशेष ६७ अष्ट मानिहार्य (अशोक वृक्ष) ७ सुर पुष्पवृष्टि. ३
दिश्य ध्वनि ४ चामर. ५ आमन ६ मामंडल. ७ दुंदुभि. ८ छत्र.
अष्टमातिहार्य छे तीर्थकरने ष अष्ट मानिहार्य होय छे. ६८ अशोक

तव सीलमइ करावीयइ जिनभवन ठवीजइ पारइ पीतलमइ
भलांग्रिहिवैति पूजीजइ घरि देवालाइ कराविय तीकाइमणो
हइ जीछे तिहूयण सरण सामि पूजीजइ जिणवर ॥ २९ ॥

सुगंधि नीरि सनायु करइजिण जीणि आप्तिदिहि ते संभार
इकसमलह नवि छीपइ, विदिय अंगलहणे मूक्ष्मकरव सुफरां बहु
मूला नियसक्ति करावियइ जेवदेवंगनूला ॥ ३० ॥

कीजइ उरमुख्यडा सिरखंड मसेवा, कपूरबटे वार्ताइ कपूर
जितस्त्री मुखि देवा, मुंकइ जिण भूयणिहि धाति अतिनीकी
धूषीवालाकुंची जणी दुषीगानी कूपी. ॥ ३१ ॥

अति सुगंधिहि सिरखंडि कपुरिहिभांगी कीजइ सामी बीत
राग प्रभु वनवन वर्तगी कसंत्तरिहि कुंकुमिहि तितउ निलाडिहि
सामी तेण बितपरिकलइ लली अति नीकइ धामी ॥ ३२ ॥

आभरण चढावियइ सोवर्णमय बडिया, हीरे माणिकि मोतीए
बहुयणे जडिया, अतिरुयडउं आभरणनणउं भलउं कीजइ
संपूरव नीकउं सिहरउं पूठिउं हतलि अनइ ममूरव ॥ ३३ ॥

कानिहिकुंडल सिरिसमुरुटुकिरि ऊगिउं भाणू जाणे तिहू-
यणि सपल लोक असिनवउं विवाणू, उरपालइकंडिमांरुलउं
मुक्तावलिहार नमणि निहाजिने बीनतरायु रुयडउं सुर सास ३४
पाहुजुयलि घेउं बहिरखा अतिनीका सोहई टीलूउं श्रीवत्सु

८७ त्रिभुवन शरण ८८ स्वामी. ८९ जिनवर. ९० कस्तूरिवटो.
९१ कुंकुमवटो. ९२ सुवर्णमय. ९३ हीरा ९४ माणिक ९५ मोति.
९६ बहु रत्न जडिया ९७ अति रुडुं ९८ भलुं. ९९ उग्यो.
१०० भावु. १०१ त्रिभुवने. १०२ सकल.

साह्यार भविष्य मणिमोह सोनाकेरी पालडी कीज जिनपते
सोहो बीजउरुं सामी जिण हय्ये ॥ ३५ ॥

इणि विवेहि न हुय विसेपि हि जिणवर पूजसललत्तणीय
करउ मनरंगिहि नवनवभंगिहि श्री संवनयण मुहामणीय ॥ ३६ ॥

एतीअजीइ आमरणतणी पूजा नीपत्री दिव आरंभि सुजि-
णह अंगि सुरहां कुममपत्री कीजइ कुसमेव गेरीयए पूजकारणि
रूपही वावरीइ दीहु देव काजि अन्न इच्छा जीउवही ॥ ३७ ॥

रायचंपु, केवकी, जाइ, सेवती परिमल बडलि, भिरीवालड
विअलु अनुकरणी पाडल, नीलडवी विविध पूजामाहि सोहो अति
विगी वितिपति दीसइ रुवडे विणि नवनवमी ॥ ३८ ॥

नीकड कणयर, पूजमाहि वरणाकि सोहोवी परिमल पसरइ
असनजाति पाच्छइ विहसंती कुंडु अणइ मचकुंडु बालु जुई परि-
जावे पास कुसमि कर पूजउ तुम्हि विहयणरचो ॥ ३९ ॥

सुरइउ सरूपडवाववी अमइ इकरदार, सहुयइ बीतराग
सामी सुरमार, नीलडवी नागबेलि पानमाहि जा सोहो ईणपरि-
पूजइ सामि नामन नग्नारी धन्न ॥ ४० ॥

पएहेगमणीयः पूजनाः नीदी मंहेनी नउ नअच
हवणी मालडी वंअवंग, पावलायः माहि नयण विह केरी
आणी कुमम पूजइ नेमवि मंवेवो ॥ ४१ ॥

मनेमणु जो पडिपण ने विहि उदाह विह पंथि दीमा
बीतराग जहि विहरण न नउजानो उरुय पूजि यय उ-

३ भविजन ४ बीजो ५ हवे ६ बडुल ७ श्री वालो ८
पहेगमणी ९ नवनवमण, १० बीतराग ११ विहवनमार,

पदला नवनीवंदि दसंति सुगुण नव भाव भद्रा ॥ ४९ ॥

दसद सहस्र श्रमण संघ मावय गुणवंता जोग ॥ ५० ॥
 सुवणि मनिदर धुपुधरंता नीछे तान्दारम पदद बहु भाट पदंता
 अतः लहदा रम जोगि खेला नाचंता ॥ ५१ ॥

सविह मरीया भिषगा सविनेवड तेवड तेवडा नाचड धा-
 मोयरं भरेनडभावड कटा मुल्लित वाणी मधुरि सादि जिण-
 दुग नाचंता तान्मातु बंदगीन मेलु वाजिन्न वार्जता ॥ ५२ ॥

निविल्लालरि भेरु करडि कंसालां वाजई, पंचसद भंगली
 कोटु जिणमुवणई लानई, पंच सद वाजंति भाहु अंबर बहिरंती,
 एणपरि उछु जिणमुवणि श्री संघु करंतड ॥ ५० ॥

तड आरती पदगुण काडं आरती पदऊपरि कविडः संघ परि
 विधिदि सहिओनड साहीड बिहुकरि नीरल्लण ऊतारियण कुसम
 ऊतारी संघरति ऊडी सेनिभरई सहत्पिदि माडी संघपति आर
 तीट्ठिया हुड जड वा वादरीभाग्नी जोग थांभली अआणडग
 करी ॥ ५१ ॥

पाछा जिण गुणगा पद माह पदल्ल लोक श्रीसंघरीह
 नमनुदियण वाग जेमाजोद, नमरी ग आरतीभा नाह संघरति

३१ भावि ३० ॥ ३२ भावि ३० ॥ ३३ भावि ३० ॥ ३४ भावि ३० ॥ ३५ भावि ३० ॥ ३६ भावि ३० ॥ ३७ भावि ३० ॥ ३८ भावि ३० ॥ ३९ भावि ३० ॥ ४० भावि ३० ॥ ४१ भावि ३० ॥ ४२ भावि ३० ॥ ४३ भावि ३० ॥ ४४ भावि ३० ॥ ४५ भावि ३० ॥ ४६ भावि ३० ॥ ४७ भावि ३० ॥ ४८ भावि ३० ॥ ४९ भावि ३० ॥ ५० भावि ३० ॥ ५१ भावि ३० ॥ ५२ भावि ३० ॥ ५३ भावि ३० ॥ ५४ भावि ३० ॥ ५५ भावि ३० ॥ ५६ भावि ३० ॥ ५७ भावि ३० ॥ ५८ भावि ३० ॥ ५९ भावि ३० ॥ ६० भावि ३० ॥ ६१ भावि ३० ॥ ६२ भावि ३० ॥ ६३ भावि ३० ॥ ६४ भावि ३० ॥ ६५ भावि ३० ॥ ६६ भावि ३० ॥ ६७ भावि ३० ॥ ६८ भावि ३० ॥ ६९ भावि ३० ॥ ७० भावि ३० ॥ ७१ भावि ३० ॥ ७२ भावि ३० ॥ ७३ भावि ३० ॥ ७४ भावि ३० ॥ ७५ भावि ३० ॥ ७६ भावि ३० ॥ ७७ भावि ३० ॥ ७८ भावि ३० ॥ ७९ भावि ३० ॥ ८० भावि ३० ॥ ८१ भावि ३० ॥ ८२ भावि ३० ॥ ८३ भावि ३० ॥ ८४ भावि ३० ॥ ८५ भावि ३० ॥ ८६ भावि ३० ॥ ८७ भावि ३० ॥ ८८ भावि ३० ॥ ८९ भावि ३० ॥ ९० भावि ३० ॥ ९१ भावि ३० ॥ ९२ भावि ३० ॥ ९३ भावि ३० ॥ ९४ भावि ३० ॥ ९५ भावि ३० ॥ ९६ भावि ३० ॥ ९७ भावि ३० ॥ ९८ भावि ३० ॥ ९९ भावि ३० ॥ १०० भावि ३० ॥

इ सविलास हुइ मृग० ॥ ६७ ॥

पाटां दोरी बीटणां वरसिद्धાંતદમત્તિ વાનીદોરા ઝતરીય મૃગ
લોયણે પોધીય થાય સત્તિ ॥ ૬૮ ॥

ગ્રીજત ક્ષેત્રુ ઇમ વાવડનિરપમલિયડઃ લામુહંતા તળડનિમ
અટકમ્મગંજીડ ભવદૃઢ મંજીડ સિદ્ધિ નયરિ સૈમિદ મુળડ ॥૬૯॥

હિવ શ્રી શ્રમણ સંચ મત્તિકરડજીવતુમ્હિયથામત્તિપહિ-
લાડં કીજડતોઈ પાવયણા અનીય વિશેપિહિ આયરિયડ વળા૭૦
ઈળપરિ શ્રમણુસેત્રુ વાધીજડ, નિશ્ચય ભવસાયરુ તરીજડ જે
જિનવરિમુનિ કહિયા આગમિ, ક્રિયાસાર અનડ સ્વરતસંજમિ૭૧।

પંચમહવયમારુ ધરંતા, દસઅનુચ્ચારિ ઉપગરણ વહંતા, નવ
કલ્પિડ વિહાર કરંતા, તે મુનિ મળિયડ ચારિત્ત દંતા ॥ ૭૨ ॥

જે મુનિ પંચ સમિતિચ્છડ સમિતા, ત્રિટિહુ શુભિહિજે અચ્છડ
શુપિતા, સીલંગસહસ અઢાવરંતા, તે મુનિ માળિયડ ઉપસમવંતા
॥ ૭૩ ॥

જે મુનિ નિમ્મલ નિરહંકાર, સદાચાર દીસડ સુધિયાર, જે
ધૂરિજૂતા ગળગચ્છ મારા, તે મુનિ મળિયા મુળહ મંદારા ॥ ૭૪ ॥

ઈળપરિમહા ક્ષેત્ર વિશેપિ, દિયડ દાનુ તુમ્હિ મોવિહરભિ,
જિમ તુ ચ્છટડમવના માર, પામડ સિવસુરુ નિરુપમસારુ ॥૭૫॥

૭૮ અટકર્મ ગંજનાર. ૭૯ સેયે. ૮૦ જાળો. ૮૧ મત્તિક ૮૨
કરો. ૮૩ તીક્ષ્ણ સંયમે. ૮૪ પંચમહાવ્રતમાર. ૮૫ ચૌટ ઉપકરણ
મુનિનાં છે. ૮૬ ડયાં આદિ પંચમમિતિ. ૮૭ મન, વચન અને
કાપશુભિ. ૮૮ અઢાર હજાર શિલ્યાંગરચના મેદને ઘારનાર. ૮૯
મુવિસ્તાર.

जे जिनआण सदाछइ रतू, चार्वासपरीसह सहइ अपनत्त जिन
आदेनु धरइ सिरिडपरि, तेजिमहामुनि नीयइ सुवरि ॥ ७६ ॥

वइतालीस दोपनु विसुद्धइ, लियइ आहारु जे जिणवरि दि-
हइ, इंदिय विषय व्यापिनगूवइ, तवि, नीभि. संजभि खणवि न
मूचइ ॥ ७७ ॥

किनुं घणउं हउं कहुं विचारो, मुनिरवण गुण न लहउंपारो,
अनुवतु वालइ जे जिन आण, ते मुनि भणीवइ मेरुसमाण ॥ ७८ ॥

मसंसीइ मुनिजिहिया तेगुणजिणवरि श्रीमणी कहिया एक
विशेषु पुणी श्रमणी दीसइ उपगरनोइ पंचवरीसइ ॥ ७९ ॥

चालइ खड्गधार तोऊपरि, सीलवंत ते नमीइ सुरवरि, महा
सती जछइ अपमत्त, धाराभणइ तेदियवित्त ॥ ८० ॥

जीहां जिन आण हियइ परिणमी, ते धमणी तोइ मेरुसमी
जे सदी जिण आण करंती, धनुधनु धमणीइ महासती ॥ ८१ ॥

जिण सासणु जेहिय इम उज्जाआलिइ, कसिमल पावपंकु

९० रक्त. (आसक्त) ९१ शिर्षपर. ९२ बेतालीस दोप राति
आहार लेनार. ९३ क्षण पन. ९४ न मूके. ९५ केट्ठो. ९६ यगो
९७ हुं. ९८ कहूं. ९९ पांच अनुवत. १०० पाछे. १ मेरु पर्वत
समान. २ श्रमणी (नाधवी) ३ एक. ४ विशेष. ५ पुनः ६ ना-
धवी पवीस उपकरणधरि. ७ नरवान्नी धार ८ जे छ. ९ मनाट
राति. १० पवित्र. ११ अक्षा १२ ईषाना १३ मेरु समान १४
शुद्धि. १५ धनुष धनुष. १६ अन्न समान. १७ अन्नवाह्य १८
पाप. १९ पापपंकु

१० पत्तालित, एउ साह अनइ थमणी सित्त, वावन घामी हुइउ स
विनु ॥ ८२ ॥

जा हिवडांतुं संपति अच्छइ, इणीय वरारन पामि सिपछइ
ज भलखेथि विच न बाविसि, पाछइ परमवि किसउ लुणाविसि
॥ ८३ ॥

बरापटली विनु बाविसि सारु, ऊगिसिसढ समुकाइ कतबाह
जउ भलो, सेथि बरापहवाविसि, तउ इक गुणइ अणंतगुण पा
विसि ॥ ८४ ॥

एतलं क्षेत्रं जिनवारि कहिया, बावे धम्मी भावणसहिया, ता
सीवे अनुमोदनापाणी, जिमहुइ सफली गयानिरुवाणी ॥ ८५ ॥

ईणवारि बाविजइ सुखेनु, दीजइ भक्त पानु मूझइ विपादा
जुंज दीजइ सारु, जिणु मणइ ते पुन्य नई पाहु ॥ ८६ ॥

ओपथ आदि सहु मूझइ दीजइ, नियवर नियपरिहुंतउ
अनिदल काई मुनि उषगरइ, तंमूझतं बहरउं करइ ॥ ८७ ॥

जंजंहुनि जोभइ मूझतउं, तंनं दीजइ नियपरहुंतउं, गुरु
आवनी फीजइ अभिगमणउं, दीजइ भक्ति योभवंदणउं, ॥ ८८ ॥

विनय वपावधमनीउ विणेपिउ, फीजइ सुवीउ महा मुनिदे

२० घोषु. (पत्तालित्) २१ पछे. २२ परमवर्मा २३ मुं. २४
लुणीय २५ घमि. २६ भावना सहित. २७ अनुमोदनामल. २८
क्षेत्र. २९ सुजहुं ३० सुजहुं. ३१ पोताना घरे होय ते. ३२ जो-
इय. ३३ सुजहुं. ३४ पोताना घेर होय ते. ३५ सामा जहुं. ३६
स्योभ वंदन. ३७ वैयावृत्य.

खीउ, पर्युपास्ति तदी कीजइ घणीय, जिमजिम जिनवरि आगमि
भणीय ॥ ८९ ॥

एहज परिश्रमणी जाणेवी. करउं भक्ति नुम्हि दारिख धरेवी,
जेसस मदा मुनि दोजइ, तंतं श्रवणी कीजई ॥ ९० ॥

आगइतोइ पूविदि मुणीजइ, धनुधनु सारधवाह कहोजइ,
योइ बिहिराविउ जिणिमुणिदइ, तिणि फाले ह्यउ पदम
जिणंदू, ॥ ९१ ॥

हथिणावरि नयारि श्रेयांसि, दियरो विजारिणु भुरिपुरिसि, तिणि
फालि तिणभवि केवलु ज्ञानु. दिइतु भविक मुनिइणपरि दानु ॥ ९२ ॥
वीर जिणेसर छटा मास, वंदण पारवेइको मास, तीणि दानि
व संपत्ति पापी, दियउ दान तम्हि अनव्रत धामी ॥ ९३ ॥

जोइन संगमिवीउं, मुनिपारावीउ खंड खीरु घीउ, तिणि
फलि तु सर्वार्थ सिद्धि पापी, पाछइ होसिइ सिवसुहगामी ॥ ९४ ॥

इउ भल्लउ खेव वावउ वित्, सिवसुह संपत्ती देइन भत्ति न
भत्ति सामि सालु आगमि भणित्ति ॥ ९५ ॥

हिव तोइ श्रावक तणओ सेत्तु भवी कहीसइ जउ जिण सासन
तणी नूमिं अति भल्लउं फलीसिइ किसउ सुश्रावक जाणिवउ

३८ आगेना. ३९ पूर्व. ४० धन्य धन्य. ४१ वी (घृत्) ४२
वेहेराव्युं. ४३ ययो ४४ जिनेन्द्र ४५ दस्तिनापुर. ४६ नगरी.
४७ केवलज्ञान. ४८ दान ४९ दान ५० अनुव्रतधामि ५१
वीर. ५२ घी. ५३ सिवसुख गामी ५४ भल्लं.

जिगसागण भिन्नैरि, श्री धीतराग तर्णीय आण मानइ गिर उपरि
॥ ९३ ॥

समकिन गुल मूलार वरत, पालइ नरनारि निवसइ दिवइ
बीनगागुए पूति सुरमाए कापदेव जिम चल्इ नही धीतरागए धर्म
बीनगाइ जिगरा दिवइ नगुनी ऊपम् ॥ ९७ ॥

सदाचार सुविचार कुमलु अनइ निरुंकार, श्रीलवन निरु-
लंक अनइ दीनगण आगार, जिनइ वचनि जिम साधानु जीइ
आरक भेटी, जाणे सीइ गर्भवाग बेनि मूलहुनीयेदी ॥ ९८ ॥

जागइ उचिनु सट्ट काय साचउ, विचारउ धातुपिमनमाहि
वसइ इनु निभइ साह, उमगे अनइ भगवाइ एइ जाण सविमेनु
मागियइ आरकनगी मारीमय मूर्छा गातीइए हुविदिता ॥ ९९ ॥

जे गुण आरकनगा मरिय कहीयइ जिग सागणि मे गुण
जिगसगइ श्रीविणइ जामेवा नियमा ॥ १०० ॥

विश सुटि बीनगा वरत मनपी विनरि जीइ सुलइउ मि
इगुननइ वागुनो आरक नीइयेइ जिगसग सुगइ मंगेनि
मंगुयि सीलमनाइ दिदिदि जमउगि मुगे ॥ १ ॥

इइ सुअवकनगउ मेरु वाटु गरि दीम मे मुटि मरियइ
अउइ हाइ धर्मनगी जगोम जिम मग्धेमगिवाहि रिमोमार्ने-

५० मध्य. ५१ हृदय. ५२ वीनगा. ५३ बीनगा. ५४.
सदाचार ६० सुविचार ६१ कुमल ६२ निरुंकार ६३ जामे
६४ उचिनु ६५ हाइ ६६ मंगु ६७ - वरत ६८ आरक.
६९ मुटि ७० वा. वनगा ७१ वर ७२ धर्मनगा

१५७
 दणि वृहदास लपारि ज्ञानुना सुपसरीड तिहुयणि ॥ २ ॥

तिम तुम्हि वावेड भलीपरि भविइइड त्वित्तु लहिमड लुण
निखाण नयारिति पतिहाबुहुतुपहिलुं कीजइ मदाविनडं गुणश्रावक
गनाड जाणी पाय पोय पखोलीय सइहाविलेड कुंकुम वाणी । ३ ।
इउई भोजनुं भलीयभक्ति सविवेकिहि सयड दीजइ श्राविकां
ए आगमि कहिड उपरिउगटि फल पान कापड अनुमानिया दीजइ
निजभक्ति भलागरूपइ बहुनानि ॥ ४ ॥

भद्रपेसर जिम श्रावकह दीजइ आवास लीगामे भिनवयणि
भउइ वणहनिवास आछिलनी परि एक कीसइ परिहुइ अइअ
सैताविधि मानु फरसइ सह नरनारी दुःख ॥ ६ ॥

वाछिलनी परि एकनीतदडंकदीड नमसाकड एकदवार स-
इसार तुम्हकदीड अजमूकिडं जीजी कीनइ कुणवसाजिए अति
भलांभलेरांतो कीनइ सादामय प्रति अजी अधिकरां । ६ ॥

कीधे कामे शुद्ध भाष अतिवण्ड संसारेड सोरे संकीजड
 साहमियकेरडन कीजड साहमिअकाजिने परत भटारो इणपरि
 वाउन आवकह कीजड सुरंग एवने करीगसिड मिणभवणि वा
 उड अंतंग १: ७ ॥

जिनपरि लोभधारइ निम संसारमहि बलिबलि एउ केरु
मिउ भवक आविहरेहि नरकपरायणी छे करिनिह
परमध्यान नृसिंह नविसागे

पट्टी नमः स. ५ व. ४ - १०० - २०० - ३०० - ४०० - ५००

5: 22   2: 27: 28   1: 25: 26   3: 29: 30

୫୫ ଦଶ ଶିବନ'.

प्रत जीव आनकिइ सहंता प्रतिमा नीम अभिग्रह संपज्जइ तिणि
हाय अनेकि सुकृतऊपजइ कुहिया कहे वरमाट ॥ ९ ॥

ते छे सुगुरु वप्राणु करइ आगम तदापि सह समाधिपइ स
विभलइ व्यूष्य नरनारे थापनाचार्य नउ कीवटओ सिंहासन की
जइ नउकरवाली चिरबला मरुपसी मूकीजइ ॥ १० ॥

संघराऊनरउ दपादिकीजइ पुंछणाकेरे पोसाल पटेला अ
नइ दंडाउच्छणा कानाभेलगीय पडंजगीय कानाऊपरणी पाँप
पमादनगवाये एकजइ करणी ॥ ११ ॥

फीजइ कमलीगीय धरा बीजर सिंदूरानु ज्ञान पडंता जी-
वनी छोनोट दीमइ आगर पडवटा अनइ जाणादेई ईइ सानई
सेत्र इमा बोधीया आगम अनुमारे पुणतुम्हे वासीय भलीय परि-
विच आपनार० ॥ १२ ॥

आपि आपव्ययने तुलितं तीउ धानकि बावे जिग सासणि मे
धीनु कुलिक मंदमुरदावे भंय समुदाइ मह कोउ तीरय पंदावे,
देव जात्र गुरु भाग करीत नउ मलउ मनावे ॥ १३ ॥

इमविनु मुरेवर वम्म सु भंजउ अथं जीवमारवय सुउ
बर्तान यदि मउ मन्थान उ मउ कंउ मंदलु भर बाणमउ ॥ १४ ॥

७८ निषम ७९ अनेक. ८० व्याख्यान. ८१ स्थापनाचार्य.
८२ नरकावाली ८३ चरवा. ८४ मंडाण (सुमरणि, सुगरणि, दा,
सुमानन्त.) ८५ पाँपनाया. ८६ दंडामग. ८७ कानाभेलगी.
८८ पुंजगी. ८९ कानाउदगी. ९० आगम अनुमारे. ९१ सुकृत.

સાત સેવનો રાસ સં. ૧૩૧૭ ની સાલમાં ગુર્જર ભાષામાં રચાયો છે. બુદ્ધિ મમાળે સુધારો કર્યો છે. મૂલ મતિ પ્રમાણે મૂલ ઉપાધ્યો છે, અને તેમાં કોઈ ઢેઠાળે શબ્દો સુધાર્યા છે. કુટનોટ પણ બુદ્ધિ મમાળે યથાશક્તિ કરી છે તેમાં દોષ હોય તો પંડિતો સુધારશો, અને આ રાસ મંથંપી ગુર્જર ભાષાના પંડિતો સોધ કરશે તો આ રામને સારી સ્થિતિ ઉપર મૂકી શકશે. એમ આશા રખાય છે શૂંધે યથાશક્તિ યતનીયં નૃન્યાય અનુસારી પ્રયત્ન કર્યો છે. તિનમંદિર, ત્રીણોંદાર, સાધુ, માધવી, શ્રાવક, શ્રાવિકા, જ્ઞાન, આ સાત સેવ જાણરાં.

જોધક મુનિ.

બુદ્ધિસાગર.

અથ શ્રી યશોવિજયવાચકકૃત. બ્રહ્મગીતા.

< >

૨૪૧

મમગીય મમમતી વિશ્વ મતા, હોય કરિગત તમ ધ્યાન ધ્યાના;
કર્મિય રંગમમમતિ બ્રહ્મગીતા, રમ્યતુ તંતુ મુગ તમ વદીતા. ?

રામ કામ

બ્રહ્મવાર્ગ મિત મેદગે, બ્રહ્મ મનોદર જ્ઞાન:

બ્રહ્મરતીવાર્ગ મુદર, બ્રહ્મ વુર ર ધ્યાન.

मोह अग्रम निवारण तारण तरण जिहान,
जंघुमर गुण धुणतां जन्म कृतारय आज.

२

होय जत वदने शत मदन जिहा,
आलसु बळी असंख्यान दीराः
तास पणि जंघु मुनि गुगुण गातां.
पार नावे सदा ध्यान ध्यातां.

३

शील सलिल जे पाले बाले चंचळ चित्त,
आप शक्ति अजुवाले त्रिहु काले सुपवित्त;
पाप पत्राले टाले मोह महापटपूर,
ग्रहरूप सभाले ते निज सहज सनूर.

४

एवढा जंघु मुनि पुरुष सिंद,
जेहनी कोय लोपे न लीहः
भवतर्पा शील सम्यक्त्व तुंघे,
सी नदी मांदि ते केम विलम्बे.

५

सोहमवयणे जागी वयरागी सिरदार,
सोभागी बडभागी मागी अनुमतिसारः
मातपिता प्रतिबुजवे आठ कन्या उपरोध,
कण्णी परणी तरुणी जीपे मन्मथरोध.

६

आठमदनी महा राज मानी,
आठ ए मोह माया निशानीः
जगवशी कण्णनो दिव्य विद्या.
कामिनी जयपनाका आनया

७

मल मटके जगमोहे मटके ज्योयण चंग,
नव रौवन मोवन वन भूषण भूषित अंगः

भृंगारे नवि माती राती रंग अनंग,
अलबेली गुणबेली चतुर सहेली संग.

८

जेहने देखी रवि चंद थंमे,
थंभ हरिहर अचंभे विलंभे;
कवणनुं धर्य रहे तेह आगे,
जंजुनी टेक जगि एक जागे.

९

आठ ते भूमि भयंकर शंकर कर जित लेइ माय,
श्रम करि सीखीने सज थयो फिरि जगिजय परिणाम;
सरब भंगलालिंगित देखी जंजु कुमार,
जुजे जुजे पंडित तिहां जयभंग मकार.

१०

घाप जे मयण करि बाण नहाखे,
जंजुवर धर्य सम्राट् राखे;
घाप दुइ पंद हुभो भमूह टांमे,
धर्य पूजा कुसुम जंजु पामे.

११

एणी नयनानी बेभी लेइ घायो नरवारि,
ते तिहां थंभी दंभी सयले पामी हारि;
कांनि क्षाल जयुके तोली रहयो मानु चक्र,
तेह सुदर्शन धारीस्युं पणि न हुबे चक्र.

१२

नाकि मोठी ते थंभूक छाकि,
गोलिका ते रणो मानु ताकि;
छटि करि जंजु धर्य नाइ लोपे,
रहे दलनी ते आभरण रूपे.

१३

दियनग रहिबे फोग्ये जोर माया अंधकार,
जेइमाई बंभ पुंढरनो पणि नांदि चार;

तत्त्वविचार उद्योगने मरे ते जंघु कुमार;
मोघ मस्ति फरि संवरी पान्पा जमि जयकार. १४

जाणीये काम हत्यारि मूल,
धाइ मंक्लपथी ते विश्रुत;
ज्ञान परी जो न मंक्लप कीजे,
उपजे काम फरो कोणि बीजे. १५

हुभो अनंग तेसाररे जोतुं धरतो अंग,
पाणकरण तांइ तांणीने नांपत होत अनंग;
थोथां नूटथे स्युं होइ जो तुं चित्त विकार,
कांटे कांटे फाटस्युं चिधिरि द्रव्य विचार. १६

भावना इम क्षमादिक मपंची,
गरु लीपां सकल तास पंची;
तेणि न बले ते नाठा कपाप,
पढि अबेलाइ कुणहोइ सहाय. १७

हुं जाणे जित काशी जगवासी कीयोजेर,
पणि जिनभाणनी आंणमां वर्ततो हुंहुं सेर;
अम्ह साहमिणी शीतादिक अबलाथी पणि भग,
तुजस्युं जुसस्ये किणिपरे इम कहि नाठा ते नग. १८

सज्ज थाती हुंति मदन फोज,
आठ कन्या कथा सुणत मोज;
जंघुनी अडकथाये ते भाजे,
जंघु जीते अने कंदर्प लाजे. १९

आठ ते काभिनी ओरडी गोरडी चोरडी चित्त,
मोरडी परिमद माचनी नाचती गीत;

दीडि गलावइ छोरडीं बोरडीं पाकी जेम,
जंजुकुमार ते लेखवे कोरडीं दोरडीं तेम; २१

विश्व वशीकरणथी जेह सवला,
तेहनो नाम किम होइ अवला,
नाम माला तणीं नाम राखी,
जंजु धर्य तणा सकल साखी, २२

आठ कन्या आप ते जननी जनक समेत,
चोरी करवा आध्या ते चोरने प्रमद सहेत;
ए सवि दीक्षा आदरी विचरी उग्र विहार,
जंजु ते पूर्वघर हुआ सोदम पट्टधार. २३

वर्ष अतिक्रमे अनुत्तर विमानी,
सुर अधिक सुर लहे ब्रह्मज्ञानी.
ते हुआ शूद्र शूद्रालाभिजाति,
आत्मरति आत्मभृति कर्मघाती. २४

ब्रह्मरूप निरुपाधिक आत्मज्ञान ते योग,
इन्द्रजाल सम सपत्नी पुद्गलना संयोग;
उपादान पुद्गलधी पुद्गल उपचय होइ,
कर्ता नहि तिहा आत्मा निश्चय साखी सोइ. २५

एह अध्यात्म ते मोक्ष पंथ,
परमां जे रता ते निग्रंथ;
एह अंतःकरणे होइ सुधि बीजे,
मिरित किमिया नेनमादनी कीजे. २६

नय होइ मुक्ति जानां किमिया ज्ञाननी व्यक्ति,
सावन फट्ठा दोटमां माधन शक्ति;

आणा विणा आचार्यांदि आणे अनाचार;

जंयु मने इय सोढम कहे अंगे आचार.

२७

ज्ञान शिरिपातणा इय अभ्यासी,

हुइ पिदानन्द लीला विनामी;

स्थानचर्णार्थि आलम्ब अन्य,

योग पांचे हुआ जंयु धन्य.

२८

यली इच्छा प्रवृत्तिने थीरवली सिद्धि ए भेद छे चार,

मीति भक्तिने वचन असंग तिहां सुविचार;

सकल योग ए सेवी पापी केवलनाण.

मुगते पुरता तेहनूं नाम जपे सुविदाण.

२९

खंभनगर धुप्पा चित्त हरखे.

जंयु वसुधुवन मुनि चंद वरखे;

श्री नय विजय वुध सुगुरु सीस,

कहे अधिक पुरयो मनय जगीस

३०

॥ इति श्री यशोविजय विरचिता ब्रह्मगीता समाप्ताः ॥

श्री यशोविजय वाचक कृत.

आदि जिनस्य संस्कृतभाषायां स्तवनम्.

आदिजिनं वंदे गुणमदनं,

मदनं नाम लोकोत्तमं;

बोधकता गुणविभूतकृति.

कीर्तनपथनिबोधये.

आ० १

ओधवजी संदेशो कदेशो दशामने-ए राग.

मनः भ्रमर बहु भ्रमण करे भववनविषे,
घटी घटीमां नवनव वृक्षे जायजो;
गुंजारव करतो गर्वित थइ आथडे,
विषय पुष्पने देखीने हरखाय जो. मन० १

रागद्वेष बे पांखो काली नेहनी,
पदपदना भिषे पशुरिपुनुं टामजो;
नवनवरंगी विषयपुष्पपर बेसतो,
कामकमळमां लपटातो दुःख धामजो. मन० २

शाम्पवंशने कोतरतो जे तुर्तमां,
काळहस्तिथी काम कमळ भक्षायजो.
चौचौ करतो काळकोळीयो थइ रहे,
रविविद्युत् पेटे ते चंचळ थाय जो. मन० ३

काळ अनादि विषय पुष्प मुंछ्यां घणां,
मनभ्रमराने तोपग नृप्ति न थाय जो;
अकृष्टगति मनभ्रमरगर्णा क्षण क्षण विषे,
मनभ्रमरां अहा व्रणभुवनमा जाय जो. मन० ४

मन भ्रमराने पुरां ममता पाजंग,
रखे न उडे लेशा बहु संभाळजो;
चौदभुवननो मोक्षीलं स्थिरता धरे,
त्यारे थावे श्रममां मंगलमात्र जे, मन० ५

ध्यान दोरीधी मनभमगने बांधीए,
अनुभव भमून स्वाद करावो वेश जो;
सुद्धिसागर अन्तरमां समज्या थकी,
आत्मस्वभावे आनंद होय हमेश जो.

मन० ६
ॐ शान्ति.

श्री सद्गुरु सत्तरो.

ओषवर्जीना रागे.

नमन हजो मुन एवा सद्गुरु ज्ञानीने,
जगत जीवोने शान्ति दायक देवजो,
समाश्रयण जे कहावे समता आदरी,
दर्शनधी शाश्वतपद छे तनयेवजो.

नमन १० १

ज्ञायकभावे वरने सत्य स्वरूपमां,
साध्यद्विधाने करना गुणनी ग्याणजो;
उपश्रम परिणामे वहेना चारित्र्यने,
मोटे मिथ्यामोहमणिपरमान जो

नमन० २

स्वरूप समयने जागे श्वाभोश्वामधी,
जिन व्याजानं छंटे नहि व्यत्येय जो;
ब्राह्मणी माखे जागे मी मारने,
विषय विहारी प्रग्ये वरना इत्येय जो.

नमन० ३

दीन कृपणता दूर करे रंगी नृपने
नक्षत्राची निज ज्ञानक नमै भनूय जो;
भ्रातृमनस्वरूप शीन रहै शम शम विषे.
छुट्ट मनावागे परना भवतून जो

नमन० ४

ઉપસર્ગો સદ્વામાં સિંહ સમા વહ્નો,
નમભાવે રહે સમુદ્રસમ ગંભીર જો;
શુદ્ધ જ્ઞાન ધરતા જે અલસ અભેદનું,
૫ ચક્રોને ભેદે યોગિ વીર જો.

નમન૦ ૫

દ્રવ્ય ભાવથી પરવસ્તુને ત્યાગતા,
નિર્વિકલ્પને વૈરાગે તટ્ટીન જો
અચલ અડોલ અફંદ અવિકારી સદા,
ગુરુપરંપર આગમમાંહિ પ્રવીણ જો.

નમન૦ ૬

ઘણ શલ્યને તુળવત્ જાણી ત્યાગતા,
ગારવ રસ રિદ્ધિને શાતા સાપ જો;
ધર્મ કારણ કારણન સહેજે સંગ્રહે
રાગ દ્વેષનો ત્યાગ દયાના નાથ જો.

નમન૦ ૭

નિંદા વિકથા ચારે ત્યાગે નિત્ય જે,
કપાયને તા ફંદાંઢે ધરની વહારજો;
વચન જેહનાં પહે હૃદયમાં સોસરાં,
તત્ત્વજ્ઞાન ને ધર્મકથાની વહાર જો.

નમન૦ ૮

ચરણ નાવમાં વેઠા મુનિવર સાધતા,
મુક્તિપુરીનો માર્ગ ચીકટ સુખમેવજો;
ચાગ ભાવના મિત્રાદિક જે ભાવતા,
જગ જંતુથીં વૈર શમાવે દેવ જો.

નમન૦ ૯

પંચમહાવ્રત વિશુદ્ધનાથી પાળતા,
ગુપ્તિ મમિતિ અનુમાલિ સ્વયમેવ જો;
અતિચારને દૂર કરી જાની ગુરુ,
પંચાચારે ચરે જ્ઞાનામૃતમેવ જો
ઉકાયના જીવોની રક્ષા વહુ કરે.

सिद्धसमा सर्वेछे जीवो, सचाए गुणवंत,	
कोइ न शत्रु तेमां म्हारो, निश्चय चिचवसंत;	
शिष्योने हुं स्वमाबुरे, गुरुओने प्रेममरी.	जीवोने. ६
करुणा सर्व जीवोपर रहेशो. द्रव्यभावयी नित्य.	
परगुण परमाणु पर्वतसम. भासो प्रमोदे चित्त;	
माध्यस्थभावे रहीनेरे, खमुंखमाबुं करगरी.	जीवोने. ७
अहंभावनो खेद टळो सह, नासो माया दूर.	
द्रव्यभावयी जीव स्वमाबुं, ज्ञानानंद भरपूर;	
द्रव्यभावपंथेरे, मलीनता दूर हरी	जीवोने. ८
अग भुवननो नाथ अहो हुं, सचाए कहवाउ,	
आप स्वरूपे ध्याने रहुं तो व्यक्तिपणे शुद्ध थाउ;	
बुद्धिसागर ज्ञानेरे, जागंतां शिवगांतिवरी.	जीवोने. ९

वाणी.

वाणी वाणीरे म्हारा गुरुनी वाणी,	
योगिए एकडी घर आणीरे,	म्हारा. १
वाणी उपर ते जन बेडा. मुक्ति पुरीमां ते पेडारे,	म्हारा. २
वाणी वाणी माहि बीजागे, मोळ तेनो दोर साशेरे	म्हारा. ३
वाणी बेशपाना संदेशा सपज नहि तो अदेशारे.	म्हारा. ४
मार्ग अनेकने नगर ॥ एक चूटिमागरनी छे टेकर.	म्हारा. ५

२७३ अवळी वाणी.

- ला जग सांभळो संतोरे, के नाव पर दरियो चाल्यो जाय,
डिया चावा जति सन्यासी, खाखी जोगी फकीर.
- कळपय दुनिया देखी ज्यारे, रही नहि कोइनी घोर. भला ?
- एक कीडीए दरियो पीधो, तो पण तरसो थाय.
- वार मेघनां पाणी पीधां, नदीमां डुबी जाय. भला. २
- एक सरिता नीची व्हेती, ऊंची चाली जाय;
ए सरितामां स्नान करे ते, हतो न हतो थाय. भला. ३
- पूजारीने तीरय पूजे, रची माछे जाले;
पकडाणा धीवर ते जाले, जोया जेवो ताल. भला. ४
- एक तमासो एवो देख्यो, ज्यां सहु एकाकार;
हिंदु मुसल्ला पारसी सहु, खाय पीवे एकलार. भला. ५
- एक ब्राजवुं अद्रुत देखुं, नण भुवन तोलाय.
बुद्धिसागर अवळी वाणी, कोइकने समजाय. भला. ६

अन्त्यमंगलम्.

श्री मंत्रेश्वर पार्श्वे प्रभु जयकारी पग पग जगजयकारिरे. श्री
चिंतामणि तुजमंत्र मवायो. धारणा ध्यानधीज ध्यायो.
भक्ति प्रतापे दशन पायो. अनुभव आनन्द पायोरे. श्री ?

ધરણેન્દ્રપદ્માવતી દેવી, સાથ કરે જયકારી.

પાર્શ્વેયજ્ઞ ઘડુ સાથ કરેછે, મંત્રચિંતામણિ ધારીરે. થી. ૨

શ્વેતેવ ધામાદેવીના નન્દન, શરણું છે એક તમારું;

નામમંત્ર તુજ જગમાંહિ મોટો, કામ કરે છે સદુ ધાર્યુરે. થી. ૩

દર્શન દેશને આનન્દ આપ્યો. વિઘ્ન હર્યાં ઘડુમારી;

સાકારને નિરાકાર તુંહિ મણુ, મિનશાસન સુલ્લકારીરે. થી. ૪

પુરિસાદાળી પરમકૃપાલુ, ધ્યાન ઘરુ ઝરપારી;

બુદ્ધિસાગર શાસન દેવો, પગ પગ મંગલકારીરે. થી. ૫

સં. ૧૯૬૫ વિજયાદશમી. અમદાવાદ.

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ

श्री भजनपद संग्रह चौथा भागनुं अशुद्धि शुद्धि पत्रक.

पत्र.	लीटी.	अशुद्धि.	शुद्धि.
१	१०	तत्त	सत्
९	१४	रुद्धि	रुद्धि
९	१८	बुद्धि	बुद्धि
११	११	सनाव	सनाय
१२	१	औदपिक	औदपिक
१६	९	व्यवहार	व्यवहार
२६	१७	शुद्ध	शुद्ध
२६	१८	बुद्धि	बुद्धि
२८	४	दुःख	दुःख
३१	९	स्वयं	स्वयं
३१	१७	वदी	घडी
४२	१४	मुपुम्णा	मुपुम्णा
४७	२०	स्तिरोपयोगो	स्तिरोपयोगे
४७	२०	शोषतां	शोषतां
५३	१६	चिदानन्द	चिदानन्द
५५	५	सद	सद
६९	५	सद	सद
७२	९	कथा	कथां
८०	५	मीनथी	मतिथी
८०	१६	साइ	साइ
८४	८	बापोन्मारे	बापोन्मारे

पत्र.	लीटी.	असुद्धि	सुद्धि
१००	६	अहां	अहो
१०९	७	घसोछे	घसोछो
१११	३	रले	रेले
११२	६	मूढ	मूढ
१२०	१५	पढी	पढे
१२३	११	मनमा	मनमां
१२३	१४	झल्ल्या	झल्ल्या
१२३	२१	अरे	अरेते
१३५	५	नाश	नाश
१४९	९	मसुना	मसुने
१५२	२१	आत्मा	आत्ममा
१५३	१९	करतो	करतो
१५३	२३	संवद	संवद
१५४	१७	आत्मा	आत्ममा
१५८	२१	वरतु	वस्तु
१६९	४	गी	गीत
१७१	११	आराधन	आराधन
१७२	८	शक्ति	शील
१७५	१०	वक्र	घक्र
१७६	४	विषय	विषय
२०३	१३	निण	निगुण
१०७	६	दिउ	दिठ
२१३	२१	तहां	तिहां
२२०	४	सनजा	सनेज

